

ส่วนที่ ๑

หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๑. หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๑.๑ วัตถุประสงค์

- ๑.๑.๑ เพื่อเผยแพร่กิจการลูกเสือชาวบ้านเข้าสู่ชุมชนชาวไทย
- ๑.๑.๒ เพื่อสร้างความสามัคคี อันเป็นพื้นฐานของกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- ๑.๑.๓ เพื่อพัฒนาคนไทยให้รู้จักการสร้างคน สร้างชุมชน อันจักเป็นผลไปถึงการสร้างชาติให้เจริญยิ่งขึ้นไป
- ๑.๑.๔ เพื่อเน้นหนักในการที่จะให้คนไทยนำเอาคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม และระเบียบวินัยอย่างแท้จริง
- ๑.๑.๕ เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิทางการเมืองใดๆ

๑.๒ เป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๒๐-๒๐๐ คน / รุ่น

(โดยให้สอดคล้องกับงบประมาณ สภาพแวดล้อมอันจำกัดของผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ตลอดทั้งคำนึงถึงในด้านคุณภาพด้วย)

๑.๓ ระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน ๔ วัน ๓ คืน

๑.๔ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- ๑.๔.๑ เป็นคนไทย หรือคนที่อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภาร หมายถึง ผู้ที่กฎหมายไทยสามารถบังคับได้ และมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักรไทย
- ๑.๔.๒ มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ไม่จำกัดความรู้ และไม่จำกัดอาชีพ
- ๑.๔.๓ มีสุขภาพสมบูรณ์ดี ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ
- ๑.๔.๔ ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณร นักพรตและนักบวช

๒. โครงสร้างของหลักสูตร

วิชา	บังคับ		เลือก		หมายเหตุ
	ชั่วโมง	นาที	ชั่วโมง	นาที	
๒.๑ หมวดวิชาลูกเสือชาวบ้าน					
๒.๑.๑ วัตถุประสงค์ หลักการ		๓๐			
๒.๑.๒ ประวัติความเป็นมาของลูกเสือชาวบ้าน		๓๐			
๒.๑.๓ คำปฏิญาณ-กฎ		๓๐			
๒.๑.๔ เจตนารมณ์อุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้านและ พระบรมราโชบาย	๑				
๒.๑.๕ ลูกเสือชาวบ้านกับสังคม		๓๐			
๒.๑.๖ ภารกิจของลูกเสือชาวบ้าน		๓๐			
๒.๑.๗ ฝ่าฝูกคอประราชทาน	๑				
๒.๑.๘ การบำเพ็ญประโยชน์	๑				
๒.๑.๙ พิธีการต่างๆ ของลูกเสือชาวบ้าน	๙	๓๐			
๒.๒ หมวดวิชาลูกเสือ					
๒.๒.๑ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รหัสสัมผัสฝีมือและการทำความเคารพ		๓๐			
๒.๒.๒ ระเบียบแถว สัญญาณต่าง ๆ		๓๐			
๒.๒.๓ ระบบหมู่		๓๐			
๒.๒.๔ วิชาชาวค่าย		๓๐			
๒.๒.๕ เงื่อนไขงานเชือก งานบุกเบิก - ผจญภัย	๒	๕๐			
๒.๒.๖ วิชาเชิงพราน สะกดรอย การกำบัง การซ่อนเร้น การข่าว การพราง การดำรงชีวิตในป่า การคาดคะเน สังเกตการณ์ การรายงาน			๑	๓๐	
๒.๒.๗ ข่าวและการส่งข่าว		๓๐			
๒. ๒.๘ ทิศและการหาทิศ			๑		
๒.๒.๙ การพิจารณาสังเกต-จำ			๑		
๒.๒.๑๐ การคาดคะเน				๓๐	
๒.๒.๑๑ การปฐมพยาบาล		๓๐			
๒.๒.๑๒ เกม		๓๐			
๒.๒.๑๓ เพลง		๓๐			
๒.๒.๑๔ การแสดงเจียบ	๒				
๒.๒.๑๕ การชุมนุมรอบกองไฟ	๓	๓๐			
๒.๒.๑๖ ประวัติความเป็นมาของลูกเสือโลก และการลูกเสือไทย		๓๐			

วิชา	บังคับ		เลือก		หมายเหตุ
	ชั่วโมง	นาที	ชั่วโมง	นาที	
๒.๓ หมวดวิชาความมั่นคงของชาติ					
๒.๓.๑ ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสภาพปัจจุบันของชาติไทย	๑				
๒.๓.๒ ประวัติและความสำคัญของธงชาติ ธงประจำพระองค์		๒๐			
๒.๓.๓ เอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี และขนบธรรมเนียมของชาติ		๓๐			
๒.๓.๔ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย			๑		
๒.๓.๕ พระราชกรณียกิจ				๓๐	
๒.๓.๖ ความปลอดภัย		๓๐			
๒.๓.๗ การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตไทย				๓๐	
๒.๓.๘ หน้าที่ของลูกเสือชาวบ้านต่อสถาบันชาติ ศาสนา					
พระมหากษัตริย์		๓๐			
๒.๓.๙ วีรบุรุษวีรสตรีของชาติไทย		๓๐			
๒.๔ หมวดวิชาความรู้ทั่วไป					
๒.๔.๑ สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ		๓๐			
๒.๔.๒ โภชนาการและสาธารณสุขขั้นมูลฐาน				๓๐	
๒.๔.๓ การเสริมความเข้มแข็งชุมชน				๓๐	
๒.๔.๔ การจราจร			๑		
๒.๔.๕ สารเสพติดให้โทษ			๑		
๒.๔.๖ การสหกรณ์		๓๐			
๒.๔.๗ การวางแผนชีวิตและครอบครัว				๓๐	
๒.๔.๘ กฎหมายที่ควรทราบ	๑				
๒.๔.๙ แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง				๓๐	
๒.๔.๑๐ การบรรเทาสาธารณภัย			๑		
๒.๔.๑๑ โครงการพระราชดำริ			๑		
๒.๔.๑๒ การอนุรักษ์และการพัฒนา วัฒนธรรมประเพณี มรดกไทย			๑		
๒.๕ หมวดวิชาพัฒนาอาชีพ			๑		เลือก ๑ วิชา
๒.๕.๑ สาขาอาชีพเกษตรกรรม					
๒.๕.๒ สาขาอาชีพอุตสาหกรรม					
๒.๕.๓ สาขาอาชีพพาณิชยกรรม					
๒.๕.๔ สาขาอาชีพบริการ					

ตารางการฝึกอบรม

(ตารางฝึกอบรมฉบับนี้ ปรับปรุงระยะเวลาการฝึกอบรม จาก ๕ วัน ๔ คืน เป็น ๔ วัน ๓ คืน)

วัน เวลา (น.)	วิชา - กิจกรรม	หมายเหตุ
วันที่ ๑		
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายงานตัวลงทะเบียน	
๐๙.๐๐-๑๒.๐๐	แบ่งหมู่ฝึกอบรม ๘ หมู่ - ลอดซุ้มเสือ - วิทยาการประจำหมู่สัปดาห์ที่พัก - ปฐมนิเทศ - ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การทำความเคารพ การแสดงรหัส การสัมผัสมือ และสัญญาณนกหวีด	
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐-๑๓.๓๐	ซักซ้อมพิธีเปิดการฝึกอบรม	
๑๓.๓๐-๑๔.๐๐	พิธีเปิดการฝึกอบรมทางราชการ/พิธีถวายราชสดุดี	
๑๔.๐๐-๑๔.๓๐	พิธีเปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน	
๑๔.๓๐-๑๕.๐๐	ประวัติความเป็นมาของลูกเสือโลก และ การลูกเสือไทย	
๑๕.๐๐-๑๕.๓๐	ประวัติความเป็นมาของลูกเสือชาวบ้าน	
๑๕.๓๐-๑๖.๐๐	เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของลูกเสือชาวบ้าน	
๑๖.๐๐-๑๗.๐๐	เงื่อนไข งานเชือก แยกเรียนตามฐาน ดังนี้ ๑. พรีอิด,ขัดสมาธิ ๒. ผูกกระหวัดไม้, ตระกรุดเบ็ด ๓. บ่วงสายธนู, ผูกซุง ๔. ผูกรั้ง, ปมตาไก่ ๕. คนลาก. ประมง ๖. บุกเบิก. ผูกวัน ๗. แก้อื้อ. กระดาน ๘. เก็บเชือก และถ่ายรูปติดบัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน - เกมทดสอบการผูกเงื่อน	
๑๗.๐๐-๑๗.๓๐	พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน	
๑๗.๓๐-๑๘.๐๐	พัฒนาที่พัก รับประทานอาหาร	
๑๘.๐๐-๑๘.๓๐	กิจกรรมนันทนาการ	
๑๘.๓๐-๒๐.๐๐	หลักการ และอุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน	
๒๐.๐๐-๒๐.๓๐	คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ	
๒๐.๓๐-๒๑.๐๐	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	

วัน เวลา (น.)	วิชา - กิจกรรม	หมายเหตุ
๒๑.๐๐-๒๑.๓๐	ประวัติและความสำคัญของธงชาติและธงประจำพระองค์	
๒๑.๓๐-๒๒.๐๐	นัดหมาย สวคมนต์ เพลงสรรเสริญพระบารมี เลิก/กลับที่พัก	
วันที่ ๒		
๐๕.๓๐-๐๗.๐๐	ออกกำลังกาย ประกอบอาหาร พัฒนาที่พักหมู่สี่	
๐๗.๐๐-๐๗.๓๐	รับประทานอาหารเช้า	
๐๗.๓๐-๐๘.๐๐	วิทยากรตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยของลูกเสือชาวบ้านและบ้านพักหมู่สี่	
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐	พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน	
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐	เกมส์พลองและกวดถน	
๐๙.๐๐-๐๙.๓๐	วิชาเลือก (ให้เลือก ๑ วิชา) ๑. แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง ๒. การพัฒนาอาชีพ ๓. การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตไทย ๔. การเสริมความเข้มแข็งชุมชน	
๐๙.๓๐-๑๐.๐๐	การสหกรณ์	
๑๐.๐๐-๑๑.๓๐	การปฐมพยาบาล แยกเรียนตามฐาน ดังนี้ ๑. การพันมือ พันเข่า ๒. การพันศีรษะ การทำสลิงแขน ๓. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ๔. การห้ามเลือด การผายปอด ๕. การช่วยเหลือคนเป็นลม ๖. การช่วยเหลือคนตกน้ำ ๗. การช่วยเหลือกรณีผู้ถูกน้ำร้อนลวก ไฟไหม้ ๘. การเข้าเฝือก -เกมส์เคลื่อนย้ายผู้ป่วย	
๑๑.๓๐-๑๒.๐๐	บรรยายการแสดงเจียบ สาธิตการแสดง จับสลากการแสดง	
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	พัก รับประทานอาหารเช้า	
๑๓.๐๐-๑๓.๓๐	กิจกรรมนันทนาการ	
๑๓.๓๐-๑๔.๐๐	เอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี และขนบธรรมเนียมของชาติ	
๑๔.๐๐-๑๕.๐๐	กิจกรรมการแสดงเจียบ	
๑๕.๐๐-๑๕.๓๐	การบรรยายการชุมนุมรอบกองไฟ	

วัน เวลา (น.)	วิชา - กิจกรรม	หมายเหตุ
๑๕.๓๐-๑๗.๐๐	งานบุกเบิก-ผจญภัย แยกเรียนตามฐาน ดังนี้ ๑. ผูกกากบาทไทย ๒. ผูกทแยง ๓. ผูกประคบ ๒ และ ๓ ๔. ผูกต่อม่อสะพาน -เกม ทดสอบต่อม่อสะพาน (แข่งรถม้าโรมัน)	
๑๗.๐๐-๑๗.๓๐	พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน	
๑๗.๓๐-๑๘.๐๐	พัฒนาที่พักหมู่สี่ รับประทานอาหาร -ประชุมวิทยากร	
๑๘.๐๐-๒๒.๐๐	กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟ และบรรยายประกอบการแสดงเรื่อง วีรบุรุษ วีรสตรีของชาติไทย -นัดหมาย สวดมนต์ เพลงสรรเสริญพระบารมี -เลิก/กลับที่พักหมู่สี่ -พัฒนาที่พักหมู่สี่	
วันที่ ๓		
๐๕.๐๐-๐๕.๓๐	ตื่นนอนทำกิจส่วนตัว	
๐๕.๓๐-๐๗.๐๐	ออกกำลังกาย ประกอบอาหาร พัฒนาที่พักหมู่สี่	
๐๗.๐๐-๐๗.๓๐	รับประทานอาหารเช้า	
๐๗.๓๐-๐๘.๐๐	วิทยากรตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยของลูกเสือชาวบ้าน และบ้านพักหมู่สี่	
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐	พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน	
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐	เกม การส่งข่าว	
๐๙.๐๐-๐๙.๓๐	การข่าว และการส่งข่าว	
๐๙.๓๐-๑๐.๐๐	การคัดเลือกนายหมู่ถาวร ประธานรุ่นและคณะกรรมการบริหารรุ่น	
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐	องค์กรและการบริหารองค์กรลูกเสือชาวบ้าน	
๑๑.๐๐-๑๑.๓๐	ความปลอดภัย	
๑๑.๓๐-๑๒.๐๐	สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ	
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	พัก รับประทานอาหารเช้า	
๑๓.๐๐-๑๓.๓๐	นันทนาการ	
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	กฎหมายที่ควรทราบ -การติดต่อราชการ -การให้บริการของรัฐ	

วัน เวลา (น.)	วิชา - กิจกรรม	หมายเหตุ
๑๔.๓๐-๑๕.๓๐	วิชาเลือก (เลือก ๑ วิชา) ๑. สารเสพติดให้โทษ ๒. การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ๓. การจราจร ๔. การบรรเทาสาธารณภัย ๕. ทิศ และการหาทิศ ๖. โครงการตามพระราชดำริ ๗. การอนุรักษ์และพัฒนา วัฒนธรรมประเพณี มรดกไทย	
๑๕.๓๐-๑๗.๐๐	บรรยายประโยชน์ของวิชาเชิงพราณ -แยกเรียนตามของฐาน ดังนี้ ๑. ชิม ๒. คม ๓. คลำ ๔. ฟัง ๕. จำสิ่งของ ๖. สังเกตลักษณะคน ๗. คาดคะเนความกว้าง ความสูง ๘. คาดคะเนน้ำหนัก และจำนวน -เกม ทดสอบประสาท	
๑๗.๐๐-๑๗.๓๐	พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน	
๑๗.๓๐-๑๘.๐๐	พัฒนาที่พักร่มไม้ รับประทานอาหาร	
๑๘.๐๐-๒๐.๐๐	บรรยายประกอบการแสดงเรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสภาพปัจจุบันของชาติไทย	
๒๐.๐๐-๒๒.๐๐	ชุมนุมสังสรรค์ (ตามแบบธรรมเนียมของท้องถิ่น) -นัดหมายสวดมนต์ เพลงสรรเสริญพระบารมี เลิก/กลับที่พักหมู่สี่ -พัฒนาที่พักร่มไม้ -นอน	

วัน เวลา (น.)	วิชา - กิจกรรม	หมายเหตุ
<u>วันที่ ๔</u>		
๐๕.๐๐-๐๕.๓๐	ตื่นนอนทำกิจส่วนตัว	
๐๕.๓๐-๐๗.๐๐	ออกกำลังกาย ประกอบอาหาร พัฒนาที่พักหมู่สี่	
๐๗.๐๐-๐๗.๓๐	รับประทานอาหาร	
๐๗.๓๐-๐๘.๐๐	นายหมู่ตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยของลูกเสือชาวบ้านและบ้านพักหมู่สี่	
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน -มอบรางวัลชนะเลิศการอยู่ค่ายพักแรม	
๐๙.๐๐-๑๐.๓๐	การบำเพ็ญประโยชน์	
๑๐.๓๐-๑๑.๐๐	พระบรมราโชบายในกิจการลูกเสือชาวบ้าน	
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐	อธิบายความหมายและการปฏิบัติต่อสิ่งของพระราชทาน และแนะนำชักซ้อมการรับสิ่งของพระราชทาน	
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	พัก รับประทานอาหาร	
๑๓.๐๐-๑๔.๐๐	กิจกรรมทางศาสนา	
๑๔.๐๐-๑๔.๓๐	ลูกเสือชาวบ้านกับสังคม	
๑๔.๓๐-๑๕.๐๐	หน้าที่ของลูกเสือชาวบ้านต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	
๑๕.๐๐-๑๕.๓๐	มอบหมายภารกิจ -พิธีอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน	
๑๕.๓๐-๑๖.๓๐	พิธีปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ - การกล่าวรายงานผลการฝึกอบรม - มอบวุฒิบัตรและบัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน - พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน ประธานในพิธีให้โอวาท	
๑๖.๓๐-๑๗.๐๐	- พิธีปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน - เดินทางกลับภูมิลำเนา โดยสวัสดิภาพ	

หมายเหตุ ตารางการฝึกอบรมนี้จะมีผลนำไปใช้ได้ เมื่อผ่านความความเห็นชอบของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ คณะกรรมการบริหารกิจการลูกเสือชาวบ้าน และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

๔. หมวดวิชาตามโครงสร้าง
ของหลักสูตรและจำนวนวิชาในแต่ละหมวด

หมวดวิชา	จำนวนวิชา(บังคับ)	จำนวนวิชา(เลือก)	รวม	หมายเหตุ
๔.๑ หมวดวิชาลูกเสือชาวบ้าน	๙	-	๙	
๔.๒ หมวดวิชาลูกเสือ	๑๒	๔	๑๖	
๔.๓ หมวดวิชาความมั่นคงของชาติ	๖	๓	๙	
๔.๔ หมวดวิชาความรู้ทั่วไป	๓	๙	๑๒	
๔.๕ หมวดวิชาสาขาอาชีพ	-	๔ สาขาอาชีพ	เลือก ๑	

หมายเหตุ หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในข้อ ๔ หมวดวิชาตามโครงสร้างข้อ ๔.๑,๔.๒,๔.๓,๔.๔ และ๔.๕ ให้เป็นไปตามรายละเอียดคู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๕๖)

๕. ข้อกำหนดในการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกอบรมให้ปฏิบัติตามตารางการฝึกอบรมและเงื่อนไขในการปรับปรุง ตารางฝึกอบรมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ จะต้องยึดวิธีการของลูกเสือเป็นหลักดังนี้

๕.๑ ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๕.๒ ระบบหมู่

๕.๓ ความเป็นพี่น้อง

๕.๔ ความสนุกสนาน

๕.๕ แรงจูงใจได้สัมฤทธิ์

รวมทั้งให้ใช้วิธีการของลูกเสือชาวบ้าน คือ กระบวนการ ๕ ร่วม ได้แก่ ร่วมอยู่ ร่วมกิน ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม เป็นกระบวนการฝึกอบรม

๖. พิธีการของลูกเสือชาวบ้าน

๖.๑ หลักเกณฑ์ในการกำหนดพิธีการลูกเสือชาวบ้าน

๖.๑.๑ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

๖.๑.๒ ศาสนพิธี

๖.๑.๓ ระเบียบของสำนักพระราชวัง

๖.๑.๔ ระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี

๖.๑.๕ ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

๖.๑.๖ ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

๖.๑.๗ ระเบียบของคณะกรรมการสภาวัดมนธรรมแห่งชาติ

๖.๑.๘ แนวปฏิบัติของลูกเสือทั่วไป

๖.๑.๙ ธรรมเนียมประเพณีของลูกเสือชาวบ้าน

๖.๒ พิธีการของลูกเสือชาวบ้าน

- ๖.๒.๑ พิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ
- ๖.๒.๒. พิธีถวายราชสดุดี
- ๖.๒.๓ พิธีเปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน
- ๖.๒.๔ พิธีเปิดประชุมรอบเสาธง ประจำวัน
- ๖.๒.๕ พิธีปิดประชุมรอบเสาธง ประจำวัน
- ๖.๒.๖ พิธีอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน
- ๖.๒.๗ พิธีปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ
- ๖.๒.๘ พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน
- ๖.๒.๙ พิธีปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน

พิธีการที่ ๑

พิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ

ก. กรณีทำพิธีเปิดและพิธีถวายราชสดุดีในท้องพร้อมกัน

- พิธีการจัดลูกเสือนั่งแถวตอนหมู่ ในห้องฝึกอบรมเรียงตามหมู่สี่ ซึ่งจัดเรียงตามวันทั้ง ๗ วันโดยเรียงจากวันอาทิตย์จนถึงวันเสาร์ และสื่อน้ำเงินเป็นหมู่ที่ ๔ โดยเริ่มตั้งแต่ สีแดง-เหลือง-ชมพู-เขียว-แสด-ฟ้า-ม่วง และน้ำเงิน (ถ้ามีจำนวน ลส.ชบ. มากกว่า ๑๖๐ คน จะแยกเป็น ๒ กองก็ได้)

๑. การเคารพประธาน

- เมื่อประธานมาถึง พิธีกรสั่ง "กอง ตรง เคารพประธาน วันทยหัตถ์" เมื่อประธานรับการเคารพแล้ว พิธีกรสั่ง "มือลง" และเมื่อประธานนั่ง พิธีกรสั่ง "นั่ง"

๒. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

และถวายสักการะพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

- พิธีกรเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (เทียน ๒ เล่ม ธูป ๓ ดอก) กราบ ๓ ครั้ง และทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา ๑ ครั้ง (ตามหนังสือของสำนักพระราชวัง ที่ พว.๐๐๑/๓๗๓๕ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๑) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนประนมมือ เมื่อประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยและลดมือลง หลังประธานทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา (ถ้าแต่งเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือแต่งชุดสุภาพ ผูกผ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้านทำวันทยหัตถ์ ถ้าไม่แต่งเครื่องแบบหรือไม่แต่งแบบลูกเสือชาวบ้าน ทำคำนับ)

- ประธานเดินไปยังหน้าพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ถวายความเคารพ ๑ ครั้ง รับมาลัยถวายไว้ที่บนพานหน้าพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วจุดเทียน ๑ เล่ม ธูป ๑ ดอก เมื่อถวายสักการะตามลำดับ เสร็จแล้วลงนั่งคุกเข่าประนมมือ ถวายบังคม ๓ ครั้ง แล้วลุกขึ้นถวายความเคารพ ๑ ครั้ง

๓. สวดมนต์

- ผู้เข้าฝึกอบรมที่นับถือพุทธศาสนาให้สวดมนต์ ภาษาบาลีตามศาสนพิธี คือพิธีกรนำสวดมนต์วรรคแรก แล้วทุกคนสวดมนต์จนจบเริ่มจากผู้นำสวดมนต์ขึ้นบทบูชาพระรัตนตรัย (อะระหังสัมมา) และจบพร้อมกันในบทถวายพรพระบทต้นบทเดียว (พาหุงสหัส ฯ) ส่วนผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น กระทำพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือไปพร้อมกัน

๔. เพลงสวดดีมหาราช

- พิธีกรนำร้องเพลงสวดดีมหาราช ๒ จบ แล้วเปล่งเสียงชโย ๓ ครั้ง (ขณะเปล่งเสียง ชโย ๓ ครั้ง ให้กำมือขวาที่ตรงหัวใจ แล้วกำมือยกผ่านหน้าขึ้นเหนือศีรษะแขนตึงและแบ่มือ ทั้ง ๓ ครั้ง) ยืนท่าตรงร้องเพลง

๕. นำกล่าวคำปฏิญาณ

- พิธีกรสั่ง "กอง แสดงรหัส " พิธีกรนำกล่าวคำปฏิญาณ เสร็จแล้ว สั่ง "มือลง"

๖. การถวายราชสดุดี

- พิธีกรสั่ง "กอง เตรียมถวายราชสดุดี นั่ง" ทุกคนก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว คูกเข่าลง ตั้งเข่าซ้าย นั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่าฝ่ามือลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงบนเข่าซ้ายเอียงไปทางขวา เล็กน้อย ถ้ามีหมวกให้หงายฝ่ามือซ้ายขึ้นมาจับขอบหมวก วางหมวกคว่ำพาดท่อนแขนซ้ายเมื่อร้องเพลงให้ ก้มหน้าลงเล็กน้อย และเงยหน้าขึ้นเมื่อร้องเพลงจบ

- ร้องเพลงจบ พิธีกรสั่ง "กอง ลูก" แล้วสั่ง "กอง นั่ง"

๗. การรายงานประธาน

- พิธีกรเชิญประธานขึ้นแทนรับรายงาน
- พิธีกรเชิญผู้รายงาน อาจเป็นเจ้าของโครงการหรือผู้เหมาะสมอื่น ๆ

๘. ประธานให้โอวาทและกล่าวเปิด

- เตรียมคำกล่าวเปิด จัดเจ้าหน้าที่มอบคำกล่าวเปิดให้ประธาน

๙. การเคารพประธาน

- เมื่อประธานกล่าวเปิดจบ พิธีกร สั่ง "กอง ตรง วันทยหัตถ์ มือลง" เมื่อประธานนั่งที่เรียบร้อยแล้ว พิธีกรสั่ง "กอง นั่ง"

- เสร็จพิธีอัญเชิญพระบรมรูปพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กลับ(ตามเวลาที่เหมาะสม)

ข้อพิจารณา

๑. ประธานที่ไม่ชำนาญทางพิธีการลูกเสือจะต้องมีการเตรียมผู้อธิบายให้รายละเอียด แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้ เช่น พิธีถวายราชสดุดี การแสดงรหัส การร้องเพลงสวดดีมหาราช ฯลฯ

๒. หลังพิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการแล้ว ควรมีการแนะนำบุคคลสำคัญที่มาร่วมในพิธี เปิด อาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นคณะ หรืออาจมีการมอบสิ่งของเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรม

๓. อาจมีพิธีมอบเครื่องหมาย วูดแบดจ์ หรือเหรียญตรา เข็ม วูดบัตร์ อื่น ๆ ในพิธีนี้ได้

ข. กรณีแยกทำพิธีเปิดกับพิธีถวายราชสดุดี

๑. การเคารพพระธาน

- พิธีกรจัดลูกเสื่อนั่งแถวตอนหมู่ในห้องฝึกอบรมเรียงตามหมู่สี ซึ่งจัดเรียงสีตามวันทั้ง ๗ วัน โดยเริ่มตั้งแต่ สีแดง-เหลือง-ชมพู-เขียว-แสด-ฟ้า-ม่วง และหมู่สีที่ ๘ ใช้สีน้ำเงิน (ถ้ามีจำนวน ลส.ชบ. มากจะแยกเป็น ๒ กองก็ได้)

- เมื่อประธานมาถึง พิธีกรสั่ง "กอง ตรง" เคารพประธาน "วันทยหัตถ์" เมื่อประธานรับการเคารพแล้ว พิธีกรสั่ง "มือลง นั่ง"

๒. ประธานจุดธูปเทียน

- พิธีกรเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (เทียน ๒ เล่ม ธูป ๓ ดอก) กราบ ๓ ครั้ง และทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา ๑ ครั้ง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนประนมมือ เมื่อประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

๓. การสวดมนต์

- ผู้เข้าฝึกอบรมที่นับถือพุทธศาสนาให้สวดมนต์ ภาษาบาลีตามศาสนพิธี คือพิธีกรนำสวดมนต์วรรคแรก แล้วทุกคนสวดมนต์จนจบ เริ่มจากผู้นำสวดมนต์ขึ้นบทบูชาพระรัตนตรัย (อะระหังสัมา ๒) และจบพร้อมกันในบทถวายพรพระบทต้นบทเดียว (พาหุสหัส๒) ส่วนผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น กระทำพิธีตามศาสนาของตนนับถือไปพร้อมกัน

๔. เพลงสดุดีมหาราชา

- พิธีกรนำร้องเพลงสดุดีมหาราชา ๒ จบ แล้วเปล่งเสียง ชโย ๓ ครั้ง (ขณะเปล่งเสียงชโย ๓ ครั้ง ให้กำมือขวาที่ตรงหัวใจ แล้วกำมือยกผ่านหน้าขึ้นเหนือศีรษะแขนตึงและแบ่มือ ทั้ง ๓ ครั้ง) ยืนท่าตรงร้องเพลง

๕. นำกล่าวคำปฏิญาณ

- พิธีกรสั่ง "กอง แสดรหัส" พิธีกรนำกล่าวคำปฏิญาณ เสร็จแล้ว สั่ง "มือลง กอง นั่ง"

๖. การรายงานประธาน

- พิธีกรเชิญประธานขึ้นแท่นรับรายงาน
- พิธีกรเชิญผู้รายงาน อาจเป็นเจ้าของโครงการหรือผู้เหมาะสมอื่น ๆ

๗. ประธานให้โอวาทและกล่าวเปิด

- เตรียมคำกล่าวเปิด จัดเจ้าหน้าที่มอบคำกล่าวเปิดให้ประธาน

๘. การเคารพประธาน

- เมื่อประธานกล่าวเปิดจบ พิธีกร สั่ง "กอง ตรง วันทยหัตถ์ มือลง" เมื่อประธานนั่งที่ประธานแล้ว พิธีกรสั่ง "กอง นั่ง"

พิธีการที่ ๒

พิธีถวายราชสดุดี

๑. เข้าแถวหน้าพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

- พิธีกรเรียกแถว ตอนหมู่ หน้าพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ห่างประมาณ ๑๐ ก้าว แล้วสั่ง "ตามระเบียบ...พัก"

- ลูกเสือรุ่นพี่ แก้วผู้มีเกียรติ วิทยากร เข้าแถวหน้าผู้เข้ารับการอบรม

๒. ประธานถวายมาลัย

- พิธีกรสั่ง "กอง ตรง" เชิญประธาน

- ประธานเดินไปยังหน้าพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ถวายความเคารพ ๑ ครั้ง รับมาลัย ถวายไว้ที่บนพานหน้าพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

๓. ประธานจุดเทียนและปลูกการะ

- เทียน ๑ เล่ม รูป ๑ ดอก ตามลำดับ

๔. ประธานถวายบังคม

- ประธานลงนั่งคุกเข่าประนมมือ ถวายบังคม ๓ ครั้ง ลูกขึ้นถวายความเคารพ ๑ ครั้ง แล้วถอยออกมาห่างพอสมควร (ผู้เข้าอบรมยืนในท่าตรง)

๕. ถวายราชสดุดี

- พิธีกรสั่ง "กอง เตรียมถวายราชสดุดี นิ่ง" ทุกคนก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว คุกเข่าขวา ลง ตั้งเข่าซ้าย นั่งลงบนสันเท้าขวา มือขวาแบคว่าฝ่ามือลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงบนเข่าซ้ายเอียงไปทางขวา เล็กน้อย ถ้ามีหมวกให้หงายฝ่ามือซ้ายขึ้นมาจับขอบหมวก วางหมวกคว่ำพาดท่อนแขนซ้ายเมื่อร้องเพลงให้ ก้มหน้าลงเล็กน้อย และเงยหน้าขึ้นเมื่อร้องเพลงจบ

- ร้องเพลงจบแล้ว พิธีกรสั่ง "กอง ลูก"

- เสร็จพิธีอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กลับตามเวลาที่เหมาะสม (กรณีที่พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่ประดิษฐานสถานเป็นที่ถาวร)

พิธีการที่ ๓

พิธีเปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน

๑. เข้าแถวครึ่งวงกลม หน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธงห่างประมาณ ๓ ก้าว พิธีกรเรียกแถว "กอง" ให้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรกเรียงไปจนครบ ๘ หมู่สีรองนายหมู่สุดท้าย (สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือ ผู้เรียกรองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรง นายหมู่แรก

- พิธีกรสั่ง "จัดแถว" เมื่อเรียบร้อยแล้ว สั่ง "นิ่ง" ระยะเคียงระหว่างบุคคล ๑ ช่วงศอก ระยะต่อระหว่างหมู่ ๑ ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสร็จแล้ว สั่ง "ตามระเบียบพัก"

- พิธีกรชักซ้อมคู่ชักธงชาติ ผู้นำขึ้นเพลงชาติ ผู้นำสวดมนต์ (หมู่บริการประจำวัน)

๒. เชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง "กอง ตรง" แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึกมายืนหน้าเสาธง
- พิธีกรสั่ง "เคารพผู้อำนวยการฝึกวันทยหัตถ์" ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ โดยทำวันทยหัตถ์ ตอบพิธีกรสั่ง "มือลง ตามระเบียบพัก" (ในขณะที่สั่งแถว พิธีกรจะยืนหน้าแถว วิทยากรประมาณ ๑ ก้าว เมื่อสั่งเสร็จแล้วจึงเข้าไปอยู่ในแถววิทยากร)

๓. ชักธงชาติ

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "กอง ตรง" หมู่บริการประจำวันชักธงชาติ ชาย ๑ คน และหญิง ๑ คน วิ่งออกมายืนห่างเสาธงชาติได้ประมาณ ๓ ก้าว แล้วทำวันทยหัตถ์ พร้อมกัน ๑ ครั้ง ผู้อยู่ด้านขวามือ (ชาย) เดินเข้าไป ๒ ก้าว ยืนเท้าชิด แล้วแก้มือชักธงชาติ ถอยหลังกลับมาในที่เดิม แยกเชือกธงที่จะชักให้ (หญิง) เป็นผู้ชัก (ชาย) คนขวามือถือธงชาติไว้
- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์" คนทางซ้าย (หญิง) ค่อยๆ สวมนิ้วขึ้น ผู้นำร้องเพลงชาติขึ้นเพลงชาติ ลูกเสือทุกคนร้องเพลงชาติจนจบ และให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี ให้คนทางขวา (ชาย) รวมเชือกไปผูกไว้ให้เรียบร้อยแล้วถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ลมมือลงกลับหลังหันวิ่งกลับเข้าแถวในหมู่ของตนและทำวันทยหัตถ์ไว้เหมือนในแถว ส่วนผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรลมมือลงพร้อมผู้ชักธง
- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "มือลง"

๔. สวดมนต์

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งหมู่บริการนำสวดมนต์ (บทบูชาพระรัตนตรัย) ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกประนมมือ ผู้นับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธให้ประกอบพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือ

๕. สงบนิ่ง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "สงบนิ่ง" โดยให้ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกด้วยมือขวาคว่ำหมวกเข้าหาตนเองมือซ้ายจับมือขวา ผู้ไม่มีหมวกให้นำมือซ้ายจับบนข้อมือขวา ก้มหน้าลงเล็กน้อย ประมาณ ๑ นาที การทำสงบนิ่ง ในวันแรก ผู้อำนวยการฝึกควรนำกล่าววลีสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงผู้มีพระคุณต่อชาติบ้านเมืองและกิจการลูกเสือชาวบ้าน

หรือ (ตัวอย่าง) ขอน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ พระราชบิดาการลูกเสือไทย และขออัญเชิญดวงพระวิญญาณของพระองค์ จงช่วยปกป้องคุ้มครองพี่น้องลูกเสือให้สำเร็จการฝึกอบรม แล้วขอให้ลูกเสือรำลึกถึงพระคุณและผู้ติดตามเคารพ นับถือเอง เชิญครับ" จบการสงบนิ่ง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอบคุณครับ" ผู้มีหมวกสวมนวม

๖. ขอคำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอคำมั่นสัญญาโดยแถวอยู่ในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า "ต่อหน้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ "จงทำดี จงทำดี จงทำดี" (จงทำดี ๓ ครั้ง ครั้งแรก หันหน้าไป ทาง

ซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาตรงกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบ พร้อมกันว่า "เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี" กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรในแถวรับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบ เมื่อลูกเสือกล่าวตอบเสร็จแล้ว ให้ทุกคนลดมือจากทำวันทยหัตถ์มา เป็นท่าแสดงรหัส แล้วลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ ๓ ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากร ในแถวยกกรหัสรับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อหน้าธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์แทนสถาบันหลักของชาติ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณข้อที่ ๓ ขอให้ทุกคนท่องกฎลูกเสือ ๑๐ ข้อ เชิญครับ" ลูกเสือทุกคนท่องกฎจนจบ

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอบคุณครับ แล้วสั่ง "กอง ตามระเบียบพัท"

๗. ผู้อำนวยการฝึกกล่าวต้อนรับ แนะนำวิทยากร บุคคลสำคัญ และกล่าวเปิด

๗.๑ ผู้อำนวยการฝึกกล่าวต้อนรับและปราศรัย

๗.๒ แนะนำวิทยากรและบุคคลสำคัญ

- ผู้อำนวยการฝึกแนะนำเฉพาะรองผู้อำนวยการฝึก และผู้บังคับการค่ายหรือบุคคลสำคัญ

๓ - ๔ คน (ถ้ามี)

- วิทยากรแนะนำตัวเองเรียงลำดับในแถวที่ละคนโดยผู้แนะนำตนเองจะทำวันทยหัตถ์

เคารพผู้อำนวยการฝึกก่อน ๑ ครั้ง แล้วก้าวออกมาหน้าแถว ๑ ก้าว ยืนท่าตรงทำวันทยหัตถ์
รายงานตัวดังนี้

- ชื่ออะไร ?

- มาจากไหน ?

- ทำหน้าที่อะไร ?

เสร็จแล้วลดมือลง ถอยหลังเข้าแถวทำวันทยหัตถ์ผู้อำนวยการฝึกอีก ๑ ครั้ง

๗.๓ กล่าวเปิด

- เมื่อผู้อำนวยการฝึกกล่าวเปิดจบ พิธีกรก้าวออกมาหน้าแถว ๑ ก้าว สั่ง "กอง ตรง วันทยหัตถ์"

ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ โดยทำวันทยหัตถ์ตอบ พิธีกรสั่ง "มือลง"

๘. แยก

- พิธีกรนัดหมายแล้วสั่ง "กอง แยก"

ข้อพิจารณา เมื่อคณะวิทยากรจะเลิกแถวให้ทำวันทยหัตถ์ผู้อำนวยการฝึกพร้อมกัน ๑ ครั้ง จึงเลิกแถวส่วน
การให้คำมั่นสัญญาในพิธีเปิดการฝึกอบรม ทางลูกเสือชาวบ้านซึ่งเป็นวันแรกของการฝึกอบรมผู้อำนวยการ
ฝึกจะต้องนำกล่าว

พิธีการที่ ๔

พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน

๑. การเข้าแถวหน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธงห่างประมาณ ๓ ก้าว พิธีกร เรียกแถว "กอง" ใช้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรกเรียงไปจนครบ ๘ หมู่สีรองนายหมู่สุดท้าย(สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือ ผู้เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรงนายหมู่แรก

- พิธีกรสั่ง "จัดแถว" เมื่อเรียบร้อยแล้ว สั่ง "นิ่ง" ระยะเคียงระหว่างบุคคล ๑ ช่วงศอก ระยะต่อระหว่างหมู่ ๑ ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสร็จแล้ว สั่ง "ตามระเบียบพัก"

- พิธีกรชักซ้อมคู่ชักธงชาติ ผู้นำขึ้นเพลงชาติ ผู้นำสวดมนต์ (หมู่บริการประจำวัน)

๒. การเชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง "กอง ตรง" แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึกมายืนหน้าเสาธง

- พิธีกรสั่ง "เคารพผู้อำนวยการฝึก วันทยหัตถ์" ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพโดยทำวันทยหัตถ์พิธีกรสั่ง "มือลง ตามระเบียบพัก" (ในขณะที่สั่งแถวพิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ ๑ ก้าวเมื่อสั่งเสร็จแล้วจึงเข้าไปอยู่ในแถววิทยากร)

๓. การชักธงชาติ

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "กอง ตรง" หมู่บริการประจำวัน ชักธงชาติ ชาย ๑ คน หญิง ๑ คน วิ่งออกมายืนห่างเสาธงชาติ ประมาณ ๓ ก้าว แล้วทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง ผู้อยู่ด้านขวามือ (ชาย) เดินเข้าไป ๒ ก้าว ยืนเท้าชิดแล้วแก้มือชูธงชาติ ถอยหลังกลับมาในที่เดิม แยกเชือกธงที่จะชักให้ (หญิง) เป็นผู้ชัก (ชาย) คนขวามือถือธงชาติไว้

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์" คนทางซ้าย (หญิง) ค่อยๆ สวมนิ้วขึ้น ผู้นำร้องเพลงชาติ ขึ้นเพลงชาติ ลูกเสือทุกคนร้องเพลงชาติจนจบ และให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี ให้คน ทางขวา (ชาย) รวมเชือกไปผูกไว้ให้เรียบร้อยแล้วถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ลดมือลงกลับหลังหันวิ่งกลับเข้าแถวในหมู่ของตนแล้วทำวันทยหัตถ์ไว้เหมือนในแถว ส่วนผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรลดมือลงพร้อมผู้ชักธง

- ผู้อำนวยการฝึก สั่ง "มือลง"

๔. การสวดมนต์

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งหมู่บริการนำสวดมนต์ (บทบูชาพระรัตนตรัย) ผู้มีหมวกให้ถอดหมวกประนมมือ ผู้นับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธให้ประกอบพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือ

๕. การสงบนิ่ง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "สงบนิ่ง" โดยให้ผู้มีหมวกถือหมวกด้วยมือขวาคว่ำหมวกเข้าหาตนเองมือซ้ายจับข้อมือขวา ผู้ไม่มีหมวกให้นำมือซ้ายจับบนข้อมือขวา ก้มหน้าลงเล็กน้อย ประมาณ ๑ นาที ผู้อำนวยการฝึก

จะกล่าวนำระลึก สงบนิ่ง หรือไม่กล่าวนำก็ได้ตามความเหมาะสม จบการสงบนิ่งด้วยผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอบคุณครับ" ผู้มีหมวกสวมหมวก

๖. การขอคำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอคำมั่นสัญญาโดยแถวอยู่ในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า "ต่อหน้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ **จงทำดี จงทำดี จงทำดี** (จงทำดี ๓ ครั้ง ครั้งแรก หันหน้าไปทางซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาตรงกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบ พร้อมกันว่า **"เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี"** กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรในแถว รับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบเมื่อลูกเสือกล่าวตอบเสร็จแล้ว ให้ทุกคนลดมือจากท่าวันทยหัตถ์มาเป็นท่าแสดงรหัส แล้วลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ ๓ ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากร ในแถวยกกรหัส รับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อหน้าธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์แทนสถาบันหลักของชาติ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณข้อที่ ๓ ขอให้ทุกคนท่องกฎลูกเสือ ๑๐ ข้อ เชิญครับ" ลูกเสือทุกคนท่องกฎจนจบ

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวขอบคุณครับ และสั่ง "กอง ตามระเบียบพัก"

๗. การกล่าวคำปราชัย

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวคำปราชัยประจำวัน โดยเน้นความร่วมมือ ความรักความสามัคคี ความอดทน และคติพจน์ต่าง ๆ

๘. การรายงานผลการตรวจค่าย

- ผู้อำนวยการฝึกเชิญวิทยากรตรวจค่าย รายงานผลการตรวจค่ายประจำวัน

- วันแรกของการตรวจ รายงานทุกคน

- วันที่สองของการตรวจ หัวหน้าสายตรวจรายงาน

- วันที่สามของการตรวจ นายหมู่ตรวจ และรายงาน

- วิทยากรตรวจหมู่บริการรายงานเป็นคนสุดท้าย

- มอบธงเขียวให้กับหมู่ทำคะแนนมาตรฐานประจำวัน

- ชักธงเขียวใหญ่ (กรณีทุกหมู่ ได้ธงเขียวครบทุกหมู่)

- ผู้อำนวยการฝึกสรุป

- เมื่อผู้อำนวยการฝึกกล่าวจบ พิธีกรก้าวออกมาหน้าแถว ๑ ก้าว สั่ง "กอง ตรง วันทยหัตถ์"

ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพโดยวันทยหัตถ์ตอบ พิธีกรสั่ง"มือลง"

๙. แยก

- พิธีกรนัดหมาย แล้วสั่ง "กองแยก"

พิธีการที่ ๕

พิธีปิดประชุมรอบเสาชิงช้าประจำวัน

๑. การเข้าแถวหน้าเสาชิงช้า

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาชิงช้า พิธีกรหันหลังให้เสาชิงช้าประมาณ ๓ ก้าว พิธีกร เรียกแถว "กอง" ใช้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรกเรียงไปจนครบ ๘ หมู่สีรองนายหมู่สุดท้าย(สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือผู้เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรงนายหมู่แรก

- พิธีกรสั่ง "จัดแถว" เมื่อเรียบร้อยแล้ว สั่ง "นิ่ง" ระยะเคียงระหว่างบุคคล ๑ ช่วงศอก ระยะต่อระหว่างหมู่ ๑ ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสริจแล้ว สั่ง "ตามระเบียบพัก"

- พิธีกรชักซ้อมคู่ชกธงชาติ ชักธงเขียว (หมู่บริการประจำวัน)

๒. การเชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง "กอง ตรง" แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึกมายืนหน้าเสาชิงช้า

- พิธีกรสั่ง "เคารพผู้อำนวยการฝึก วันทยหัตถ์" ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ วันทยหัตถ์ พิธีกรสั่ง "มื่อลงตามระเบียบพัก" (ในขณะที่สั่งแถว พิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ ๑ ก้าว เมื่อสั่งแถวเสร็จแล้ว จึงเข้าไปอยู่ในแถววิทยากร)

๓. สรุป

- ผู้อำนวยการฝึก กล่าวสรุปวิชาการที่เรียนมาทั้งวัน สรุปสาระสำคัญวิชาต่างๆ เนื้อหา ย้ำการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวในชีวิตประจำวัน สรุปเฉพาะที่สำคัญสั้นๆ

๔. การนัดหมาย

- ผู้อำนวยการฝึกจะนัดหมายเรื่องเวลา งานที่มอบหมายให้แต่ละวัน อุปกรณ์ที่จะต้องนำมาประกอบการเรียนการสอนในคาบต่อไปตลอดจนบทพจนานุกรมการนัดหมายของวิทยากรที่ได้นัดหมายไว้เช่น วิทยากร บรรยาย การชุมนุมรอบกองไฟ ฯลฯ ได้นัดหมายไว้

๕. การตรวจ

- ผู้อำนวยการฝึก ตรวจหมู่สีต่างๆ โดยสอบถามนายหมู่เรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อย การแต่งกาย จำนวนสมาชิก อุปสรรคข้อขัดข้องแต่ละหมู่ เช่น เรื่องการเจ็บป่วย อาหาร การพักผ่อนนอน ฯลฯ

๖. การให้คำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "กอง ตรง" และกล่าวขอคำมั่นสัญญาโดย ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า "ต่อหน้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ จงทำดี จงทำดี จงทำดี (จงทำดี ๓ ครั้ง ครั้งแรก หันหน้าไป ทางซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาตรงกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบ พร้อมกันว่า "เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี" กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากร ในแถว รับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบ เมื่อลูกเสือกล่าวตอบเสร็จแล้ว ให้ทุกคนลดมือจากทำวันทยหัตถ์มา

เป็นท่าแสดงรหัส แล้วลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ ๓ ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากร ในแถวกรหัสรับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อหน้าธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์แทนสถาบันหลักของชาติ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณข้อที่ ๓ ขอให้ทุกคนท่องกฎลูกเสือ ๑๐ ข้อ เชิญครับ" ลูกเสือทุกคนท่องกฎจนจบ ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอบคุณครับ" "กอง ตามระเบียบพัก"

๗. การชักธงชาติลง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "กอง ตรง" หมู่บริการประจำวันชักธงชาติลง ชาย ๑ คน หญิง ๑ คน วิ่งออกมายืนห่างเสาธง ประมาณ ๓ ก้าว แล้วทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง ผู้อยู่ด้านขวามือ (ชาย) เดินเข้าไป ๒ ก้าว ยืนเท้าชิดแล้วแก้มือธงชาติถอยหลังกลับมายืนที่เดิม แยกมือธงที่จะชักให้ (หญิง) ที่ยืนอยู่ข้าง ๆ ให้ (ชาย) เป็นผู้ชักลง

- พิธีกรเป่านกหวีดยาว ๑ ครั้ง (ไม่ว่าจะเป่าสัญญาณอะไรต้องเป่ายาว ๑ ครั้งก่อน)

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์" พิธีกรเป่านกหวีดตรงลง (ยาว ๓ ครั้ง สั้น ๑ ครั้ง) ผู้ชักธงชาติให้ลงตามเสียงนกหวีด เมื่อธงลงแล้ว ชายรวมเชือกไปผูกไว้ที่เสาธงให้เรียบร้อย ถอยหลังออกมาทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง ลดมือลงกลับหลังหันวิ่งไปเข้าแถวในหมู่ของตนเอง ทำวันทยหัตถ์เหมือนในแถว ส่วนผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรลดมือลงพร้อมผู้ชักธง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "มือลง"

- พิธีกรก้าวออกมาหน้าแถว ๑ ก้าว สั่ง "กอง ตรง วันทยหัตถ์" ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพโดยทำวันทยหัตถ์ตอบ พิธีกรสั่ง "มือลง"

๘. เลิก

- พิธีกร สั่ง "กอง เลิก"

ข้อพิจารณา

- ในกรณีมีธงเขียวใหญ่ชักขึ้นไว้ ให้หมู่บริการ วิ่งออกไปปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ชักธงชาติลง กล่าวคือ ทั้งผู้ชักธงชาติและชักธงเขียวใหญ่ทำวันทยหัตถ์เคารพธงชาติพร้อมกันไม่ใช่เคารพธงเขียวใหญ่แต่ธงเขียวใหญ่อยู่กับเสาธงชาติให้ทุกคนเคารพธงชาติ เวลาชักธงเขียวใหญ่ลงให้ชักลงได้เลยไม่ต้องตามเสียงนกหวีดเหมือนธงชาติ

พิธีการที่ ๖

พิธีอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน

๑. จัดขบวนดังนี้

๑.๑ วงดุริยางค์ (ถ้ามี)

๑.๒ ขบวนธงชาติ

๑.๓. ขบวนอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน

๑.๔. แยกผู้มีเกียรติ ประชาชนทั่วไป

๑.๕. ขบวนอื่นๆ (ถ้ามี)

๒. ข้อพิจารณา

๒.๑ ไม่ควรนำพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าขบวนด้วยเพราะเมื่ออัญเชิญผ่านที่ใด สองข้างทางจะต้องถวายความเคารพด้วยเพื่อให้สมพระเกียรติ

๒.๒ การอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน ให้ถือเป็นพิธีที่สำคัญอันหนึ่ง ดังนั้นการแต่งกาย การประดับธงทิว การแสดงต่างๆ ต้องให้เหมาะสมและระมัดระวังเป็นพิเศษ

๒.๓ ในขบวนอาจจะจัดให้ลูกเสือที่กำลังฝึกอบรมเข้าร่วมขบวน หรือจะให้รอรับขบวนก็ได้

พิธีการที่ ๗

พิธีปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ

- พิธีกรจัดลูกเสือนั่งแถวตอนหมู่ ในห้องฝึกอบรมเรียงตามหมู่สี ซึ่งจัดเรียงสีตามวันทั้ง ๗ วัน โดยเริ่มตั้งแต่ สีแดง-เหลือง-ชมพู-เขียว-แสด-ฟ้า-ม่วง และหมู่สีที่ ๘ ใช้สีน้ำเงิน (รูปแถวตอนหมู่) แยกกอง ก และ ข ด้านหน้า ห้องฝึกอบรมมีพานผ้าผูกคอพระราชทานตั้งอยู่ ๘ พาน (หรือตามความเหมาะสมกับสถานที่) หันแผนที่ประเทศไทยมาทางผู้รับ

๑. การเคารพประธาน

- เมื่อประธานมาถึง พิธีกรสั่ง "กอง ตรง เคารพประธาน วันทยหัตถ์" เมื่อประธานรับ การเคารพแล้ว พิธีกรสั่ง "มือลง" "นั่ง"

๒. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

- พิธีกรเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (เทียน ๒ เล่ม ธูป ๓ ดอก) กราบ ๓ ครั้ง และทำความเคารพตรงกลางโต๊ะหมู่บูชา ๑ ครั้ง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนประนมมือ เมื่อประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

๓. การสวดมนต์

- ผู้เข้าฝึกอบรมที่นับถือพุทธศาสนาให้สวดมนต์ ภาษาบาลีตามศาสนพิธี คือพิธีกรนำสวดมนต์วรรคแรก แล้วทุกคนสวดมนต์จนจบ เริ่มจากผู้นำสวดมนต์ขึ้นบทบูชาพระรัตนตรัย (อะระหังสัมมา ฯ) และจบพร้อมกันในบทถวายพรพระบทต้นบทเดียว (พาหุสหัส ฯ) ส่วนผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น กระทำพิธีตามศาสนาของตนนับถือไปพร้อมกัน

๔. การรายงานประธาน

- พิธีกรเชิญประธานขึ้นแท่นรับรายงาน

- พิธีกรเชิญผู้รายงาน อาจเป็นเจ้าของโครงการหรือผู้เหมาะสมอื่น ๆ

๕. ประธานมอบวุฒิบัตร - บัตรประจำตัว

- พิธีกรเชิญ ตัวแทนหมู่ หรือนายหมู่แต่ละหมู่เป็นผู้รับวุฒิบัตรและบัตรประจำตัว ตามลำดับ

๖. พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน

(ดูพิธีการที่ ๘ พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน)

๗. ประธานให้โอวาทและกล่าวปิด

- เตรียมคำกล่าวปิด จัดเจ้าหน้าที่มอบคำกล่าวปิดให้ประธาน

๘. การเคารพประธาน

- เมื่อประธานกล่าวให้โอวาทและกล่าวปิดจบพิธีกรสั่ง "กอง ตรง วันทยหัตถ์" "มือลง" เมื่อประธานนั่งที่นั่งประธานแล้ว พิธีกรสั่ง "กอง นั่ง"

พิธีการที่ ๘

พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน

๑. อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์เข้าสู่บริเวณประกอบพิธี

- พิธีกรสั่ง "กองตรง ถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันทยหัตถ์"
- วิทยากรเพลง นำร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์จะอัญเชิญออกมาจากด้านใดก็ได้ให้เหมาะสม และหันด้านหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ไปทางลูกเสือ แล้วนำไปตั้งไว้หลังพานผ้าผูกคอพระราชทาน วิทยากรทั้ง ๒ คนที่อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ทำวันทยหัตถ์ แล้วถอยออกไปยืนรวมคู่กับแขกผู้มีเกียรติ ทำวันทยหัตถ์ เมื่อลูกเสือร้องเพลงสรรเสริญจบแล้วพิธีกรสั่ง "มือลง" "กองนั่ง"

๒. การรับผ้าผูกคอพระราชทาน ตามขั้นตอนที่ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน กำหนดดังต่อไปนี้

๒.๑ ผู้อำนวยการฝึกรวบบังคมทูลถวายรายงาน-เบิกตัวผู้สำเร็จการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

รับผ้าผูกคอพระราชทาน

๒.๒ ลูกเสือชาวบ้านลูกจากที่นำมาเข้าแถวตอนเรียง ๑ ทางด้านขวาของเวที ตามจำนวนที่พิธีกรกำหนด

๒.๓ ทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง แล้วเดินไปเข้าแถวหน้ากระดานโดยลูกเสือชาวบ้านยืนตรงพานที่จัดไว้ พานละ ๑ คน แล้วทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง

๒.๔ นั่งพับเพียบ แล้วกราบพร้อมกัน ๑ ครั้ง โดยไม่แบ่มือ กราบไปทางพระบรมฉายาลักษณ์

๒.๕ นั่งคุกเข่าขวลง ตั้งเข่าซ้ายขึ้น ทำถวายราชสดุดี ให้แขนซ้ายวางพาดบนเข่าซ้าย หายฝ่ามือขึ้นแล้ว ใช้มือขวาไปรับผ้าผูกคอที่วางไว้บนพานรับแบบเอางาน แล้วนำผ้าผูกค่อมาวางพาดไปตามท่อนแขนซ้าย ให้ส่วนที่มีตราแผนที่ประเทศไทยอยู่บนฝ่ามือซ้ายโดยใช้หัวแม่มือหนีบไว้

๒.๖ ลูกขึ้นยืนตรง มือซ้ายที่ถือผ้าผูกคอดึงจากกับลำตัว ทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง

๒.๗ ทำซ้ายหัน เดินไปยังผู้ที่จะแสดงความชื่นชมยินดี จะได้ร่วมคล้องผ้าผูกคอให้โดยเมื่อไปถึงทำวันทยหัตถ์ ๑ ครั้ง แล้วยื่นผ้าให้ผู้ร่วมแสดงความยินดีผูกและจัดแต่งให้ จับมือซ้ายและวันทยหัตถ์อีก ๑ ครั้ง แล้วกลับไปนั่งที่เดิม

๒.๘ เมื่อรับครบทุกคนแล้ว พิธีกรสั่ง "กอง แสดงรหัส กล่าวคำปฏิญาณพร้อมกัน" เสร็จแล้วสั่ง "มือลง"

๓. อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์กลับ

- ผู้อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ พร้อมที่ตั้งพระบรมฉายาลักษณ์
- พิธีกรสั่ง “กองตรง ถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันทยหัตถ์”
- พิธีกรนำร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
- อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์กลับ
- พิธีกรสั่ง “กอง มือลง นั่ง”

ข้อพิจารณา

- พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใช้ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบลูกเสือ
(ตัวอย่าง)

คำกราบบังคมทูลถวายรายงาน-เบิกตัวผู้สำเร็จการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
รับผ้าผูกคอพระราชทาน

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า.....ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือ
ชาวบ้าน รุ่นที่.....ซึ่งได้ดำเนินการฝึกอบรมตั้งแต่วันที่.....เดือน.....
พุทธศักราช..... จำนวน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

บัดนี้การฝึกอบรมได้เสร็จสิ้นตามหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานกราบบังคม
ทูลเบิกตัวผู้สำเร็จการฝึกอบรมเข้ารับสิ่งของพระราชทานดังต่อไปนี้

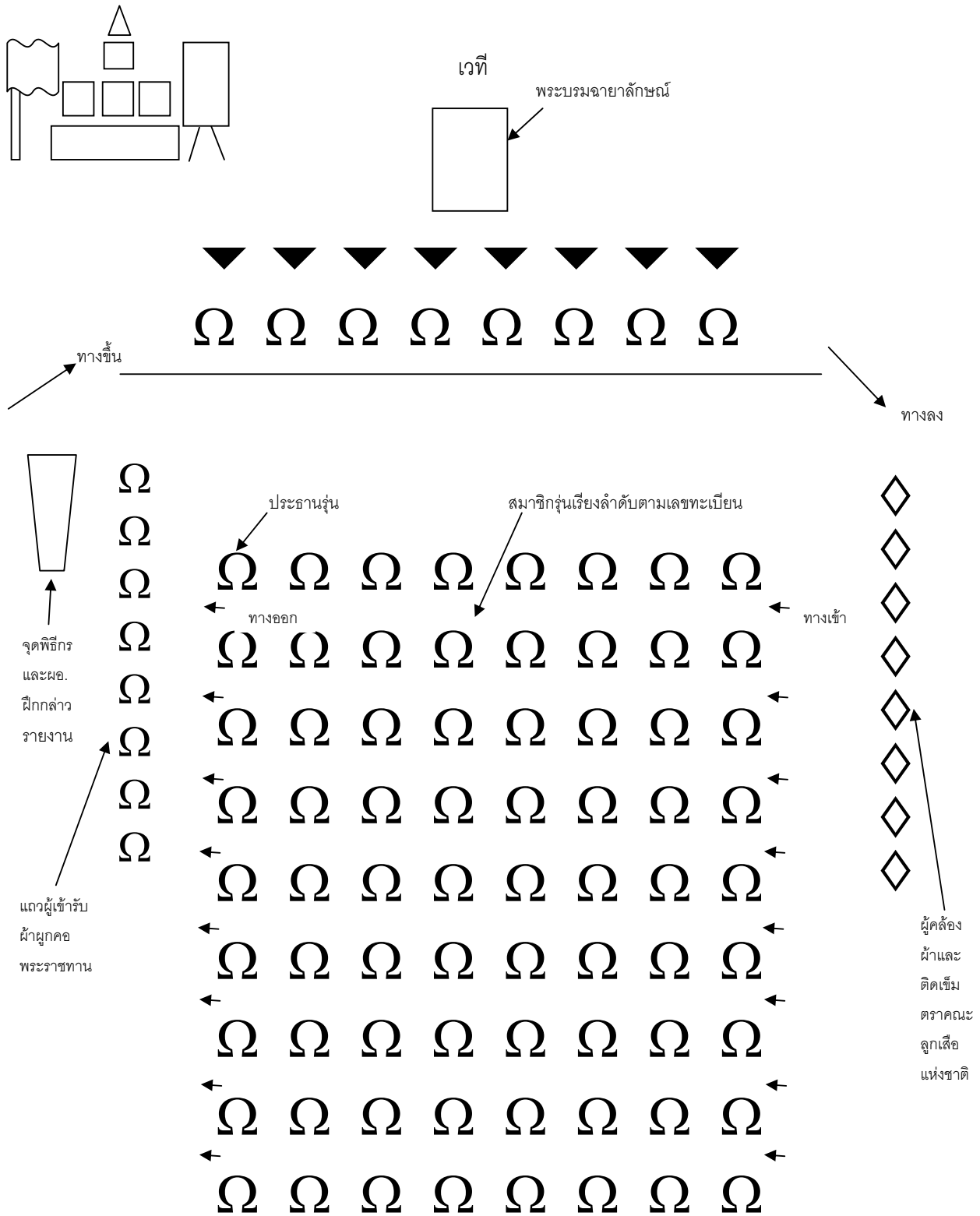
๑.....

๒.....

ฯลฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

แผนผังการจัดพิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน

พิธีการที่ ๙

พิธีปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน

๑. เข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ

- พิธีกรเรียกแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ พิธีกรหันหลังให้เสาธงห่างประมาณ ๓ ก้าว พิธีกร เรียกแถว "กอง" ใช้สัญญาณมือครึ่งวงกลม หมู่แรก (สีแดง) อยู่ด้านซ้ายมือผู้เรียก หมู่ต่อไปจัดแถวต่อจากหมู่แรกเรียงไปจนครบ ๘ หมู่สีรองนายหมู่สุดท้าย (สีน้ำเงิน) อยู่ทางขวามือผู้เรียก รองนายหมู่สุดท้ายจะยืนตรง นายหมู่แรก

- พิธีกรสั่ง "จัดแถว" เมื่อเรียบร้อยแล้ว สั่ง "นิ่ง" ระยะเคียงระหว่างบุคคล ๑ ช่วงศอก ระยะต่อระหว่างหมู่ ๑ ช่วงแขน นายหมู่ถือธงประจำหมู่สีด้วย เสร็จแล้ว สั่ง "ตามระเบียบพัก"

- พิธีกรชักซ้อมคู่ชักธงชาติ ชักธงเขียว ผู้นำสวดมนต์ (หมู่บริการประจำวัน)

๒. เชิญผู้อำนวยการฝึก

- พิธีกรสั่ง "กอง ตรง" แล้วเชิญผู้อำนวยการฝึก มายืนหน้าเสาธง

- พิธีกรสั่ง "เคารพผู้อำนวยการฝึก วันทยหัตถ์" ผู้อำนวยการฝึกรับการเคารพ โดยทำวันทยหัตถ์ตอบ พิธีกรสั่ง "มือลง ตามระเบียบพัก" (ในขณะที่สั่งแถวพิธีกรจะยืนหน้าแถววิทยากรประมาณ ๑ ก้าว เมื่อเสร็จแล้วจึงเข้าไปอยู่ในแถววิทยากร)

๓. ผู้อำนวยการฝึกกล่าวปราศรัยครั้งสุดท้าย และกล่าวปิด

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าวปราศรัยครั้งสุดท้าย ดังตัวอย่าง "พี่น้องลูกเสือชาวบ้านที่เคารพ ระยะเวลาที่เราได้ฝึกอบรมมา ๔ วัน ๓ คืน ได้ถึงเวลาสิ้นสุดลงแล้ว และบัดนี้ เราทุกคนได้ก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์อย่างสมบูรณ์แบบ และเป็นลูกเสือชาวบ้าน อย่างภาคภูมิใจมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี ร่วมกับสมาชิกลูกเสือชาวบ้านคนอื่นทั่วประเทศ นับแต่นี้ต่อไปเราจะต้อง นำคำปฏิญาณ กฎอุดมการณ์ เจตนารมณ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบรมราชาบาย ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำไปปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตประจำวัน และอย่าลืมภารกิจของพวกเราจะต้องยึดมั่นและปฏิบัติให้ได้ ในนามของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ และในนามคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ทำให้การฝึกอบรมครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบคุณเจ้าของสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม ขอขอบคุณเจ้าของบ้านที่ให้ลูกเสือได้พักอาศัย ขอขอบคุณวิทยากรทุกท่านที่ได้อุทิศตน อุทิศเวลาให้กับการฝึกอบรมและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบคุณพี่น้องลูกเสือทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ บัดนี้เรามีผ้าผูกคอพระราชทาน ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเรายึดเหนี่ยว ร่วมกัน จงรักษาไว้ให้ดีและผูกผ้าผูกคอพระราชทานนี้ไปประกอบกิจกรรมตามอุดมการณ์ของพวกเราทุกครั้งเพื่อแสดงให้เห็นว่าเรามีอุดมการณ์ร่วมกันเป็นพวกเดียวกัน ทำนี้ขออำนวยการยพรให้ท่านเดินทางกลับภูมิลำเนาด้วยความปลอดภัย ขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตลอดจน พระบารมีของพระมหากษัตริราชเจ้า ทุกพระองค์จงดลบันดาลให้ลูกเสือชาวบ้านทุกคนประสบสุขตลอดไป ข้าพเจ้าขอปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ณ บัดนี้"

๔. การให้คำมั่นสัญญา

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "กอง ตรง" และกล่าวขอคำมั่นสัญญา ผู้อำนวยการฝึกกล่าวว่า "ต่อหน้าธงชาติ อันเป็นสัญลักษณ์แทน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ขอเชิญพี่น้องลูกเสือจงมาให้คำมั่นสัญญาต่อสิ่งที่เราเคารพยึดเหนี่ยว ขอให้พี่น้องลูกเสือ **จงทำดี จงทำดี จงทำดี** (จงทำดี ๓ ครั้ง ครั้งแรก หันหน้าไปทางซ้ายมือ ครั้งที่สองหันหน้ามาตรงกลางแถว และครั้งที่สามหันหน้ามาทางขวามือ) ลูกเสือในแถวตอบ พร้อมกันว่า **"เราจะทำดี จะทำดี จะทำดี"** กล่าวพร้อมกับทำวันทยหัตถ์ด้วย ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากร ในแถวรับคำมั่นสัญญาด้วยการวันทยหัตถ์ตอบ เมื่อลูกเสือกล่าวตอบเสร็จแล้ว ให้ทุกคนลดมือจากทำวันทยหัตถ์มา เป็นท่าแสดงรหัส แล้วลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ ๓ ข้อ พร้อมกัน ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรในแถวกรหัสรับคำปฏิญาณจากลูกเสือ เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ทุกคนลดมือลงยืนในท่าตรงผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอให้ทุกคนยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อหน้าธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์แทนสถาบันหลักของชาติ และนำไปปฏิบัติเพื่อความเจริญของตนเอง และสังคมของเรา เพื่อยืนยันในคำปฏิญาณข้อที่ ๓ ขอให้ทุกคนท่องกฎลูกเสือ ๑๐ ข้อ เชิญครับ" ลูกเสือทุกคนท่องกฎจนจบ ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอบคุณครับ"

๕. สวดมนต์

- ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "เพื่อเป็นสิริมงคลก่อนเดินทางกลับ ขอให้หมู่บริการนำสวดมนต์" (บทบูชาพระรัตนตรัย) ผู้มีหมวกให้ถอดหมวก ประนมมือ ผู้นับถือศาสนาอื่น ให้ประกอบพิธีตามศาสนาที่ตนนับถือ

๖. สงบนิ่ง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "สงบนิ่ง" โดยให้ผู้มีหมวกให้ถือหมวกด้วยมือขวาคว่ำหมวกเข้าหาตนเองมือซ้ายจับมือขวาผู้ไม่มีหมวกให้นำมือซ้ายจับบนข้อมือขวา ก้มหน้าลงเล็กน้อย ประมาณ ๑ นาที ผู้อำนวยการฝึกจะกล่าวนำ ระลึกสงบนิ่ง หรือไม่กล่าวนำก็ได้ตามความเหมาะสม จบการสงบนิ่ง ผู้อำนวยการฝึกกล่าว "ขอบคุณครับ" ผู้มีหมวกสวมหมวก คนอื่นอยู่ในท่าตรง

๗. ชักธงลง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่งหมู่บริการประจำวันชักธงชาติ ชาย ๒ คน หญิง ๒ คน วิ่งออกมายืนห่างเสาธงชาติ ประมาณ ๓ ก้าว แล้วทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง แบ่งชาย ๑ คน หญิง ๑ คน ชักธงชาติ และชายอีก ๑ คน หญิง ๑ คน ชักธงเขียว โดยชายทั้ง ๒ คน เดินเข้าไป ๒ ก้าวยืนเท้าชิด แล้วแกะเชือกผูกธงชาติ และอีกคนหนึ่งแกะเชือกผูกธงเขียว ถอยหลังกลับมายืนที่เดิม แยกเชือกที่จะชักธงให้ (หญิง) ที่ยืนอยู่ข้างๆ ให้ชายเป็นผู้ชักธงลง

- พิธีกรเป่านกหวีดยาว ๑ ครั้ง (ไม่ว่าจะเป่าสัญญาณอะไรต้องเป่ายาว ๑ ครั้ง ก่อน)

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "เคารพธงชาติ วันทยหัตถ์" พิธีกรเป่านกหวีด ธงลง (ยาว ๓ ครั้ง สั้น ๑ ครั้ง) ผู้ชักธงชาติให้ชักลงตามเสียงนกหวีด ส่วนผู้ชักธงเขียวใหญ่ให้ชักธงลงได้เลยไม่ต้องตามเสียงนกหวีดเหมือนธงชาติ เมื่อธงลงแล้ว ชายรวมเชือกไปผูกไว้ที่เสาธงให้เรียบร้อย ถอยหลังออกมาทำ วันทยหัตถ์พร้อมกัน ๑ ครั้ง ลดมือลง กลับหลังหันวิ่งไปเข้าแถวในหมู่ของตนเอง ทำวันทยหัตถ์ เหมือนในแถว ส่วนวิทยากรและผู้อำนวยการฝึกลดมือลงพร้อมผู้ชักธง

- ผู้อำนวยการฝึกสั่ง "มือลง"

๘. เพลงสามัคคีชุมนุม

- พิธีกรสั่ง "ให้ทุกคนเข้าแถวเดียวกัน" เป็นวงกลม วงเดียว วิทยากรและแขกผู้มีเกียรติ ลูกเสือรุ่นพี่ (ถ้ามี) เข้าแถวร่วมกับลูกเสือ แขนขวาทับแขนซ้ายตัวเอง จับมือผู้ที่อยู่ข้างๆ แบบมัดข้าวต้มยื่นแยกเท้าจากกันเล็กน้อย เวลาร้องเพลงโยกตัวไปทางขวาก่อนแล้วโยกกลับมาทางซ้ายซ้ายๆ อย่าให้มือหลุดจากกัน เมื่อจบเพลงแล้วพิธีกรสั่ง "ปล่อยมือจากกัน" เชิญผู้อำนวยการฝึก แขกผู้มีเกียรติ วิทยากร และลูกเสือรุ่นพี่ ออกจากแถวมากลางวงกลม

๙. จับมืออำลา

- พิธีกรเชิญผู้อำนวยการฝึก นำการสัมผัสมืออำลาโดยจับมือซ้าย วันทยหัตถ์ด้วยมือขวา เดินวนตามเข็มนาฬิกา ตามด้วยแขกผู้มีเกียรติ วิทยากรและลูกเสือรุ่นพี่ และลูกเสือทุกคน วิทยากรเพลงร้องเพลงลาเมื่อดำเนินการครบทุกคนแล้ว วิทยากรร้องเพลงอำลาครั้งสุดท้าย จบแล้วพิธีกรเปล่งถ้อยคำว่า "ขอให้กิจการลูกเสือชาวบ้านจงเจริญ" ทุกคนชโย ๓ ครั้งพร้อมกัน

๗. สรุปขั้นตอนสำคัญของพิธีการต่าง ๆ

พิธี	การเปิด	การปิด
พิธีทางราชการ	๑. การเคารพประธาน ๒. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และจุดธูปเทียนสักการะพระบรมรูป ร.๖ ๓. การสวดมนต์ ๔. เพลงสดุดีมหาราชา ๕. การนำกล่าวคำปฏิญาณ ๖. การถวายราชสดุดี ๗. การรายงานประธาน ๘. ประธานให้โอวาทและกล่าวเปิด ๙. การเคารพประธาน	๑. การเคารพประธาน ๒. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ๓. การสวดมนต์ ๔. การรายงานประธาน ๕. ประธานมอบวุฒิบัตร- บัตรประจำตัว ๖. พิธีรับผ้าผูกคอพระราชทาน ๗. ประธานให้โอวาทและกล่าวปิด ๘. การเคารพประธาน
พิธีทางลูกเสือชาวบ้าน	๑. การเข้าแถวครึ่งวงกลม หน้าเสาธงชาติ ๒. การเชิญผู้อำนวยakerฝึก ๓. การชักธงชาติ ๔. การสวดมนต์ ๕. การสงบนิ่ง ๖. การขอคำมั่นสัญญา ๗. ผู้อำนวยakerฝึกกล่าวต้อนรับ และกล่าวเปิด ๘. การแนะนำวิทยากร ๙. แยก	๑. การเข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธงชาติ ๒. การเชิญผู้อำนวยakerฝึก ๓. ผู้อำนวยakerฝึกกล่าวปราศรัย ครั้งสุดท้ายและกล่าวปิด ๔. การให้คำมั่นสัญญา ๕. การสวดมนต์ ๖. การสงบนิ่ง ๗. การชักธงลง ๘. เพลงสามัคคีชุมนุม ๙. การจับมือลา
พิธีประชุมรอบเสาธง ประจำวัน	๑. การเข้าแถวหน้าเสาธงชาติ ๒. การเชิญผู้อำนวยakerฝึก ๓. การชักธงชาติ ๔. การสวดมนต์ ๕. การสงบนิ่ง ๖. การขอคำมั่นสัญญา ๗. การกล่าวคำปราศรัย ๘. การรายงานการตรวจค่าย ๙. แยก	๑. การเข้าแถวหน้าเสาธงชาติ ๒. การเชิญผู้อำนวยakerฝึก ๓. การสรุป ๔. การนัดหมาย ๕. การตรวจ ๖. การให้คำมั่นสัญญา ๗. การชักธงชาติลง ๘. เลิก

ส่วนที่ ๒

แนวทางการปฏิบัติ
ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
(ตามตารางการฝึกอบรม)

วันที่ ๑
ของการฝึกอบรม

๑. การรายงานตัวและการแบ่งหมู่ฝึกอบรม

การรายงานตัวและการแบ่งหมู่ฝึกอบรมให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ
- ๑.๒ ศึกษาคุณสมบัติของแต่ละคนไว้เพื่อสะดวกในการแบ่งหมู่
- ๑.๓ ให้สมาชิกที่มารายงานตัวก่อน ได้รอคนอื่นๆ จนถึงเวลาที่กำหนดไว้
- ๑.๔ เชิญสมาชิกที่จะฝึกอบรมทั้งหมดมารวมกัน
- ๑.๕ แบ่งเป็น ๘ หมู่สี รวมเรียกว่า ๑ กอง ถ้ามีสมาชิกมากอาจเพิ่มเป็น ๒ กอง
ให้สมาชิกที่มีคุณสมบัติเหมือนกันหรือคล้ายกันเฉลี่ยไปทุกหมู่สีตามที่เห็นสมควร
- ๑.๖ จัดผู้หญิงให้คละกันไปอยู่ในหมู่ต่างๆ ตามความเหมาะสมกับวัย
- ๑.๗ วิทยาการประจำหมู่
 - ๑.๗.๑ มอบผ้าผูกคอสีและห่วงรัดผ้าผูกคอ
 - ๑.๗.๒ มอบธงประจำหมู่สี
 - ๑.๗.๓ จัดทำบัญชีรายชื่อ ชื่อสกุลและที่อยู่ของทุกคนในหมู่จนครบ เพื่อส่งกองกลางทำทะเบียน
และรายงานต่อไป
- ๑.๘ ให้สมาชิกเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
- ๑.๙ ถ้าสมาชิกเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่า ๑๖๐ คน ให้แบ่งเป็น ๒ กอง คือกอง ก และกอง ข จะทำให้เกิดผลดีในการฝึกอบรม

๒. ธงประจำหมู่สี

- ๒.๑ ลักษณะของธงประจำหมู่สีในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
 - ๒.๑.๑ สีของธงใช้สีเดียวกันกับผ้าผูกคอสีทั้ง ๘ หมู่สี
 - ๒.๑.๒ ขนาดของผืนธง กว้าง ๖๐ เซนติเมตร ยาว ๙๐ เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมทั้งผืนไม่มีขลิบริม
 - ๒.๑.๓ ขนาดของคันธง กลมตลอดหรือส่วนโคนของคันธงจะเป็นสี่เหลี่ยมขึ้นมาประมาณ ๖๐ เซนติเมตร ก็ได้
 - ๒.๑.๓.๑ ส่วนของยอดธง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ นิ้ว
 - ๒.๑.๓.๒ ส่วนโคนของธง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑-๑.๕ นิ้ว
 - ๒.๑.๓.๓ ส่วนสูง ๒ เมตร
- ๒.๒ ผู้ถือธง
 - ๒.๒.๑ นายหมู่สี
 - ๒.๒.๒ รองนายหมู่สี กรณีทำหน้าที่แทนนายหมู่สี
 - ๒.๒.๓ สมาชิกหมู่สี คนใดคนหนึ่ง กรณีทำหน้าที่แทนนายหมู่สีและรองนายหมู่สี

๒.๒.๔ ผู้ถือธง ต้องนำหน้าสมาชิกหมู่สี่ หรือ อยู่หัวแถว

๒.๒.๕ นายหมู่สี่จะให้ผู้อื่นถือธงแทนในกรณีที่ตนเองไม่ได้อยู่ในหมู่สี่หรือในแถวเท่านั้น

๒.๓ การถือธง

๒.๓.๑ เคลื่อนที่เป็นหมู่สี่ แบกรวดด้วยบ่าขวา ใช้มือขวาจับรอบคันธง จากโคนธงขึ้นมาประมาณ

๒๕-๓๐ เซนติเมตร

๒.๓.๒ เคลื่อนที่คนเดียว แบกรวดหรือคอนธงก็ได้

๒.๔ การปักธง

๒.๔.๑ ในห้องอบรม ให้ปักธงประจำหมู่สี่บริเวณเสาธงชาติหรือหลังห้องอบรม ซึ่งจะต้องทำที่ปักธงไว้

๒.๔.๒ ที่บ้านปักหมู่สี่ ให้ปักธงประจำหมู่สี่บริเวณซุ้มประตูเข้าบ้านให้เห็นเด่นชัด ส่วนที่ปักธงจะทำด้วยกระบอกไม้ไผ่ หรือท่อเอสแอลก็ได้

๒.๔.๓ ห้ามวางธงประจำหมู่สี่ราบไปกับพื้น หรือฝังไว้ในทุกกรณี

๒.๕ การใช้ธงในระเบียบแถว

๒.๕.๑ ท่าตรง ให้ถือธงประจำหมู่สี่ด้วยมือขวา โคนธงอยู่ชิดกับปลายนิ้วก้อยเท้าขวา คันธงอยู่ในร่องไหล่ขวา (สะบัก) แขนขวาเหยียดตรง มือขวาจับคันธง ให้คันธงอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้

๒.๕.๒ ท่าตามระเบียบปัก เริ่มจากท่าตรง เมื่อสั่งตามระเบียบปัก ให้แยกเท้าซ้ายออกไปทางด้านข้างประมาณ ๑ ฟุต แขนซ้ายไหลหลังในแนวเข็มขัด มือขวาเลื่อนขึ้นมาจับคันธงในแนวเข็มขัด ดันคันธงออกไปด้านข้างเฉียงลำตัว แขนขวาเหยียดตรง

๒.๕.๓ ท่ายืนสวดมนต์ เริ่มจากท่าตรง เมื่อสั่งพนมมือเตรียมตัวสวดมนต์ ให้ยกคันธงมาอยู่ระหว่างกลางเท้าทั้งสองของตน เพื่อป้องกันการลื่นล้ม ผลักคันธงไปอยู่ข้อศอกซ้าย แล้วพนมมือเตรียมตัวสวดมนต์

๒.๕.๔ ท่ายืนสงบนิ่ง อยู่ในท่ายืนสวดมนต์ เมื่อสั่งยืนสงบนิ่ง ให้ลดมือลงไปอยู่ในลักษณะกุมมือได้ เข็มขัด มือซ้ายทับมือขวา ก้มหน้ามองพื้นเล็กน้อย เลิกทำให้กลับมาอยู่ในท่าตรง

๓. การลดหลั่นเสื้อในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๓.๑ เจตนารมณ์

เจตนารมณ์ของกิจกรรมนี้ อาศัยหลักจิตวิทยาคล้ายกับพิธีต้อนรับน้องใหม่ในมหาวิทยาลัยทั่วไป กระทำกัน สำหรับความหมายของการลดหลั่นเสื้อในทางการลูกเสือชาวบ้าน หมายความว่า เมื่อลดหลั่นแล้วทุกคนมีความทัดเทียมกัน ยศถาบรรดาศักดิ์ ความรู้ อายุ อาชีพ ที่เคยมีอยู่ ให้ละวางไว้ที่หน้าหลั่นเสื้อ ต่อไป

ทุกคนจะเป็นพี่น้องกันเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และยึดถือคำมั่นสัญญา คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เป็นหลักประจำใจ

๓.๒ การจัดทำซุ้มเสือ

- ๓.๒.๑ อาจทำด้วยกิ่งไม้ยาวประมาณ ๖ เมตร กว้าง ๑ เมตร สูงประมาณ ๑.๕๐ เมตรและให้จัดทำหน้าเสือไว้ที่หน้าซุ้มตามความเหมาะสม
- ๓.๒.๒ หน้าซุ้มเสือมีธงชาติปักไว้และเขียนข้อความ “กฎของลูกเสือคือกฎของค่ายนี้” ติดตั้งไว้ให้เห็นได้ง่ายและชัดเจน

๓.๓ วิธีดำเนินการ

วิทยากรประจำหมู่ นำผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปที่หน้าซุ้มเสือ แล้วดำเนินการดังนี้

- ๓.๓.๑ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตั้งแถวเรียงตามลำดับหมู่
- ๓.๓.๒ ผู้อำนวยการฝึกอบรม ยืนอยู่หน้าแถวลูกเสือ วิทยากรผู้ให้การฝึกอบรมเข้าแถวหลังผู้อำนวยการฝึกอบรม
- ๓.๓.๓ ผู้อำนวยการฝึกอบรมปราศรัย แนวทางปราศรัยอาจเป็นดังต่อไปนี้

“การลอดซุ้มเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งของการฝึกอบรมแสดงว่าผู้ที่จะผ่านซุ้มเสือไปอยู่ในค่ายฝึกอบรมจะอยู่กันฉันท์พี่น้อง อยู่กันแบบลูกเสือ ยศถาบรรดาศักดิ์ ความรู้ อายุ อาชีพ ตำแหน่ง สูงต่ำ ที่มีมาก่อน ให้ละวางไว้ที่หน้าซุ้มเสือ”

“การลอดซุ้มเสือ มีลุ่ม มีดอน มีสูง มีต่ำ ประดุจชีวิตของคนเรา พี่น้องลูกเสือต้องต่อสู้กับปัญหาเหล่านี้ เราจะต้องช่วยเหลือกัน สามัคคีกัน ทุกคนต้องหนักแน่น อดทน มีระเบียบวินัย กฎของลูกเสือคือกฎของค่ายนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายจงโชคดี”
- ๓.๓.๔ จบแล้วก็ให้เริ่มลอดซุ้มเสือทีละคน ก่อนลอดซุ้มเสือให้แต่ละหมู่สันทัดใจเคารพธงชาติ และอ่านข้อความที่เขียนไว้ที่หน้าซุ้มเสือพร้อมกันทั้งหมด แล้วลอดซุ้มไป โดยให้ถือกระบี่และของใช้ส่วนตัวไปด้วย ระหว่างลอดซุ้ม ถ้าพบข้อความใดเขียนไว้ ก็ให้อ่านดัง ๆ ด้วย

๓.๔ ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับซุ้มเสือ

- ๓.๔.๑ ขอให้ถือเป็นกิจกรรมในบทเรียนที่สำคัญ
- ๓.๔.๒ ห้ามใช้กิ่งไม้ ใบไม้ที่มีพิษระคายเคือง
- ๓.๔.๓ ห้ามเอาโคลน-ตม น้ำประพรมที่พุ่มไม้ที่ทำซุ้มเสือ เพื่อเจตนาให้เลอะเทอะเสือผ้า หรือเอาน้ำสาดกัน เวลาลอดซุ้มเสือ
- ๓.๔.๔ ห้ามบุคคลอื่นเข้าไปยุ่งเกี่ยวเวลาลอดซุ้มเสือนอกจากผู้อำนวยการฝึกอบรม คณะวิทยากร วิทยากรประจำหมู่ และผู้เข้ารับการฝึกอบรมเท่านั้น
- ๓.๔.๕ ห้ามนำมด/แมลงและสัตว์มีพิษ โปรยใส่ให้กัด เอน้ำราด เอาแบ่งไปลูบหน้าท้าว ซึ่งไม่ใช่ประเพณีปฏิบัติของการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๓.๔.๖ กิจกรรมนี้ ให้คำนึงถึงความประหยัดไม่ควรจัดทำในลักษณะถาวร ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายสูงเกินความจำเป็น

๔. วิทยาการประจำหมู่บ้านเข้าบ้านพักและจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

บ้านพักควรมีลักษณะดังนี้

- ๔.๑ เป็นบ้านของประชาชนที่เจ้าของบ้านอนุญาตให้หมู่สีต่างๆ เข้าไปอยู่อาศัยฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน และมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกเข้าไปอาศัยได้
- ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่สามารถจะหาบ้านพักของราษฎรได้ก็อนุโลมให้ใช้สถานที่อื่นได้ดังต่อไปนี้
 - ๔.๑.๑ ใช้สำนักงานหรือโรงเรียน ห้องเรียน วัดและอื่นๆ
 - ๔.๑.๒ ใช้สนามที่มีบริเวณกว้างเหมาะสมกับการฝึกอบรม กางเต้นท์เป็นสถานที่พัก
 - ๔.๑.๓ สถานที่พักอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- ๔.๒ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เมื่อนำลูกเสือชาวบ้านไปถึงที่พักแล้ว วิทยาการประจำหมู่เรียกสมาชิกในหมู่ทุกคนประชุม
 - ๔.๒.๑ วิทยาการประจำหมู่เล่าประวัติตนเอง แนะนำตนเองให้สมาชิกทุกคนทราบเป็นคนแรก
 - ๔.๒.๒ สมาชิกเล่าประวัติของตนเอง แนะนำตนเองให้สมาชิกในหมู่ฟัง จนครบทุกคน และจัดทำข้อมูลบุคคลตามแบบที่กำหนด
 - ๔.๒.๓ ให้กล่าวถึงประวัติย่อของลูกเสือชาวบ้าน และพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และในหลักการพึ่งตนเอง ช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความรู้สึกในการฝึกอบรมควรเสียสละอย่างไร
- ๔.๓ วิทยาการแนะนำวิธีปฏิบัติในการอยู่ค่ายระหว่างฝึกอบรมดังนี้
 - ๔.๓.๑ ตกแต่งบ้านพักและความสะอาดบริเวณ
 - ๔.๓.๒ การทำอาหาร การเก็บเครื่องครัว อุปกรณ์ ถ้วย ชาม ฯลฯ
 - ๔.๓.๓ การเก็บเครื่องมือเครื่องใช้
 - ๔.๓.๔ หลุมแห้งหลุมเปียก
 - ๔.๓.๕ การจัดสิ่งของ เครื่องนุ่งห่ม ภายในที่พัก
 - ๔.๓.๖ ห้องน้ำ ห้องส้วม
 - ๔.๓.๗ การทำเสาธงเขียวประจำหมู่
 - ๔.๓.๘ การปลูกต้นไม้ ไม้ประดับ บริเวณ
 - ๔.๓.๙ นัดไปร่วมฟังปฐมนิเทศ
 - ๔.๓.๑๐ การจัดทำคำขวัญประจำหมู่เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๕. การปฐมนิเทศ

๕.๑ การกล่าวต้อนรับ

- ๕.๑.๑ กล่าวต้อนรับสมาชิก ขอขอบคุณยินดีที่ได้เสียสละมาร่วมการฝึกและคงจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี วิทยากรทุกคนจะทำหน้าที่อย่างดีที่สุด ใครมีปัญหาอะไรให้ติดต่อกับผู้อำนวยการฝึกได้ตลอดเวลา
- ๕.๑.๒ ความแตกต่างระหว่างสมาชิกที่เข้าอบรมกล่าวคือ อายุ วุฒิ ตำแหน่งชั้น อาชีพ นิสัยใจคอและอื่นๆ ถ้าเราเข้าใจกันและปรับเข้ากันได้แล้วก็จะไม่มีปัญหาอะไรเลย
- ๕.๑.๓ สมมุติให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอายุ ๔-๑๑ ปี และสถานะเท่าเทียมกัน เพื่อปรับระดับทุกคนให้แสดงออกไปสู่จุดหมายอันเดียวกัน
- ๕.๑.๔ ขอให้ทุกคนเป็นพี่น้องกัน ตลอดทั้งผู้ให้การอบรมก็เป็นพี่น้องกันด้วย หรือให้ทุกคนมองในแง่ดี
- ๕.๑.๕ ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎของค่าย

๕.๒ วัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๕.๒.๑ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม

- ๕.๒.๑.๑ เพื่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นเอาไว้
- ๕.๒.๑.๒ เพื่อให้เข้าใจลักษณะการเป็นพลเมืองดี พลเมืองดีในทัศนะของลูกเสือมี ๔ ประการคือ
 - (๑) มีเกียรติเชื่อถือได้
 - (๒) บังคับใจตนเอง
 - (๓) พึ่งตนเองได้
 - (๔) และเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น
- ๕.๒.๑.๓ เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีปรองดอง
- ๕.๒.๑.๔ เพื่อให้ชาวบ้านนำเอาความรู้จากการอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๕.๒.๑.๕ เรียนรู้หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๕.๒.๑.๖ เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว เข้าใจชีวิตการอยู่ค่ายฝึกอบรม และแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- ๕.๒.๑.๗ เพื่อตอบสนองความต้องการของชาวบ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการสิ่งต่อไปนี้
 - (๑) ชอบเรียนรู้เรื่องแปลกๆ ใหม่ๆ ที่ตื่นเต้น และไม่คาดหมายมาก่อน(ผจญภัย)
 - (๒) ชอบคบเพื่อนฝูง มีเพื่อนใหม่ รักพวกพ้อง (ได้เพื่อน)
 - (๓) ชอบชีวิตกลางแจ้งประกอบด้วยธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร ลำธาร ท้องนา (เพื่อนธาร)
 - (๔) ชอบความสนุกสนาน ในการประกอบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ (การสนุก)

(๕) มีความภาคภูมิใจในผลงาน หรือการกระทำของตน ของหมู่คณะที่ประสบ
ความสำเร็จและได้รับคำชมเชยจากผู้อื่น (สุขสม)

ฯพณฯ อภัย จันทวิมล อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงความต้องการของ
ชาวบ้านไว้ดังนี้ “ผจญภัย ได้เพื่อน เกื้อหนุน การสนุก สุขสม”

๕.๒.๒ หลักการฝึกอบรม

๕.๒.๒.๑ ฝึกอบรมประชาชนที่มีความสมัครใจ ทุกเพศ ทุกฐานะ ทุกสาขาอาชีพ มีอายุ
ตั้งแต่ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ มีสุขภาพดี ได้รับความรู้
วิชาลูกเสือ วิชาลูกเสือชาวบ้าน ความมั่นคงของชาติ ความรู้ทั่วไป และวิชาการ
พัฒนาอาชีพ

๕.๒.๒.๒ เรียนด้วยการกระทำ คือเรียนแล้วนำไปปฏิบัติ

๕.๒.๒.๓ มีการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลในระหว่างการฝึกอบรม

๕.๒.๓ วิธีการฝึกอบรมใช้วิธีการของ วิชาชาวค่าย (การอยู่ค่ายพักแรม)

๕.๒.๓.๑ แบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็น ๘ หมู่สี ซึ่งจัดเรียงสีตามวันทั้ง ๗ วัน โดยเริ่มตั้งแต่
หมู่ที่ ๑ สีแดง หมู่ที่ ๒ สีเหลือง หมู่ที่ ๓ สีชมพู หมู่ที่ ๔ สีเขียว หมู่ที่ ๕ สีแสด
หมู่ที่ ๖ สีฟ้า หมู่ที่ ๗ สีม่วงและหมู่ที่ ๘ ใช้สีน้ำเงิน

๕.๒.๓.๒ หมู่ละไม่เกิน ๑๕-๒๐ คน หรือตามความเหมาะสมของสมาชิกที่มาอบรม

๕.๒.๓.๓ กินอยู่หลับนอนตามที่พักหมู่สีที่กองอำนวยการกำหนดให้

๕.๒.๓.๔ ใช้กระบวนการ ๕ ร่วม คือ ร่วมอยู่ ร่วมกิน ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม

๕.๒.๓.๕ มีการตรวจสอบติดตามประเมินผล โดยการให้คะแนน หมู่สีใดได้รับคะแนนรวม
มากที่สุด จะมีรางวัลให้ตามความเหมาะสม

๕.๒.๓.๖ การให้คะแนนให้พิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

(๑) ความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อย การแต่งกาย บ้านพัก/ครัว/
สุขาภิบาล

(๒) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บ้านพัก/ครัว/สุขาภิบาล/บริเวณบ้านพัก

(๓) ระบบหมู่/หมู่บริการ

(๔) การแข่งขันการอยู่ค่ายฝึกอบรม

(๕) เพลง เกม และการให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ

ฉะนั้น การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านจะให้ได้ผลใน ๔ วัน ๓ คืน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้อง
“ร่วมอยู่ ร่วมกิน ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม” (๕ ร่วม)

๕.๒.๔ ระเบียบปฏิบัติและข้อห้าม

๕.๒.๔.๑ ระเบียบ

- (๑) ร่องไวกะฉับกระฉิง
- (๒) ตรงต่อเวลา สายเกิน ๓ ครั้งไม่ได้
- (๓) เวลาฝึกอบบรมรวม ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. ของวันที่ ๑ จนถึงเวลา ๑๗.๐๐ น. ของวันที่ ๔ ของการฝึกอบบรม
- (๔) มีเวลาฝึกอบบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- (๕) ยึดถือความตั้งใจจริงเป็นที่ตั้ง และต้องเรียนวิชาที่ขาดเรียนทุกวิชาก่อนปิดการฝึก

๕.๒.๔.๒ ข้อห้าม

- (๑) ห้ามออกนอกค่ายฝึกอบบรมโดยกำหนดเขตให้ทราบทั่วกัน
- (๒) ห้ามดื่ม เสพเครื่องดองของเมาทุกชนิดในระหว่างการฝึกอบบรม
- (๓) ห้ามสูบบุหรี่ในห้องหรือกำลังเรียน ป้องกันผู้อื่นรำคาญและขาดความสนใจ
- (๔) ห้ามประพฤติสิ่งที่ไม่ควร เช่น หยอกล้อ ชู้สาว เล่น เจตนาให้เจ็บกาย ก่อความให้การฝึกเสียเวลา ถาม คำถามนอกเรื่อง
- (๕) ห้ามประพฤติผิดกฎหมาย เช่น ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกายล่วงเกินประเวณี เสพหรือจำหน่ายยาเสพติด

๕.๔.๔.๓ ความสะอาด

- (๑) ร่างกาย ผม เล็บ มือ ความสะอาดเนื้อมัด
- (๒) เครื่องนุ่งห่ม สะอาดเรียบร้อย
- (๓) อาคารสถานที่ ร้ว บริเวณ ถนน ริเริ่มดัดแปลงให้ก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงทุกวัน
- (๔) จัดระเบียบ คร้ว ถ้วยชาม หม้อ ตุ่มน้ำ เครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ
- (๕) การแต่งกาย แต่งกายสุภาพ

๕.๒.๕ ระบบหมู่และหมู่บริการ

๕.๒.๕.๑ ระบบหมู่ หมายถึง การจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบบรมมาฝึกให้รู้และเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้นำ เป็นผู้ตามที่ดี ฟังเสียงส่วนรวม
- (๒) รัก สามัคคี ช่วยเหลือเพื่อนฝูง ออมชอม เห็นอกเห็นใจกัน
- (๓) แลกเปลี่ยนแบ่งงาน เห็นอกเห็นใจเพื่อนฝึกด้วยกัน
- (๔) ไม่เอาดีแต่ตัวคนเดียวจะต้องคิดถึงหมู่เสมอ ฯลฯ
- (๕) ให้อยู่กันเป็นหมู่ ไปเป็นหมู่ ทำงานเป็นหมู่ กินเป็นหมู่ นอนเป็นหมู่ เว้นผู้หญิง เวลานอนให้แยกนอนต่างหาก
- (๖) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ความสามารถซึ่งเป็นการเสริมสร้างความดีงามเชิงสร้างสรรค์ให้แก่กันและกันเพื่อพัฒนาความสามารถของบุคคลในหมู่ของตน

๕.๒.๕.๒ ตั้งหมู่บริการมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) ทำความสะอาดส่วนที่ต้องใช้ร่วมกัน หอประชุม โรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณสถานที่เรียน
- (๒) ตอนเช้าซักธงขึ้น นำสวดมนต์
- (๓) ตอนเย็นซักธงลง เชิญธงไปมอบหมู่บริการในวันต่อไป
- (๔) ตอนกลางคืนนำสวดมนต์ไหว้พระ นำร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
- (๕) บริการทั่วไปแล้วแต่เสียงส่วนรวมของรุ่นหรือผู้อำนวยการฝึกจะมอบหมาย

๕.๒.๕.๓ นายหมู่และรองนายหมู่ อาจสลับกันทำหน้าที่เมื่อเห็นสมควร

- (๑) อาจจะเลือกชายบ้าง หญิงบ้าง เป็นนายหมู่ก็ได้
- (๒) ส่วนรองนายหมู่นั้นควรจะเป็นชาย
- (๓) ระบบหมู่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตย
ขั้นพื้นฐานแล้วย้าให้เข้าใจและปฏิบัติได้จริงอยู่เสมอ

๕.๒.๖ ชักซ้อมพิธีเปิด

๕.๒.๖.๑ พิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทางราชการ

๕.๒.๖.๒ พิธีเปิดการฝึกอบรมทางลูกเสือชาวบ้าน

๕.๒.๖.๓ พิธีถวายราชสดุดี

๕.๒.๖.๔ ช้อมเพลงสดุดีมหาราชาและเพลงราชสดุดี

๕.๒.๗ อื่นๆ เช่น การจัดที่พักนอน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยอื่นๆ กิจกรรมประจำวัน
(ชี้แจงให้เข้าใจเพื่อการนัดหมายให้ตรงต่อเวลา)

หลักการฝึกอบรมให้จัดทำป้ายกิจกรรมประจำวันตามเวลา ดังนี้

- ๐๕.๐๐ น. - ตื่นนอนทำความสะอาดและอื่นๆ
- พลาธิการประกอบอาหาร
- ๐๗.๐๐ น. - รับประทานอาหาร
- ๐๗.๓๐ น. - ตรวจ
- ๐๘.๐๐ น. - พิธีเปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน
- ๐๙.๐๐ น. - ฝึกอบรม
- ๑๑.๓๐ น. - พลาธิการประกอบอาหาร
- ๑๒.๐๐ น. - รับประทานอาหาร
- ๑๓.๐๐ น. - ฝึกอบรม
- ๑๗.๐๐ น. - พิธีปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน
- พลาธิการประกอบอาหาร

- ๑๗.๓๐ น. - รับประทานอาหาร
- ๑๘.๐๐ น. - หมู่บริการ เชิญธงชาติไปมอบให้หมู่บริการวันต่อไป
- ๑๙.๐๐ น. - ฝึกอบรม
- ๒๑.๐๐ น. - นัดหมาย สวดมนต์ให้พระ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เลิก
- พัฒนาที่พักหมู่สี่
- ๒๒.๐๐ น. - นอน

หมายเหตุ ห้ามแจกตารางการฝึกอบรมให้สมาชิก และห้ามวิทยากรหรือวิทยากรประจำหมู่
แนะนำการปฏิบัติในการฝึกอบรมล่วงหน้าโดยเด็ดขาดก่อนที่ผู้อำนวยการฝึกอบรม
สั่งเป็นครั้งคราวหรือตามตารางการฝึกอบรมประจำวันเพราะผู้รับการฝึกจะขาดความ
สนใจและทั้งขาดความกระตือรือร้น ทำให้เสียผลในการฝึกได้ สำหรับเวลาพอยืดหยุ่นได้
ตามความจำเป็น

การดำเนินงานกิจการของลูกเสือชาวบ้านต้องยึดหลักสำคัญ ๖ หลัก คือ ๑. วัตถุประสงค์
๒. เจตนารมณ์ ๓. หลักการ ๔. พระบรมราโชบาย ๕. การกิจ ๖. อุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน

๖. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รหัส สัมผัสมือ การทำความเคารพ สัญลักษณ์ต่าง ๆ และระเบียบแถว เกมสวัสดี

๖.๑ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

- ๖.๑.๑ ต้องการให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เน้นหนักทางสุขอนามัย จิตใจ ร่างกาย
ความสุภาพ และความว่องไว
- ๖.๑.๒ ความเรียบร้อยในร่างกาย จิตใจบริสุทธิ์ ผมสัน สะอาด
- ๖.๑.๓ ความเรียบร้อยในเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้าต้องแต่งให้เหมาะสม แบบใดต้องใส่ในทางเก่ง
แบบใดปล่อยชาย ซักสะอาดไม่มีกลิ่นเหม็นสาบ เสื้อผ้าจะขาดก็ไม่เป็นไรขอให้สะอาด
- ๖.๑.๔ ความเรียบร้อยในอาคารสถานที่ บริเวณที่เป็นหญาก็ต้องตัดให้เรียบร้อยและสะอาด
- ๖.๑.๕ ความสง่าราศี (บุคลิกลักษณะ) นำเคารพนับถือ
- ๖.๑.๖ ความเชื่อถือ เกรงขามของบุคคลที่พบเห็นเป็นครั้งแรก
- ๖.๑.๗ ความเป็นระเบียบ ทุกส่วนของร่างกายที่เปิดเผยให้ดูได้(โดยไล่ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า)
- ๖.๑.๘ ความว่องไว กระฉับกระเฉง การลุกยืน การเดิน การนั่ง การกระตือรือร้น ไม่ลุกลงจนเสีย
ระเบียบอันดีงาม

๖.๑.๕ ควรจะปฏิบัติอย่างไร การตรงต่อเวลาควรระวังจะเดิน หรือทำอะไรเหมาะสม
หมายเหตุ - ใช้เวลาบรรยายไม่เกิน ๒๐ นาที

- ผู้บรรยาย ควรมีนิทานเข้าแทรก

- ผู้บรรยาย ต้องแต่งกายเรียบร้อยเป็นตัวอย่าง

๖.๒ รหัส สัมผัสมือ การทำความเคารพ

๖.๒.๑ ให้สาธิตและฝึกปฏิบัติการทำความเคารพ ด้วยการวันทยหัตถ์ ๓ นิ้ว

๖.๒.๒ การแสดงรหัสลูกเสือ ใช้ใน โอกาสกล่าวคำปฏิญาณ

๖.๒.๓ การสัมผัสมือแบบลูกเสือโดยการสัมผัสมือซ้าย

ทั้งนี้ให้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความคล่องแคล่วและถูกต้องทั่วทุกคน หลังจากนั้นแล้วให้ดำเนินการ
เล่นเกมสวัสดี

๖.๓ สัญญาณต่างๆ และระเบียบแถว (การฝึกกรูปร่าง)

๖.๓.๑ ความมุ่งหมาย

๖.๓.๑.๑ เพื่อความพร้อมเพรียง และไม่ต้องการใช้เสียงให้ดัง

๖.๓.๑.๒ เพื่อประโยชน์ในการนัดหมาย และการตรวจ

๖.๓.๑.๓ เพื่อประโยชน์ในการเล่นเกมส์ และการชุมนุมรอบกองไฟ

๖.๓.๒ สัญญาณมือ

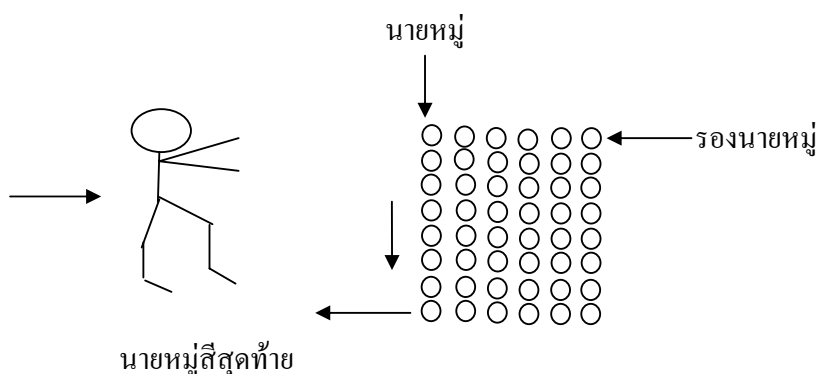
๖.๓.๒.๑ แถวตอนหมู่

ผู้เรียก ให้สัญญาณโดยเปล่งเสียงว่า “กอง” แล้วผู้เรียกจะยืนตรงเหยียดแขนทั้งสองออกไป
ข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบ นิ้วทั้งห้าชิดกันหันฝ่ามือเข้าหากันและขนานกัน

การเข้าแถว ให้หมู่ที่เป็นหลักเข้าแถวตอนตรงหน้าผู้เรียก ห่างประมาณ ๖ ก้าว หมู่อื่นๆ เข้าแถวตอน
เป็นแนวเดียวกันไปทางซ้ายและขวาของหมู่หลัก (เช่น มี ๕ หมู่ หมู่ ๑ เป็นหมู่หลัก ถ้ามี
๔ หมู่ หมู่ ๒-๓ เป็นหมู่หลัก)

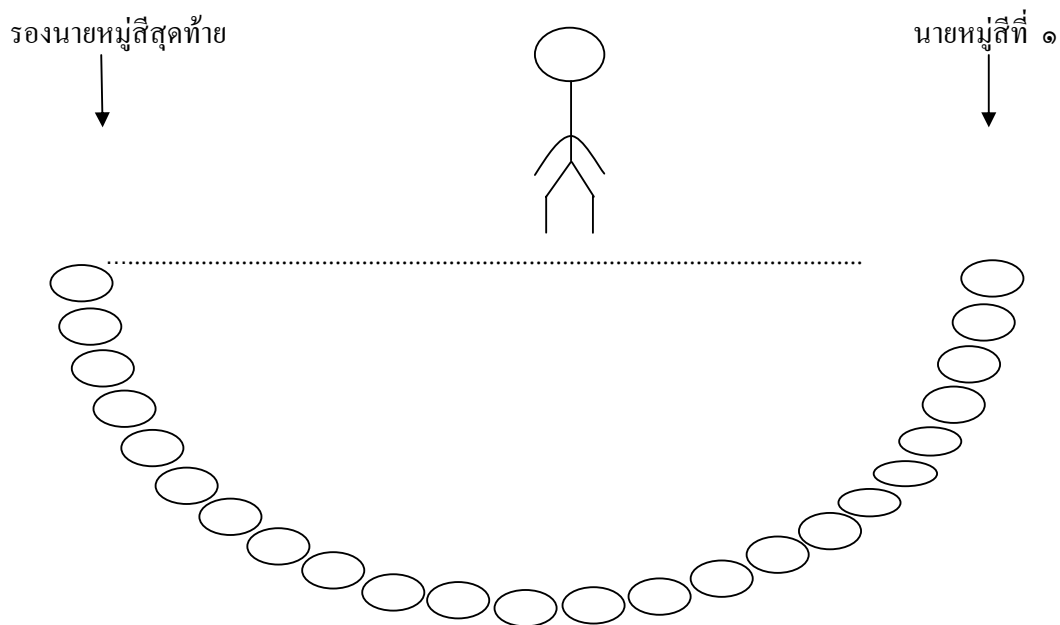
การจัดแถว ระยะเคียงระหว่างหมู่ ยกมือซ้ายขึ้นเท่าสะโพก ระยะต่อ ๑ ช่วงแขน

ผู้เรียกแถว จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือลง และอยู่ในท่าตรง

๖.๓.๒.๔ แถวเครื่องวงกลม

ผู้เรียก	ให้สัญญาณโดยเปล่งเสียงว่า “กอง” แล้วผู้เรียกจะยืนตรง มือแบทั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง ค่ำฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัวประสานกันด้านหน้าซ้ายๆ เป็นรูปเครื่องวงกลม
การเข้าแถว	ให้หมู่ ๑ อยู่ซ้ายมือผู้เรียก โดยนายหมู่อยู่แนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ ๒ และหมู่ต่อๆ ไปอยู่ทางซ้ายของหมู่ ๑ ตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายอยู่แนวเดียวกับผู้เรียก โดยผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลางไม่ว่าในระยะหมู่
การจัดแถว	ระยะเคียงระหว่างบุคคลยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก ให้ฝ่ามือพักอยู่บนสะโพก นิ้วเหยียดชิดกันและชี้ลงพื้น นิ้วกลางอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง สอกลงเสมอแนวลำตัว การจัดแถวใช้แขนขวาจดปลายสอกลซ้ายไม่ว่าในระยะเคียงระหว่างหมู่ทุกคนจัดแถวทางขวา
ผู้เรียกแถว	สั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทำท่าตรงพร้อมกัน

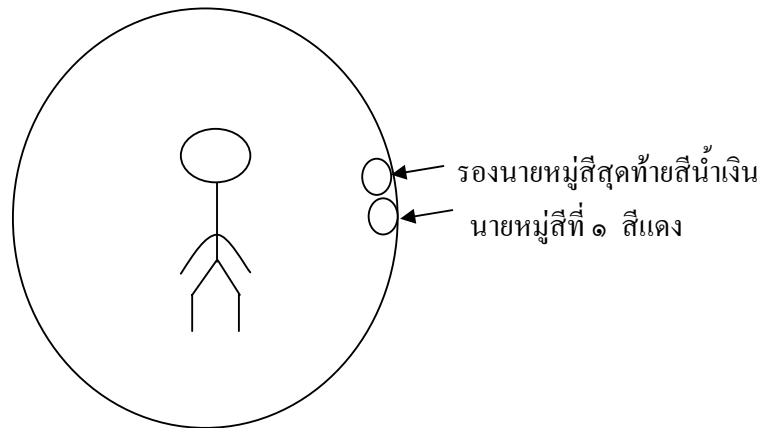

๖.๓.๒.๕ แถววงกลม

ผู้เรียก	มือแบทั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง ค่ำฝ่ามือเข้าหาลำตัว โบกผ่านลำตัวประสานกันด้านหน้าจดด้านหลังเป็นรูปวงกลม
การเข้าแถว	ให้หมู่ ๑ อยู่ซ้ายมือผู้เรียก โดยนายหมู่อยู่แนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ ๒ และหมู่ต่อๆ ไปอยู่ทางซ้ายของหมู่ ๑ ตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายไปจดนายหมู่ ๑ ผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลางไม่ว่าในระยะหมู่
การจัดแถว	ระยะเคียงระหว่างบุคคลยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก ให้ฝ่ามือพักอยู่บนสะโพก นิ้วเหยียด

ชิดกันและชี้ลงพื้น นิ้วกลางอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง สอกอยู่เสมอลำตัว
การจัดแถวให้แขนขาจดปลายสอกซ้ายไม่เว้นระยะเคียงระหว่างหมู่ทุกคนจัดแถว
ทางขวา

ผู้เรียกแถว สั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทำท่าตรงพร้อมกัน

๖.๓.๓ สัญญานนกหวีด

การเป่านกหวีด ไม่ว่าจะเป่าสัญญาณอะไรต้องเป่ายาว ๑ ครั้งก่อน

- ๖.๓.๓.๑ ----- หยุด, นิ่ง, ฟัง, ระวังเตรียมตัว (เป่ายาว ๑ ครั้ง)
- ๖.๓.๓.๒ รวมกอง, ทุกคนมารวมกัน, ประชุมกัน (เป่าสั้นติดกัน)
- ๖.๓.๓.๓ ...----...---- เรียกนายหมู่มาประชุม มารับคำสั่ง (เป่าสั้น ๓ ครั้ง ยาว ๑ ครั้งต่อกัน)
- ๖.๓.๓.๔ •-----•-----•----- เกิดเหตุ (เป่าสั้น ๑ ครั้ง ยาว ๑ ครั้ง)
- ๖.๓.๓.๕ ----- ---- - ปกติ-เดินต่อไป ปฏิบัติต่อไป (เป่ายาว ๓ ครั้ง)
- ๖.๓.๓.๖ ----- ---- - • ชักธงลง ตอนเย็น ๑๘.๐๐ น. (เป่ายาว ๓ ครั้ง สั้น ๑ ครั้ง)

สัญญาณต่างๆ เหล่านี้ต้องฝึกปฏิบัติกันจนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๗. ประวัติความเป็นมาของลูกเสือโลก และการลูกเสือไทย

๗.๑ ประวัติความเป็นมาของลูกเสือโลก (บรรยาย ๑๐ นาที)

- ๗.๑.๑ ลูกเสือโลกกำเนิดขึ้นที่ประเทศอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๐ (ค.ศ. ๑๘๐๗) ที่เกาะบราวน์ซี
โดย ลอร์ด เบเดน โพเวลล์ เรียกชื่อย่อว่า บี.พี.
- ๗.๑.๒ บี.พี. ได้นำเด็กชาย ๒๐ คน ไปทดลองฝึกที่เกาะบราวน์ซี โดยจัดเป็นระบบหมู่และมุ่งเน้น
กิจกรรมที่ส่งเสริมความอดทน ความกล้าหาญ ความฉลาด มีไหวพริบ เพื่อจะได้นำไปสู่ความ
เป็นพลเมืองดี ปรากฏว่าได้ผล
- ๗.๑.๓ จากนั้น บี.พี. จึงได้เขียนหนังสือ SCOUTING FOR BOYS (การลูกเสือสำหรับเด็กชาย)

ขึ้นเพื่อเผยแพร่ต่อไป

๗.๑.๔ กิจการลูกเสือตามวิธีการของ บี.พี.นี้ได้ขยายไปยังประเทศต่างๆ ในทวีปอเมริกา ยุโรปและเอเชีย

๗.๒ ประวัติการลูกเสือไทย (บรรยาย ๒๐ นาที)

๗.๒.๑ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ทรงก่อกำเนิดลูกเสือไทย เมื่อวันที่

๑ กรกฎาคม ๒๔๕๔ โดยพระองค์ทรงตั้งกองลูกเสือขึ้นกองแรก ที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง
(โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยปัจจุบัน)

๗.๒.๒ ก่อนที่จะตั้งกองลูกเสือขึ้นครั้งแรกพระองค์ทรงตั้งกองเสือป่าขึ้น เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม

๒๔๕๔ เพื่อฝึกอบรมข้าราชการให้มีความรู้ด้านวิชาทหาร ซึ่งเป็นกำลังช่วยเหลือ
ทางราชการปราบโจรผู้ร้ายในยามสงบทั้งนี้มุ่งเน้นการปลูกฝังใน ๓ เรื่องดังนี้ คือ

๗.๒.๒.๑ ปลูกฝังความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

๗.๒.๒.๒ ปลูกฝังความรักชาติบ้านเมืองและการนับถือศาสนา

๗.๒.๒.๓ ปลูกฝังความสามัคคีในหมู่คณะ

กองเสือป่าได้หมดไปหลัง รัชกาลที่ ๖ สวรรคต

๗.๒.๓ เมื่อได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นครั้งแรกแล้วพระองค์ได้ให้มหาดเล็กซึ่งเป็นบุตรข้าราชการคนหนึ่ง

ชื่อ ชัณฑ์ บุณนาค แต่งตัวตามเครื่องแบบที่ทรงคิดขึ้น เมื่อพระองค์ทอดพระเนตรเห็นว่าเหมาะสม
ดีแล้วก็โปรดรับสั่งว่า “ไอ้ชัณฑ์ เจ้าเป็นลูกเสือแล้ว” ดังนั้นจึงถือได้ว่านายชัณฑ์ บุณนาค คือ
ลูกเสือคนแรกตั้งแต่นั้นมา

๗.๒.๔ พระราชปรารภในการจัดตั้งกองลูกเสือปรากฏอยู่ในคำปรารภของข้อบังคับลักษณะปกครอง

ลูกเสือฉบับแรก ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๕๔ ดังนั้น จึงถือว่าวันนี้ คือ

วันกำเนิดของลูกเสือไทย

๘. ประวัติความเป็นมาของลูกเสือชาวบ้าน

(บรรยาย ๓๐ นาที)

ประวัติลูกเสือชาวบ้าน

๘.๑ พ.ต.อ.สมควร หริกุล ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญที่ค่ายลูกเสือนาอ้อย
อ.เมือง จ.สกลนคร เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๒ โดยมีนายสมเกียรติ พรหมสาขา ณ สกลนคร เป็นผู้อำนวยการฝึก นาย
อำนาจ อุเทศ และนายเสริม สกุลพานิช เป็นวิทยากรร่วมอยู่ด้วย

๘.๒ ลูกเสือชาวบ้านได้เริ่มทำการฝึกอบรมรุ่นแรกขึ้น โดย พ.ต.อ.สมควร หริกุล (ยศขณะนั้น)และคณะ
ได้ดำเนินการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านขึ้นรุ่นแรกระหว่างวันที่ ๕-๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๔ ณ บ้านเหล่ากอหก
ตำบลแสงพา กิ่งอำเภอนาหว้า อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

๘.๓ การดำเนินการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรุ่นแรกมี

๘.๓.๑ พ.ต.อ.สมควร หริกุล	ประธานในพิธีเปิดและปิด
๘.๓.๒ พ.ต.ท.สุวิษฯ สายสุพรรณ	ผู้อำนวยการค่าย
๘.๓.๓ นายเสริม สกุลพานิช	ผู้อำนวยการฝึก A.L.T. ขณะนั้น
๘.๓.๔ ร.ต.ท.สมพงษ์ พันธุ์ผล	วิทยากร
๘.๓.๕ นายทินกร ประสงค์สุข	วิทยากร
๘.๓.๖ ร.ต.ท.เสรีไทย เขาวัว	วิทยากร
๘.๓.๗ นายรอด ลำมะยศ	วิทยากร
๘.๓.๘ จ.ส.ต.เกรียงศักดิ์ อัคราสา	วิทยากร
๘.๓.๙ พลฯ สันติ คุ่มยี่ม	วิทยากร
๘.๓.๑๐ พลฯ จำลอง พลเดช	วิทยากร

การอบรมรุ่นนี้มีลูกเสือชาวบ้านเข้ารับการฝึกอบรม ชาย ๑๐๖ คน หญิง ๑๕ คน รวม ๑๒๕ คน โดยมี นายโสม จันทะคุณ เป็นประธานรุ่น จึงถือว่า นายโสม จันทะคุณ เป็นประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้านคนแรกของประเทศไทย

ก่อนดำเนินการฝึกอบรมลูกเสือรุ่นแรกคณะ พ.ต.อ.สมควร หริกุล ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ อุดรธานี นายวิโรจน์ พูลสุข ศึกษาธิการภาค ๕ พร้อมด้วยคณะวิทยากรจากภาคการศึกษาเขต ๕ และจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ได้ร่วมประชุมกันได้มอบหมายให้ นายเสริม - สกุลพานิช กับนายวิรัตน์ นรินทร์ เป็นผู้ร่างหลักสูตรและแนวทางการฝึกอบรมขึ้นและในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๔ พ.ต.อ.สมควร หริกุล ได้ประชุมบุคคลที่มีความชำนาญด้านกิจการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ของ กก.ตชด. เขต ๔ ณ ห้องประชุมชั้นบนของ กก.ตชด.เขต ๔ จังหวัดอุดรธานี มีผู้เข้าร่วมประชุม ดังนี้

(๑) พ.ต.อ.สมควร หริกุล	ผกก.ตชด.เขต ๔
(๒) นายวิโรจน์ พูลสุข	ศึกษาธิการภาค ๕
(๓) พ.ต.ท.สุวิษฯ สายสุพรรณ	รอง ผกก.ตชด.เขต ๔
(๔) นายวิรัตน์ นรินทร์	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
(๕) นายเสริม สกุลพานิช	ศึกษานิเทศก์
(๖) นายทินกร ประสงค์สุข	ศึกษานิเทศก์
(๗) นายสนอง ทองวิเศษ	ศึกษานิเทศก์
(๘) น.ส.ปรางค์ พลภักดี	ศึกษานิเทศก์
(๙) นายวิชัย หล้าหา	ศึกษานิเทศก์
(๑๐) ร.ต.อ.ชาญยุทธ ศรีเวียง	หัวหน้าแผนก ๓
(๑๑) ร.ต.ท.ไพสิฐ ไชยยนต์	หัวหน้าแผนก ๕/เลขานุการ

พ.ต.อ.สมควร หริกุล ผกก.ตชด.เขต ๔ บรรยายสรุปสถานการณ์บ้านเมืองความจำเป็นต้องดำเนินการแก้ปัญหาเกี่ยวกับชาตบ้านเมืองด้วยวิธีการสร้างมวลชนเพื่อร่วมแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยทำการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านชายแดน และให้ประยุกต์หลักการวิธีการของลูกเสือ ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สถานการณ์บ้านเมือง ปกป้องชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เอกลักษณ์ของชาติ ตั้งเป็นหลักสูตรเพื่อพร้อมดำเนินการฝึกอบรมราษฎร โดยให้ชื่อว่า “ลูกเสือชาวบ้านชายแดน”

๘.๔ หลังจากได้ดำเนินการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรุ่นแรกแล้วได้ขยายผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านไปยังท้องที่ต่าง ๆ ในเขตชายแดน ได้แก่จังหวัดเลย อุดรธานี หนองคาย นครพนม พินัญโลก สกลนคร กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และฝึกอบรมขยายกระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว

๘.๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และกิจการลูกเสือชาวบ้าน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากพระราชวงศ์ทุกพระองค์ดังเหตุการณ์สำคัญต่อไปนี้ คือ

๘.๕.๑ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จ

ทอดพระเนตร การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านครั้งแรกครั้งที่ ๕ ที่บ้านทรายมูล ต.อุมเหม้า อ.ธาตุพนม จ.นครพนม และลูกเสือชาวบ้านที่เข้ารับการฝึกอบรมได้ร้องเพลงสดุดี มหาราชพร้อมแสดงท่าประกอบถวายหน้าพระที่นั่ง ทรงพอพระทัยและทรงแนะนำ ให้การฝึกเกิดประโยชน์ต่อตัวประชาชนโดยตรงและพยายามทำให้มีคุณภาพดีขึ้น คิดว่าเป็นโครงการที่ดี

๘.๕.๒ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้านครั้งแรกที่ค่ายเสนีย์รณยุทธ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ จังหวัดอุดรธานี ลูกเสือชาวบ้านได้แสดง กิจกรรมและแสดงการแข่งขันถวายหน้าพระที่นั่ง ทั้ง ๒ พระองค์ ทรงพอพระราชหฤทัย ต่อมาประมาณ ๑ สัปดาห์ได้มีพระบรมราชานุญาตให้เข้าเฝ้าฯ เป็นการส่วนพระองค์ ที่พระราชวังจิตรลดาลงจากทรงซักถามปัญหาต่าง ๆ แล้วได้พระราชทานเงินหนึ่งแสน บาทเป็นทุนทรัพย์เพื่อขยายผลการฝึกวิทยากรต่อไป และทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้าน ไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ พระราชทานพระปฐมบรมราโชวาท ๔ ประการตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

๘.๕.๓ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๖ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จ เป็นองค์ประธานเปิดการชุมนุมลูกเสือชาวบ้านครั้งแรก ที่สนามทุ่งศรีเมือง อำเภอเมืองจังหวัด อุดรธานี มีลูกเสือชาวบ้านร่วมชุมนุม ๑,๐๐๐ คน จาก ๗ จังหวัดคือ อุดรธานี หนองคาย เลย สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด

๘.๕.๔ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้มีมติรับกิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นส่วนหนึ่งของ คณะลูกเสือแห่งชาติ โดยออกข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๑๖) ว่าด้วยลูกเสือชาวบ้าน และฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๑๗)

ว่าด้วยหลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน เครื่องหมาย วุฒิบัตร บัตรประจำตัว

ผ้าผูกคอพระราชทาน ธงประจำรุ่น ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติลูกเสือ

ต่อมาข้อบังคับลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยลูกเสือชาวบ้าน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๑๖ และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๑๗ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.๒๕๕๑ แล้วได้ออกระเบียบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยลูกเสือชาวบ้าน พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.๒๕๕๑ จึงถือได้ว่าการลูกเสือชาวบ้านได้มีการรับรองโดยกฎหมายตั้งแต่การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรุ่นแรกเป็นต้นมา

๕. เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของลูกเสือชาวบ้าน

๕.๑ เจตนารมณ์ของลูกเสือชาวบ้าน มีดังนี้

- ๕.๑.๑ ลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการของคนทั้งชาติ
- ๕.๑.๒ ลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการที่บริสุทธิ์มีความจริงใจ
- ๕.๑.๓ ลูกเสือชาวบ้านมุ่งหมายให้ทุกคนประสานประโยชน์
- ๕.๑.๔ ลูกเสือชาวบ้านพิทักษ์รักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเอกลักษณ์ไทย
- ๕.๑.๕ ลูกเสือชาวบ้าน ยึดอุดมการณ์ร่วมกับลูกเสือทุกประเภท
- ๕.๑.๖ ลูกเสือชาวบ้านมุ่งดำรงพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๕.๑.๗ งานลูกเสือชาวบ้านเป็นงานเสริมสร้างระบบหมู่และกระบวนการหมู่พวก
- ๕.๑.๘ ลูกเสือชาวบ้านปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- ๕.๑.๙ ลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการที่ละเอียดอ่อนต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง
- ๕.๑.๑๐ ลูกเสือชาวบ้านเป็นของประชาชน ดำเนินการโดยประชาชน
- ๕.๑.๑๑ ลูกเสือชาวบ้านต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามอุดมการณ์ ๕ ข้อ ภารกิจ ๗ ข้อ

พระบรมราโชบาย ๑๒ ข้อ

๕.๒ วัตถุประสงค์ของลูกเสือชาวบ้าน มีดังนี้

- ๕.๒.๑ เพื่อสร้างความสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้นในชาติ
- ๕.๒.๒ เพื่อสร้างศรัทธาและความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ๕.๒.๓ เพื่อพัฒนาประชากร
- ๕.๒.๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๕.๒.๕ เพื่อเป็นองค์กรภาคเอกชนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๑๐. เจียน งานเชือก

(บรรยาย ๑๐ นาที แล้วแยกเรียนตามฐาน)

๑๐.๑ ความมุ่งหมาย

เจียน เป็นศิลปะมาแต่โบราณ ลูกเสือทุกประเภทต้องเรียนเพื่อปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่ในป่า เช่น การพยาบาล การก่อสร้าง ปีนป่าย สำรวจ เดินทาง ไกล พักแรม ฯลฯ เหล่านี้ต้องใช้เจียนทั้งนั้น

๑๐.๒ ประโยชน์

เจียนเป็นสิ่งสร้างส่งเสริมฝึกนิสัยอันดี

- ๑๐.๒.๑ เป็นคนช่างสังเกต พิจารณา
- ๑๐.๒.๒ สร้างมโนภาพ จินตนาการ
- ๑๐.๒.๓ ให้อวัยวะใช้มือประสานกับสมอง
- ๑๐.๒.๔ ฝึกให้มีอารมณ์สงบ ไม่ฟุ้งซ่าน
- ๑๐.๒.๕ ฝึกทักษะในการใช้มือ การทำฝีมือน
- ๑๐.๒.๖ เพื่อแสดงกิจกรรม นิทรรศการต่าง ๆ

๑๐.๓ ลักษณะของเจียนที่ดี

- ๑๐.๓.๑ ผูกง่ายแก้ง่าย
- ๑๐.๓.๒ แน่น ไม่หลุดง่าย
- ๑๐.๓.๓ เชือกไม่ลู่หรือเสีย
- ๑๐.๓.๔ คงทนสวยงาม

๑๐.๔ วิธีสอน

- ๑๐.๔.๑ สอนทีละน้อย ๆ คน
- ๑๐.๔.๒ ให้ผู้เรียนอยู่ข้าง ๆ
- ๑๐.๔.๓ บอกชื่อเจียนและประโยชน์
- ๑๐.๔.๔ บอกวิธีผูก
- ๑๐.๔.๕ สาธิต วิธีที่ดีที่สุด
- ๑๐.๔.๖ ให้ผู้รับการฝึกทำหลายครั้ง
- ๑๐.๔.๗ มีการทดสอบ

๑๐.๕ ผู้บรรยาย จะต้องมีความรู้เรื่องวิชาเจียนเป็นอย่างดี มีความรู้เกี่ยวกับเจียนต่างๆ และวิธีการใช้เจียนให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตามหลักสูตรลูกเสือ ตริ-โท-เอก

๑๐.๖ แยกเรียนตามฐาน

เมื่อสอนเรื่องเงื่อนไขตามรายละเอียดที่ระบุไว้ข้างต้นแล้ว ให้ผู้สอนชี้แจงการฝึกปฏิบัติผูกเงื่อนโดยใช้ระบบฐานทั้งนี้ให้เน้นให้ผู้เรียน (สส.ชบ.) ได้เรียนครบทุกฐาน โดยเวียนไปที่ละฐานตามสัญญาณนกหวีดของผู้อำนวยความสะดวกนั้น และปฏิบัติตามคำสั่งของวิทยากรที่ประจำฐานของแต่ละฐานให้ครบถ้วน

๑๐.๗ การปฏิบัติฐานเงื่อน ๘ ฐาน (เวลา ๑ ชั่วโมง)

ให้ดำเนินการดังนี้

๑๐.๗.๑ จัดวิทยากรเข้าประจำฐาน ๑ – ๒ คน

๑๐.๗.๒ กำหนดเงื่อนที่จะสอนในแต่ละฐานตามที่ระบุไว้ในตารางฝึกอบรม(จำนวน ๘ ฐาน)

๑๐.๗.๓ ให้กำหนดเวลาการสอนในแต่ละฐานๆ ละ ๕ – ๖ นาที/ครั้ง เมื่อเวียนครบทุกฐานจะใช้เวลาทั้งหมด ๔๐-๔๕ นาที (การเรียนตามฐานต่าง ๆ ให้เวียนตามเข็มนาฬิกา)

๑๐.๗.๔ ดังนั้น การสอนแต่ละครั้งของทุกฐานวิทยากรประจำฐานจะต้องแบ่งเวลาในการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น สาธิตให้ดูก่อนที่ ลูกเสือปฏิบัติก่อนที่ แล้ววิทยากรตรวจสอบผลการปฏิบัติ ก่อนที่จึงจะพอสักกับเวลา ๕ - ๖ นาที

๑๑. เกมทดสอบการผูกเงื่อน

(เวลา ๒๐ นาที)

ให้ดำเนินการดังนี้

๑๑.๑ เกมนี้ให้ดำเนินการต่อเนื่อง จากการเรียนฐานเงื่อนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

๑๑.๒ จัดผู้เล่นเกมแต่ละหมู่สี่ มีจำนวนเท่าๆ กัน

๑๑.๓ ดำเนินการแข่งขันพร้อมกันทุกๆ หมู่

๑๑.๔ เริ่มต้นการแข่งขันโดยให้คนแรกของแต่ละหมู่ผูกเงื่อนผูกกระหวัดไม้ ติดกับวัสดุที่วิทยากรกำหนดให้คนที่ ๒ ต่อเชือกของตัวเองเข้ากับปลายเชือกของคนที่ ๑ ด้วยเงื่อนพิรอด จากนั้นให้คนต่อไป ต่อเชือกของตนเองเข้ากับปลายเชือกของคนที่ต่อเสร็จแล้วด้วย เงื่อนพิรอด ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย คนสุดท้ายเมื่อต่อเชือกโดยวิธีดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้ใช้ปลายเชือกอีกข้างหนึ่ง เข้ากับเอวตนเองด้วย เงื่อนบ่วงสายธนู

๑๑.๕ หมู่ใดเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดเป็นหมู่ชนะ

๑๒. กิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการนี้ให้ดำเนินการตามตารางการฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้ของแต่ละวัน โดยให้ดำเนินการตามแนวทางดังนี้

๑๒.๑ กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความสนุกสนานสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน ผ่อนคลายความตึงเครียด และเป็นการกระตุ้นให้กล้าแสดงออก

๑๒.๒ กิจกรรมที่ควรดำเนินการ ควรเป็นกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในลักษณะ
ดังนี้

๑๒.๒.๑ กิจกรรมร้องเพลง

๑๒.๒.๒ กิจกรรมเพลงประกอบบทเรียน

๑๒.๒.๓ กิจกรรมเข้าจังหวะประกอบเพลง

๑๒.๒.๔ กิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วม

๑๒.๒.๕ กิจกรรมสร้างความสนุกสนานและเกิดความประทับใจ

๑๒.๒.๖ ไม่ควรจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความกังวลใจ ความไม่มั่นใจ ความเบื่อหน่าย

๑๓. หลักการและอุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน

๑๓.๑ หลักการของลูกเสือชาวบ้าน มีดังนี้

๑๓.๑.๑ อบรมชาวบ้านด้วยวิธีการลูกเสือ

๑๓.๑.๒ ปลุกฝังอุดมการณ์ในความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๑๓.๑.๓ สร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข

๑๓.๑.๔ ดำเนินการโดยยึดพระบรมราโชบาย วัดดูประสงค์ อุดมการณ์ และเจตนารมณ์

๑๓.๒ อุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน มีดังนี้

๑๓.๒.๑ ลูกเสือชาวบ้านจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักษาเอกลักษณ์ไทยและดำรง

ตนเป็นพลเมืองดี

๑๓.๒.๒ ลูกเสือชาวบ้านเป็นแกนกลางในการสร้างความสามัคคี

๑๓.๒.๓ ลูกเสือชาวบ้านสร้างสรรค์ตนเอง หมั่นศึกษา สังคมและประเทศชาติ โดยกระบวนการหมู่พวก

๑๓.๒.๔ ลูกเสือชาวบ้านยึดมั่นและปฏิบัติตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑๓.๒.๕ ลูกเสือชาวบ้านยึดมั่นและปฏิบัติตามพระบรมราโชบาย การกิจ คำปฏิญาณ กฎของลูกเสือ

และธรรมเนียมประเพณีของลูกเสือชาวบ้าน

๑๔. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

๑๔.๑ คำปฏิญาณของลูกเสือ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑. ข้า จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

หมายถึง การจะต้องประพัตดินเป็นพลเมืองดี ฝึกฝนอบรมให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ เคารพยึดมั่นในศาสนา ไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น แสดงความจงรักภักดีต่อองค์พระประมุขของชาติ คำปฏิญาณข้อนี้ทำให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม

ข้อ ๒. ข้า จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

หมายถึง จะเป็นผู้มีความองอาจกล้าหาญ ซื่อสัตย์สุจริต มานะอดทน ไม่กลัวความยาก ลำบาก ยอมสละสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขผู้อื่นช่วยเหลือเด็ก คนแก่ ผู้หญิง คนพิการทุพพลภาพ และสาธารณประโยชน์อื่นๆ เช่น ของส่วนรวม วัด เส้นทาง ส้วม บ่อน้ำ สระน้ำ ศาลาพักผ่อนคนเดินทาง ฯลฯ

ข้อ ๓. ข้า จะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

หมายถึง ให้ลูกเสือมีแต่ความยึดมั่นที่จะกระทำความดี ช่วยเหลือผู้อื่น

หมายเหตุ

จะต้องให้ลูกเสือชาวบ้านจดจำคำปฏิญาณได้ทุกคน

๑๔.๒ กฎของลูกเสือ ๑๐ ข้อ

- ข้อ ๑ ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
- ข้อ ๒ ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ ๓ ลูกเสือมีหน้าที่กระทำให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ ๔ ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ ๕ ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
- ข้อ ๖ ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
- ข้อ ๗ ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ ๘ ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ ๙ ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์
- ข้อ ๑๐ ลูกเสือประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ

ผู้บรรยาย “คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ” ควรจะจำให้ได้ไม่ควรนำคำราไปอ่านหน้าชั้น

๑๕. ประวัติและความสำคัญของธงชาติ ธงประจำพระองค์

๑๕.๑ ประวัติของธงชาติ

สมัยโบราณประเทศไทยยังไม่มีธงชาติใช้ เป็นแต่เมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาได้ใช้ธงสีต่าง ๆ เป็นเครื่องหมายประจำกองทัพ กองละสี เพื่อให้ทหารสังเกตได้ว่าสังกัดอยู่ในกองทัพใด ใช้เพื่อสะดวกในการจัดทัพเพื่อทำสงคราม ต่อมาเมื่อประเทศไทยเรามีเรือสินค้าไปค้าขายในประเทศใกล้เคียง ก็ใช้ธงพื้นสีแดงเป็นเครื่องหมายเพราะเห็นได้ง่าย

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ แห่งราชวงศ์จักรี ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ธงพื้นแดงตรงกลางมีช้างเผือกยืนอยู่ในวงจักรสีขาว ใช้เป็นธงประจำสำหรับเรือสินค้าของไทย จนถึง

รัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เอาธงจักรออกคงมีแต่ช้างเผือกสีขาวอยู่ใน
ธงพื้นสีแดง เพราะจักรเป็นเครื่องหมายเฉพาะพระมหากษัตริย์

พ.ศ. ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนเป็นธงไตรรงค์ (ธงสาม
สี) ได้แก่สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน เพื่อให้ได้ความหมายของธงสมบูรณ์ด้วยชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และใช้
ธงไตรรงค์เป็นธงชาติไทยมาจนถึงปัจจุบันนี้

๑๕.๒ ธงประจำพระองค์

๑๕.๒.๑ ธงมหาราชใหญ่	คือ ธงสำหรับพระมหากษัตริย์ พื้นธงเป็นสีเหลืองจัตุรัส
สีเหลืองมีรูปครุฑพ่าห์สีแดงตรงกลางพื้นธง
๑๕.๒.๒ ธงมหาราชน้อย	คือ ธงสำหรับพระมหากษัตริย์ คล้ายมหาราชใหญ่ ปลายธง
ตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซว
๑๕.๒.๓ ธงราชินีใหญ่	คือ ธงสำหรับสมเด็จพระราชินี ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
สีเหลือง ตรงปลายตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซว
๑๕.๒.๔ ธงราชินีน้อย	คือ ธงสำหรับพระราชินี ลักษณะเดียวกับธงมหาราชน้อย
แต่ชายต่อเป็นสีแดง
๑๕.๒.๕ ธงเยาวราชใหญ่	คือ ธงสำหรับองค์พระยุพราช พื้นธงเป็นสีเหลืองจัตุรัส รอบใน
สีเหลือง รอบนอกสีขาบมีครุฑพ่าห์สีแดงอยู่ตรงกลางพื้นธง
๑๕.๒.๖ ธงเยาวราชน้อย	คือ ธงสำหรับองค์พระยุพราช รอบในสีเหลือง รอบนอกสีขาบ
ปลายธงเป็นแฉกเหมือนหางนกแซงแซว

วันที่ ๒
ของการฝึกอบรม

๑. เกมส่งพลอง - กวาดถนน

(เวลา ๓๐ นาที)

๑.๑ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ให้คนป่วย คนที่มีความดันโลหิตสูงออกมานั่งพักก่อน ไม่ให้เล่นเกม

๑.๒ ให้แต่ละหมู่มีจำนวนคนเท่ากัน

๑.๓ แต่ละหมู่มีไม้พลองหมู่ละ ๑ อัน

วิธีเล่น เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดให้เริ่ม

- นายหมู่ที่ถือพลองอยู่ก็เอาพลองกวาดเข้าไปยังหมู่ตัวเองในระดับหน้าแข้ง เมื่อทุกคนกลัวพลองถูกหน้าแข้งก็จะกระโดดขึ้น กวาดไปจนถึงคนสุดท้าย นายหมู่ก็จะไปต่อหางแถว และส่งพลองกลับมาหัวแถว เมื่อคนหัวแถวได้พลองก็จะทำเหมือนกับนายหมู่ และไปต่อหางแถวแล้วส่งพลองกลับไปหัวแถว ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนนายหมู่ยืนอยู่ในตำแหน่งหัวแถวและได้รับไม้พลองตามเดิม หมู่ใดเสร็จก่อนเป็นหมู่ชนะ

๑.๔ วิทยากรดำเนินการเล่นเกม

๑.๕ ควรชี้แจงกติกาและสาธิตก่อนการเล่นเกม

๑.๖ วิทยากรควรแบ่งเวลาอธิบายชี้แจง ปฏิบัติการเล่นเกม ตรวจจบให้เวลาเหมาะสมกับการเล่นเกม

๒. วิชาเลือก

ให้เลือก ๑ วิชา ดังต่อไปนี้

๒.๑ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๒.๒ การพัฒนาอาชีพ

๒.๓ การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตไทย

๒.๔ การเสริมความเข้มแข็งชุมชน

(รายละเอียดเนื้อหาของแต่ละวิชาให้ใช้ตามที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเลือก ในภาคผนวก)

๓. การสหกรณ์

๓.๑ หลักการ

หลักการสหกรณ์ทั่วไปมุ่งเน้นความเสมอภาคและปลุกฝังอุดมการณ์สหกรณ์ คือสมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคในการจัดการงานของสหกรณ์ อีกทั้งรู้จักช่วยเหลือตนเองช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นหลักการคู่กับระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งเป็นวิถีทางชีวิตกับหลักการทาง

เศรษฐกิจ พื้นฐานเกณฑ์เฉลี่ยทางเศรษฐกิจได้รับความเป็นธรรมในทุกระดับ ส่งเสริมให้เคารพหน้าที่ สิทธิ อำนาจและความรับผิดชอบ

๓.๒ อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์ หมายถึง แนวความคิดที่เชื่อว่าจะแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความอยู่ดี กินดีและมีสันติสุขโดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

อุดมการณ์สหกรณ์มีองค์ประกอบ ๒ ส่วนคือ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๒.๑ สำหรับการช่วยตนเอง จะต้องมีความลักษณะดังนี้คือ

๓.๒.๑.๑ ขยัน

๓.๒.๑.๒ ประหยัด

๓.๒.๑.๓ ซื่อสัตย์

๓.๒.๑.๔ รับผิดชอบ

๓.๒.๒ ส่วนการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะต้องประกอบด้วย

๓.๒.๒.๑ ปฏิบัติตามระเบียบและข้อตกลง

๓.๒.๒.๒ ร่วมทำงานจนสำเร็จ

๓.๒.๒.๓ ร่วมรับผิดชอบและปรับปรุงงานของกลุ่ม

๓.๒.๒.๔ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล

๓.๓ คุณลักษณะของการช่วยตนเอง

๓.๓.๑ ความขยัน จะต้องแสดงออกถึงความขยันขันแข็งในการทำงาน ไม่เกียจคร้านไม่ปล่อย เวลาให้หมดไปโดยเปล่าประโยชน์

๓.๓.๒ การประหยัด จะต้องแสดงออกถึงการกระทำที่ประหยัด อดออม ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ไม่ฟุ้งเฟ้อสุรุ่ยสุร่าย รู้จักประหยัดทั้งเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดแรงงาน

๓.๓.๓ ความซื่อสัตย์ จะต้องแสดงออกถึงความประพฤติที่ดี พูดจริง ทำจริง ไม่คดโกงไม่เอา ทรัพย์สินที่เจ้าของไม่อนุญาตมาเป็นของตน ทำความดีทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

๓.๓.๔ ความรับผิดชอบ จะต้องแสดงออกถึงการทำงานด้วยการเอาใจใส่รอบคอบ เสร็จทันเวลา ไม่ทิ้งงาน รับผิดชอบต่องานที่ทำ รู้จักรับผิดชอบงานผิดพลาด

๓.๔ คุณลักษณะของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๔.๑ การปฏิบัติตามระเบียบและข้อตกลง จะต้องแสดงออกถึงการร่วมกันในการสร้างระเบียบและ ข้อตกลง ปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด เคารพความคิดเห็นของคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ละเมิดทรัพย์สินของคนอื่นและของส่วนรวม

๓.๔.๒ การมีส่วนร่วมทำงานจนสำเร็จ จะต้องแสดงออกถึงการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกัน ทำงานและร่วมกันประเมินผล ตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยความสำนึกในหน้าที่

รับผิดชอบ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

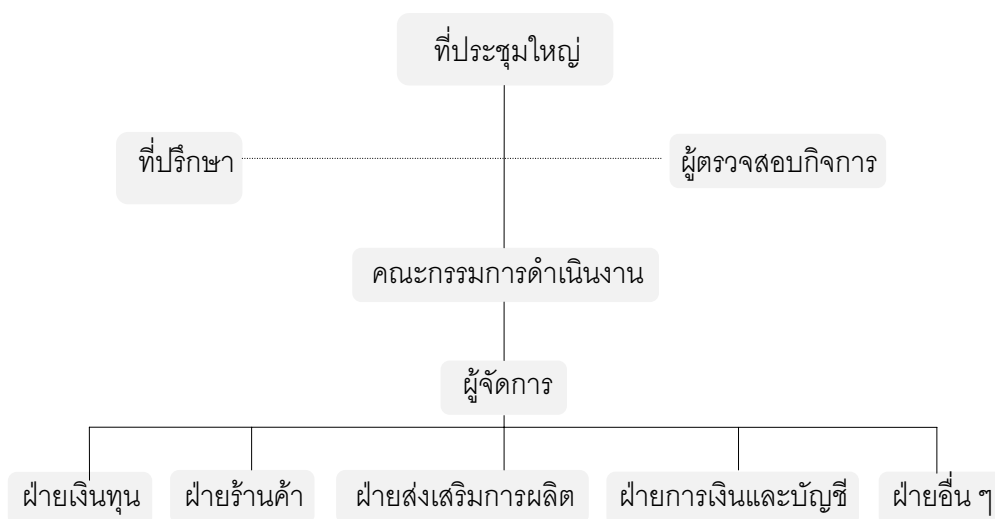
๓.๔.๓ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบและปรับปรุงงานของกลุ่ม จะต้องแสดงออกถึงการร่วมรับผิดชอบ
ในผลงานของกลุ่ม และพร้อมที่จะช่วยกันปรับปรุงแก้ไขงานที่บกพร่อง ไม่โยนความผิดให้
คนอื่น

๓.๔.๔ การแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล จะต้องแสดงออกถึงการช่วยกันคิด ใช้สติปัญญาและเหตุผลใน
การตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกัน

๓.๕ แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมสหกรณ์

การจัดกิจกรรมสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องจัดกิจกรรมอย่างน้อย ๓ ประเภทให้สัมพันธ์กัน
กล่าวคือ กิจกรรมออมทรัพย์หรือเงินทุน กิจกรรมร้านค้าและกิจกรรมส่งเสริมการผลิต

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมสหกรณ์

๔. การปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาล คือ การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ อุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วยเพื่อให้
ผู้นั้นมีอันตรายน้อยลงหรือปลอดภัย และทำให้แพทย์ผู้ที่จะมาช่วยเหลือต่อไปได้ทำการรักษาพยาบาลได้ดี
และสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นอันย่อมจะทำให้ผู้ป่วยนั้นรอดพ้นจากความพิการหรือจากความตายได้

การปฐมพยาบาลเป็นสิ่งที่อยู่ในระหว่างความเป็นกับความตาย ระหว่างการฟื้นไข้โดยเร็วกับการ
ป่วยเรื้อรัง ระหว่างการขาดอากาศเพียงชั่วระยะหนึ่งกับการพิการตลอดชีวิต เป็นวิธีการปฏิบัติก่อนถึง
แพทย์

ไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวัน ในสนามรบหรือในการปราบปรามโจรผู้ร้าย การปฐมพยาบาลย่อมมี
ส่วนร่วมอยู่ด้วยเสมอ เพราะอาจมีอุบัติเหตุหรืออันตรายเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้ เช่น มีคนบาดเจ็บ ตกจากที่สูง
ถูกแทง ถูกไฟไหม้ รถชน ตกจากหลังคาตึก ถูกควั่นไอเสีย ถูกสะเก็ดหินเข้าตา ฯลฯ ผู้ที่รู้การปฐมพยาบาลที่ประสบ

เหตุการณ์เหล่านี้ ย่อมจะเป็นผู้ที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้ปลอดภัย ด้วยวิธีการอันถูกต้องตามหลัก ถ้าไม่
รู้วิธีการแม้จะเข้าไปช่วยด้วยมนุษยธรรมก็อาจทำให้เจ็บเล็กน้อยกลายเป็นมากได้หรืออาจทำให้แพทย์ที่จะ
มาช่วยต่อไปต้องลำบากในการรักษาก็ได้ ดังเช่น ผู้ป่วยตกจากบันไดสูงกระดูกสันหลังตอนคอเคลื่อนและ
หัก เมื่อคนพบเข้าหวังจะอุ้มไปส่งแพทย์แต่ไม่ทราบเรื่องการปฐมพยาบาลก็เข้าอุ้มอย่างธรรมดา คือเข้า
ข้อตัวที่ได้ข้อพับเข่า และที่ไทรักแร้ อีกมือหนึ่ง พอยกขึ้นพาดพื้นทีนอนอยู่ พอหายกลับไปทางข้างหลัง
กรุปเดียวเท่านั้นก็หยุดหายใจและตายไปคามือ หรือไม่ก็เป็นอัมพาตพิการไปตลอดชีวิตเช่นนี้เป็นต้น

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การอบรมวิชาปฐมพยาบาลต่อมาเป็นสิ่งจำเป็นแก่มนุษยทุกคน มิใช่จะจำกัดวง
อยู่แค่ว่าในพวกแพทย์ พยาบาลหรือผู้ช่วยแพทย์เท่านั้น เพราะอุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่เลือกเวลาและ
สถานที่ ซึ่งถ้าประชาชนทุกคนจะรู้วิธีการปฐมพยาบาลต่างๆ แล้วก็ย่อมจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ได้เป็นอย่างดี ไม่ต้องมัวรอคอยหรือรับความช่วยเหลือจากแพทย์ให้เสียเวลาและเลือดเนื้อโดยไร้ประโยชน์
ถ้ารอจนกว่าแพทย์จะมาถึงก็อาจสายเกินแก้จนถึงกับเสียชีวิตได้

๔.๑ หลักทั่วไป

๔.๑.๑ อย่าตื่นตื่นตกใจ

๔.๑.๒ ปฏิบัติการด้วยความรวดเร็ว ว่องไว และละเอียดรอบคอบ

๔.๑.๓ ปลอดภัยให้ผู้ป่วยสงบ ให้ความอบอุ่นและนอนในที่ที่สบายไม่ขัดต่อการปฐมพยาบาล

๔.๑.๔ ขยายเครื่องแต่งกายให้หลวม

๔.๑.๕ อย่าให้คนมุงดูในเมื่อจำเป็นก็ให้ขอร้องเป็นราย ๆ เท่าที่สามารถจะช่วยให้

๔.๑.๖ รีบติดต่อนายแพทย์หรือโรงพยาบาลหรือขอรถพยาบาลโดยเร็ว

๔.๑.๗ อย่าให้ผู้ป่วยได้เห็นบาดแผลของตนเอง ในรายที่อาการรุนแรง อย่าแจ้งให้ทราบว่าสาหัส

๔.๑.๘ พยายามให้การปฐมพยาบาลต่อสิ่งที่จะเป็นอันตรายมากก่อนเสมอ เช่น รีบทำการห้าม
เลือดก่อนที่จะให้การปฐมพยาบาลกระดูกหัก

๔.๑.๙ ถ้าผู้บาดเจ็บมีอาการอาเจียนให้นอนศีรษะต่ำและตะแคงหน้าไปข้างหนึ่ง เพื่อกันมิให้
สำลัก อาเจียนล้นเข้าไปในหลอดลมและปอด

อย่า ลืมผายปอดเมื่อจำเป็น เช่น มีการหยุดหายใจ

อย่า ลืมเอาฟันปลอมหรือหมากฝรั่ง ฯลฯ ออกจากปากผู้ป่วยที่หมดสติ

อย่า ปลดปล่อยให้เลือดไหลโดยไม่รีบทำการห้ามเลือด

อย่า ลืมสังเกตอาการช็อคที่มีอยู่

อย่า ให้ผู้ป่วยที่สลบหมดสติ ดื่มน้ำ หรือกินยา

อย่า แตะต้องบาดแผลของผู้ป่วยด้วยมือที่ไม่สะอาด

อย่า ทำให้ผิวหนังผู้บาดเจ็บพองไหม้ เพราะกระเป๋าน้ำร้อนหรือขวดน้ำร้อนโดยไม่
ห่อหุ้มก่อน

- อย่า เคลื่อนไหวผู้ป่วยที่กระดูกหัก หรือสงสัยว่ามีกระดูกหักโดยไม่ได้เข้าเฝือกชั่วคราว
- อย่า เคลื่อนไหวผู้ป่วยโดยไม่จำเป็น เพราะอาจทำให้มีอันตรายเพิ่มมากขึ้น

๔.๒ ช็อค

ช็อค เป็นอาการรุนแรงชนิดหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานของร่างกายทุกส่วนอ่อนกำลัง โดยเฉพาะระบบการหมุนเวียนของโลหิตและระบบประสาท ทำให้โลหิตขึ้นสู่สมองน้อยลงทันที ช็อคจะเกิดขึ้นในเมื่อมีการบาดเจ็บทุกรายไม่มากก็น้อย อาจรุนแรงจนถึงแก่ชีวิตได้ แต่ก็สามารถแก้ไขได้และจำเป็นต้องรีบช่วยเหลือจึงจะปลอดภัย

๔.๒.๑ อาการ

- ๕.๒.๑.๑ หน้าซีด มีเหงื่อเย็นขึ้นทั่วตัว
- ๕.๒.๑.๒ ชีพจรอ่อนและเร็ว หายใจไม่สม่ำเสมอ
- ๕.๒.๑.๓ คลื่นไส้หรืออาเจียน ในบางรายอาจสับสนหมดสติได้
- ๕.๒.๑.๔ รูม่านตาขยาย

๔.๒.๒ การช่วยเหลือ

- ๕.๒.๒.๑ ตามแพทย์ด่วนหรือนำส่งแพทย์ ระหว่างนี้ควรให้ความอบอุ่นให้ผู้ป่วยนอนในท่าราบศีรษะต่ำกว่าลำตัวโดยยกปลายเท้าขึ้นสูง
- ๕.๒.๑.๒ ถ้าสับสนหมดสติต้องให้นอนคว่ำเสมอและตรวจดูปากคอ ทางเดินของลมหายใจให้หายใจสะดวก อย่าให้ลิ้นตกปิดหลอดลม
- ๕.๒.๑.๓ บำรุงหัวใจ เช่น ให้ดื่มกาแฟดำร้อน (ถ้ารู้สึกตัวและไม่มีแผลที่ช่องท้อง)
- ๕.๒.๑.๔ ในรายที่มีการตกเลือดอย่างรุนแรงต้องรีบทำการห้ามเลือดก่อนโดยยกส่วนที่มีเลือดออกให้สูงขึ้นหรือพันผ้ากดให้แน่นจนชะเนาะจนเลือดหยุด แล้วจึงให้ยาบำรุงหัวใจ
- ๕.๒.๑.๕ ถ้าหยุดหายใจให้รีบทำการผายปอด

๔.๓ การหายใจขัด

เมื่อมีการหายใจขัด หายใจลำบาก หรือหยุดหายใจจะต้องรีบทำการผายปอดโดยด่วน

๔.๓.๑ การหายใจขัดอาจเกิดขึ้นเนื่องจาก

- ๕.๓.๑.๑ สำลักหรือถูกวัตถุคอก ปีบคอ
- ๕.๓.๑.๒ ถูกกระแสไฟฟ้าดูด
- ๕.๓.๑.๓ จมน้ำ
- ๕.๓.๑.๔ ถูกแก๊สพิษ คาร์บอนพิษ เช่นไอเสียรถยนต์ แก๊สจุดไฟหุงต้มเผาไหม้ไม่หมดเพราะจับอากาศ
- ๕.๓.๑.๕ มีสิ่งของแปลกปลอมอุดในหลอดลม

๔.๓.๒ การปฏิบัติ

ให้ผู้ป่วยนอนในที่มืดอากาศโปร่ง เอาฟันทบออกมาจากปากล่างคอเอาเสมหะ หรือสิ่งของที่อาจขัดขวางต่อการหายใจออกมา ถ้าล้มตกล้มไปข้างหลังปิดหลอดลมให้ใช้ผ้าจับลิ้นดึงออกมาเพื่อให้หายใจสะดวกขึ้น แล้วรีบผายปอด

๔.๔ การถูกรัดคอ บีบคอ

โดยมากมักเกิดขึ้นจากการผูกคอตาย ให้รีบแก้ปลดออกโดยเร็วและขยายเครื่องแต่งกายให้หลวม แล้วรีบผายปอดโดยด่วน

การหายใจไม่ออก อาจเนื่องมาจากอุบัติเหตุโดยมีของกระแทกหน้าอกอย่างแรง เช่น อุโมงค์พังทับ ให้รีบช่วยออกมาแล้วให้ดมแอมโมเนียหอม ถ้ายังไม่หายใจให้รีบทำการผายปอดโดยเร็วในท่านอนคว่ำ กดหลังยกข้อศอก (Holgea-Neilsen Method)

๔.๕ ถูกกระแสไฟฟ้าดูด

๔.๕.๑ ถ้าสามารถทำได้ให้รีบปิดสวิทช์ไฟทันที แล้วดึงผู้ป่วยออกมา

๔.๕.๒ ถ้ายังมีกระแสไฟฟ้าแล่นอยู่ให้ใช้ผ้าแห้งคล้องตัวผู้บาดเจ็บดึงออกมา ระวังอย่าถูกตัวผู้บาดเจ็บจนกระแสไฟฟ้าดูดตัวเองได้ และอย่าใช้ผ้าเปียก

๔.๕.๓ รีบทำการผายปอดทันที โดยวิธีเป่าปากจนกว่าจะหายใจเองได้

๔.๖ คนจมน้ำ

๔.๖.๑ เมื่อช่วยขึ้นมาแล้วให้รีบขยายเครื่องแต่งตัวให้หลวม (ถ้ามี)

๔.๖.๒ รีบล้างคอเอาโคลน ผักหญ้าหรือเสมหะที่อยู่ในปากคอกออกให้หมด

๔.๖.๓ ถ้าผู้ป่วยยังหายใจอยู่ก็ให้ความอบอุ่น

๔.๖.๔ ถ้าผู้ป่วยไม่หายใจ จับชีพจรดูด้วยถ้ายังเต้นอยู่ให้นอนคว่ำแล้วรีบทำการผายปอดในท่านอนคว่ำ เอนหน้าออกจากปอดเพื่อให้อากาศถ่ายเทจนหายใจเป็นปกติแล้วจึงนำส่งโรงพยาบาล

๔.๗ ถูกควันพิษหรือไอพิษ

ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นเนื่องจากการเผาไหม้ไม่หมดของแก๊สจุดไฟ จากท่อแก๊สในห้องปิด ทึบหรือเกิดจากท่อไอเสียรถยนต์ ซึ่งส่วนมากเป็นแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์

ในการที่มีอาการเล็กน้อยจะมีอาการปวดศีรษะ หาวนอน คลื่นไส้ แขนขาอ่อนเพลียถ้าเป็นมากจะสลบ บางทีผิวหนังมีสีชมพู ผิวหนังอาจพองและมีอันตรายถึงตายได้

๔.๗.๑ การช่วยเหลือ

๔.๗.๑.๑ เปิดหน้าต่างประตูให้กว้างเพื่อให้ลมถ่ายเทได้ อย่าเผลอจุดไม้ขีดไฟ

๔.๗.๑.๒ รีบนำผู้ป่วยไปอยู่ในที่ๆ มีอากาศโปร่ง แล้วรีบทำการผายปอดทันที และรีบตามแพทย์มาช่วยเหลือต่อไป

๔.๗.๑.๓ ถ้ามีออกซิเจนก็ให้ดม

๔.๗.๒ สิ่งแปลกปลอมติดคอ

๔.๗.๒.๑ อาจเป็นเมล็ดผลไม้ เงินเหรียญ ใบผัก ฯลฯ

๔.๗.๒.๒ ถ้าเป็นเด็กเล็กให้รีบจับเท้า ๒ ข้าง ห้อยศีรษะลงแล้วกดกลางหลังแรงๆ เพื่อให้ไอออกมา

๔.๗.๒.๓ ถ้าเป็นเด็กโตหรือผู้ใหญ่ให้ยืนก้มตัวมากๆ ห้อยหัวลง ผู้ปฐมพยาบาลเข้าข้างหลังให้แขนซ้ายสอดรั้งเอวไว้ แล้วใช้มือขวา กดกลางหลังแรงๆ อาจไอออกมาได้

๔.๗.๒.๔ ถ้าไม่ออกรีบนำส่งแพทย์

๔.๘ วิธีผายปอดแบบมาตรฐานที่นิยมใช้กันทั่วไป

๔.๘.๑ แบบ กดหลัง - ยกแขน

๔.๘.๑.๑ ทำนอนของผู้ป่วย ให้ผู้ป่วยนอนคว่ำงอข้อศอกทั้งสองข้างขึ้นไป วางมือข้างหนึ่งทับบนอีกข้างหนึ่งแล้วตะแคงศีรษะไปข้างใดข้างหนึ่ง ให้แก้มวางบนหลังมือ ผู้ผายปอดวางเท้าและหัวเข่าโดยหันหน้าไปทางผู้ป่วย มือทั้งสองวางคว่ำลงบนหลังผู้ป่วยบริเวณที่ต่ำกว่าสะบักเล็กน้อย ให้หัวแม่มือทั้งสองข้างจรดกัน นิ้วที่เหลือแยกออกแขนทั้งสองเหยียดตรงตลอดเวลา

๔.๘.๑.๒ ท่าของผู้ทำการผายปอด คุกเข่าข้างหนึ่งข้างใดก็ได้ตามถนัดให้เข่านั้นใกล้กับศีรษะและแขน ผู้ป่วยขาอีกข้างหนึ่งตั้งชันขึ้นวางเท้าลงไปให้ใกล้ข้อศอกผู้ป่วย

๔.๘.๑.๓ กดให้หายใจออก โน้มตัวไปข้างหน้า แขนทั้งสองเหยียดตรงให้น้ำหนักตัวทั้งไปข้างหน้าช้าๆ ให้ถ่วงออกไปตามแขนทั้งสอง กดหลังผู้ป่วยให้หายใจออก

๔.๘.๑.๔ ทำทำให้ผู้ป่วยหายใจเข้า เอนตัวกลับคืนมาท่าเดิมช้าๆ เลื่อนมือทั้งสองข้างมาจับเหนือข้อศอกของผู้ป่วยแขนเหยียดตรงอยู่ตลอดเวลา ยกแขนทั้งสองของผู้ป่วยขึ้นและดึงเข้ามาหาตัวผู้ผายปอด จนรู้สึกว่าตึงเต็มที่ แล้วผู้ผายปอดค่อยๆ เอนตัวทั้งน้ำหนักไปทางหลัง แขนทั้งสองเหยียดตรงอย่างอ เมื่อเต็มที่แล้วก็ปล่อยแขนผู้ป่วยวางลงอย่างเดิมนับเป็นครบรอบ

การผายปอดนั้นต้องทำติดต่อกันให้ได้ประมาณ ๑๒ รอบใน ๑ นาทีด้วยความเร็ว

สม่ำเสมอ

๔.๙ การผายปอดด้วยวิธีเป่าลมเข้าทางจมูกหรือปากโดยตรง

๔.๙.๑ หลักทั่วไป

ลมหายใจที่หายใจออกมาแล้วยังมีจำนวนออกซิเจนมากเกินพอที่จะช่วยชีวิตคนได้อีก ฉะนั้นหากหายใจเข้าให้ลึกกว่าปกติอีกเท่าตัวลมหายใจออกก็มีออกซิเจนมากเกินพอที่จะช่วยชีวิตผู้ที่การหายใจหยุดได้

ในการเป่าลมเข้าทางจมูกหรือปากนั้น ให้กระทำโดยสม่ำเสมอและอย่ารุนแรง ลมจะเข้าไปในกระเพาะอาหารบ้าง ซึ่งถ้ามากเกินไปจะทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน วิธีแก้ให้กดท้องเบาๆ แต่อย่าทำบ่อยนัก เพราะจะทำให้หน้าในกระเพาะอาหารกระอักขึ้นมาแล้วถูกดูดลงไปไหลอดลม ทำให้สำลักเป็นอันตรายได้

ก่อนทำการผายปอด ต้องล้วงคอเอาเสมหะหรือของในปากที่อาจขวางทางเดินลมหายใจออก

๔.๙.๒ วิธีช่วยเหลือ

๔.๙.๒.๑ สำหรับผู้ป่วยที่เป็นผู้ใหญ่

- ในผู้ป่วยที่หมดสติและคอพับไปข้างหนึ่งลิ้นจะไปกั้นช่องทางที่ลมผ่านทำให้ลมเข้าสู่ปอดได้น้อยหรือไม่ได้เลย จับศีรษะหงายไปข้างหลังให้เต็มที่ ขณะนั้นผู้ป่วยอาจจะหายใจได้เองถ้าไม่หายใจก็เริ่มเป่าลมได้ทันที ใช้ผ้าห่มพับหนุนรองใต้บ่าให้ศีรษะแหงนมากขึ้น

- จับศีรษะให้หงายไปทางหลังเต็มที่ ผู้ช่วยเหลือหายใจเข้าเต็มที่แล้วอ้าปากกว้างผิงริมฝีปากของผู้ช่วยเหลือครอบลงไปบนจมูก บีบปากผู้ป่วยให้แน่น ระวังอย่าให้กดรูจมูก เป่าลมเข้าปอดจนกระทั่งเห็นทรวงอกของผู้ป่วยขยายตัวขึ้น ถ้าเป่าลมเข้าทางปากก็ผิงริมฝีปากลงไปรอบปากของผู้ป่วยและใช้แก้มอุดรูจมูกของผู้ป่วยไว้ หรือจะใช้นิ้วมือบีบไว้ก็ได้ เพื่อป้องกันไม่ให้ลมที่เป่าเข้าไปรั่วออก

- เอาปากออกจากจมูกจับคางผู้ป่วยให้ปากอ้าขึ้น ถ้าท่านเป่าลมเข้าทางจมูกแล้ว ฟังลมหายใจออกที่ผ่านออกมาทางจมูกและปากของผู้ป่วย เป่าซ้ำอีกทันทีเมื่อลมหายใจออกหมด ครั้งแรกทำ ๕-๑๐ ครั้งต่อนาที เมื่อผู้ป่วยเริ่มหายใจเองได้ ให้เป่าตามจังหวะการหายใจของผู้ป่วย

๔.๙.๒.๒ สำหรับเด็ก

- จับศีรษะให้หงายไปข้างหลังเต็มที่ ผิงปากของผู้ช่วยเหลือลงรอบๆ จมูกและปากของเด็ก แล้วเป่าเบาๆ ถ้าเป็นเด็กอ่อนใช้เพียงลมที่พองแก้มแล้วเป่าเข้าไปเท่านั้น ทำซ้ำๆ กันอย่างน้อยนาทีละ ๒ ครั้ง ถ้าเป่าลมแรงเกินไปลมจะเข้าไปในกระเพาะอาหารวิธีเอาออกทำได้ง่ายๆ โดยใช้มือกดที่หน้าท้องเบาๆ

- หันศีรษะไปข้างใดข้างหนึ่ง แล้วให้ศีรษะต่ำกว่าหน้าอก เพื่อป้องกันน้ำที่ออกมาจากกระเพาะไม่ให้ไหลลงไปไหลอดลม

๔.๙.๒.๓ สำหรับผู้ที่จมน้ำ

- อาจให้ความช่วยเหลือได้ในขณะยืนหรือคุกเข่าในน้ำ หรือพึงกราบเรือหรือขอบสระ จับตัวผู้ป่วยโดยการเอาแขนคล้องไว้ คนที่จมน้ำใหม่ๆ ที่ออกมาส่วนใหญ่ออกมาจากกระเพาะ การเอาน้ำออกเป็นเรื่องไม่ด่วนเท่ากับการขาดอากาศ ถ้าเป็นไปได้ควรยกหน้าอกให้สูงกว่าศีรษะและกระเพาะอาหาร

- การเป่าลมครั้งแรกจะทำให้น้ำออกจากจมูกและปากของผู้ป่วยถ้าเป็นอย่างนั้นให้หนุนไหล่ขึ้นด้วยเข่าของผู้ช่วยเหลือ และหันศีรษะไปทางด้านข้าง ซึ่งจะให้น้ำไหลออกมาได้โดยสะดวกแล้วจึงเป่าลมต่อไป

๔.๑๐ การแต่งแผล

๔.๑๐.๑ บาดแผล มีอยู่หลายชนิดด้วยกัน เช่น

๔.๑๐.๑.๑ แผลถลอก มีการขีดข่วนของผิวหนังภายนอกอย่างธรรมดา

๔.๑๐.๑.๒ แผลตัด บาดแผลที่เกิดจากของมีคม

๔.๑๐.๑.๓ แผลฉีกขาด เป็นบาดแผลที่เกิดจากของทู่ๆ หรือไม่มีคมกระทบหรือเฉี่ยวอย่างแรง เป็นแผลกระชุงกระรึงหรือถูกสะเก็ดระเบิด

๔.๑๐.๑.๔ แผลทะลุ เช่น แผลถูกแทง หรือแผลกระสุนปืน

บาดแผลเหล่านี้ถ้ามีเลือดออกเล็กน้อยเราใช้ยาแต่งแผลธรรมดา เช่น ยาแดง ทิงเจอร์เมอร์ริโอเลท ทิงเจอร์ไอโอดีนแต้ม แล้วปิดด้วยผ้าก๊อชที่สะอาด

ถ้ามีเลือดออกมาควรใช้ผ้าที่สะอาดกดให้แน่นนานๆ ก็จะทำให้เลือดหยุดได้ถ้าเลือดออกมากต้องห้ามเลือดเสียก่อนจึงตกแต่งบาดแผลภายหลัง

ถ้ามีสิ่งแปลกปลอม อยู่ที่แผล เช่น กรวดดิน ควรเอาออกเท่าที่สามารถทำได้โดยใช้ไม้จิ้มฟันเสกใสเกลือบ้นเล็กน้อย ปล่อยให้เย็น แล้วล้างแผล พึงระวังการเกิดเชื้อโรคให้มาก แต่งแผลไว้ชั่วคราวจะเป็นการดีกว่าจับต้องแผลด้วยมือที่สกปรก ไขมันหรือฝุ่นผง หรือสกปรกอื่นๆ อาจจะล้างออกได้ด้วยเบนซินหรือน้ำเกลือ ถ้ามีกระดูกหักด้วยให้ปิดแผลด้วยผ้าก๊อชสะอาดก่อนที่จะใส่เฝือกชั่วคราว ควรไปหาแพทย์เพื่อรับการฉีดยากันบาดทะยักด้วย ทุกครั้งที่มีการบาดแผลสกปรก

๔.๑๐.๒ แผลซ้ำ เกิดโดยการกระทบกระแทกด้วยของไม่มีคม ถ้าเป็นมากมักจะบวมซ้ำให้แต่งด้วยผ้าก๊อชและยาฆ่าเชื้อโรค และประคบร้อน

๔.๑๐.๓ เลียนหรือหนองดำ ถ้าอยู่ที่ผิวและเอาออกง่ายอาจจะใช้ใบมีดหรือเข็มที่เฝ้ามานแผลพอหลายๆ ครั้งเย็บออกโดยไม่ให้ขุดลึกลงไป ในบาดแผลอีก ถ้าเลี่ยนหรือสิ่งแปลกปลอม นั้นอยู่ลึกลงไปและเอาออกไม่ได้โดยง่าย อย่าพยายามเอาออกด้วยตนเองให้ใส่ยาแผลสด แล้วปิดด้วยผ้าก๊อช สะอาดส่งให้แพทย์จัดการต่อไป ระวังบาดทะยักควรให้แพทย์ฉีดยาป้องกันด้วย

๔.๑๐.๔ ในรายอุบัติเหตุอย่างร้ายแรง เช่น เกิดจากเครื่องจักรหรืออุบัติเหตุในถนนหลวง อุบัติเหตุทางรถยนต์พึงปิดแผลด้วยผ้าก๊อชสะอาดและพันให้แน่น ในการที่มีมือ เท้า แขน ขา ถูกทับให้แต่งแผลเช่นเดียวกัน และควรรองรับบริเวณที่เจ็บนั้นด้วยหมอนหรือผ้าห่มพับอย่างอ่อนนุ่มแล้วส่งแพทย์โดยด่วน

๔.๑๐.๔.๑ อย่าถูต้องบาดแผลด้วยมือ ปาก เสื้อผ้าหรือสิ่งสกปรกใดๆ ทั้งสิ้น ควรใช้ผ้าก๊อชสะอาดถ้าหาได้

๔.๑๐.๔.๒ การล้างแผลไม่ควรล้างเข้าไปสู่แผล ควรล้างห่างออกจากบาดแผล

๔.๑๐.๔.๓ อย่าเอาเลือดก่อนออกจากแผล เพราะอาจทำให้เลือดออกอีกได้

๔.๑๐.๔.๔ อย่าเย็บแผลด้วยตนเอง ควรทิ้งไว้เป็นหน้าที่ของแพทย์

๔.๑๐.๔.๕ อย่าใช้สำลีวางลงโดยตรงที่แผลธรรมดา หรือแผลไฟไหม้จะติดรู้งให้ใช้
ผ้าก๊อชผ้าพันแผลที่สะอาดปิด

๔.๑๐.๔.๖ อย่าใช้พลาสติกหรือสิ่งที่คล้ายๆ กันปิดแผลโดยตรงควรมีผ้าก๊อชปิด
รองไว้ก่อน

๔.๑๐.๔.๗ อย่าใช้ไอโอดีนใส่แผลใกล้ๆ ตา

๔.๑๐.๔.๘ อย่าปิดทับบริเวณที่ชันชนะเอาไว้ด้วยเปลือกหรือผ้าพันแผลเพราะอาจลืมนำ
ทำให้แขน ขาส่วนนั้นตาย พิจารณาเพราะขาดโลหิตมาเลี้ยงจนต้องตัดแขน
หรือขา

๔.๑๐.๔.๙ อย่าใช้ไอโอดีนในแผลไฟไหม้ ให้ใช้น้ำมันพืชหรือยาฆ่าเชื้อแบบซีฟิงทาและ
พันผ้าปิด

๔.๑๐.๔.๑๐ อย่าใช้ผ้าพันแผลที่เปียก เวลาแห้งแล้วจะหดตัว ทำให้เลือดเดินไม่สะดวก

๔.๑๐.๔.๑๑ อย่าปิดผ้าพันแผลให้หลวมเกินไปหรือแน่นเกินไป จนเลือดเดินลำบาก

๔.๑๐.๔.๑๒ อย่าฉีกผ้าแต่งแผลออกจากแผล ให้ใช้กรรไกรตัด

๔.๑๐.๕ บาดแผลมีพิษ

๔.๑๐.๕.๑ **งูพิษกัด** ให้ชันชนะเหนือแผลเพื่อป้องกันพิษไหลเข้าสู่หัวใจเปิดปากแผล
เขี้ยวงูให้กว้างด้วยใบมีดที่ฉีดยาฆ่าเชื้อ ตัดยาวและขวางเป็นกากบาท ปล่อยให้เลือด
ไหลจากรอยตัดนั้นถ้ามีเครื่องดูดพิษงูให้ดูดพิษงูออก มากที่สุดเท่าที่จะ มาก
ได้ เช่น เครื่องกอก (cupping) ให้การรักษา ซักแล้วนำผู้ป่วยส่งแพทย์ เพื่อ
ฉีดยาแก้พิษงู ในกรุงเทพมหานครส่ง สถานเสาวภาข้างโรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์

๔.๑๐.๕.๒ **สุนัข แมวกัด** ล้างแผลให้สะอาดแล้วทาด้วยทิงเจอร์ไอโอดีนปิดด้วยผ้าก๊อช
สะอาดแล้วส่งแพทย์ ระวังสุนัขบ้า แมวบ้า ถ้าขังไว้ดูจะตายภายใน ๑๐ วัน
ต้องรีบฉีดยาป้องกันโรคกลัวน้ำที่สถานเสาวภา ควรตัดหัวสุนัขหรือแมวบ้า ส่ง
ตรวจสมองด้วย

๔.๑๐.๕.๓ **แมลงมีพิษต่อย และเหล็กใน** ทาและล้างด้วยแอมโมเนียหรือโซดา
เหล็กในของผึ้งอาจจะเห็นได้ง่ายโดยการดูดออกหรือใช้รูกันกัญญะแจกค ให้บีบ
รอบแผลที่ถูกต่อยด้วยนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เพื่อให้พิษไหลออกมาจากปากแผล

๔.๑๐.๖ สิ่งแปลกปลอมเข้าตา จมูก หู และลำคอ

๔.๑๐.๖.๑ ตา อย่าขี้ตาเป็นอันตราย ปิดตาและปล่อยให้ น้ำตาไหลออกมาเพื่อล้างและช่วยขับสิ่งแปลกปลอมนั้นมาสู่ขอบตา แล้วพยายามเช็ดออกโดยใช้น้ำที่สะอาด ถ้าสิ่งแปลกปลอมนั้นอยู่ใต้เปลือกตาให้ยกเปลือกตาขึ้นและใช้ผ้าก๊อซสะอาดเช็ดออก หักพลิกหนังตาบนให้เป็นแต่ถ้าสิ่งแปลกปลอมนั้นฝังตัวอยู่ให้ส่งแพทย์จัดการ โดยหยดย่น้ำมันพืชไว้แล้วปิดตาก่อน

๔.๑๐.๖.๒ จมูก ปิดจมูกอีกข้างหนึ่งแล้วลองสูบน้ำมูกออกแรงๆ หรือทำให้เกิดจามบางทีอาจจะขับสิ่งแปลกปลอมนั้นออกได้ (ถ้าไม่สามารถเอาออกได้ให้หยอดยาจำพวกไขมันบางชนิดลงในรูจมูกเพื่อบรรเทาอาการระคายเคือง) จนกว่าจะได้ส่งแพทย์

๔.๑๐.๖.๓ หู หยอดพวกไขมันอุ่นๆ เช่นน้ำมันพาราฟินหรือน้ำมันอุ่นเล็กน้อยลงในรูหู อย่าพยายามแหย่ด้วยหลอดหรือโลหะแข็งๆ เป็นอันตรายเพราะจะปวดมาก และเคลื่อนลึกเข้าไปอีก แล้วส่งให้แพทย์เพื่อเช็ดออกโดยเร็ว

๔.๑๐.๖.๔ ลำคอ บางโอกาสอาจพบเหรียญเงิน ฟันปลอม หรือแม้แต่ชิ้นส่วนอาหารและอื่นๆ ตกลงไปในลำคอและอุดหลอดลมได้ จงใช้ความพยายามช่วยเหลือให้เร็วที่สุด บางทีอาจจะหลุดออกมาได้เมื่อล้วงคอให้อาเจียนหรือให้ผู้ป่วยยืนโค้งโค้งก้มตัวให้มากที่สุดตบหลังในรายของเด็กๆ ให้ยกเท้าห้อยศีรษะลงแล้วตบหลังให้อาเจียนออกมา การทำดังนี้อาจจะทำให้ของที่ติดคออยู่นั้นหลุดออกมาได้ หลังจากนั้นให้ช่วยทำการผายปอดถ้าจำเป็น เช่น ยังมีการเขียวคล้ำหายใจไม่สะดวก

๔.๑๐.๗ วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บ

๔.๑๐.๗.๑ การพลิกตัวผู้ป่วย - นอนหงาย นอนคว่ำ

๔.๑๐.๗.๒ ระวังการนำผู้บาดเจ็บออกจากพาหนะ ที่เกิดอุบัติเหตุให้ถูกวิธี ระวังผู้บาดเจ็บที่มีกระดูกคอต่อเคลื่อนหรือหัก

๔.๑๐.๗.๓ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บไปส่งแพทย์ โรงพยาบาล

- ควรนำส่งโดยรถพยาบาล และขับโดยปลอดภัย
- ต้องให้การปฐมพยาบาลเรียบร้อยก่อน เช่น ห้ามโลหิตเข้าเพื่อชั่วคราวช่วยผายปอดจนหายใจได้เอง ฯลฯ
- มีผู้ติดตามคอยดูแลให้การปฐมพยาบาลตลอดทาง เพราะอาจหยุดหายใจ อาเจียน สำลัก ฯลฯ ต้องรีบแก้ไขช่วยเหลือทันที
- ผู้บาดเจ็บสันหลังหักควรนำส่งด้วยเปลแข็งและนอนคว่ำ

๔.๑๐.๗.๔ วิธีห้ามผู้บาดเจ็บ

- การห้ามโดยคนเดียว

- การห้ามโดยคนสองคน
- การห้ามโดยใช้เก้าอี้
- การห้ามโดยผ้าห่ม หรือผ้ากับไม้พลอง ๒ อัน
- การห้ามโดยใช้ส้นคนยก
- การห้ามโดยเปลสนาม

๔.๑๐.๘ การปฏิบัติฐานปฐมพยาบาล ๘ ฐาน (เวลา ๑ ชั่วโมง)

ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑๐.๘.๑ จัดวิทยากรเข้าประจำฐาน ๑ - ๒ คน

๔.๑๐.๘.๒ กำหนดการปฐมพยาบาลที่จะสอน ในแต่ละฐานตามที่ระบุไว้ในตาราง
ฝึกอบรม ดังนี้

ฐานที่ ๑ การพันมือ พันเข่า

ฐานที่ ๒ การพันศีรษะ การทำสลิงแขน

ฐานที่ ๓ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

ฐานที่ ๔ การห้ามเลือด การผายปอด

ฐานที่ ๕ การช่วยเหลือคนเป็นลม

ฐานที่ ๖ การช่วยเหลือคนตกน้ำ

ฐานที่ ๗ การช่วยเหลือกรณีผู้ถูกน้ำร้อนลวก ถูกไฟไหม้

ฐานที่ ๘ การเข้าเฝือก

๔.๑๐.๘.๓ ให้กำหนดเวลาสอน ในแต่ละฐานๆ ละ ๕ - ๖ นาทีต่อครั้ง เมื่อเวียนครบ

ทุกฐานแล้วจะใช้เวลาทั้งหมด ๔๐ - ๔๔ นาที

๔.๑๐.๘.๔ ดังนั้นการสอนแต่ละครั้งของทุกฐานวิทยากรประจำฐานจะต้องแบ่งเวลา

ในการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น เข้าแถวรายงานตัวของหมู่

ใช้เวลาเท่าใด สารถีให้ดูที่นาฬิกา ลูกเสือจะปฏิบัติที่นาฬิกาแล้ววิทยากรจะ

ตรวจสอบผลการปฏิบัติที่นาฬิกาที่จะพอดีกับเวลา ๕ - ๖ นาที

๕. เกมเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

(เวลา ๓๐ นาที)

๕.๑ ความปลอดภัย ถ้ามหมู่ ถ้ามีผู้ป่วย คนมีความดันโลหิตสูง ให้ออกมานั่งดูและพักผ่อนไม่ต้องเล่น

๕.๒ ชี้แจงวิธีเล่น และกติกาให้ทราบ

๕.๓ แนวปฏิบัติ

๕.๓.๑ มีไม้พลองเป็นคานห้าม หมู่ละ ๒ อัน

- ๕.๓.๒ มีเปลทำด้วยผ้าห่ม เสื้อ เสื้อ ผ้าถุง ผ้าขาวม้า เชือก ฯลฯ
- ๕.๓.๓ ให้แต่ละหมู่มีผู้ปวยหมู่ละ ๕ คน
- ๕.๓.๔ ให้ใช้เปลและหามย้ายคนปวยไปที่ละคนจนถึงจุดที่กำหนดไว้ (ไกลประมาณ ๒๐-๓๐ เมตร)
- ๕.๓.๕ เคลื่อนย้ายคนที่ ๑ แล้วนำเปลเดิมกลับมาขนย้ายคนที่ ๒-๓-๔-๕ จนครบ
- ๕.๓.๖ ให้เปลี่ยนคนหามทุกเที่ยว เปลี่ยนคนปวยทุกเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนได้เล่นร่วมกัน
- ๕.๓.๗ หมู่ใดเคลื่อนย้ายเสร็จก่อนชนะ
- ๕.๓.๘ ใช้นกหวีดเป็นสัญญาณ
- ๕.๓.๙ มีการกล่าวคำ “ชมเชย” (เยลล์) ตามแบบลูกเสือ

๖. การแสดงเจียบ

๖.๑ การบรรยายการแสดงเจียบ สาธิตการแสดง จับสลากการแสดง

๖.๑.๑ อุปกรณ์การสอน	- การแต่งกาย การแสดงท่าทางประกอบ
๖.๑.๒ สถานที่บรรยาย	- ห้องอบรม (หรือสถานที่ที่กำหนดไว้)
๖.๑.๓ สถานที่แสดง	- รมไม้ หรือสถานที่กำหนดให้ทำวงกลมหรือครึ่งวงกลม
๖.๑.๔ เรื่องแสดง	- จัดวิทยากรเป็นพี่เลี้ยงแนะนำการแต่งตัว การแสดง
๖.๑.๕ ระยะเวลาบรรยาย	- ๒๐ นาที
๖.๑.๖ การทดสอบประเมินผล	- การแต่งกาย การแสดง

๖.๒ กล่าวนำ การแสดงเจียบเป็นการแสดงที่ไม่ใช้เสียง เป็นการแสดงกิริยาท่าทาง เพื่อให้ผู้ชมซึมโนภาพ ความนึกคิดและมีอารมณ์สนุกสนานไปด้วย หรือเรียกว่าละครใบ้ก็ได้

๖.๓ ความมุ่งหมาย

- ๖.๓.๑ เพื่อให้เกิดความคิดมโนภาพจากท่าทาง การแต่งกาย ตลอดทั้งการแสดง
- ๖.๓.๒ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
- ๖.๓.๓ เพื่อให้รู้จักใช้มือ ใช้ความคิด ประดิษฐ์ของง่ายๆ มาแต่งตัวแสดง
- ๖.๓.๔ เป็นการแก้ความอาย แก่คนขี้อาย
- ๖.๓.๕ เพื่อเป็นการแก้ให้เกิดความกล้า

๖.๔ วิธีการ

- ๖.๔.๑ กำหนดเรื่องให้แสดง
- ๖.๔.๒ ผู้แทนหมู่สืบบัสลากเรื่องที่ให้แสดง
- ๖.๔.๓ กำหนดเวลาให้เตรียมการแต่งกายตามเนื้อเรื่อง
- ๖.๔.๔ การแสดงให้แสดงเป็นหมู่ๆ ละ ๔-๕ นาที
- ๖.๔.๕ เมื่อแสดงแล้วให้หมู่สืบทาย ถ้าทนายไม่ถูกต้องเปลี่ยนวิธีแสดงเปลี่ยนท่าทาง

जनकनोनथायुग

๖.๕ เรื่องแสดง

- ๖.๕.๑ เรื่องเป็นคติเตือนใจต่างๆ รักชาติ-ซื่อตรง-สามัคคี-เมตตา-กรุณา
๖.๕.๒ เรื่องตลก ขบขัน สนุกสนานและมีสาระ

๖.๖ เรื่องที่ควรแสดง

๖.๖.๑ พิธีแต่งงานตามประเพณี	๖.๖.๒ แข่งบั้งไฟ
๖.๖.๓ ชกมวย	๖.๖.๔ ชนไก่
๖.๖.๕ สัตว์ป่าต่างๆ ชนิด	๖.๖.๖ ประกวดเทพี
๖.๖.๗ ความสามัคคี	๖.๖.๘ หัวล้านชนกัน
๖.๖.๙ คนบ้าทุกชนิด	๖.๖.๑๐ ฟลอร์โชว์
๖.๖.๑๑ ชูชกกับกัณหาชาลี	๖.๖.๑๒ คนพื้นเมือง
๖.๖.๑๓ ประกวดชายงาม	๖.๖.๑๔ ฉายภาพยนตร์โฆษณาขายยา
๖.๖.๑๕ คนขอทาน	๖.๖.๑๖ คนขัดรองเท้า
๖.๖.๑๗ ลิเก	๖.๖.๑๘ วงดนตรี
๖.๖.๑๙ หมอลำหมู่	๖.๖.๒๐ เล่นการพนันทุกชนิด
๖.๖.๒๑ แห่ต้นกล้วยพฤกษ์	๖.๖.๒๒ ตาบอดคลำช้าง
๖.๖.๒๓ สมเด็จพระนเรศวรชนช้างทองทำยุทธหัตถี	๖.๖.๒๔ ทำวสุหรารี
๖.๖.๒๕ คนคลอदनุตร	๖.๖.๒๖ ทำวเทพกษัตริ ทำวศรีสุนทร
๖.๖.๒๗ ชาวบ้านบางระจัน	

หมายเหตุ

เมื่อผู้แทนหมู่สี่จับสลากเรื่องที่แสดงแล้ว มอบหมายให้วิทยากรประจำหมู่สี่แนะนำวิธีการแสดงอีกครั้งหนึ่ง เรื่องที่แสดงให้ปิดเป็นความลับ

๗. กิจกรรมการแสดงเจียบ

- ๗.๑ สถานที่การแสดง ใช้ห้องประชุม หรือใต้ร่มไม้
- ๗.๒ ปรธานการแสดงเจียบ (ผู้อำนวยกาการฝึกอบรม หรือผู้นำลูกเสือชาวบ้านที่เหมาะสม)
- ๗.๓ คณะกรรมการให้คะแนน ให้วิทยากรฝึกอบรม เป็นกรรมการ
- ๗.๔ เกณฑ์การให้คะแนน คณะกรรมการต้องกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน
- ๗.๕ จับสลากลำดับการแสดง ก่อนหลัง ของแต่ละหมู่
- ๗.๖ ควรจัดหารางวัลตามความเหมาะสม

๘. การชุมนุมรอบกองไฟ

บรรยายการชุมนุมรอบกองไฟ

๘.๑ ประวัติ

ความเป็นมาที่ชาวป่า กองคาราวาน นักล่าสัตว์ ก่อกองไฟ เล่านิทาน และสนุกสนาน

๘.๒ วัตถุประสงค์

- ๘.๒.๑ เพื่อให้สนุกสนาน เพลิดเพลินลึ้มคิดถึงบ้าน
- ๘.๒.๒ เพื่อให้เกิดความรู้ รับประสบการณ์ใหม่ๆ
- ๘.๒.๓ เพื่อแสดงออกถึงความคิดริเริ่มของผู้แสดง
- ๘.๒.๔ เพื่อแก้ปัญหาคนขี้อาย มีความกล้า
- ๘.๒.๕ เพื่อความเป็นระเบียบวินัย
- ๘.๒.๖ เพื่อเป็นการไล่สัตว์ร้าย
- ๘.๒.๗ เพื่อเป็นการอยู่เวรยามไปในตัว
- ๘.๒.๘ เพื่อการประเมินผลการฝึกอบรมที่กำลังดำเนินการอยู่ อย่างเป็นกระบวนการ

๘.๓ เรื่องที่ควรแสดง

- ๘.๓.๑ ขนบธรรมเนียมประเพณี
- ๘.๓.๒ ประวัติศาสตร์
- ๘.๓.๓ เรื่องที่เป็นคติเตือนใจต่างๆ เพื่อขยายผล เพื่อให้เกิดการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมต่อไป และให้สอดคล้องกับพระบรมราโชบาย อุดมการณ์ คำปฏิญาณ กฎ ธรรมเนียมประเพณี ภารกิจ และเจตนารมณ์ของลูกเสือชาวบ้าน
 - ๘.๓.๓.๑ ความรักชาติ
 - ๘.๓.๓.๒ ความสามัคคี
 - ๘.๓.๓.๓ ความเมตตากรุณา
 - ๘.๓.๓.๔ ความกตัญญูกตเวที
 - ๘.๓.๓.๕ ความซื่อสัตย์
 - ๘.๓.๓.๖ ความกล้าหาญ
- ๘.๓.๔ สุนัขขบขัน ตลก

๘.๔ เรื่องที่ไม่ควรแสดง

- ๘.๔.๑ เรื่องไร้สาระ เช่น ผีसाง
- ๘.๔.๒ ลามก อนาจาร
- ๘.๔.๓ เสียดสีสังคม หรือบุคคล
- ๘.๔.๔ ล้อเลียนศาสนา
- ๘.๔.๕ เรื่องที่ทำให้ผู้อื่นอับอาย และตอกย้ำปมด้อย

๘.๕ สถานที่

๘.๕.๑ แบบวงกลม

๘.๕.๒ แบบครึ่งวงกลม

๘.๖ การก่อกองไฟ

พื้นควรแห้ง อย่าเอาไม้สดเพราะจะมีควัน การก่อกองไฟนิยม ๓ แบบคือ

๘.๖.๑ แบบเชิงตะกอนหรือคอกหมู

๘.๖.๒ แบบกระโจม

๘.๖.๓ แบบผสม

๘.๗ ประธาน และพิธีกร ให้คณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมเป็นผู้เชิญประธานและกำหนดตัวพิธีกร

๘.๘ ลำดับการแสดง

๘.๘.๑ ทุกคนพร้อมกันที่ที่แสดง เวลา ๑๙.๒๐ น.

๘.๘.๒ หมู่บริการจุดไฟ เวลา ๑๙.๒๕ น.

๘.๘.๓ ขณะไฟลุก พิธีกรเชิญประธานกล่าวเปิดการแสดง เวลา ๑๙.๓๐ น.

๘.๙ การเปิดการแสดง

๘.๙.๑ ประธานกล่าว จากทิศเหนือ สู่ทิศใต้ จากทิศตะวันออก สู่ทิศตะวันตก คงมีลูกเสืออีกมากมายกำลังจะแสดงรอบกองไฟเหมือนอย่างพวกเรากำลังจะแสดงอยู่ในขณะนี้ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายใน.....จงดลบันดาลให้กิจการลูกเสือชาวบ้านมีความเจริญรุ่งเรืองประดุจแสงเพลิงที่กำลังลุกโชติช่วงอยู่ในขณะนี้ สิ่งใดไม่ดีไม่งามอันเป็นอุปสรรค ขอให้หมดไหม้เป็นเถ้าถ่านไปกับกองไฟแห่งนี้ ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

๘.๙.๒ ทุกคนร้องพร้อมกัน วู วู วู

๘.๙.๓ ร้องเพลงสดุดีมหาราชา เพลงสยามมานุสติ และเพลงปลุกใจ

๘.๙.๔ หมู่บริการมอบพวงมาลัยและพุ่มสลากการแสดง

๘.๙.๕ พิธีกรประกาศนำ เริ่มรายการดำเนินรายการ

๘.๙.๖ แสดงเสร็จแต่ละครั้งมีการ กล่าวคำชมเชย (yell ตามแบบลูกเสือ) และรับคำชมเชย

๘.๑๐ เมื่อจบรายการแสดงทุกหมู่สี พิธีกรเชิญประธานกล่าว yarn

๘.๑๑.๑ ประธานเล่าเรื่องสั้นหรือให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ กล่าวปิด

๘.๑๑.๒ พิธีกรสั่งเคารพประธาน

๘.๑๑.๓ จับมือกันไขว้มือขวาทับมือซ้ายเป็นวงกลม ร้องเพลง “สามัคคีชุมนุม”

๘.๑๑.๔ นัดหมาย

๘.๑๑.๕ หมู่บริการนำสวดมนต์

๘.๑๑.๖ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

๘.๑๑ หลักการปฏิบัติ

- ๘.๑๑.๑ ให้แสดงเป็นหมู่ทุกหมู่ โดยวิทยากรที่รับผิดชอบในการแสดงรอบกองไฟ กำกับ ดูแล
- ๘.๑๑.๒ ทุกคนในหมู่ต้องแสดงถ้าแบ่งเป็น ๒ กอง ก และ ข ก็ให้แสดงทั้ง ๑๖ หมู่ โดยตัดเวลาลง
- ๘.๑๑.๓ หมู่ประมาณ ๘ – ๑๐ นาที
- ๘.๑๑.๔ ทุกคนแต่งตัวตามเนื้อเรื่อง
- ๘.๑๑.๕ ให้ส่งเรื่องเวลา ๑๓.๓๐ น. ของวันแสดง
- ๘.๑๑.๖ ทุกคนพร้อมที่จะแสดง
- ๘.๑๑.๗ ห้ามสูบบุหรี่
- ๘.๑๑.๘ หมู่ที่แสดงจะเชิญหมู่อื่นๆ แสดงร่วมก็ได้
- ๘.๑๑.๙ ไม่ต้องขอโทษขอภัยในการแสดงไม่ดี
- ๘.๑๑.๑๐ หมู่บริการดับไฟ เก็บเก้าอี้ ทำความสะอาด กลบรอย ตกแต่งให้กลับสู่สภาพเดิม

๙. งานบุกเบิก - ผจญภัย

(แยกเรียนตามฐาน ๔ ฐาน เวลา ๑ ชั่วโมง)

๙.๑ ให้ดำเนินการดังนี้

ลูกเสือมีไม้พลองและเชือกยาวประมาณ ๒ เมตร ประจำตัวทุกคน

- ๙.๑.๑ จัดวิทยากรเข้าประจำฐาน ๒ คน เพื่อแบ่งกันสอน
- ๙.๑.๒ กำหนดเงื่อนไขบุกเบิกที่จะสอนในแต่ละฐานตามที่ระบุไว้ในตารางฝึกอบรม
- ๙.๑.๓ ให้กำหนดเวลาสอนในแต่ละฐานๆ ละ ๑๒ นาที/ครั้ง เมื่อเวียนครบทุกฐานแล้วจะใช้เวลาทั้งหมด ๔๘ นาที
- ๙.๑.๔ ดังนั้นการสอนแต่ละครั้งของทุกฐานวิทยากรประจำฐาน ๒ คน จะต้องคำนวณคนไปสอน แบ่งเวลาการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น สราธิตให้ดูที่นาที่ให้ลูกเสือปฏิบัติการ ผูกแน่นก็อย่าง ใช้เวลาเท่าใด วิทยากรตรวจสอบผลการปฏิบัติใช้เวลาที่นาที่จึงจะพอดีกับเวลา ๑๒ นาที
- ๙.๑.๕ เวลาที่เหลืออธิบาย สรุป

๙.๒ แยกเรียนตามฐานดังนี้

ฐานที่ ๑	ผูกกากบาทไทย
ฐานที่ ๒	ผูกทแยง
ฐานที่ ๓	ผูกประกบ
ฐานที่ ๔	ผูกต่อม่อสะพาน

๑๐. เกมทดสอบต่อมือสะพาน

(แข่งรถม้าโรมัน)

(เวลา ๓๐ นาที)

๑๐.๑ ให้ดำเนินการดังนี้

- ๑๐.๑.๑ เกมนี้ให้ดำเนินการต่อเนื่องจากการเรียนการผูกแน่น (ในฐานนกเป็ก)
- ๑๐.๑.๒ แบ่งผู้เล่นเกมแต่ละหมู่ออกเป็น ๒ ทีม เท่าๆ กัน เพื่อกำหนดเป็นทีม ก และ ข
- ๑๐.๑.๓ ดำเนินการแข่งขันระหว่างหมู่ต่างๆ โดยแยกเป็น ๒ ทีม คือทีม ก และ ข ทั้งนี้จะแข่งขันกันทั้ง ๒ ทีมหรือแข่งขันทีละทีมก็ได้ ขึ้นอยู่กับเวลาและวิทยากรที่จะดำเนินการ
- ๑๐.๑.๔ การแข่งขันมี ๒ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ ใช้พลองทำต่อม่อ (ม้าโรมัน) ด้วยเอ็นผูกแน่น หมู่ใดทำแข็งแรงและเสร็จก่อนเป็นหมู่ชนะ ๑ - ๒ - ๓ ตามลำดับ

ขั้นที่ ๒ ใช้ต่อม่อ (ทำเป็นรถม้า) แข่งขันบรรทุกส่งคน ๕ คน ตามระยะทางที่กำหนดใครเสร็จก่อนชนะ โดยรถม้าไม่พังกังคองทนแข็งแรงอยู่ เพื่อวัดผลการเรียนผูกแน่น

๑๑. กิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟ

๑๑.๑ การเตรียมการ

- ๑๑.๑.๑ เตรียมเรื่องที่จะแสดงในเวลาที่กำหนด ส่งชื่อเรื่องให้พิธีกรก่อนแสดง
- ๑๑.๑.๒ กำหนดตัวแสดงทุกคนให้เป็นระบบหมู่มีอุปกรณ์การแสดงและต้องแต่งตัวตามเรื่องที่จะแสดง
- ๑๑.๑.๓ หมู่บริการจะต้องจัดทำพุ่มฉลาก พวงมาลัย สำหรับมอบประธานพร้อมทั้งซักซ้อม ขบวนแห่พวงมาลัยไว้ให้พร้อม หมู่บริการกองไฟ (กรณีกลางแจ้ง) ต้องเตรียมพื้น เชื้อเพลิง จัดกองไฟ สถานที่ โต๊ะประธาน ที่นั่งสมาชิก และแขกที่จะมาร่วม รวมทั้งการเก็บหลังจากเลิกแสดงแล้ว ถ้ากรณีไฟเทียนก็จัดหาไฟเทียนไว้ให้พร้อม
- ๑๑.๑.๔ การชุมนุมรอบกองไฟถือเป็นบทเรียนที่สำคัญ ต้องแสดงในคืนวันที่ ๓ ของการฝึกอบรม โดยผู้รับการฝึกแสดงด้วยตัวเองทุกคน

๑๑.๒ ขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟ

- ๑๑.๒.๑ เวลา ๑๙.๑๕ น. ทุกหมู่พร้อม
- ๑๑.๒.๒ เวลา ๑๙.๓๐ น. ประธานมาถึง พิธีกรสั่งทำความเคารพประธาน
 - ประธาน นั่ง
 - หมู่บริการจุดไฟ หรือตามที่มอบหมาย
 - พิธีกรเชิญประธานกล่าวเปิด

- ประธานกล่าวจบทุกคนร้อง วู วู วู (๓ ครั้งในกรณีไฟจริง)
- ร้องเพลงสดุดีมหาราชา ๒ จบ แล้วขโย ๓ ครั้งเสร็จแล้วร้องเพลงปลุกใจเช่น สยามนุสติ
- ประธานนั่ง หมูบบริการแห่พวงมาลัย และพุ่มสลากมอบประธาน
- ให้วิทยากรแสดงเรื่อง วีรบุรุษ วีรสตรี และบรรยายประกอบการแสดง
- พิธีกร เชิญประธานจับสลากหมูสีที่จะแสดง
- แสดงจบกล่าวคำชมเชย (yell) และรับคำชมเชย
- แสดงจบทุกหมู่แล้วทุกคนร่วมกันร้องเพลงซ้ำๆ เช่น สร้อยเพลง ความฝันอันสูงสุด ประธานกล่าว yarn (กล่าวเรื่องสั้นที่มีประโยชน์) และกล่าวปิด
- จับมือเป็นวงกลมร้องเพลงสามัคคีชุมนุม
- นัดหมายสวดมนต์
- ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

๑๑.๓ การชมเชย (yell) และการรับคำชมเชย (รับ yell)

การ yell เป็นเอกลักษณ์ทางลูกเสือซึ่งแต่ละประเทศกระทำไม่เหมือนกัน แต่มีความหมายตรงกันคือการแสดงความยินดี การขอบคุณ ซึ่งพอจะแปลคำนี้จากพจนานุกรมได้คือ “ให้ร้อง เสียงให้ร้อง เสียงดังให้ร้อง” บางประเทศก็ปรบมือ กระพือเท้า แล้วชี้ไปยังผู้ต้องการขอบคุณแต่บางประเทศเห็นว่าการชี้ไม่สุภาพก็ไม่ทำ ส่วนไทยเรานั้นวิธีคือ ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าแล้วกำเอาความดีด้วยมือขวา แล้วนัดหมายโดยการนับ ๑-๒-๓ แล้วพุ่งมือที่กำไปยังผู้รับคำชมเชย (รับ yell) โดยแบมือตอนพุ่งไปสุดแขน ทำ ๓ ครั้ง

ส่วนการรับคำชมเชย (รับ yell) นั้น ผู้รับ yell ยืนตรงยกมือทั้งสองข้างขึ้นมา เหมือนนกอดอก แต่ให้มือขวาอยู่เหนือมือซ้าย แบมือทั้งสองข้าง คว้าฝ่ามือลง นัดหมายกันแล้วกล่าวพร้อมกัน ๑ ครั้งพร้อมกับโค้งตัวไปข้างหน้าพอสวยงาม

๑๑.๔ การดำเนินการ

- ๑๑.๔.๑ การจับสลากของประธานอาจจะจับให้แสดงจริงตามนั้น หรือจับสลากเปล่าซึ่งพิธีกรเรียงลำดับการแสดงไว้แล้วก็ได้เพื่อกระจายเรื่องที่สนุกสนานออกไม่ให้เรื่องซ้ำกัน
- ๑๑.๔.๒ การแสดงความเคารพประธานก่อนแสดงนั้น หลังจากทีพิธีกรประกาศชื่อแล้วให้นายหมู่ นำสมาชิกหมู่สีทุกคนมาเข้าแถวหน้าประธาน แล้วนายหมู่สั่งเคารพประธาน ด้วยการทำวันทยหัตถ์ทุกคน แล้วรายงานประธานพร้อมที่จะแสดง
- ๑๑.๔.๓ มอบหมายให้วิทยากรทำหน้าที่พิธีกรรับผิดชอบการชุมนุมรอบกองไฟ ๒ คน แต่งเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามลัทธิ ผูกผ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้าน
- ๑๑.๔.๔ มอบหมายงานให้วิทยากรทำหน้าที่ฝ่ายเพลง ฝ่ายต้อนรับ และอื่นๆ ตามเห็นสมควร

๑๑.๔.๕ การเปลี่ยนอิริยาบถของลูกเสือ พิธีกรอาจจะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้ผู้ช่วยหรือวิทยากรอื่นๆ เป็นผู้ทำได้ เช่น รำวง เกมสั้นๆ กิจกรรมประกอบจังหวะ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานไม่ให้ง่วงเหงาหาวนอน โดยพิธีกรจะจัดสลับกันไปกับการแสดงแต่ละหมู่ตามความเหมาะสม

๑๑.๔.๖ มอบหมายให้วิทยากรประจำหมู่สี กำกับดูแลหมู่สีของตนเอง ตลอดการชุมนุมรอบกองไฟ

๑๑.๕ ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการชุมนุมรอบกองไฟ

๑๑.๕.๑ การแสดงของหมู่สีต่างๆ ต้องควบคุมไม่ให้เกินเวลาที่กำหนด

๑๑.๕.๒ การแสดงการชุมนุมรอบกองไฟอย่าใช้ฉายาฟุ่มเฟือย โดยยึดตามพระบรมราโชบายเป็นหลัก

๑๑.๕.๓ ห้ามสูบบุหรี่และดื่มสุรา

๑๑.๕.๔ เพลงที่ร้องหรือเพลงที่ใช้แสดงให้เป็นเพลงลูกเสือหรือลูกเสือชาวบ้านเป็นหลัก

๑๑.๕.๕ ก่อนจะแสดงให้แต่ละหมู่สีไปตั้งแถวเคารพประธานโดยใช้เพลงประกอบจังหวะในขณะที่ยืนออกมาตั้งแถวหน้าประธาน เมื่อแสดงจบให้เข้าแถวหน้าประธานแล้วเคารพประธานจึงกลับเข้าที่เดิม

๑๒. เอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี และขนบธรรมเนียมของชาติ

๑๒.๑ เอกลักษณ์ที่สำคัญของไทย (สรุปคำบรรยายของ นายสมพร เทพสิทธา)

เอกลักษณ์ที่สำคัญของไทย คือ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นแกนหลักแห่งความมั่นคงของชาติ ได้ช่วยให้ชาติไทยเรามีความเจริญก้าวหน้า มีความสงบสุข สามารถรักษาเอกราชและอธิปไตยไว้ได้จนทุกวันนี้

๑๒.๑.๑ การส่งเสริมสถาบันชาติ

๑๒.๑.๑.๑ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยกันรักษาป่าป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

๑๒.๑.๑.๒ รักษาสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดภาวะมลพิษ

๑๒.๑.๑.๓ รณรงค์การรักแผ่นดินไทย

๑๒.๑.๑.๔ ร่วมกันกู้แผ่นดินด้วยธรรมะ

๑๒.๑.๑.๕ ช่วยเหลือประชาชนที่ยากจนและด้อยโอกาสให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ให้มีงานทำที่เหมาะสม

๑๒.๑.๑.๖ แก้ไขการกระจายรายได้ให้เป็นธรรมระหว่างประชาชนที่ร่ำรวยและยากจน

ระหว่างประชาชนในเมืองและในชนบท และระหว่างประชาชนในภาคต่างๆ

๑๒.๑.๑.๗ ปฏิรูปการศึกษาโดยให้ศาสนาเป็นรากฐานของการศึกษา ตามพระบรมราช-

ปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช

๑๒.๑.๑.๘ รักษาเอกลักษณ์ที่ดั้งเดิมของคนไทย เช่น ความกตัญญูต่เวที่ ความเมตตา-

กรุณา ความเอื้ออาทร โอบอ้อมอารี ความไม่เห็นแก่ตัว

๑๒.๑.๑.๙ ปลุกฝังและส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดี เช่น การมีระเบียบวินัย กล้ายืน

หยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์

ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

๑๒.๑.๑.๑๐ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย รักษาศิลปวัฒนธรรมอันดั้งเดิมของชาติ

ไม่หลงใหลตกเป็นทาสของวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ดี อนุรักษ์ส่งเสริม

ภาษาไทย ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ทั้งการพูด และการเขียน

๑๒.๑.๑.๑๑ รณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น

๑๒.๑.๑.๑๒ รณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑๒.๑.๑.๑๓ รณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยโรคเอดส์

๑๒.๑.๑.๑๔ รณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเวยชน พัฒนาเวยชนให้เป็นคนดีด้วยคุณธรรม

คนเก่งด้วยปัญญา มีความสุขในสังคม มีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ

ศาสนา พระมหากษัตริย์ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น สังคม และ

ประเทศชาติ

๑๒.๑.๑.๑๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและ

ประเทศชาติ ตามความสามารถและความเหมาะสม

๑๒.๑.๒ การส่งเสริมสถาบันศาสนา

๑๒.๑.๒.๑ รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของศาสนามีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
ศาสนา

๑๒.๑.๓.๒ รณรงค์ให้ประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจ
ที่ถูกต้องในศาสนาที่ตนนับถือ

๑๒.๑.๓.๓ รณรงค์ให้ประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะเยาวชนประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรม
คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

๑๒.๑.๓.๔ ปฏิรูปการศึกษา โดยให้ศาสนาเป็นรากฐานของการศึกษา เพื่อให้เยาวชน
เป็นคนเก่งด้วยปัญญา คนดีด้วยคุณธรรม มีความสุขในสังคม ไม่ใช่มีแต่ความ
เก่งอย่างเดียว ซึ่งอาจใช้ความเก่งในการทุจริตคดโกง เอาเปรียบผู้อื่น

๑๒.๑.๓.๕ รัฐบาลควรมีนโยบายและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน ในการอุปถัมภ์และ
คุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

๑๒.๑.๓.๖ ส่งเสริมศาสนสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างกัน เพื่อให้เกิดความ
เข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างกัน

๑๒.๑.๓.๗ ปลุกฝังและเสริมสร้างคุณธรรม ๔ ประการ ตามพระบรมราโชวาท ซึ่งได้แก่
สัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ ให้เป็นคุณธรรม ประจำชาติของคนไทย

๑๒.๑.๓.๘ ส่งเสริมบทบาทของศาสนาหรือธรรมะให้เป็นพลังสำคัญในการป้องกันแก้ไข
ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม และการพัฒนาคน ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม
คนเก่งด้วยปัญญา คนที่มีความสุขในสังคม ไม่เป็นผู้เห็นแก่ตัว เป็นผู้เห็นแก่
ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนตามคำขวัญที่ว่า
“นำธรรมคำแผ่นดิน ไม่สูญเสียความเป็นไทย”

๑๒.๑.๓ การส่งเสริมสถาบันพระมหากษัตริย์

- ๑๒.๑.๓.๑ ทุกคนที่มีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ ช่วยกันสอดส่องป้องกันภัยและความเสียหายที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์เช่นขจัดข่าวร้ายสลายข่าวลือที่ทำลายความศรัทธาและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์
- ๑๒.๑.๓.๒ แสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และความเคารพต่อพระบรมวงศานุวงศ์ ทั้งกายกรรม วาจากรรม และมโนกรรม
- ๑๒.๑.๓.๓ ศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ให้มีความซาบซึ้งในพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะมหาราชของชาติไทย ๙ พระองค์
- ๑๒.๑.๓.๔ เผยแพร่ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะในวันสำคัญและวันที่ระลึกของมหาราชไทย ๙ พระองค์ ควรมีการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน เช่น ทางโทรทัศน์ อย่างกว้างขวาง ชักชวนให้มีการจัดนิทรรศการ การประกวดเรียงความเผยแพร่พระเกียรติคุณ และเชิญชวนไปถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์
- ๑๒.๑.๓.๕ ครูอาจารย์ควรสอนให้เยาวชนทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาล มีความรู้ความเข้าใจและความซาบซึ้งในพระราชประวัติพระราชกรณียกิจ และพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ มีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ๑๒.๑.๓.๖ ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา การถวายพระราชกุศลที่เหมาะสม คือ การปฏิบัติบูชา ได้แก่ การประกอบกายกรรม วาจากรรม มโนกรรมที่สุจริต การรักษาศีล และปฏิบัติธรรม เช่น การนั่งสมาธิก บำเพ็ญจิตภาวนา
- ๑๒.๑.๓.๗ ร่วมกันปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรม ๔ ประการ ตามพระบรม-

ราโชวาทที่พระราชทานในวโรกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี โดยเฉพาะคุณธรรมประการแรก การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

๑๒.๑.๓.๘ ร่วมกันปลูกฝัง ส่งเสริม และเผยแพร่อุดมการณ์แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง ซึ่งน้อมนำมาจากพระบรมราชปณิธานในพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” เพื่อพัฒนาคน หมู่บ้าน ชุมชน สังคม ทั้งในด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ เพื่อสร้างสรรค์แผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง เป็นการถวายราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

๑๒.๒ คำบรรยายของ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

ท่านพี่น้องลูกเสือทั้งหลาย ผมได้นำนั่งชมหลายท่านแสดงฟ้อนรำ ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย บัดนี้ผมต้องออกมาแสดงคนเดียว คงไม่ค่อยสนุกนักแต่ว่าเคยเป็นลูกเสือต้องทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม เมื่อสักครู่นี้คุณอนงค์ ได้บรรยายแนะนำตัวผมเป็นเวลาที่ยาว บอกว่าผมเคยเป็นรัฐมนตรีที่จริงการเป็นรัฐมนตรีไม่เกี่ยวกับเรื่องของเราในที่นี้ ท่านบอกว่าผมมีลูกศิษย์ลูกหามากแต่ท่านไม่ได้บอกว่ารัฐมนตรีศึกษาซึ่งได้รับแต่งตั้งในวันนี้ เคยเป็นลูกศิษย์ของผม แต่คุณอนงค์ ลืมแนะนำไปว่าผมเคยเป็นอดีตผู้ตรวจการใหญ่ของลูกเสือ และเคยเป็นลูกเสือหรือเป็นนักเรียนเสือป่าเก่ารับใช้พระองค์ผู้ทรงก่อกำเนิดกิจการลูกเสือแห่งชาติ ข้อนี้ผมภูมิใจมากเหลือเกิน ภูมิใจที่รับใช้อย่างใกล้ชิด ตลอดจนในเวลาคำคืนดีกันกลางไร่กลางนาได้เคยทำหน้าที่ลูกเสือมาแล้ว เรื่องเก่าๆ ยังมีอีกมาก แต่ขณะนี้อยากจะบอกว่าผมเป็นชาวพระโขงคนหนึ่งได้อาศัยดินแดนพระโขงมาเป็นเวลา ๔๐ กว่าปี ยังไม่เคยทำอะไรจริงจังให้กับอำเภพระโขงเลย นอกจากใช้อำนาจหน้าที่ราชการหาโรงเรียนให้บ้าง ช่วยหาเงินมาซ่อมสร้างโรงเรียนอะไรเช่นนั้นหาที่ดินสำหรับสร้างโรงเรียนใหม่บ้างแต่วันนี้กำลังมาทำประโยชน์ให้อำเภพระโขงมีความปลื้มใจจริงๆ อยากจะได้ทำอย่างนี้มานานแล้ว แต่ว่าไม่ค่อยมีโอกาสเพราะว่าชาวกรุงเป็นอย่างไรไม่ทราบ บ้านใกล้เรือนเคียงกันก็ไม่ค่อยรู้จักกัน ไม่ใช่เอกลักษณ์ที่ดีเป็นแน่ แต่ว่าตั้งแต่มีลูกเสือชาวบ้านผมรู้สึกว่เรื่องราวชักจะเปลี่ยนไปชาวบ้านได้มารู้จักรักใคร่สามัคคีกันทำให้ผมมีโอกาสมาพบท่านทั้งหลายด้วย ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีโอกาสสนทนาปราศรัยเรียงตัวทุกคน มีความรู้สึกอยู่ในใจว่าท่านใกล้ชิดกับผมเป็นอย่างยิ่งในวันนี้

สิ่งที่ท่านได้มอบหมายให้ผมพูดนั้น ดูออกจะใหญ่โตมโหฬารเหลือเกิน เอกลักษณ์ของชาติไทยเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งเมื่อนึกถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยก็ต้องนึกถึงเอกราชของชาติไทยซึ่งเราหวงแหนเป็นอย่างยิ่ง เรายอมเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างได้เพื่อให้เอกราชของชาติไทยได้คงอยู่ เอกราชของชาติไทยและ

เอกลักษณ์ของชาติไทยดูเหมือนจะเกี่ยวข้องกันอยู่ที่นี่จริงท่านได้ดูเอกลักษณ์ของชาติไทย คือการฟ้อนรำซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งของชาตินั้นแล้ว การพูดของผมต่อไปในคตินี้คงจะเป็นเครื่องประกอบการแสดงของท่านเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามเรามายู่ที่นี่ด้วยจิตใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผมรู้สึกอย่างนั้น เรากำลังมีความรักใคร่สามัคคีกัน ซึ่งทำให้จิตใจผ่องใสและเป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองจริงๆ ผมคิดว่ากิจการของลูกเสือชาวบ้านมีประโยชน์จริงๆ ในระยะนี้ทำไมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จึงทรงตั้งลูกเสือป่าขึ้นก็เพื่อเอกราชของชาตินั้นเอง สมัยหนึ่งเราเดือดร้อนมีข้าศึกมารุกราน คือ เมื่อ ร.ศ.๑๑๒ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นเด่นชัดด้วยพระเนตรของพระองค์เองทรงรู้สึกด้วยพระองค์เองว่าบ้านเมืองเดือดร้อนอย่างไร เอกราชของชาติไทยล่อแหลมต่อการพินาศเพียงไร พระองค์ได้เสด็จไปทรงศึกษาการต่างประเทศ เมื่อยังทรงพระเยาว์อยู่ พอเสด็จกลับมาทรงรู้สึกพระองค์ว่าทรงมีกำลังขึ้นแล้วทรงเป็นผู้ใหญ่ขึ้นแล้ว จะต้องทรงปฏิบัติหน้าที่ของคนไทย เพื่อรักษาเอกราชของชาติไทย การที่ทรงมีจิตใจอย่างนั้นผมคิดว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยอย่างหนึ่ง คนที่รู้สึกรักชาติบ้านเมือง คนที่อยากจะรักษาเอกราชของบ้านเมืองอย่างที่เราได้กระทำกันมาตั้งแต่โบราณกาลหลายยุคหลายสมัย ตัวอย่างที่ค่ายบางระจันเป็นต้น จิตใจของคนไทยเป็นอย่างนั้นแต่ว่าเวลาที่สุขสบายมากเกินไปเราไม่คิด หย่อนยานไปบ้าง แต่เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมาที่เราจะกลับมามีความรู้สึกเช่นนั้นทุกที เอกลักษณ์ทางจิตใจของคนไทยเป็นอย่างนี้ผมรู้สึกข้อนี้เป็นข้อหนึ่ง เห็นได้ชัดเรามีเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่เป็นของชาติ เรายกชาติพยายามรักษาเอกราชของชาติ ผมได้กล่าวแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ผู้ทรงประกาศตั้งกิจการลูกเสือและเสือป่า ได้ทรงนึกอย่างนั้นพระองค์ทรงคิดว่าเหตุการณ์ ร.ศ.๑๑๒ อาจจะเกิดขึ้นอีกเมื่อไรก็ได้เราไม่ใช่เป็นผู้ที่จะชี้ชะตาของเราเอง อำนาจภายนอกต่างหากที่มีกำลังจะมารุกรานเมื่อไรก็ได้ การสู้กันซึ่งๆ หน้า การยกทัพสู้กันเรามีโอกาสน้อยเหลือเกินฉะนั้นเราต้องสู้แบบเสือป่า ซึ่งพระองค์ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเสือป่ามีตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย อยุธยา แต่ไม่ได้เรียกว่าเสือป่าเท่านั้น แต่ว่าคนไทยได้เคยทำหน้าที่เสือป่าได้ทำมาแล้ว พระองค์ก็เอาอย่าง เพื่อจะกอบกู้เอกราช จึงจัดตั้งเสือป่าขึ้นจัดตั้งลูกเสือขึ้นทรงยึดนครปฐมเป็นแนวต้านทาน ขณะนั้นถนนหนทางไม่มีรถฟิ่งจะเปิด ถ้าศัตรูเข้ามาจู่โจมกรุงเทพฯ เราจะตั้งมั่นที่นครปฐม ศัตรูจะไปนครปฐมก็รถอย่างหนึ่งรถไฟจะเปิดได้ง่าย ถ้าระเบิดทางรถไฟก็ไปไม่ได้ ถนนก็ไม่มี การเดินทางทางเรือตามคลองเล็กคลองน้อยสู้ไทยไม่ได้ เราจะต้องสู้ให้ได้ นี่เป็นเรื่องเกิดจากจิตใจของคนไทยที่อยากจะสู้เพื่อเอกราช ผมคิดว่านี่คือเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติไทย

ผมคิดถึงเรื่องเช่นนี้ และคิดมานานแล้วว่าคนไทยมีอะไรแตกต่างจากชาวต่างประเทศบ้างแต่เราอยู่ที่นี้อยู่อย่างสุขสบายในกรุงเทพฯ ในเขตพระโขนง ในโรงเรียนวัฒนาฯ เราองไม่เห็นที่เราแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร แต่ถ้าเราลองไปต่างประเทศเพียงวันเดียวเราก็เห็นว่าเราไม่เหมือนคนอื่นเขา เราจะดีกว่าเขาหรือเขาจะดีกว่าเรานั้นเป็นเรื่องหนึ่ง ทำเดินก็ไม่เหมือนกันจะรับประทานอาหาร ทำรับประทานก็ไม่เหมือนกัน แต่เรื่องเดินเรื่องกินนี้ไม่สำคัญมีเรื่องอื่นที่สำคัญกว่า ไปถึงต่างประเทศเขาพูดภาษาอื่นแต่เราพูดภาษาไทยนี้จะแตกต่างกันมากที่สุด ในประเทศไทยเราพูดไทย ในประเทศไทยเรามีภาษาไทยซึ่งไม่มีใคร

เหมือนเลยเรามีพระมหากษัตริย์เป็นคนสร้างภาษาเขียนให้เรา ภาษาพูดนั้นพูดกันมานานแล้ว ไม่ทราบว่ามีใครพูดขึ้นมาก่อน พูดกันมาตั้งแต่อยู่พวกประเทศไทยมาถึงสมัยสุโขทัยพระร่วง พ่อขุนรามคำแหง ได้คิดว่าตัวหนังสือไทยแบบเก่าใช้ไม่ได้เอาของใครมาก็ไม่รู้ จึงได้คิดสร้างตัวหนังสือไทยเราก็ได้ใช้กันต่อๆ มา ตัวหนังสือไทยนี่ก็เป็นเอกลักษณ์อย่างสำคัญอย่างหนึ่งของชาติไทย ที่ทำให้คนไทยรวมกันอยู่เป็นไทยอย่างในขณะนั้นคนไทยไปต่างประเทศชั่วคราวยามแล้วก็วกกลับมาอยู่ที่นี่ บ้านเราอยู่ที่นี้ เราพูดภาษาไทยของเรา ภาษาไทยเป็นภาษาที่ดีที่พระมหากษัตริย์ได้พระราชทานแก่ประชาชนคนไทยมีที่ไหนบ้าง มีประเทศไหนบ้าง แม้แต่มหาอำนาจในโลกเขาเป็นอย่างไรหรือเปล่า ไม่ใช่ว่าเราเรื่องภาษาเอกลักษณ์ยอดเยี่ยมซึ่งเรามีอยู่ และเป็นสิ่งที่รวมเราไว้ด้วยกัน ผมคิดว่าภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นเราจึงต้องศึกษาภาษาไทย การศึกษาแค่มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ยังไม่พอ การศึกษาภาษาไทยอาจจะค้นคว้าศึกษาได้เป็นอย่างมากในบ้านเมืองของเรามีปราชญ์เชี่ยวชาญภาษาไทยเป็นอย่างมากหลายๆ คนในสมัยรัตนโกสินทร์ที่เราอยู่นี่อย่างพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงใช้ภาษาไทยอย่างงดงามที่สุด ทรงพระราชนิพนธ์บทละครอิเหนาเป็นต้น ถ้อยคำ สำนวน ไวยากรณ์ คำกลอนงดงามที่สุด ทำให้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สูง ภาษาที่พูด ร้อง งดงามจับจิตจับใจอย่างนี้ เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติที่ไม่แพ้ใครในโลก ต่อมาก็มีสุนทรภู่ใช้ภาษาไทยอย่างชาวบ้านอย่างเข้าใจกันง่ายๆ ให้ภาษาิตต่างๆ มากมายสอนคนไว้มากมายด้วยภาษาไทยทั้งนั้น เป็นภาษาที่ไม่ตาย

ต่อมาถึงพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้มากมายหลายรูป หลายแบบ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร้อยแก้ว เกี่ยวกับ กฎหมาย การทหาร การสาธารณสุข การศึกษาเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ใช้ภาษาไทยแพร่หลายที่สุด พระองค์ทรงพักเพียรอยู่ ๑๕ ปี ได้พระราชนิพนธ์ภาษาไทยไว้มากมาย ซึ่งมีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ รัฐบาลเวลานี้พยายามจะรวบรวมพระราชนิพนธ์ไว้ในที่แห่งเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้ค้นคว้าเราอาจพูดว่าได้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องราวต่างๆ ในภาษาไทยเป็นพระราชมรดก พระราชทานแก่พวกเราทั้งหลาย แต่พระราชนิพนธ์ดังกล่าวนี้ได้กระจัดกระจายไปอยู่ ณ ที่หลายแห่ง รัฐบาลจึงคิดจะรวบรวมไว้ ณ ที่แห่งเดียวและจะสร้างอนุสรณ์เรียกว่าหอวิชาการวรรณคดีขึ้นเพื่อรวบรวมพระราชนิพนธ์ และเปิดให้ประชาชนมาใช้บริการในวันพระราชสมภพครบ ๑๐๐ ปี ผมรู้สึกชื่นใจที่เราจะช่วยกันรักษาเอกลักษณ์ของชาติไว้ในรูปของภาษาไทย

แต่ว่าภาษาก็ไม่ใช่เอกลักษณ์แต่อย่างเดียว ยังมีศิลปะการเดินรำ การฟ้อนรำ การร้องเพลงเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่เหมือนกับใคร แต่ศิลปะทั้งหลายก็หาได้อยู่ที่การรำเท่านั้นไม่ ศิลปะเกี่ยวกับสถานที่ วัดวาอาราม วัดพระแก้ว วัดโพธิ์ วัดสุทัศน์ฯ งามอย่างไร รูปทรงหลังคาเป็นอย่างไร นี่ก็เป็นศิลปะของชาติไทยอาคารอย่างนี้ไม่มีที่ใดเหมือน ไปที่กัวลาลัมเปอร์ เห็นอาคารหลังหนึ่งก็ทราบทันทีว่าเป็นวัดไทย เมื่อไปอินเดียที่พุทธคยาเห็นวัดไทยที่นั่น นั่นก็ศิลปะของชาติไทย ไม่ใช่เพียงสวยอ่อนช้อยเท่านั้นต้องคิดต่อไปว่าทางวิทยาศาสตร์เราไม่เก่ง ไม่สามารถส่งคนไปยังดาวอังคารหรือดวงจันทร์ แต่เราเล่นกับพระอาทิตย์และ

พระจันทร์ได้โดยศิลปะของเรา เช่นโบสถ์วิหารต่างๆ ซึ่งมุ่งหลังคาด้วยกระเบื้องเคลือบ เวลาพระจันทร์ฉายแสงลงมาจะมีสีส้มต่างๆ อย่างไรก็ตามไม่คิดบ้างหรือเวลากลางวัน เมื่อเวลาเรือบินบินผ่านไปหลังคาโบสถ์จะส่งแสงระยิบระยับ ทำให้คนในเรือบินรู้ว่านี่คือเมืองไทยเพราะฉะนั้นศิลปะมากมายหลายอย่างก็เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

ท่านทั้งหลายที่เห็นการเดินรำ ฟ้อนรำในสถานที่สมัยใหม่อย่าลืมนึกว่าของเราไม่แพ้ใครในโลกเรื่องนี้ถ้าเรารักษาศิลปะของเราไว้ไม่ได้แล้ว เราจะสูญเสียเอกลักษณ์ของเราไปอย่างมากอาจจะพาให้เสียเอกราชด้วยอาจจะเป็นไปได้ ฉะนั้นหน้าที่ของเราจะต้องรักษาเอกลักษณ์เช่นศิลปะการเขียนลายไทย เช่น กนก เทพนม ไม่มีใครทำได้ การฟ้อนรำ ดนตรี เช่นระนาด ตะเซ่ ขลุ่ยก็ไม่เหมือนขลุ่ยฝรั่ง เพลงต่างๆ ๒-๓ ชั้น ต่างๆ ไม่มีที่ไหนนอกจากของเรา ช่วยกันรักษาไว้ด้วย เพื่อเราจะได้มีเอกลักษณ์ที่มั่นคง ทำให้เอกราชยืนยาวไปเป็นเวลานาน

ต่อจากนั้นก็จะมีระเบียบประเพณีต่างๆ ซึ่งเป็นของเราตั้งแต่เกิดจนตาย เด็กเกิดมาต้องทำอะไรบ้าง ทำขวัญต่างๆ อย่างไร ขวัญเรือนทำกันอย่างไร พอโตขึ้นแต่ก่อนมีโกนจุกเดี๋ยวนี้ไม่มีแล้วเอกลักษณ์หายไปหน่อยหนึ่งแล้ว แต่ไม่เป็นไรยังเหลืออีกมาก โตขึ้นอีกทำการสมรสทำกันอย่างไร นั่งกันอย่างไร รดน้ำอย่างไรไม่มีที่ไหน เราไม่ได้เข้าโบสถ์อย่างฝรั่ง เอาอย่างของเรา เราชอบของเราตลอดไปจนถึงชีวิต ทำศพอย่างไร เคารพศพอย่างไร เผาศพอย่างไร ของไทยทั้งนั้น เหล่านี้เป็นระเบียบประเพณีต่างๆ มีอีกหลายอย่างที่เรำทำของเราอยู่อย่างไทยไทย ช่วยทำให้เกิดเอกลักษณ์มั่นคงอยู่ในประเทศไทย ในที่สุดคือเรื่องของจิตใจถ้าจะคิดให้ดีสำคัญว่าสิ่งอื่น ถ้าเรามีเอกลักษณ์อย่างอื่นๆ ประเพณีเราก็มี ภาษาไทยเราก็พูด แต่ถ้าใจเราเสีย ใจเราเลว อย่าเป็นคนเสียดีกว่า แต่ผมพิสูจน์ได้ว่าจิตใจของเราดี จะเป็นเพราะอะไรก็ไม่ทราบ อาจจะเป็นเพราะศาสนา ทำให้เราเชื่อฟังผู้ใหญ่ ทำให้เกิดธรรม จริยาขึ้น ทำให้รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ควรยึดอะไรไว้ในใจ สิ่งเหล่านี้ผมรู้สึกว่ามันเหมือนชาติอื่นอาจจะคล้ายกันบ้าง แต่ถ้าจะแจ่มแจ้งให้ชัดเจนก็ไม่เหมือนคนอื่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากใจของคนไทย หาทิอื่นไม่ได้ในโลกนี้ การต้อนรับขับสู้มาถึงบ้านเราเราต้องต้อนรับขับสู้ การเสียสละเพื่อแขกที่มาเยี่ยมเยียนไม่มีชาติอื่นเหมือนเรา เลี้ยงดูมากมายจนเกินการ เราเสียสละหลายอย่าง เสียสละเงินทอง เสียสละเวลา นั่นอาจเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่เราก็เสียสละอยู่เรื่อยๆ นี่คือเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งหาไม่ได้ที่อื่น และเมื่อเกิดมีเรื่องใหญ่ขึ้นเราก็เสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองด้วยกัน ผมเห็นว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยอย่างแน่ๆ

สรุปรวมความที่ผมได้กล่าวมาแล้ว ในเรื่องเอกลักษณ์ของชาติ คือเรื่องภาษาอย่างหนึ่งที่สำคัญอย่างที่สองคือศิลปะหลายอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและมาถึงระเบียบประเพณี ซึ่งยึดพวกเราได้ให้เป็นพวกเดียวกัน เป็นคนไทย และในที่สุดเรื่องจิตใจซึ่งผมพิสูจน์ว่าเราเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เรามีใจเมตตา กรุณา เราต้อนรับขับสู้ยิ่งกว่าคนชาติอื่นๆ ผมอยากจะอ่านบทกลอนให้ฟัง ผมได้แต่งไว้นานแล้วมีผู้นำไปร้องที่สิงคโปร์ได้ฟังการร้องเพลงนี้ที่สิงคโปร์ถึงเรื่องเอกลักษณ์ของชาติไทยแล้วปลื้มใจเหลือเกิน

ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้	ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา
ซึ่งผลิตดอกออกผลแต่ต้นมา	รวมเรียกว่าวรรณคดีไทย
อนึ่งศิลปะงามเด่นเป็นของชาติ	เช่นปราสาท ปรากฏทองอันผ่องใส
อีกดนตรีร่ำรวย ลวดลายไทย	อวดโลกได้ไทยแท้อย่างแน่นอน
และอย่าลืมจิตใจแบบไทยแท้	เชื่อพ่อแม่ ฟังธรรม คำสั่งสอน
กำเนิดธรรมจริยาเป็นอาภรณ์	ประชากรโลกเห็นเราเป็นไทย
แล้วยังมีประเพณี มีระเบียบ	ซึ่งไม่มีที่เปรียบในชาติไหน
เป็นของร่วมรวมไทยให้เป็นไทย	นี้แหละประโยชน์ในประเพณี
ได้รู้เช่นเห็นชัดสมบัติชาติ	เหลือประหลาดล้นเห็นเป็นศักดิ์ศรี
ล้วนไทยแท้ ไทยแท้ไทยเรามี	สิ่งเหล่านี้เป็นสมบัติของพวกเรา.....

สวัสดิ

ในการสอนเรื่องนี้ขอให้ย้ำถึงค่านิยมและประเพณีของไทยโบราณเกี่ยวกับการลงแขก การเอาแรง หมายถึงการเปลี่ยนหมุนเวียนกันใช้แรงงานให้แก่กันและกันตามข้อตกลง โดยยึดหลักพึ่งตนเองช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การจัดกิจกรรมใดๆ ของลูกเสือชาวบ้านให้ยึดหลัก เรียบง่าย ประหยัด ออม เป็นแนวทางจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งเป็นประเพณีและค่านิยมดั้งเดิมของสังคมไทย

๑๓. วีรบุรุษ วีรสตรีของชาติไทย

๑๓.๑ พระศรีสุริโยทัย เป็นมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิรัชกาลที่ ๑๕ แห่งกรุงศรีอยุธยา สมัยเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ แก่พม่า เหตุการณ์วีรกรรมของพระศรีสุริโยทัย คือ พระเจ้าตะเบงชเวตี้ได้ ยกกองทัพมาตีเมืองไทยหลังจากที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิครองราชย์ได้ ๖ เดือน พระมหาจักรพรรดิเสด็จออกไปสู้กับข้าศึกปะทะกับช้างพระเจ้าแปร แม่ทัพหน้าของพม่า เกิดรบกันช้างของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสียเปรียบช้างของพระเจ้าแปร พระศรีสุริโยทัยเห็นว่าพระมหาจักรพรรดิจะได้รับอันตรายได้ไ้ ช้างเข้าขวาง จึงเป็นเหตุให้พระศรีสุริโยทัยขาดคอช้าง นับว่าเป็นวีรกรรมที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเป็นวีรสตรี

๑๓.๒ ชาวบ้านบางระจัน คือชาวบ้านที่อยู่บ้านบางระจันเมืองสิงห์บุรี (ปัจจุบันคืออำเภอด่านช้าง บางระจันจังหวัดสิงห์บุรี) วีรกรรมของชาวบ้านบางระจันเกิดขึ้นเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งที่ ๒ ขณะที่กองทัพของเนเมียวสีหบดี แม่ทัพพม่ายกทัพมาตีชาวบ้านบางระจันจึงรวมกันต่อสู้พม่า โดยมีหัวหน้า ๕ คน คือ ขุนสรรด, พันเรือง, นายจันหนวดเขี้ยว, นายทองเหม็น, นายทองแสงใหญ่ โดยพระอาจารย์ธรรมโชติซึ่งเป็นที่นิยมของชาวบ้านบางระจันช่วยเกลี้ยกล่อมรวมผู้คนได้มากกว่า ๔๐๐ คน ช่วยกันตั้งค่ายบางระจันระมัดระวังพม่ามิได้ประมาท

การสู้รบระหว่างชาวบ้านบางระจันกับพม่าได้สู้รบกันถึง ๗ ครั้ง โดยทั้ง ๗ ครั้งชาวบ้านบางระจันได้รับชัยชนะ แต่ในที่สุดทันทกกำลังพม่าไม่ไหว หัวหน้า ๕ คนล้มตายและชาวบ้านบางระจันก็ล้มตายลงเป็นอันมาก พม่าสามารถตีเอาบ้านบางระจันได้เมื่อเดือน ๔ พ.ศ. ๒๓๐๙

๑๓.๓ ท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร คือ คุณหญิงจัน ภรรยาเจ้าเมืองถลาง (พังงา) และนางมุข (น้องสาว) วีรกรรมของทั้งสองท่านนี้เกิดขึ้นสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จากเหตุการณ์สงคราม ๙ ทัพ โดยพม่ายกเข้าตีกรุงเทพฯ ๕ ทัพ ตีเมืองเหนือ ๒ ทัพ ตีเมืองปักษ์ใต้ ๒ ทัพ โดยเฉพาะการรบที่ปักษ์ใต้ันได้ส่งทัพเรือออกจากมะริด ยกไปตีตะกั่วป่า ตะกั่วทุ่งและข้ามไปตีเมืองถลาง(ภูเก็ตขณะนี้) เวลานั้นประจวบเจ้าเมืองถลางถึงแก่ความตาย คุณหญิงจันกับนางมุขเป็นหัวหน้าช่วยกันป้องกันบ้านเมืองพม่าล้อมเมืองอยู่เดือนเศษ ขัดสนเสบียงอาหารต้องเลิกทัพกลับ เมืองถลางไม่เสียแก่พม่า เมื่อความนี้ทราบถึงกรุงเทพฯ ก็ได้โปรดตั้งให้คุณหญิงจันเป็นท้าวเทพกษัตรี และนางมุขเป็นท้าวศรีสุนทร

๑๓.๔ ท้าวสุรนารี คือ คุณหญิงโม วีรกรรมของท่านผู้หญิงโมเกิดขึ้นสมัยรัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเมื่อ พ.ศ.๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์ผู้ครองเมืองเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของไทย คิดก่อการกบฏโดยให้บุตรที่ครองนครจำปาศักดิ์ยกทัพมายึดเมืองอุบล และรุกเรื่อยเข้ามา ส่วนเจ้าอนุวงศ์ยกเข้ายึดนครราชสีมาโดยกวาดต้อนเอาผู้คนอพยพไปเวียงจันทน์ในตอนเช้า ท่านผู้หญิงโมซึ่งได้ถูกกวาดต้อนไปด้วยได้ใช้อุบายตีพวกผู้คุมแตกกลับไป ต่อมาภายหลังได้เป็นท้าวสุรนารี

การยกตัวอย่าง วีรบุรุษ วีรสตรี ดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ มุ่งหมายให้ลูกเสือชาวบ้านได้ทราบบทเรียนของการต่อสู้ป้องกันรักษาชาติในอดีต และเตือนสติให้รู้จักความสำคัญของการ “รู้ รัก สามัคคี”

วันที่ ๓
ของการฝึกอบรม

๑. เกมการส่งข่าว

(เวลา ๓๐ นาที)

ให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๑ ควรให้เล่นเป็นระบบหมู่ แต่ละหมู่ควรมีจำนวนเท่ากัน และควรให้ได้ร่วมเล่นด้วยกัน

ทุกคน

๑.๒ วิธีเล่น นายหมู่รับข่าวเป็นข้อความแล้วไปบอกคนที่ ๒ ตามข้อความนั้น คนที่ ๒ ก็ไปบอกคนที่ ๓ ตามข้อความเดิม คนที่ ๓ ก็ไปบอกคนที่ ๔ และบอกต่อกันไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย คนสุดท้ายก็จะวิ่งไปรายงานข้อความนั้น กับบุคคลที่กำหนดไว้

๑.๓ ตรวจสอบการปฏิบัติว่าทำถูกต้องและได้ข้อความถูกต้องเพียงใดแล้วตัดสินว่าหมู่ใดชนะ

๑.๔ ข้อความและเรื่องที่จะให้เล่นเกมการข่าวมีลักษณะดังนี้

๑.๔.๑ เป็นข้อความไม่เกิน ๒๐ คำ

๑.๔.๒ เป็นท่าทางแสดงส่งต่อไป เช่น แสดงท่าซบมือเตอร์ไซด์ แล้วไปซบรถยนต์ต่ออีก หรือท่าทางปวดท้องและปวดหลัง เป็นต้น

๑.๕ วิทยากรจะมีกติกาตรวจสอบให้ความยุติธรรม

๑.๖ จะต้องกำหนดเวลา การปฏิบัติและการตรวจสอบอย่าเกิน ๓๐ นาที

๒. ข่าวและการส่งข่าว

คนเราจะอยู่โดดเดี่ยวคนเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้พันกันได้โดยการติดต่ออยู่เสมอ การติดต่อที่สำคัญคือการส่งข่าวคราวซึ่งกันและกันในด้านความทุกข์ สุข การกินอยู่ หลับนอน การทำบุญ ประเพณี ความเดือดร้อน เช่น ภัยธรรมชาติ เกิดจากน้ำท่วม ไฟไหม้ ภัยแห่งความทุกข์ โรคระบาด เป็นต้น เมื่อพี่น้องลูกเสือประสบต้องรายงานให้นายหมู่ นายหมู่รายงานให้รองประธานเพื่อจะได้รายงานให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบ

ภัยเกิดจากใจผู้ร้าย คนแปลกหน้าที่จะเป็นภัยต่อตนเองผู้อื่นหรือต่อบ้านเมือง ต้องรายงานทันที การส่งข่าวต้องคำนึงว่าสิ่งใดที่เป็นจริง หรือน่าจะเป็นจริงก็ต้องส่งข่าวให้พี่น้องลูกเสือด้วยกันหรือผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขต่อไป

๒.๑ คนข่าวมีคุณสมบัติดังนี้

๒.๑.๑ มีความรู้กว้างขวาง ทันต่อเหตุการณ์ อนาคตกว้างไกล

๒.๑.๒ มีไหวพริบฉลาด ไม่ถูกหลอก เช่น ไม่คบ คอยกับคนคุยโว ข่าวอาจผิดความจริงได้

๒.๑.๓ พิจารณาวิเคราะห์หาเหตุผลให้ได้ความจริง

๒.๑.๔ รู้จักพูดโน้มน้าวเข้าหาจุดหมายหรือเป้าหมาย

๒.๑.๕ มีความจำดี

๒.๒ วิธีหาข่าว

- ๒.๒.๑ พูดเก่ง คุยเก่ง ช่างพูด ช่างจำ
- ๒.๒.๒ พยายามทำตัว วางตัว ให้คนอื่นเชื่อถือและไว้วางใจ
- ๒.๒.๓ ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรกับทุกคน
- ๒.๒.๔ เขาชอบเรื่องอะไรจึงคุยเรื่องที่เขาสอบ
- ๒.๒.๕ พยายามพูดถึงเรื่องไปหาเป้าหมายหรือจุดหมายที่เราต้องการ อย่าให้เขารู้ตัว ว่าเราไปล้วงความลับจากเขามา

๒.๓ หลักการส่งข่าว

- ๒.๓.๑ ต้องส่งข่าวที่เป็นจริง จงแจ้งข่าวเท่าที่พบเห็นหรือได้ฟังมาให้ถูกต้องเท่านั้น อย่าลืมนึกว่าการโกหกจะถูกจับได้ไม่ช้าก็เร็วทั้งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อชาติบ้านเมือง
- ๒.๓.๒ ต้องส่งให้ชัดเจน การแจ้งข่าวให้ชัดเจนนั้น จะต้องรายงานให้สมบูรณ์และมีหัวข้อข่าวเรียงตามลำดับกัน ดังนั้นท่านควรจะเขียนข่าวเหตุการณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในแบบดังกล่าวไว้ในข้อ ๕ เพราะจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งสามารถจดข่าวในแต่ละหัวข้อที่ต้องการได้สะดวก ถ้าท่านจะแจ้งข่าวด้วยวาจา จะต้องเขียนด้วยความระมัดระวังให้อ่านง่าย และตรวจข้อบกพร่องก่อนที่จะส่งไป
- ๒.๓.๓ ต้องส่งข่าวให้ทันเวลา ถ้าเป็นไปได้ควรแจ้งข่าวเหตุการณ์ต่างๆ ให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะหาได้ในขณะนั้น เพราะการแจ้งข่าวให้รวดเร็วทันเวลา เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ถ้าข่าวไปถึงช้าจะไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันเวลา
- ๒.๓.๔ จงรักษาความปลอดภัย แม้ว่าการเฝ้าตรวจเหตุการณ์ร้ายอย่างเปิดเผยจะไม่มีอันตรายเกิดขึ้น แต่ก็ควรปิดบังการทำงานมิให้ผู้อื่นล่วงรู้ได้ซึ่งมีวิธีปฏิบัติอยู่ ๕ ทางด้วยกันคือ
 - ๒.๓.๔.๑ กรณีไม่เร่งด่วน อย่าแจ้งข่าวที่ได้พบเห็นหรือได้ยินมาโดยทันที ต้องเก็บข่าวนั้นไว้จนมีโอกาสแจ้งด้วยตนเองจะปลอดภัยกว่า โดยจดข้อความที่สำคัญลงไว้ในสมุดเพื่อกันลืม
 - ๒.๓.๔.๒ วิธีแจ้งข่าวโดยวิธีใช้คนนำสาร เป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง รองลงไปจากการแจ้งข่าวด้วยตนเองแต่ต้องใช้คนที่เชื่อถือได้จริง
 - ๒.๓.๔.๓ ท่านอาจจะแจ้งข่าวโดยใช้เครื่อง รับ-ส่งวิทยุก็ได้แต่เป็นวิธีที่ไม่ปลอดภัยและทำให้ผู้อื่นล่วงรู้การกระทำของท่านได้ง่าย ในกรณีนี้ อาจจะส่งข่าวด้วยรหัสต่างๆ ซึ่งต้องได้รับการฝึกมาก่อนพอสมควร ซึ่งขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้

๒.๓.๔.๔ การฝากข่าวลับ ควรระมัดระวังอย่าให้ใครรู้เวลา สถานที่ และบุคคลที่ท่านฝากข่าว จะให้ดีควรเปลี่ยนเวลาและสถานที่ฝากข่าวอยู่เสมอ โดยนัดหมายกันไว้เสียก่อน

๒.๓.๔.๕ ท่านอาจจะใช้สัญญาณที่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้ากับหน่วยเหนือ เช่น การเปิดประตูรั้ว การผูกมัดสัตว์เลี้ยง จำนวนหนึ่งเข้าด้วยกันแล้วนำไปไว้บริเวณที่รู้จักล่วงหน้า การวางก้อนหินเป็นรูปร่างต่างๆ การหักกิ่งไม้และอื่นๆ อย่างไรก็ตามวิธีการและเครื่องมือเหล่านี้ยังไม่ปลอดภัยทีเดียว จึงควรจะใช้เป็นวิธีสุดท้าย

๓.๓.๕ จงส่งข่าวให้สมบุรณ์ นอกจากจะส่งข่าวที่เป็นจริงให้ถูกต้องแล้ว จะต้องส่งข่าวนั้นให้ละเอียดสมบุรณ์อีกด้วย เพื่อให้ข่าวนั้นมีประโยชน์มากที่สุด โดยบอกให้เจ้าหน้าที่รู้ว่าท่านเห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับข่าวซึ่งมีลักษณะดังนี้

๓.๓.๕.๑ ใคร ? เป็นคน เป็นสัตว์หรือสิ่งของ ชายหรือหญิง ชื่ออะไร

๓.๓.๕.๒ ทำอะไร ? เขากำลังทำอะไร

๓.๓.๕.๓ ที่ไหน ? สิ่งที่เขาทำอยู่นั้นทำอยู่ที่ไหน

๓.๓.๕.๔ เมื่อใด ? เขาทำเวลาเท่าใด เวลาค่ำมืด เข้าเย็น

๓.๓.๕.๕ อย่างไร ? เขาทำอย่างไรบ้าง

เพลง หาข่าว

ใครทำอะไรที่ไหนทำกับใครตั้งแต่เมื่อใด (ซ้ำ)

เขามาพบกันทำไม (ซ้ำ)

ทำอย่างไรขอให้ออกมา

๓. การคัดเลือกนายหมู่ถาวร ประธานรุ่นและคณะกรรมการบริหารรุ่น

๓.๑ การคัดเลือกนายหมู่ถาวร

๓.๑.๑ ให้สมาชิกแต่ละหมู่สี่ (ทั้ง ๘ หมู่สี่) คัดเลือกนายหมู่ถาวร และรองนายหมู่ถาวร

๓.๑.๒ นายหมู่ถาวรที่ ๑-๘ เป็นคณะกรรมการบริหารรุ่น

๓.๒ การคัดเลือกประธานรุ่น และคณะกรรมการบริหารรุ่น

๓.๒.๑ คณะกรรมการบริหารรุ่น คัดเลือกประธานรุ่น

๓.๒.๒ ประธานรุ่น คัดเลือกรองประธานรุ่น เลขานุการรุ่น กรรมการฝ่ายต่างๆ และที่ปรึกษารุ่น

ตามความเหมาะสม

๓.๓ ข้อพิจารณา

- ๓.๓.๑ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือบุคคลที่สมาชิกเชื่อถือในรุ่น ควรเป็นประธานรุ่น และคณะกรรมการบริหารรุ่น ถ้าไม่ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่ดังกล่าว ต้องมอบหมายให้ทำหน้าที่ที่ปรึกษา
- ๓.๓.๒ ข้าราชการฝ่ายปกครอง ตำรวจ ครู ฯลฯ ควรเป็นที่ปรึกษา
- ๓.๓.๓ คณะกรรมการรุ่นมีหน้าที่แสดงความคิดเห็นในวันที่จะสังสรรค์ สร้างสาธารณประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ชุมชน เช่น การซ่อมแซม การสร้างถนน บ่อน้ำ ส้วม เส้นทาง วัด โรงเรียน และสถานที่ราชการอื่นๆ เน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นหลัก เมื่อมีความเห็นพ้องที่จะดำเนินการ ให้เสนอโครงการนั้นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยถือหลักของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ ครู เป็นที่ปรึกษา แล้วเสนอความต้องการดำเนินการไปยังหน่วยงานนั้นๆ
- ๓.๓.๔ สมาชิกลูกเสือในรุ่น/นายหมู่ถาวร มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในการที่จะสังสรรค์ หมู่บ้านชุมชน และแสดงความคิดเห็นในการช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่น เมื่อได้รับความเดือดร้อน งานพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและกลุ่มบุคคลอย่างมีแผนงานและโครงการ เสนอไปยังนายหมู่ถาวร คณะกรรมการบริหารรุ่น และประธานรุ่น ตามลำดับ เช่น
- ๓.๓.๔.๑ การพบปะสังสรรค์
 - ๓.๓.๔.๒ การชุมนุม
 - ๓.๓.๔.๓ การแสดงกิจกรรม
 - ๓.๓.๔.๔ การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น วัด โรงเรียน หมู่บ้าน ชุมชน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ
- ๓.๓.๕ สมาชิกลูกเสือชาวบ้านในแต่ละรุ่น เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว ให้ไปแจ้งรายชื่อการเป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้านกับกลุ่มลูกเสือชาวบ้านหมู่บ้าน/ชุมชน/ตรอก/ซอย/สายถนน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดองค์กรและการบริหารองค์กรเป็นไปตามโครงสร้างที่กำหนดไว้

โครงการจัดการองค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพในพระบรมราชานุเคราะห์

๕. ความปลอดภัย

๕.๑ คำนำ

ทุกคนต้องการความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย และทรัพย์สิน ต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง และการยอมรับในสังคม

๕.๒ ภัยที่เกิดกับคนเป็นประจำวัน

- ๕.๒.๑ ภัยจากอุบัติเหตุการใช้ยานพาหนะบนท้องถนน
- ๕.๒.๒ ภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ
- ๕.๒.๓ ภัยจากการทุจริตคอรัปชั่น
- ๕.๒.๔ ภัยจากโจรผู้ร้าย
- ๕.๒.๕ ภัยจากความเคียดแค้น
- ๕.๒.๖ ภัยเกิดจากการบริโภคและการใช้เครื่องอุปโภค
- ๕.๒.๗ ภัยอื่นๆ

๕.๓ สาเหตุเกิดภัย

- ๕.๓.๑ ความประมาทเลินเล่อ คึกคะนอง รู้เท่าไม่ถึงการณ์ และโดยบังเอิญ ไม่พิจารณาให้รอบคอบ
- ๕.๓.๒ เกิดจากมีอารมณ์โกรธ เกลียด ชิงชัง ไม่สabarมณ ขาดสติ ขาดความอดทนอดกลั้น
- ๕.๓.๓ เกิดจากความรู้น้อยด้อยประสบการณ์ เตรียมงานไม่พร้อม สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรค
- ๕.๓.๔ เกิดจากเพื่อนฝูงชักนำไปในทางไม่ดีเพราะเกรงใจเพื่อน
- ๕.๓.๕ เกิดจากอำนาจขู่เข็ญบีบบังคับของผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีอำนาจโดยไม่ชอบธรรม
- ๕.๓.๖ เกิดจากความอาฆาตเคียดแค้น
- ๕.๓.๗ เกิดจากการบริโภค การใช้เครื่องอุปโภคไม่ถูกสุขลักษณะ
- ๕.๓.๘ เกิดจากมลพิษปนเปื้อนในอากาศ ในเครื่องอุปโภค

๕.๔ กฎการรักษาความปลอดภัย

- ๕.๔.๑ พัฒนาคูณภาพชีวิตให้มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สุขภาพชีวิตปราศจากโรคสารพัดประพฤดีดีมีวินัยในการอุปโภคบริโภค
- ๕.๔.๒ มีความสุขุมละเอียดรอบคอบในการอุปโภค
 - ๕.๔.๒.๑ ฟังเสียงถ้าผิดปกติให้หยุด ให้ดับเครื่องแล้วตรวจสอบ ถ้าพบจุดบกพร่องให้แก้ไข ซ่อมให้เรียบร้อย
 - ๕.๔.๒.๒ ดูสิ่งบอกเหตุ สิ่งผิดปกติให้หยุด ให้หลีกเลี่ยง ให้หลบหนี
 - ๕.๔.๒.๓ กลิ่นผิดปกติ เช่น กลิ่นไฟไหม้ กลิ่นเหม็นเน่า กลิ่นสารพิษ ให้ตรวจค้นหาที่มาของกลิ่นแล้วจัดการขจัด
 - ๕.๔.๒.๔ รสของอาหาร รสของเครื่องดื่ม ถ้าผิดปกติอย่ากิน อย่าดื่ม

- ๕.๔.๒.๕ ดูเครื่องวัดส่วนต่างๆ ของเครื่องยนตร์รถยนต์ ถ้าเครื่องวัดบอกผิดปกติให้แก้ไข
- ๕.๔.๒.๖ ไม่ใจร้อนไม่คึกคะนอง ไม่รู้กรูกรั่นในการปฏิบัติ ในการใช้รถยนต์พาหนะ
- ๕.๔.๒.๗ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ คำสั่ง
- ๕.๔.๒.๘ ไม่สร้างศัตรูให้ผู้อื่นเคียดแค้นชิงชัง
- ๕.๔.๒.๙ ศึกษาความรู้เป็นนิจ
- ๕.๔.๒.๑๐ ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่แต่งตัวยาวมั่ว

๕.๕ สรุป กฎของความปลอดภัย สร้างเกราะป้องกันตนเองด้วยประพจน์ดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีศีลธรรมให้ตนเองและผู้อื่นไม่เดือดร้อน

๖. สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

๖.๑ สิ่งแวดล้อม คือ สรรพสิ่งทั้งหลายที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความพอดีหรือความสมดุลระหว่างชีวิตกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาจจำแนกได้เป็นลักษณะกว้างๆ ดังนี้

- ๖.๑.๑ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ดิน น้ำ อากาศ
- ๖.๑.๒ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สิ่งก่อสร้าง บ้านเรือน โบราณสถาน ศิลปกรรม

ชนบทรอบเนินมประเพณีและวัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนผูกพันกับวิถีชีวิตของมวลมนุษย์ ทั้งทางให้โทษและให้คุณ แต่ถ้าโลกนี้ขาดสิ่งแวดล้อมชีวิตมนุษย์ก็คงดำรงอยู่ไม่ได้ จึงจำเป็นต้องอนุรักษ์และพัฒนาให้อยู่และเกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษย์

๖.๒ จะอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างไร

- ๖.๒.๑ ต้องพิจารณาสิ่งใกล้ตัวตัวเราเองก่อน เช่น เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ ทำให้สะอาด สวยงาม มุ่งอนามัยและการสุขภาพ
- ๖.๒.๒ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
 - ๖.๒.๒.๑ ดำรงชีวิตได้ ปรับตัวเข้าสิ่งแวดล้อม
 - ๖.๒.๒.๒ รักษาและใช้ให้เป็นประโยชน์
 - ๖.๒.๒.๓ ดัดแปลงและสร้างทดแทน
 - ๖.๒.๒.๔ รักษาระบบนิเวศน์ให้คงอยู่ ถ้าปรับไม่ได้ก็ไม่ใช้มีตรดีของมนุษย์
 - ๖.๒.๒.๕ ใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพสูงอย่างประหยัดและระมัดระวังให้คุ้มค่า

๖.๓ สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม

- ๖.๓.๑ การเพิ่มของประชากร
- ๖.๓.๒ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี

๖.๔ ผลที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม

- ๖.๔.๑ ทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง เนื่องจากการใช้ทรัพยากรไม่ประหยัด
- ๖.๔.๒ ภาวะมลพิษ (Pollution) เช่น มลพิษในน้ำ ในอากาศ และเสียง มลพิษในอาหาร สารเคมี ฯลฯ อันเป็นผลจากการเร่งรัดทางด้านอุตสาหกรรม

๖.๕ การอนุรักษ์ธรรมชาติ

๖.๕.๑ ปัญหา

- ๖.๕.๑.๑ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอันสวยงาม ทั้งภูเขา หาดทราย ทะเล เกาะแก่ง แม่น้ำ ฯลฯ กำลังสลายไปมาก
- ๖.๕.๑.๒ ขาดความสมดุลทางธรรมชาติ เนื่องจากป่าไม้ถูกทำลาย
- ๖.๕.๑.๓ ปริมาณของพืชป่าลดลงจำนวนมาก
- ๖.๕.๑.๔ สัตว์หลายชนิดลดลงและหายาก

๖.๕.๒ สาเหตุ

- ๖.๕.๒.๑ การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖.๕.๒.๒ ใช้พื้นที่ป่าไม้ทุกรูปแบบเพิ่มขึ้น
- ๖.๕.๒.๓ ความต้องการในการใช้ไม้เพิ่มขึ้นมาก ทำให้มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้น
- ๖.๕.๒.๔ ระบบพื้นที่คุ้มครองยังไม่กว้างขวางและรัดกุมพอ
- ๖.๕.๒.๕ มีการนำเอาพืชจากป่ามาปลูกเป็นพืชบ้าน เพื่อความสวยงาม
- ๖.๕.๒.๖ มีการลักลอบล่าสัตว์ป่า
- ๖.๕.๒.๗ มีการจับสัตว์น้ำมากเกินไป
- ๖.๕.๒.๘ ขาดกำลังเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการป้องกันรักษา
- ๖.๕.๒.๙ ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง

๖.๕.๓ บทบาทของลูกเสือชาวบ้านต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ให้วิทยากร

ผู้บรรยายกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของลูกเสือชาวบ้านในการอนุรักษ์ธรรมชาติและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามเนื้อหาที่กล่าวไว้ข้างต้น

๗. กฎหมายที่ควรทราบ

๗.๑ การเกิด มนุษย์เราเริ่มเกี่ยวข้องกับกฎหมายตั้งแตอยู่ในครรภ์มารดา เช่น กฎหมายกล่าวไว้

ว่า พ่อจะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินสมบัติให้แก่เด็กที่ยังอยู่ในท้องของพ่อแม่ก็ได้ ถ้าเด็กตายเสียก่อนก็แล้วไป ถ้าเกิดมาไม่ตายก็เข้ารับพินัยกรรมได้ ทั้งนี้มิใช่ว่ากฎหมายสอดเข้าไปยุ่งกระทัดเด็กในท้อง ความจริงก็หวัง

ว่าจะช่วยเด็กเพราะอาจมีได้ว่าพ่อของเด็กตายขณะเพิ่งเกิด ถ้าไม่มีช่องให้ช่วยเหลือดังกล่าวแล้วเด็กอาจเกิดมาในโลกนี้โดยไม่มีอะไรติดตัวเลย เด็กอยู่ในท้องความจริงไม่มีฐานะเป็นคน ถึงกระนั้นใครไปทำอันตรายเขาไม่ได้ กฎหมายไม่ยอม เช่นเดียวกับศาสนาไม่ยอมให้ต๋อยไม่มีตัวได้ ดังนั้น การรีดลูกจนแท้งจึงต้องมีความผิดทั้งคนรีดและคนที่ยอมให้รีด

๗.๒ การคลอด กฎหมายได้วางระเบียบให้ผู้ใหญ่เข้าไปดูอีก เช่น ถ้าคลอดตายในท้องเจ้าบ้านต้องรีบไปแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาคลอด ถ้าคลอดแล้วไม่ตายเจ้าบ้านต้องไปแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ๆ มีคนเกิด สำหรับในเขตเทศบาลแจ้ง ณ สำนักงานเทศบาล นอกเขตเทศบาลแจ้งต่อนายทะเบียนใน ๑๕ วัน นับแต่วันเกิด ถ้าลืมไปโดยไม่เผอเรอ จะถูกปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

พบเด็กเกิดใหม่ถูกทอดทิ้งไว้ต้องแจ้งต่อนายงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ โดยไม่ชักช้า

๗.๓ สุติบัตร เป็นเอกสารสำคัญที่สุดที่จะแสดงถึงชาติกำเนิด วัน เดือน ปี ที่เกิด บิดา มารดาของบุคคลต้องเก็บรักษาไว้ให้ดีเพื่อเป็นหลักฐาน

การตั้งชื่อให้บิดา มารดาหรือเจ้าบ้านตั้งชื่อเด็กพร้อมกับการแจ้งเกิด โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าบิดา มารดาประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุตรใหม่ก็ให้เปลี่ยนชื่อต่อนายทะเบียนได้ภายใน ๖ เดือน โดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม

๗.๔ การตาย คือ คนที่สิ้นชีวิตไปแล้ว เจ้าบ้านจะต้องไปแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่คนตายภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันตาย ถ้าไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้ที่พบศพเป็นผู้แจ้ง

พบศพทอดทิ้งต้องแจ้งต่อนายงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยด่วน มรณบัตร เป็นเอกสารแสดงถึงการตายของบุคคลต้องนำมรณบัตรไปแสดงต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขหลักฐานของผู้ตายให้ถูกต้องต่อไป

การเก็บ ผัง เผา และย้ายศพ ให้แจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อกรอกลงในมรณบัตรในวันแจ้งตาย ถือว่ามรณบัตรที่ออกให้นั้นเป็นใบอนุญาตให้เก็บ ผัง หรือเผาศพ

หากต้องการย้ายศพที่เก็บหรือฝังไปจากที่เดิม ให้แจ้งขออนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่นั้น นายทะเบียนจะสลักหลังใบมรณบัตรเพื่อแสดงการอนุญาตให้เก็บฝัง จากสถานที่ใดไปสถานที่ใด เมื่อใด

๗.๕ การย้ายที่อยู่ ให้ผู้ย้ายแจ้งด้วยตนเอง ถ้าอยู่ในเขตเทศบาลจะต้องนำสำเนาทะเบียนของเจ้าบ้านไปแสดงด้วย ถ้านอกจากเขตเทศบาลจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้านเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้กฎหมายยังบัญญัติให้ผู้ย้ายไปแจ้งต่อนายทะเบียนปลายทางได้ โดยไม่ต้องแจ้งย้ายจากภูมิลำเนาแต่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ๕ บาท การย้ายเข้าหรือย้ายออกต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันแจ้งย้าย

การย้ายที่อยู่ชั่วคราวเกิน ๓๐ วัน แต่ไม่เกิน ๑ ปี กฎหมายบัญญัติว่าให้ไปแจ้งย้ายนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่ตนมีที่อยู่ในทะเบียนบ้าน นายทะเบียนจะออกบัตรให้ฉบับหนึ่ง เรียกว่าใบที่อยู่ชั่วคราวแล้วนำติดตัวไป เมื่อเข้าไปอยู่บ้านใดก็ให้เจ้าของบ้านลงชื่อรับรอง เมื่อกลับมาอยู่บ้านเดิมจึงส่งคืนบัตรนั้นให้แก่นายทะเบียน แต่ถ้าไม่สามารถจะแจ้งต่อนายทะเบียนต้นทางได้ ให้แจ้งต่อนายทะเบียนที่ตนไปอยู่ใหม่ แต่

จะต้องเสียค่าธรรมเนียม ๕ บาท เฉพาะเจ้าของบ้านที่อยู่ในเขตเทศบาล ถ้ามีคนเข้ามาอยู่ในบ้านชั่วคราว จะต้องลงรายการของคนผู้นั้นในบัญชีคนอยู่ชั่วคราว โดยทางราชการจะมอบบัญชีดังกล่าวให้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม

๗.๖ บัตรประจำตัวประชาชน

บุคคลสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี บริบูรณ์ขึ้นไปจนกระทั่งถึงอายุ ๗๐ ปี บริบูรณ์ต้องมีบัตรประจำตัว กำหนดเวลาที่ต้องยื่นคำขอมีบัตรภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่

๗.๖.๑ วันที่มีอายุครบ ๑๕ ปี บริบูรณ์

๗.๖.๒ วันที่ได้สัญชาติไทย

๗.๖.๓ วันที่มีบัตรเดิมหมดอายุ

๗.๖.๔ เมื่อหมดสิทธิได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัว เช่น พ้นจากสภาพจากการเป็นข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พ้นจากสภาพพระภิกษุ เป็นต้น

บุคคลสัญชาติไทยทุกคนที่อายุ ๗-๑๔ ปี บริบูรณ์สามารถมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ แต่ถ้าไม่ดำเนินการภายในกำหนด ๖๐ วัน กฎหมายไม่เอาผิด

การนับอายุเพื่อขอมีบัตรกำหนดไว้นับ ๑ ปีบริบูรณ์ เมื่อสิ้นศักราชที่เกิด เช่น คนเกิดปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ไม่ว่าจะเกิดในเดือนมกราคมหรือเดือนธันวาคม พอสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๑๕ นับอายุได้ ๑ ปี บริบูรณ์

บัตรประจำตัวชำรุดสูญหายต้องยื่นคำร้องเพื่อขอเปลี่ยนบัตรภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ชำรุดสูญหายนั้น

อายุบัตร บัตรประจำตัวเมื่อทำแล้วมีอายุได้ ๖ ปีและต้องไปขอทำใหม่ เมื่อบัตรเดิมหมดอายุ

๗.๖.๕ ข้อควรสังเกตเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรได้ในเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตร ขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท ควรจะพกพาบัตรติดตัวซึ่งจะเป็นประโยชน์ที่จะแสดงตนได้ทุกโอกาสและทุกสถานที่ ค่าธรรมเนียมในการขอมีบัตรหรือเปลี่ยนบัตร ฉบับละ ๕ บาท

๗.๗ การสมรส การสมรสที่ถือว่าสมบรูณ์นั้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๓ ประการคือ

๗.๗.๑ เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย ว่าด้วยการสมรส

๗.๗.๒ ได้รับการยินยอมตามบทบัญญัติของกฎหมาย

๗.๗.๓ ได้มีการจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การจดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานทะเบียนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หากขอให้ไปจดทะเบียนสมรสนอกสำนักงานทะเบียนจะต้องเสียค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาทและจะต้องจัดหายานพาหนะทั้งไปและกลับให้นายทะเบียนด้วย

ตามประเพณีไทยเรา เมื่อพ้นจากเหตุการณ์ในวัยต้นมาแล้ว ชายก็มักจะบวช แล้วไปจับใบดำ ใบแดงเป็นทหาร ถ้าถูกใบแดงก็ต้องเป็นทหาร ถ้าถูกใบดำก็มักรับหาเมีย แต่บางคนจะได้ใบดำหรือใบแดง ก็ต้องมีเมียคอยไม่ได้ การมีเมียนี้นี้จะต้องตบแต่งตามประเพณีแต่ที่มีโดยไม่แต่งก็มาก คือลักพาหนี วิธีนี้ไม่สนับสนุน การแต่งงานไม่ใช่ของง่ายนัก ไม่ใช่ใครๆ ก็แต่งงานได้ กฎหมายกำหนดให้ผู้ชายต้องมีอายุ ๑๗ ปี บริบูรณ์ หญิงมีอายุ ๑๕ ปี บริบูรณ์ ต่ำกว่านี้ถึงจะกินอยู่ด้วยกัน กฎหมายก็ไม่ถือว่าเป็นผัวเมียกันโดยถูกต้อง เว้นแต่ชาวไทยอิสลาม ถ้าชายหญิงจะแต่งงานกินอยู่ด้วยกัน มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ เรียกว่า ยังไม่บรรลุนิติภาวะ คือยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอจะต้องได้รับความยินยอมจาก บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเสียก่อน ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้ความยินยอมนายทะเบียนจะจดทะเบียนให้ไม่ได้ ถ้าผู้หญิงอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี ผู้ใดไปอยู่กินด้วยกันจะต้องโทษอาญา แม้เด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ส่วนเรื่องของผู้หญิงแก่ ได้เด็กชายอายุน้อยสักเท่าใดก็ตามเป็นสามีควรสังเกตว่ากฎหมายไม่เอาโทษ

๗.๗.๔ เหตุฟ้องหย่า มีดังต่อไปนี้

- ๗.๗.๔.๑ สามีหรือภริยา อุปการะเลี้ยงดู หรือ ยกย่อง ผู้อื่น จันภริยาหรือสามี เป็นชู้ หรือ มีชู้ หรือ ร่วมประเวณีกับ ผู้อื่น เป็นอาชญาอีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้
- ๗.๗.๔.๒ สามีหรือภริยา ประพฤติชั่ว ไม่ว่าความประพฤติชั่วนั้น จะเป็น ความผิดอาญา หรือไม่ ถ้าเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่ง
 - (ก) ได้รับ ความอับอายขายหน้า อย่างร้ายแรง
 - (ข) ได้รับ ความดูถูกเกลียดชัง เพราะเหตุที่ คงเป็น สามีหรือภริยา ของฝ่ายที่ประพฤติชั่วอยู่ต่อไปหรือ
 - (ค) ได้รับ ความเสียหาย หรือ เดือดร้อนเกินควร ในเมื่ออา สภาพ ฐานะ และความเป็นอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยามาคำนึงประกอบอีก ฝ่ายหนึ่งนั้นฟ้องหย่าได้
- ๗.๗.๔.๓ สามีหรือภริยา ทำร้าย หรือ ทรมาณ ร่างกายหรือจิตใจ หรือ หมิ่นประมาท หรือ เหยียดหยาม อีกฝ่ายหนึ่ง หรือ บุพการี ของอีกฝ่าย หนึ่ง ทั้งนี้ ถ้าเป็นการร้ายแรง อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้
- ๗.๗.๔.๔ สามีหรือภริยา จงใจละทิ้งร้าง อีกฝ่ายหนึ่งไป เกิน หนึ่งปี อีกฝ่ายหนึ่ง นั้น ฟ้องหย่าได้
 - (๑) สามีหรือภริยา ต้องคำพิพากษา ถึงที่สุด ให้จำคุก และได้ถูกจำคุก เกิน หนึ่งปี ในความผิดที่อีกฝ่ายหนึ่ง มิได้มีส่วน ก่อให้เกิด การ กระทำความผิด หรือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจ ในการกระทำ ความผิดนั้นด้วย และการเป็นสามีภริยากันต่อไป จะเป็นเหตุให้

อีกฝ่ายหนึ่ง ได้รับความเสียหาย หรือเดือดร้อนเกินควรอีกฝ่ายหนึ่ง

(๒) สามีหรือภริยา สมัคใจแยกกันอยู่ เพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกัน
ฉันสามีภริยา ได้โดยปกติสุข ตลอดมาเกิน สามปี หรือ แยกกันอยู่
ตามคำสั่งของศาล เป็นเวลาเกิน สามปี

๗.๗.๔.๕ สามีหรือภริยา ถูกศาลสั่งให้เป็น คนสาบสูญ หรือ ไปจาก ภูมิลำเนา
หรือ ถิ่นที่อยู่ เป็นเวลา เกิน สามปี โดยไม่มีใครทราบแน่ชัด เป็นตาย
ร้ายดีอย่างไร

๗.๗.๔.๖ สามีหรือภริยา ไม่ให้ ความช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดู อีกฝ่ายหนึ่ง ตาม
สมควร หรือทำการเป็นปฏิปักษ์ ต่อการที่เป็น สามีหรือภริยา อย่าง
ร้ายแรง ทั้งนี้ ถ้า การกระทำนั้น ถึงขนาดที่ อีกฝ่ายหนึ่งเดือดร้อนเกิน
ควร ในเมื่อเอา สภาพ ฐานะ และความเป็นอยู่ร่วมกัน ฉันสามีภริยา
มาคำนึงประกอบ

๗.๗.๔.๗ สามีหรือภริยา วิกลจริต ตลอดมาเกิน สามปี และความวิกลจริตนั้น
มีลักษณะ ยากจะหายได้ กับทั้ง ความวิกลจริต ถึงขนาดที่จะ ทนอยู่
ร่วมกัน ฉันสามีภริยา ต่อไปไม่ได้

๗.๗.๔.๘ สามีหรือภริยา ผิดทัศนคติบน ที่ทำให้ไว้ เป็นหนังสือ ในเรื่องความ
ประพฤติ

๗.๗.๔.๙ สามีหรือภริยา เป็นโรคติดต่อ อย่างร้ายแรง อันอาจเป็นภัย แก่อีกฝ่าย
หนึ่ง และโรคมีลักษณะเรื้อรัง ไม่มีทางที่จะหายได้

๗.๗.๔.๑๐ สามีหรือภริยา มีสภาพร่างกาย ทำให้ สามีหรือภริยานั้น ไม่อาจร่วม
ประเวณี ได้ตลอดกาล

๗.๘ การหย่า สามีภรรยาที่ไม่จดทะเบียนสมรสจะขาดจากการเป็นสามีภรรยาตามกฎหมาย
ต่อเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรมหรือจดทะเบียนหย่า การหย่า ๒ วิธี คือ

๗.๘.๑ หย่าโดยความยินยอมของทั้ง ๒ ฝ่าย ได้แก่การไปจดทะเบียน ณ สำนักงาน
ทะเบียน

๗.๘.๒ หย่าโดยคำพิพากษาของศาล ได้แก่การยื่นคำร้องฟ้องหย่าต่อศาล

๗.๙ การรับรองบุตร กฎหมายเปิดโอกาสให้ชายจดทะเบียนรับรองบุตรซึ่งเกิดจากหญิงที่
เป็นภรรยานอกกฎหมายว่าเป็นบุตรของตนโดยแท้จริง

เด็กเกิดจากบิดามารดาที่มีได้จดทะเบียนสมรสหากบิดามารดานั้นได้จดทะเบียนสมรสกันถือว่า
บุตรนั้นเป็นบุตรโดยชอบธรรมด้วยกฎหมายนับแต่วันที่จดทะเบียนสมรส

๗.๙.๑ การจดทะเบียนรับรองบุตรมี ๒ วิธีคือ

๗.๙.๑.๑ รับรองบุตรด้วยความสมัครใจ

๗.๙.๑.๒ โดยคำพิพากษาของศาล ให้เด็กนั้นเป็นบุตรของชายผู้เป็นบิดา

๗.๙.๒ การรับบุตรบุญธรรม ต้องมีการจดทะเบียนถึงจะสมบูรณ์ตามกฎหมายมีหลักเกณฑ์โดยสรุปดังนี้

๗.๙.๒.๑ ผู้รับบุตรบุญธรรมจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี และจะต้องแก่กว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย ๑๕ ปี

๗.๙.๒.๒ ถ้าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา ถ้าไม่มีบิดามารดาต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม

๗.๙.๒.๓ ผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปต้องให้ความยินยอมด้วย

๗.๙.๒.๔ ในกรณีผู้รับบุตรบุญธรรมหรือผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมมีคู่สมรสอยู่ จะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

๗.๙.๓ การเลิกรับบุตรบุญธรรม เมื่อผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ที่เป็นบุตรบุญธรรมมีความประสงค์จะเลิกการเป็นบิดาบุญธรรมและเป็นบุตรบุญธรรมสามารถจะกระทำได้โดยการจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่ มีวิธีการปฏิบัติและหลักเกณฑ์ทำนองเดียวกันกับการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

๗.๑๐ พินัยกรรม

๗.๑๐.๑ พินัยกรรม คือ การแสดงเจตนาของเจ้าของมรดกที่ประสงค์จะยกทรัพย์สินของตนให้แก่อะไรในเมื่อตนตายไปแล้ว แบบพินัยกรรมมี ๕ แบบ

๗.๑๐.๑.๑ พินัยกรรมธรรมดา

๗.๑๐.๑.๒ พินัยกรรมเขียนเองทั้งฉบับ

๗.๑๐.๑.๓ พินัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง

๗.๑๐.๑.๔ พินัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ

๗.๑๐.๑.๕ พินัยกรรมทำด้วยวาจา

นายอำเภอจะรับใช้ท่านได้เมื่อท่านประสงค์ จะทำพินัยกรรม

ในแบบ ๓,๔ และ ๕

๗.๑๐.๒ ความสามารถและข้อห้ามของผู้ทำพินัยกรรม กฎหมายกำหนดห้ามมิให้บุคคลเหล่านี้ทำพินัยกรรมคือ

๗.๑๐.๒.๑ ผู้ที่มีอายุยังไม่ครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์

๗.๑๐.๒.๒ บุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

๗.๑๐.๓ ความสามารถของพยาน และผู้เขียน บุคคลต่อไปนี้จะพยานในการทำ
พินัยกรรมไม่ได้

๗.๑๐.๓.๑ ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

๗.๑๐.๓.๒ บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ

๗.๑๐.๓.๓ บุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้หรือจักษุบอดทั้งสองข้าง

พยานในพินัยกรรมหรือคู่สมรสของพยานในพินัยกรรม จะเป็นผู้รับทรัพย์
ในพินัยกรรมไม่ได้

๗.๑๐.๔ การตัดทายาทโดยธรรมมิให้ได้รับมรดก ผู้ใดประสงค์จะตัดทายาทโดยธรรมมิให้
รับมรดก ให้ผู้นั้นทำคำร้องแสดงความจำนงตามแบบของเจ้าพนักงานยื่นต่อ
นายอำเภอ การตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก อาจทำได้โดยแสดงเจตนาชัด
แจ้งไว้ดังนี้

๗.๑๐.๔.๑ โดยพินัยกรรมหรือ

๗.๑๐.๔.๒ โดยทำเป็นหนังสือไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

๗.๑๐.๕ เมื่อได้ตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดกไปแล้ว ต่อมาหากเจ้ามรดกเปลี่ยนใจ
ประสงค์จะให้ทายาทโดยธรรมผู้นั้นได้รับมรดกตามสิทธิที่มีอยู่ก็อาจทำได้ โดย
ทำคำร้องแสดงความจำนงตามแบบของเจ้าพนักงานยื่นต่อนายอำเภอ ถอนการ
แสดงความจำนงเดิมมีหลักปฏิบัติดังนี้

๗.๑๐.๕.๑ ถ้าการตัดทายาทมิให้รับมรดกได้ทำโดยพินัยกรรมจะถอนเสียก็ได้
แต่โดยพินัยกรรมเท่านั้น

๗.๑๐.๕.๒ การตัดทายาทมิได้รับมรดกได้ทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงาน
เจ้าหน้าที่ การถอนจะทำได้โดยพินัยกรรมหรือทำเป็นหนังสือมอบไว้
แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้

๗.๑๐.๖ การสละมรดกผู้ประสงค์จะสละมรดกให้ทำคำร้องแสดงความจำนงตามแบบของ
เจ้าพนักงาน ยื่นต่อนายอำเภอ การเจตนาสละมรดกอาจทำได้เป็น ๒ นัย คือ

๗.๑๐.๖.๑ แสดงเจตนาชัดแจ้งเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

๗.๑๐.๖.๒ ทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ

การสละมรดกนั้นจะทำเป็นบางส่วน หรือทำโดยมีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไข เวลาไม่ได้
และเมื่อสละแล้วจะถอนไม่ได้ ผู้สละมรดกจะทำเองหรือมอบให้ นายอำเภอทำก็ได้

๗.๑๑ หน้าที่ของชนชาวไทย (ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๗.๑๑.๑ หน้าที่การรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

- ๗.๑๑.๒ หน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริต
- ๗.๑๑.๓ หน้าที่ในการป้องกันประเทศ
- ๗.๑๑.๔ หน้าที่ในการรับราชการทหาร
- ๗.๑๑.๕ หน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย
- ๗.๑๑.๖ หน้าที่จะต้องเสียภาษีอากร
- ๗.๑๑.๗ หน้าที่ในการช่วยเหลือราชการ
- ๗.๑๑.๘ หน้าที่จะต้องเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- ๗.๑๑.๙ หน้าที่จะต้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘. วิชาเลือก

ให้เลือก ๑ วิชาดังต่อไปนี้

- ๘.๑ สารเสพติดให้โทษ
- ๘.๒ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย
- ๘.๓ การจราจร
- ๘.๔ การบรรเทาสาธารณภัย
- ๘.๕ ทิศและการหาทิศ
- ๘.๖ โครงการพระราชดำริ
- ๘.๗ การอนุรักษ์ และพัฒนา วัฒนธรรมประเพณี มรดกไทย

รายละเอียดเนื้อหาของแต่ละวิชาให้ใช้ตามที่กำหนดในหมวดวิชาเลือก ในภาคผนวก

๙. บรรยายประโยชน์ของวิชาเชิงพราน

ให้บรรยายประโยชน์ของวิชาเชิงพราน แล้วนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกไปสนามฝึกเพื่อ

ปฏิบัตินฐาน การสังเกตจดจำ (เวลา ๑ ชั่วโมง) โดยให้ดำเนินการดังนี้

- ๙.๑ ชี้แจงวิทยากรและจัดเข้าประจำฐานๆ ละ ๑-๒ คน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ๙.๒ กำหนดกิจกรรมที่จะปฏิบัติในแต่ละฐาน จำนวน ๘ ฐาน คือ

ฐานที่ ๑ ชิมรส ๕ - ๘ รส

ฐานที่ ๒ ดมกลิ่น ๕ - ๘ กลิ่น

ฐานที่ ๓ คลำสิ่งของ ๕ - ๘ อย่าง

ฐานที่ ๔ ฟังเสียง ๕ - ๘ เสียง

ฐานที่ ๕ จำสิ่งของที่วางอยู่ ๑๘ อย่าง ให้จำให้ได้อย่างน้อย ๑๔ อย่าง

ฐานที่ ๖ พิจารณาสังเกตลักษณะคน

ฐานที่ ๗ คาคะเนความกว้าง ความสูง

ฐานที่ ๘ ประมาณน้ำหนักของที่มีน้ำหนักขนาดต่างๆ ๕ อย่าง (น้ำหนักไม่เกิน ๘ กิโลกรัม)

๙.๓ กำหนดเวลาสอนของแต่ละฐานๆ ละ ๕ นาทีต่อครั้ง เมื่อเรียนครบทุกฐานแล้วจะใช้เวลาทั้งหมด ๔๐ นาที

๙.๔ ดังนั้นการสอนแต่ละครั้งของทุกฐานวิทยากรประจำฐานจะต้องแบ่งเวลาในการสอนให้เหมาะสมกับ

กิจกรรมที่ปฏิบัติ การอธิบายจะใช้กี่นาที ปฏิบัติกิจกรรมนานเท่าใด วิทยากรตรวจสอบผลปฏิบัติใช้

เวลานานเท่าใด จึงจะพอดีกับเวลา ๕ นาที

๙.๕ เวลาที่เหลือโปรดอธิบาย สรุป

๑๐. เกมทดสอบประสาท

(เวลา ๓๐ นาที)

๑๐.๑ เกมทดสอบประสาทขอเสนอแนะไว้ ๒ เกม คือ

๑๐.๑.๑ ชื่อเกม “ปิก แป็ก ไป้ง”

๑๐.๑.๒ เกมนี้ทีมหนึ่งมี ๓ คน ดังนั้นหมู่หนึ่งควรจะเป็น ๓ - ๔ ทีม ทีม ๑ ทีม ๒ ทีม ๓ ทีม ๔

๑๐.๑.๓ วิทยากรก็ควรมี ๓ - ๔ คน เพื่อแยกไปแข่งขันและนำทีมที่ชนะในแต่ละกลุ่มมาแข่งขัน
หาทีมชนะเลิศต่อไป

๑๐.๒ วิธีเล่น

๑๐.๒.๑ ให้ทีม ๓ คน เป็นเรือหนึ่งลำ ถ้ามี ๓๐ คน ก็จะได้เรือ ๑๐ ลำ และให้เลขประจำเรือ
เป็นลำที่ ๑ ลำที่ ๒ จนถึงลำที่ ๑๐

๑๐.๒.๒ ในทีม ๓ คน มีหน้าที่คนละอย่าง คือ คนซ้ายมือร้องว่าปิก คนขวามือร้องว่าแป็ก คนอยู่
กลางร้องว่า ไป้ง

๑๐.๒.๓ เมื่อได้ยินคำว่า ปิก แแป็ก ไป้ง ๑๐ เรือลำที่ ๑๐ จะต้องยิงตอบทันที คนซ้ายมือจะว่าปิก
คนขวามือจะว่า แป็ก คนอยู่ตรงกลางจะว่าไป้ง เรือหมายเลข ๕ ก็จะต้องตอบทันทีแล้วแต่
จะยิงเรือหมายเลขใด หมายเลขที่ถูกยิงก็จะต้องตอบทันทีอย่างนี้ไปเรื่อยๆ

๑๐.๓ กติกา

๑๐.๓.๑ ถ้ายิงซ้ำตาย ก็ให้ออกไป

๑๐.๓.๒ ถ้ายิงผิดหน้าที่คือ คนซ้ายว่าไป้ง หรือไม่ว่าตามหน้าที่ของตนก็จะตาย โดยให้ออกไป
จนกว่าจะเหลือลำเดียว เป็นลำที่ชนะ

๑๐.๓.๓ ชิงชนะเลิศให้นำเรือลำที่ชนะของแต่ละกลุ่มมาแข่งขันกันอีก ก็จะได้ทีมชนะเลิศ

๑๑. ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสภาพปัจจุบันของชาติไทย

๑๑.๑ สภาพปัจจุบันของชาติไทยและประวัติศาสตร์ชาติไทย (โดยย่อ)

การศึกษาประวัติศาสตร์ชาติไทย นอกจากจะทำให้เรารู้ว่า บรรพบุรุษของเราซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำได้สร้างชาติและรักษาแผ่นดินมาถึงรุ่นเราได้อย่างไรแล้ว เรายังได้บทเรียนจากประวัติศาสตร์มาศึกษา เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เราต้องชอกช้ำระกำใจกันอีก การเสียกรุงถึง ๒ ครั้ง ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เกือบทำให้เราต้องสิ้นชาติ เป็นบทเรียนอันสำคัญยิ่งที่คนไทยรุ่นหลังจำเป็นต้องศึกษา เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ซ้ำรอยในแผ่นดินอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งของเราอีกต่อไป

๑๑.๒ สมัยกรุงสุโขทัย ในสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ และพ่อขุนบาลเมือง กรุงสุโขทัยเป็นอาณาจักรเล็กๆ กล่าวคือ ทิศเหนือจดจังหวัดลำปาง ทิศตะวันออกจดเมืองราด (อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์) ทิศตะวันตกจดจังหวัดตากและจังหวัดกำแพงเพชร ทิศใต้จดเมืองพระบาง (จังหวัดนครสวรรค์) ต่อมาในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พ.ศ. ๑๘๒๐ ได้ขยายพระราชอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง โดยทิศตะวันตกได้กระทำยุทธหัตถีชนะขุนสามชน ยึดเมืองฉอดและหัวเมืองน้อยใหญ่ในเขตปกครองของขุนสามชน และเมืองมอญซึ่งอยู่ใต้การปกครองของพม่าไว้ได้ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ยึดได้หัวเมืองขอมจนจดแม่น้ำโขงได้แก่วนหลวงพระบางและเวียงจันทน์ไว้ในอำนาจ ทางด้านทิศใต้ทรงยึดแหลมมลายูไว้ในอำนาจได้ทั้งหมด รวมถึงเกาะชวา และเกาะสุมาตราด้วย นอกจากทรงเป็นนักรบที่เก่งกล้าสามารถแล้ว พ่อขุนรามคำแหงมหาราชยังทรงเป็นนักปกครองที่ดี ทรงจัดระเบียบการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ทรงประดิษฐ์อักษรไทยในปี พ.ศ. ๑๘๒๖ ทรงอัญเชิญพระพุทธรูปสี่ลี้จากศรีลังกามาประดิษฐานที่กรุงสุโขทัย เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๕๐ และทรงนำช่างปั้นเครื่องเคลือบดินเผาจากประเทศจีนมาเป็นต้นแบบปั้นขามสังคโลก ส่งเป็นสินค้าส่งออกนำเงินเข้าท้องพระคลังมากมาย

๑๑.๓ สมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๑๑๒ ไทยได้เสียเอกราชให้พม่าในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงกอบกู้อิสรภาพได้เมื่อ พ.ศ. ๒๑๒๗ รวมเวลาที่ไทยตกเป็นเมืองขึ้นแก่พม่าเป็นเวลา ๑๕ ปี ในสมัยนี้แผ่นดินไทยกว้างใหญ่ไพศาลมาก โดยเฉพาะทางทิศเหนือ แผ่นดินไทยขยายขึ้นไปจนจดเขตแดนประเทศจีน

๑๑.๔ สมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๓๑๐ ไทยเสียเอกราชให้แก่พม่าเป็นครั้งที่สองในสมัยพระเจ้าอลองพญา สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงกอบกู้อิสรภาพได้ภายในเวลา ๙ เดือน คราวนี้กรุงศรีอยุธยาถูกเผาทำลายย่อยยับ ผู้คนล้มตายไปมากมาย คนไทยแตกแยกเป็นก๊กต่างๆ ๕ ก๊ก ทำให้คนไทยต้องปราบคนไทยฆ่าฟันกันเองเพราะมีแต่คนอยากเป็นใหญ่ แต่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สามารถปราบก๊กต่างๆ และรวมชาติได้เป็นผลสำเร็จ ทรงย้ายเมืองหลวงมาตั้งที่กรุงธนบุรี

๑๑.๕ สมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๘ พระเจ้าปดุงกษัตริย์พม่าได้ยกกำลังพลถึง ๕ กองทัพเข้าตีประเทศไทยพร้อมกันตั้งแต่เหนือจดใต้ หรือที่เรียกว่า “สงครามเก้าทัพ”

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงทำการต่อสู้ทั้งที่มีกำลังพลน้อยกว่ามาก และได้รับชัยชนะสามารถโจมตีพม่าแตกพ่ายไป หากเราพ่ายแพ้ในครั้งนั้น เราจะมีประเทศไทยเช่นวันนี้หรือไม่

สมัยรัตนโกสินทร์ ประเทศใกล้เคียงรอบบ้านเรา คือ ลาว เขมร เวียดนาม มาเลเซีย พม่า อินเดีย ล้วนเป็นเมืองขึ้นแก่ชาติอังกฤษและฝรั่งเศส ด้วยพระปรีชาสามารถของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแก้ไขวิกฤติอันร้ายแรงนี้จนกระทั่งรอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้นและมีเอกราชได้จนถึงวันนี้

การที่ประเทศไทยต้องสูญเสียเอกราชและอิสรภาพให้แก่พม่าถึง ๒ ครั้งในปี พ.ศ.๒๑๑๒ และ พ.ศ. ๒๓๑๐ ก็เพราะคนไทยแตกความสามัคคีไม่ปรองดองกัน แย่งชิงกันเป็นใหญ่ ขอมเป็นไส้ศึกเพราะเห็นแก่อำนาจและผลประโยชน์ส่วนตัวการเสียกรุงทั้ง ๒ ครั้ง ทำให้คนไทยล้มตายไปมาก คนดีๆ ไม่มีกำลังใจต่อสู้และทำนุบำรุงบ้านเมือง เมื่อเราแตกแยกกัน ความอ่อนแอก็เกิดขึ้นทำให้เราต้องสูญเสียอิสรภาพถึง ๒ ครั้ง

คนไทยในปัจจุบัน มีการแตกแยกออกเป็นกลุ่ม เป็นพวก เป็นสีต่างๆ มากมาย ไม่สามารถปรองดองกันได้ เกิดการขัดแย้งอันอาจนำไปสู่การต่อสู้กันเองเป็นสงครามกลางเมือง ทำให้ประเทศชาติอาจล่มสลายได้เช่นเดียวกับประเทศสหภาพโซเวียตรัสเซีย (แตกเป็น ๑๕ ประเทศ) ประเทศยูโกสลาเวีย (แตกเป็น ๖ ประเทศ) และอีกหลายประเทศในยุโรป เอเชีย และแอฟริกา ดังนั้นคนไทยจำเป็นจะต้องก้าวข้ามความแตกแยกนี้ไปได้ หากก้าวข้ามไม่ได้ประเทศชาติก็อาจล่มสลายเช่นเดียวกับประเทศดังกล่าวข้างต้น ซึ่งล่มสลายเพราะเกิดการแตกแยกและขัดแย้งอย่างรุนแรงของคนในชาติ ประกอบกับประเทศเหล่านี้ขาดลัทธิยึดเหนี่ยวร่วมกัน ขาดความผูกพันกัน จึงต้องล่มสลายไปในที่สุด แต่คนไทยมีที่ยึดเหนี่ยวร่วมกันคือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจและความผูกพันเป็นที่ยึดเหนี่ยว (ยึดมั่น) ร่วมกัน ทำให้ดำรงความผูกพันกันไว้โดยไม่แบ่งแยก แม้จะมีความแตกต่างและความขัดแย้งทางความคิดและผลประโยชน์

ประเทศไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ และยึดโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันต่างๆ ในชาติ ทำให้ผูกพันรวมเป็นพลังที่เข้มแข็ง ช่วยเหลือประเทศผ่านพ้นวิกฤตการณ์ต่างๆ มาได้หลายครั้ง จะเห็นได้ว่าพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำชาติ ทำหน้าที่เป็นแม่ทัพปกป้องและรักษาชาติ เป็นผู้สร้างชาติสร้างความเจริญในทุกด้าน และยังทรงเป็นนักการทูต ทำทุกอย่างเพื่อคนไทยให้มีอิสรภาพและอยู่เย็นเป็นสุข จนถึงทุกวันนี้ หากเราต้องการให้แผ่นดินไทยมีความมั่นคง ไม่แตกแยกและเป็นปึกแผ่น เราต้อง ปกป้องรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ให้อยู่คู่กับประเทศไทยตลอดไป

หมายเหตุ รายละเอียดเนื้อหาของวิชานี้เพิ่มเติมในภาคผนวก และให้วิทยากรแสดงเรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย ประกอบคำบรรยาย

วันที่ ๔
ของการฝึกอบรม

๑. การบำเพ็ญประโยชน์

ข้อเสนอแนะการบำเพ็ญประโยชน์

ผู้นำ ผู้บริหาร สมาชิกและผู้เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือชาวบ้านควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือตนเอง สังคม และส่วนรวม

การบำเพ็ญประโยชน์ในหมู่บ้าน ชุมชน สังคม และส่วนรวมก็เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่สมาชิกลูกเสือชาวบ้านควรดำเนินการ สำหรับในห้วงเวลาที่กำหนดให้ ระหว่างการฝึกอบรม ควรมอบหมายให้ลูกเสือชาวบ้านบำเพ็ญประโยชน์ในเรื่องการจัดทำความสะอาด จัดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และอื่นๆ ในค่ายฝึกอบรม วัด โรงเรียน หมู่บ้าน และชุมชน ฯลฯ ตามที่เห็นสมควร

๒. พระบรมราโชบายในกิจการลูกเสือชาวบ้าน

๒.๑ พระบรมราโชบาย

- ๒.๑.๑ ห้ามมิให้นำกิจการลูกเสือชาวบ้านไปเกี่ยวข้องกับการเมือง
- ๒.๑.๒ ห้ามมิให้แสดงแสนยานุภาพในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- ๒.๑.๓ ห้ามมิให้นำระบบราชการไปใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- ๒.๑.๔ ลูกเสือชาวบ้านไม่มีเครื่องแบบ แต่มีเครื่องหมายแสดง คือ ผ้าผูกคอ ห่วงสวม ผ้าผูกคอ และเข็มตราคณะลูกเสือแห่งชาติเป็นโลหะสีทอง ให้หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องแบบ และเครื่องหมายอื่นๆ ทุกชนิด
- ๒.๑.๕ ทรงปรารถนาให้กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน
- ๒.๑.๖ ทรงให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพและพัฒนาท้องถิ่น
- ๒.๑.๗ ทรงให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการสร้างระเบียบวินัย และประหยัด
- ๒.๑.๘ ห้ามมิให้มีการใช้จ่ายในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านหรือการแสดงรอบกองไฟอย่างฟุ่มเฟือย และห้ามเสพเครื่องดองของเมาทุกชนิดในระหว่างฝึกอบรม
- ๒.๑.๙ ให้ยึดมั่นและเผยแพร่ระบบหมู่ของลูกเสือเข้าสู่ประชาชน เพื่อสร้างความสามัคคี ความพร้อมเพรียง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ๒.๑.๑๐ ห้ามใช้งบประมาณทางการเมืองในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- ๒.๑.๑๑ ให้ลูกเสือชาวบ้านใช้ของไทย และบริโภคอาหารที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย
- ๒.๑.๑๒ ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการฟื้นฟูและรักษานบธรรมเนียมนิยมนประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีของแต่ละท้องถิ่นไว้

๒.๒ ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้านครั้งแรกที่ค่ายเสนีย์รณยุทธ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ จังหวัดอุดรธานี ลูกเสือชาวบ้านได้แสดงกิจกรรมและแสดงการแข่งขันถวายหน้าพระที่นั่ง ทั้ง ๒ พระองค์ ทรงพอพระราชหฤทัย ต่อมาประมาณ ๑ สัปดาห์ ได้มีพระบรมราชานุญาตให้เข้าเฝ้าฯ เป็นการส่วนพระองค์ที่พระราชวังจิตรลดา หลังจากทรงซักถามปัญหาต่างๆ แล้วได้พระราชทานเงินหนึ่งแสนบาทเป็นทุนทรัพย์เพื่อขยายผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านต่อไป และทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

๓. อธิบายความหมายและการปฏิบัติต่อสิ่งของพระราชทาน

และแนะนำการรับสิ่งของพระราชทาน

ข้าพเจ้าขอพระราชทาน ห่วงสวณข้าพเจ้าขอ เชิดมรดกณะลูกเสือแห่งชาติ วุฒิบัตร์ บัตรประจำตัวให้วิทยากรดำเนินการดังนี้

๓.๑ ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จากระเบียบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยลูกเสือชาวบ้าน พ.ศ.๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของพระราชทาน ซึ่งอยู่ในเอกสารแนบท้ายระเบียบซึ่งอยู่ในภาคผนวก

๓.๒ การอธิบายเรื่องดังกล่าวให้ใช้ของจริงประกอบ ให้เน้นความสำคัญของข้าพเจ้าขอพระราชทาน และเครื่องหมายประกอบการเก็บรักษาตลอดจนการนำมาใช้ในโอกาสต่างๆ ตามที่มีข้อกำหนดไว้เท่านั้น

ข้าพเจ้าขอพระราชทาน ประกอบด้วย สี ๔ สี คือ

(๑) สีเลือดหมู

(๒) สีดำ

(๓) สีเหลือง

(๔) สีน้ำเงิน

ผ้าผูกคอพระราชทาน

โดย พลตำรวจโทเจริญฤทธิ์ จรรย์สโรมรัน

ประธานที่ปรึกษาศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

(จากหนังสือ ๒๓ ปี ลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์)

ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ลูกเสือชาวบ้านและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในกิจการลูกเสือชาวบ้าน ที่ได้ปรากฏแก่ท่านทั้งหลายไม่ทราบความเป็นมาก็อาจจะกล่าวกันได้ว่า พล.ต.ต.สมควร หริกุล เป็นผู้ริเริ่มลูกเสือชาวบ้าน เป็นข้าราชการตำรวจก็นำเอาสีของกรมตำรวจมาใช้ ซึ่งถ้ามีความหมายเพียงเท่านั้น ผ้าผูกคอพระราชทานนี้ก็ดูเหมือนจะไร้ความหมายเสียโดยสิ้นเชิง เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้าน ณ กก.ตชด.เขต ๔ ค่ายเสนีย์รณยุทธ จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๕ ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และพระราชทานเงินทุนจำนวนหนึ่ง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทรงรับสั่งในเรื่องลูกเสือชาวบ้านว่าลูกเสือชาวบ้านก็คือ ชาวบ้านและประชาชนนั่นเอง เพราะฉะนั้นลูกเสือชาวบ้านจึงไม่สมควรมีเครื่องแบบ เพื่อให้ผิดแปลกไปจากประชาชนทั่วไป ควรจะมีเพียงเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์ของประชาชนผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาการของลูกเสือ เพื่อให้เป็นประชาชนที่ดีมีประโยชน์ต่อตัวเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม และต่อชาติบ้านเมืองเท่านั้น เพราะฉะนั้นลูกเสือชาวบ้านจึงมีเครื่องหมายซึ่งประกอบด้วยผ้าผูกคอ ห่วงรัดผ้าผูกคอ และตราหน้าเสือ เท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงได้โปรดเกล้าฯ มีพระราชกระแสว่า พระองค์ท่านจะพระราชทานสัญลักษณ์ทั้ง ๓ อย่างนี้ แก่ลูกเสือชาวบ้านที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรลูกเสือชาวบ้านแล้วทุกคน

เมื่อคณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมประชุมพิจารณาและเครื่องหมายที่จะประกอบเป็นผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านจึงเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ พระผู้ทรงประทานกำเนิดกิจการลูกเสือไทยขึ้นได้ทรงสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามธิบดีอันมีศักดิ์ขึ้นเมื่อประเทศไทยได้ประกาศสงคราม และเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๑ เพื่อพระราชทานแก่บรรดาทหารที่ได้ไปราชการสงครามโลกในครั้งนั้น ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่จนได้ผลเป็นที่ดีเด่น เป็นตัวอย่างแก่ทหาร ตำรวจ และประชาชนทั่วไป และผู้ที่จะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะต้องรับจากพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น และเมื่อได้รับพระราชทานไปแล้ว จะต้องไปกระทำพิธีตักน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ต่อพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อพระพักตร์พระมหามณีนรัตนปฏิมากร

(พระแก้วมรกต) ต่อพระพักตร์ สมเด็จพระสังฆราช และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย แล้วจะต้องกล่าวถวายสัตย์ปฏิญาณต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยคำว่า **“ข้าฯ จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต”**

การดื่มน้ำพระพิพัฒน์สัตยานี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พระราชครูความเทพนี้ หัวหน้าพราหมณ์ประจำสำนักพระราชวังเป็นผู้กระทำพิธีอ่านโองการแข่งน้ำและนำพระราชทานแสงศาสตราวุธที่สำคัญในประวัติศาสตร์ และพระแสงที่เป็นเครื่องราชกกุธภัณฑ์ เช่น พระแสงดาบคาบค่าย พระแสงของ้าว ที่องค์สมเด็จพระนเรศวร ใช้ในการทัพที่สำคัญ มาใช้กวนน้ำพระพิพัฒน์สัตยาในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และกล่าวกันว่าผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และได้ดื่มน้ำพระพิพัฒน์สัตยานี้แล้ว ถ้าไม่ปฏิบัติตนและหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ตนลั่นวาจา นั้นจะต้องมีอันเป็นไปทุกราย

สีของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบด้วย สีเหลืองหมู และสีดำ จะแบ่งเป็น ๕ ชั้น คือ

ชั้นสูงสุด	เรียกว่า เสนางคบิดินทร์
ชั้น ๑	เรียกว่า มหาโยธิน
ชั้น ๒	เรียกว่า โยธิน
ชั้น ๓	เรียกว่า อัศวิน
ชั้น ๔	เรียกว่า รามาริบัติ

สีเหลืองหมู มีความหมายว่า ชาตินไทยของเราที่ได้มีอิสระเสรีมาจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะบรรพบุรุษของเราได้เสียสละชีวิต และเลือดเนื้อมาแล้วตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน นับเป็นจำนวนหลายสิบล้านชีวิต ได้เสียสละเพื่อปกป้องรักษาแผ่นดินนี้ให้พวกเราคนไทย ได้มีแผ่นดินถิ่นอยู่อาศัย ได้ประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ ทำสวน ที่จะเดินทางไปไหนได้โดยอิสระเสรี มีที่ศึกษาอบรมให้การศึกษาอบรม ให้การศึกษาเล่าเรียนแก่บรรดาลูกหลานไทย และผู้มาอาศัยพระบรมโพธิสมภารอย่างสงบสุขมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน ได้อย่างเป็นปกติสุข ไม่มีใครมาคอยบังคับ ชักจูง ชูเชิญ ดังจะเห็นได้ว่าในทวีปเอเชียของเรามีชาติที่ดำรงความเป็นเอกราชมาได้โดยตลอดด้วยดีนั้นเพียง ๓ ชาติ คือ จีน ญี่ปุ่น และไทย **“เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจว่าถ้าเมื่อใดคนไทยเราแตกกัน ขว้างกันและเอาใจไปเข้ากับศัตรูแล้ว จะต้องได้รับความเจ็บปวด และทุกข์ทรมานอย่างที่บรรพบุรุษในอดีตได้ประสบมาแล้ว”** เราจะเห็นว่าทั้งสองชาติ คือ จีนกับญี่ปุ่น นั้นเขามีประชากรนับเป็น ๑๐๐ ล้าน แต่ไทยเรานั้นแต่เดิมมีเพียง ๘-๙ ล้านคนเท่านั้นไม่มากมายถึง ๖๐ ล้านคนอย่างในปัจจุบันนี้ และในประวัติศาสตร์ของเรานั้น ชาตินไทยเป็นชาติรักสงบ และเราถูกชาติอื่นๆ รุกรานมาโดยตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน แต่เราก็ได้รักษาไว้ด้วยความรัก สามัคคี ความเสียสละของบรรพบุรุษของ

เราเพราะฉะนั้นส่วนใหญ่ของผ้าผูกคอนี้ จึงเป็นสีเลือดหมู อันหมายถึงเลือดและชีวิตของบรรพบุรุษของเรา ที่ได้ถาโถมทับผืนแผ่นดินนี้ จนทำให้ชาติไทยได้ตั้งหลักแหล่งอันสุขอันสมบูรณ์มาจนถึงทุกวันนี้

สีดำ หมายถึง สีแห่งความทุกข์ สีดำที่ปรากฏเป็นขอบของผ้าผูกคอนี้ มีความหมายถึงประเทศไทยของเราที่ได้มีเขตแดน มีขอบเขตแน่นอน อันปรากฏเป็นรูปร่างเหมือนขวานโบราณ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ เพื่อเป็นเครื่องเตือนให้ประชาชนคนไทยนั้น ถ้าแตกความสามัคคี แก่งแย่งชิงดีกันประหัดประหารกันเอง และยิ่งไปกว่านั้น ถ้ามีคนไทยเราเอาใจไปเข้าด้วยกับศัตรู เอาบ้านเมือง แผ่นดินของเราเป็นเดิมพันที่ชี้จุดอ่อนช่องว่าง ทรยศต่อประชาชนคนไทยทั้งชาติแล้ว คนไทยเราจะประสบเคราะห์กรรม ทุกข์ยากลำบาก ยากแค้นแสนสาหัสจากการปฏิบัติของศัตรู ดังที่ได้เคยปรากฏ เช่นในสมัยกรุงศรีอยุธยาแล้วว่ ญ่า ตายายของเรา เมื่อ ๒๐๐ กว่าปีที่แล้วมานี้ ต้องได้รับความทรมานทุกข์ อับอาย เจ็บซ้ำหัวใจ โดยข้าศึกได้กวาดต้อนบรรพบุรุษของเรา ทั้งหญิงชายไป และได้ใช้หว่ายร้อยเหลือสิ้นเท้าของผู้ชาย และร้อยหู โดยใช้เชือกร้อยหูของหญิงไทยของเราเป็นพวง ๆ ละ ๑๐ คน เดินทางโดยเท้าไปจากอยุธยาจนถึงเมืองย่างกุ้ง และ ญ่า ตายาย ของเราก็นอนให้พวกเราได้จดจำ คำว่า “ร้อยหว่าย” และเจาะหูมาให้คนไทยในรุ่นหลัง ๆ ทราบไว้ เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจว่า ถ้าเมื่อใดคนไทยเราแตกกัน ฆ่าฟันกันและเอาใจไปเข้ากับศัตรูแล้ว จะต้องได้รับความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน อย่างที่บรรพบุรุษในอดีตได้ประสบมาแล้ว

สีเหลือง ที่ปรากฏอยู่ที่ปกผ้าผูกคอก่อน หมายถึงศาสนา อันศาสนานั้นทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี มีสติยังสติประพฤติดนเป็นคนดีและละเว้นการทำความชั่ว สำหรับศาสนานั้นหาได้เป็นเครื่องแบ่งแยกเราคนไทยก็หาไม่ และในกิจการลูกเสือชาวบ้านนั้น เราก็ไม่มีข้อห้าม ข้อบังคับในเรื่องการศาสนาอย่างใดไม่ ตรงกันข้ามเรายินดีต้อนรับคนทุกศาสนา เพราะมีอุดมการณ์เดียวกันดังกล่าวแล้วในข้างต้น ฉะนั้น สีเหลือง จึงแทนศาสนาทุกศาสนา เพื่อให้ชาวไทยทุกคนยึดมั่นในศาสนาที่ตนเคารพ

“ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดีและละเว้นการทำความชั่ว... ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน นั้น ไม่มีข้อห้าม ข้อบังคับในเรื่องศาสนาแต่อย่างใด”

สีน้ำเงิน อันเป็นสัญลักษณ์เป็นพื้นฐานของประเทศไทยที่มีความหมายแทนองค์พระมหากษัตริย์ อันเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นจุดรวมจิตใจสุดยอดของคนไทยทั้งชาติ

ตามประวัติศาสตร์ของชาติไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำประชาชนชาวไทยทั้งชาติให้รอดพ้นจากภัยพิบัติให้รอดพ้นจากอริราชศัตรูที่มารุกรานประเทศชาติของเรามาโดยตลอด ทำให้ประเทศไทยได้รอดพ้นมาจากการเป็นประเทศอาณานิคมของจักรวรรดินิยมในรูปต่างๆ ตั้งแต่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบันนี้ พี่น้องทั้งหลายคงจะเห็นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราในปัจจุบันนี้ได้ทรงเป็นหลักชัยของ

ประชาชนชาวไทยทั้งชาติ พระราชนิพนธ์กิจทั้งในส่วนราชการและส่วนพระองค์ที่ทรงปฏิบัตินั้นเป็นไปเพื่อความผาสุกของประชาราษฎร์ทั้งสิ้น ประชาชาติไทยไม่ว่าอยู่ภาคใด ตำบลใด ภูมิภาคใด ล้วนแต่ได้พบเห็น พระองค์ได้เสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำในการอาชีพ การเพิ่มพูนรายได้ ดูแลความเจ็บป่วยและความเดือดร้อนของประชาชนโดยทั่วหน้า ในยามที่ประชาชนประสบภัยพิบัติ จากวาตภัย อุทกภัย อัคคีภัย โรคระบาด หรือข้าวยากหมากแพง ฝนไม่ตก จะเสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียน ช่วยเหลือ พระราชทานทรัพย์เงินส่วนพระองค์ ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยเหล่านั้นทุกครั้ง ทุกโอกาส ไม่เคยขาดเลย และพระราชทานฝนหลวงให้แก่ประชาชน นอกจากนี้ยังทรงเป็นตัวอย่างแก่คนไทย ที่มั่งคั่ง ร่ำรวย มีที่ดิน โดยพระราชทานที่ดินที่ดินอันเป็นทรัพย์เงินส่วนพระมหากษัตริย์ และส่วนพระองค์ หลายหมื่นไร่ให้ทางราชการไปจัดสรรให้ประชาชนที่ไม่มีที่ทำกินได้มีที่ทำกิน ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าพระมหากษัตริย์ของเรานั้น ทรงเป็นผู้นำของชาวไทยทั้งชาติผู้เยี่ยมยอด สมควรที่พวกเราจะได้จงรักภักดีและตอบแทน ป้องกันพระองค์ ท่านทุกวิถีทาง แม้แต่ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน ก็ทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์และพระราชทานผ้าผูกคอ ห่วงรัดผ้าผูกคอ หน้าเสือ วุฒิบัตรและบัตรประจำตัว ให้แก่พี่น้องลูกเสือชาวบ้านทุกคน

เพราะฉะนั้นผ้าผูกคอนี้จึงนับได้ว่า ได้รวบรวมความศักดิ์สิทธิ์ และเกียรติศักดิ์ทั้งหลายแหล่ไว้อย่างสมบูรณ์และนับเป็นเกียรติประวัติแก่พี่น้องลูกเสือทุกท่านที่ได้มีโอกาสอันยิ่งใหญ่ในชีวิต ขอให้พี่น้องได้พึงรักษาผ้าผูกคอนี้ไว้ให้ดีเหมือนกับรักษาตัวของท่าน และอย่างได้ให้ผู้ใดหยิบยืมเป็นอันขาด และอย่าให้สูญหาย ถ้าเสียหายด้วยประการใดก็ตาม ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่วิทยากรชี้แจงให้ทราบแล้ว ขอให้ลูกเสือชาวบ้านทุกท่านพึงระลึกไว้เสมอว่า เมื่อท่านจะทำสิ่งใดที่ไม่ดี ไม่งามแล้ว พึงระลึกเสมอว่าท่านเป็นลูกเสือชาวบ้านและเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติดี ปฏิบัติควร ปฏิบัติชอบ อยู่ตลอดเวลา

๓.๓ โอกาสการใช้ผ้าผูกคอพระราชทาน

๓.๓.๑ ในการเข้าเฝ้าถวายพระพร และการรับ-ส่งเสด็จฯ

๓.๓.๒ ในงานรัฐพิธี และงานพิธีการของลูกเสือ

๓.๓.๔ ในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมเป็นหมู่คณะ

๓.๓.๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับหน่วยราชการ

๓.๔ การขอรับสิ่งของพระราชทาน วุฒิบัตร บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน ทดแทนกรณีชำรุดสูญหาย ให้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จากระเบียบศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ ว่าด้วยการขอรับผ้าผูกคอพระราชทาน วุฒิบัตร บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้านทดแทนกรณีชำรุดสูญหาย พ.ศ.๒๕๕๕ ซึ่งอยู่ในภาคผนวก ให้ดูรายละเอียดในภาคผนวก

๔. กิจกรรมทางศาสนา

บรรยายชี้แจง ๑๐ นาที แล้วนำลูกเสือไปฟังเทศน์ที่วัด หรือนิมนต์พระมาเทศน์ที่หน่วยฝึกอบรมก็ได้ โดยเปิดโอกาสให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาตามที่ตนนับถือ

กิจกรรมการแสดงพระธรรมเทศนา โดยหน่วยอบรมนิมนต์พระมาเทศน์ในช่วงระยะเวลา ๑ ชั่วโมงนั้น ควรจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกนั่งสมาธิในเวลาอันสมควร เพื่อเป็นการปฏิบัติธรรมขั้นพื้นฐานตามคำแนะนำของพระคุณเจ้าที่เป็นองค์แสดงพระธรรมเทศนา ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติจริงของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติเป็นประจำหลังจากสำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว

กิจกรรมทางศาสนาที่ควรปฏิบัติได้แก่

๔.๑ ให้สมาชิกลูกเสือมีการพบปะสังสรรค์กันอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ในวันพระ วันสำคัญทางศาสนาของตนเอง หรือแล้วแต่ความจำเป็น

๔.๒ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนา เช่น

๔.๒.๑ การฟังเทศน์ทุกวันพระ

๔.๒.๒ การทำบุญประเพณี

๔.๒.๓ การปรับปรุงพัฒนาวัด

๔.๒.๔ การส่งเสริมศีลธรรม

๔.๓ การปรับปรุงรักษาโบราณสถานโบราณวัตถุ

๔.๓.๑ โบสถ์

๔.๓.๒ พระพุทธรูป

๔.๓.๓ ปูชนียสถาน

๔.๔ ส่งเสริมพุทธศาสนา

๔.๔.๑ ทำบุญตักบาตรวันสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น วันพระ วันขึ้นปีใหม่ วันมาฆบูชา

วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา ฯลฯ

๔.๔.๒ ทุกครั้งที่พบกันต้องปรึกษาหารือในกิจกรรมของลูกเสือช่วยกันพัฒนาส่งเสริมพุทธศาสนาให้ก้าวหน้า มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

๕. หน้าที่ของลูกเสือชาวบ้านต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๕.๑ ชาติ ประกอบด้วย ประชากร ดินแดน เสรีภาพ และอธิปไตย

ชาติ มีความหมายแตกต่างจากคำว่าเชื้อชาติ ซึ่งหมายถึงเผ่าพันธุ์ ชาติที่แปลจากภาษาอังกฤษ “NATION” อาจใช้แทนคำว่าประชาชาติก็ได้

ประชาชาติได้แก่ กลุ่มประชากรภายในประเทศหนึ่งภายใต้รัฐบาลที่เป็นเอกราช หรือได้แก่คนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีสถาบันและขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายคลึงกันและมีความรู้สึกว่ามีความกลมเกลียว คือเข้ากันได้ทางสังคม และมีจุดสนใจคล้ายกันหรือได้แก่สังคมซึ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ที่มีวัฒนธรรมและความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

๕.๑.๑ องค์ประกอบของชาติหรือประชาชาติ

ชาติหรือประชาชาติมีองค์ประกอบหรือลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ ความผูกพัน ต่อถิ่นที่อยู่ การมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน การมีภาษาและวรรณคดีร่วมกัน การมีวัฒนธรรมร่วมกันและการมีความรู้สึกอยู่อย่างอิสระ

๕.๑.๑.๑ การมีความผูกพันต่อถิ่นที่อยู่

การรู้สึกว่าเป็นสมาชิกหรือส่วนหนึ่งของชาติใดชาติหนึ่ง ขึ้นอยู่กับการที่ได้เคยอยู่อาศัยในดินแดนใดเป็นเวลาพอสมควรโดยปกติการมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งนาน ๆ ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกหรือทำให้มีอารมณ์ผูกพันต่ออาณาบริเวณนั้นๆ อารมณ์ผูกพันต่อสถานที่ อาจมีต่อป่าเขาลำเนาไพร แมกไม้ ปิง แม่น้ำ ทะเลสาบ ชายทะเลของสถานที่นั้น

ดนตรีกวีนิพนธ์ของแต่ละชาติ มักสะท้อนความผูกพันกับบ้านเกิดเมืองนอน ความตรึงใจในปิตุภูมิ มาตุภูมิ เพลงหรือดนตรี เช่น แม่น้ำดานูสน้ำเงิน หรือ THE BLUE DANUBE ลุ่มเจ้าพระยาขอบฝั่งบางปะกง ภูกระดึง ฯลฯ มักก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับผู้คนที่อยู่อาศัยในดินแดนนั้นๆ ด้วย ความรู้สึกผูกพันนี้เป็นส่วนสำคัญของความรู้สึกว่า เป็นคนร่วมชาติเดียวกัน

๕.๑.๑.๒ การมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน (COMMON HISTORY)

ความรู้สึกว่าเป็นชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการผ่านประสบการณ์ร่วมกันในอดีต แต่สมัยบรรพบุรุษสายโยงจากอดีตสู่ปัจจุบันและสืบต่อสู่ออนาคตนั้น ได้แก่ประวัติศาสตร์ซึ่งบันทึกความเป็นมาของกลุ่มชน การ ได้ยินได้ฟังกิตติศัพท์ของวีรชนเก่า ๆ เช่น พระร่วงกับขอมดำดิน วีรชนบางระจัน ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร วีรกรรมแห่งการกู้ชาติของไทยกลับคืน พ่อขุนรามคำแหงให้อิสระ ใครใคร่ค้าม้าค้า ใครใคร่ค้าช้างค้า จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งการปลูกฝังอารมณ์ร่วมทางประวัติศาสตร์ ให้รู้จักประวัติศาสตร์ร่วมกัน หรือรู้ร่วมกันชะตากรรมมาในอดีตเสริมเกลียวสัมพันธ์ว่าเป็นชาติเดียวกัน

ความรู้สึกว่ามีประวัติศาสตร์ร่วมกันนั้นมักเรียนรู้จากปากคำ บอกเล่าหรือจากการเล่าเรียนในโรงเรียนโดยตรง การเรียนในโรงเรียนตั้งแต่ชั้นประถม เช่น ในหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมหรือในสังคมศึกษา ทำให้เด็กได้ทราบเกี่ยวกับอดีตของชาติ

นอกจากนี้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อาจได้มาจากฟังวิทยุหรืออ่านหนังสือพิมพ์ด้วยก็ได้ บทละครทางประวัติศาสตร์ก็มีส่วนส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกที่มีความเป็นชาตินิยม คือต้องการให้ชาติเจริญ ความรู้สึกชาตินิยม มีความหมายทางการเมืองคือประสงค์จะให้ชาติของตนเก่งกล้าสามารถหรือยิ่งใหญ่ในสายตาประเทศอื่น

๕.๑.๑.๓ การมีภาษาและวรรณคดีร่วมกัน

แต่ละชาติย่อมมีภาษาและวรรณคดีอันเป็นเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะตัว ภาษาเป็นสื่อแห่งความเข้าใจ ชาติที่มีหลายภาษามักประสบปัญหาในการรวมตัวเป็นชาติ ดังนั้นจึงมักมีความพยายามในสังคมแบบหลากหลายหรือแบบพหุสังคม เช่น ในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งจะให้มีภาษาประจำชาติ(ดิงกาฟังกา)เพื่อเสริมสร้างความกลมเกลียวหรือสมานฉันท์ในชาติให้มากยิ่งขึ้น

ในกรณีที่เป็นวรรณคดีร่วมกัน หมายความว่าคนในชาติเคยชินกับนิทาน หรือวรรณคดีของชาติย่อมมีความผูกพันว่า เป็นกลุ่มเดียวกันหรือพวกเดียวกัน ความรู้สึกเช่นนั้นย่อมมีความผูกพันว่าเป็นกลุ่มเดียวกันหรือพวกเดียวกัน ความรู้สึกเช่นนั้นย่อมส่งเสริมความรู้สึกว่าเป็นชาติเดียวกัน

๕.๑.๑.๔ การมีวัฒนธรรมร่วมกัน

วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและการกระทำของมนุษย์ เช่น แต่ละชาติมีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ คือลักษณะพิเศษของตนเอง

เอกลักษณ์ของแต่ละชาติ ปรากฏในรูปของการแต่งกาย แนวความคิด สิ่งประดิษฐ์ ศิลปะในการดำรงชีวิต วิธีการในการอบรมบ่มนิสัยเด็ก ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ การขับร้องขับขานหรือขอวาทวิธีการร่วมมือกัน เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว พิธีการแห่นางแมวขอฝน การนับถือศาสนา การเคารพพระภูมิเจ้าที่ การสร้างบ้านแบบมืนอกซาน ฯลฯ การแต่งกายและอื่นๆ ล้วนเป็นวัฒนธรรมตามความหมาย สังคมศาสตร์ทั้งสิ้น วัฒนธรรมตามความหมายแห่งสังคมศาสตร์ คือวัฒนธรรมมีความหมายกว้างขวางเกินกว่าการเป็นขนบธรรมเนียมเท่านั้น

การมีปทัสถานหรือบรรทัดฐานแห่งพฤติกรรมคล้ายๆ กัน เป็นลักษณะของชาติเดียวกัน ตัวอย่าง คือ คนไทยถือเรื่องบุญเรื่องบาป เป็นคำขวัญอีกอย่างหนึ่งคือวัฒนธรรมไทยเน้นเรื่องไม่ย่ำค้ำศีรษะผู้ใหญ่ หรือการไม่เดินลงเท้าหน้าเวลาเดินบนเรือนเป็นต้น

การมีวัฒนธรรมคล้ายกัน เป็นลักษณะของการเป็นชาติเดียวกัน เพราะสามารถพูดกันรู้เรื่องและเข้าใจความคิดอ่านอย่างกว้างๆ หากเป็นคนละชาติกันก็มักมีแนวปฏิบัติแตกต่างกัน

๕.๑.๑.๕ การมีความรู้สึกรักอยากอยู่อย่างมีอิสระ

ในปกติคนแต่ละชาติไม่ต้องการอยู่ภายใต้อาณัติ หรือการปกครองของต่างชาติ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาติที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของต่างชาติ พยายามดิ้นรนที่จะเป็นเอกราช ตัวอย่างการอยากอยู่อย่างอิสระคือ มีกระบวนการกู้ชาติในอินเดีย อินโดนีเซีย และพม่า กรณีคนไทยนั้นเราได้พยายามรักษาความเป็นอิสระมาเป็นเวลาช้านาน เมื่อมีใครมาย้ายคนไทยก็พยายามสู้เพื่อความอยู่รอด หลักสำคัญของไทยข้อหนึ่งคือชาติ ดังปรากฏในนิยามที่ต้องการยึดมั่น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นหลัก

๕.๑.๒ ข้อแตกต่างของคำว่า รัฐ ประเทศ และ ชาติ

รัฐ เน้นสภาวะการณ์ทางการเมืองคือ ความเป็นอธิปไตย หมายถึง การมีอำนาจสูงสุด อนาคตบริเวณหนึ่ง หรือในจำนวนประชากรจำนวนหนึ่ง ภายในประเทศ คำสอนทางศาสนา เช่น คนรู้จักเดินสายกลางและไม่แข็งกระด้างมีส่วนอย่างมากที่ทำให้ประเทศไทยสามารถรอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ เป็นอุทาหรณ์อย่างดี

๕.๒ ศาสนา

ศาสนายังมีบทบาท เสริมความมั่นคงภายในชาติ และเพิ่มพูนกำลังอำนาจแห่งชาติในการเมืองระหว่างประเทศและศาสนายังส่งเสริมกำลังของชาติในด้านสติปัญญาของประเทศทั่วไป ชาติที่มีประชาชนมีความรู้ย่อมแข็งแกร่งกว่า ชาติที่มีประชาชนไร้การศึกษาหรือมีการศึกษาน้อย ประเทศไทยมีศาสนาใหญ่ๆ อยู่ ๓ ศาสนาคือ พุทธ, คริสต์, อิสลาม แต่ทุกศาสนาไม่เคยเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ผู้นับถือศาสนาแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๕.๒.๑ ศาสนาพุทธกับประเทศไทย

พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยเราคือ

๕.๒.๑.๑ ได้ให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับศีลธรรม อันสำคัญแก่ประชาชน

๕.๒.๑.๒ ให้พื้นฐานเกี่ยวกับจริยธรรมและความประพฤติที่ชอบทั้งหลาย

๕.๒.๑.๓ ให้หลักปรัชญาในการดำเนินชีวิตแก่บุคคลคือ

(๑) การเข้าถึงซึ่งความสุข

(๒) การทำจิตใจให้สงบ

(๓) การไม่ให้ยึดถือในสิ่งใดจนเกินไปจนกระทั่งเกิดความทุกข์

(๔) การดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท

(๕) การอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในลักษณะที่เป็นการสร้างสรรค์

(๖) การไม่สร้างปัญหา

๕.๒.๑.๔ นอกจากประโยชน์แก่บุคคลแล้วพุทธศาสนายังช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศเป็นส่วนรวมคือ

- (๑) เป็นสถาบันซึ่งช่วยให้เกิดความสามัคคีระหว่างประชาชนในชาติ การนับถือศาสนาเดียวกันทำให้เกิดความรู้สึกที่ใกล้ชิดและแนบแน่น
- (๒) ก่อให้เกิดความผสมผสานและการอยู่ร่วมกันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทยจะมีหมู่ชนที่มีวัฒนธรรมต่างกัันก็สามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติเนื่องจากศาสนาสอนให้มีจิตใจกว้าง
- (๓) เป็นเครื่องช่วยให้เกิดความสงบเรียบร้อย คำสอนของศาสนาพุทธละเอียดอ่อนลึกซึ้งยิ่งกว่ากฎหมาย เพราะมีกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมจึงมีส่วนช่วยให้ยับยั้งบุคคลมิให้กระทำไม่ดีแม้จะมีโอกาสที่จะกระทำไม่ดี เช่น ในการหรือโอกาสที่ไม่มีผู้อื่นรู้เห็นแม้ยึดหลักศาสนาพุทธก็จะก่อให้เกิดความละอายต่อบาปหรือละอายต่อตัวเองจนไม่อาจทำผิดได้
- (๔) ที่พึ่งทางใจของประชาชน คือ ศาสนาเนื่องจากสถาบันพระพุทธศาสนา มีความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น วัดวาอาราม พระสงฆ์ พิธีกรรม สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องหล่อหลอมทางใจและก่อให้เกิดความยึดเหนี่ยว ซึ่งเป็นผลดีที่ช่วยลดความขัดแย้งหรือแก้ปัญหาความรุนแรงต่างๆ แม้จากวิกฤตการณ์ใดๆ หรือปัญหาใดๆ ก็ยังสามารถยับยั้งได้โดยสถาบันศาสนานี้
- (๕) การพัฒนาชาติ ทั้งนี้เพราะศาสนาพุทธสอนให้คนประพฤติดี ประพฤติชอบ ขยัน หมั่นเพียรประกอบอาชีพที่สุจริต มีสัมมาอาชีพะและการตั้งใจในการทำงาน ด้วยความรับผิดชอบก็จะมีผลให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจอีกทางหนึ่งคือ ทำให้บุคคลมีอุดมคติในการประกอบกิจการเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความก้าวหน้าให้แก่ชาติบ้านเมืองทางเศรษฐกิจ]
- (๖) การแก้ปัญหาทางสังคม พุทธศาสนาสอนให้คนมีความประพฤติดีและยึดมั่นในแนวทางที่ดี ซึ่งการสั่งสอนและการอบรมนั้นนอกจากจะกระทำโดย

สถาบันศาสนาโดยตรง เช่น วัดวาอารามแล้วยังมีการนำเอาคำสอนของพุทธศาสนาไปสั่งสอนกันในสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วย

๕.๓ พระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

สำหรับประเทศประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น มีหลักการเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ คือ

- ๕.๓.๑ สถาบันพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์พระประมุขของชาติ
- ๕.๓.๒ ทรงเป็นสัญลักษณ์และศูนย์รวมของโครงสร้าง และกระบวนการแห่งการปกครองทั้งหมดของชาติ
- ๕.๓.๓ ทรงเป็นที่รวมแห่งอำนาจอธิปไตย
- ๕.๓.๔ ทรงเป็นตัวแทนของชาติและประชาชนทั้งหมด
- ๕.๓.๕ การให้อำนาจอธิปไตยของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการจะต้องปฏิบัติในพระปรมาภิไธยขององค์พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการบริหารราชการแผ่นดิน
- ๕.๓.๖ ทรงสืบราชสมบัติตามหลักจารีตประเพณี ซึ่งได้แก่กฎมณเฑียรบาล
- ๕.๓.๗ สถาบันพระมหากษัตริย์ จะทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความต่อเนื่องของชาติ โดยจะทรงต่อไม่ขาดสาย ดังนั้นในทางการเมือง การปกครอง สถาบันพระมหากษัตริย์ จะทรงดำรงอยู่ตลอดไป
- ๕.๓.๘ ทรงอยู่เหนือการเมือง และทรงความเป็นกลางทางการเมือง จึงทำให้องค์พระมหากษัตริย์ในฐานะไม่ทรงทำอะไรผิด ดังนั้นผู้ใดกล่าวหาฟ้องร้องพระมหากษัตริย์มิได้
- ๕.๓.๙ ตามหลักการทั่วไป พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจทั้งปวง แต่ไม่ทรงใช้อำนาจนั้น
- ๕.๓.๑๐ ทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความสามัคคีภายในชาติ

พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย ทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ดังนั้น พระราชอำนาจและฐานะของพระองค์จึงได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน เนื่องจากทรงดำรงอยู่ในฐานะอันสูงส่งตามความรู้สึกของประชาชน ซึ่งเต็มไปด้วยความจงรักภักดีและตามคตินิยมโบราณประเพณีและราชธรรมเนียมเป็นที่ยอมรับของประชาชนตลอดมาในประวัติศาสตร์กระทั่งปัจจุบันนี้ ทำให้ทรงมีพระราชอำนาจและพระบารมีอย่างสูงยิ่ง

สิ่งเหล่านี้รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติไว้จึงนับได้ว่าเป็นฐานะและพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยพฤตินัย ตามสภาพข้อเท็จจริงจัดได้ว่าเป็นพระราชอำนาจและบารมีที่สำคัญยิ่ง

โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์ราชสมัยใหม่นอกจากจะทรงมีส่วนช่วยส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว ก็ยังทรงเป็นผู้นำในการพัฒนาความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชาติอีกด้วย พระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญนั้นเป็นเอกประการอย่างใดก็ดีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทุกแบบย่อมมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดสำหรับประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีธรรมเนียมปฏิบัติสำคัญคือพระราชอำนาจที่พระมหากษัตริย์จะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญตามประเพณี การปกครองแผ่นดินในระบอบประชาธิปไตย

พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนชาวไทยมี กำลังใจ และที่ยึดเหนี่ยวทางใจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้ชาติอยู่รอดและดำรงความเป็นเอกราชอยู่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะสังคมปัจจุบันที่ประสบภัยจากรอบทิศทั้งภายในและภายนอกประเทศ สถาบันนี้ก็ได้มีความห่วงใยความปลอดภัยของประชาชนตามท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพราะพระองค์ร่วมทุกข์ร่วมสุขและทางปฏิบัติพระราชกิจเพื่อการแก้ไขปัญหานั้นเป็นเหตุแห่งความทุกข์ยากทั้งหลายเสมอมา ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของปวงชน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทรงใช้เวลาส่วนใหญ่ประทับอยู่เป็นที่พึงของราษฎรทั้งหลายไม่ว่าจะอยู่ในที่ทูลกระหม่อมใดแห่งหนึ่งเพียงไรก็ตาม พระมหากษัตริย์จึงเป็นมิ่งขวัญและเป็นที่รักเคารพเทอดทูนของคนทั้งชาติ ประเทศไทยอยู่ได้เพราะพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งชาติ

๕.๔ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(คำบรรยายของ นายภูษงค์ โพธิ์ภูสย ที่ปรึกษาระดับ ๑๐ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)

๕.๔.๑ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
อำนาจอธิปไตย จะประกอบด้วย

๕.๔.๑.๑ อำนาจนิตินบัญญัติ (รัฐสภา) มีหน้าที่ในการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ให้บุคคล

และองค์กรในประเทศปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความเป็น
ปกติสุขในการอยู่ร่วมกัน

๕.๔.๑.๒ อำนาจบริหาร (รัฐบาล) มีหน้าที่ในการปกครอง บังคับบัญชา สั่งการให้การ

บริหารงานของประเทศบังเกิดความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และความมั่นคง
ของประเทศชาติ

๕.๔.๑.๓ อำนาจตุลาการ (ศาล) มีหน้าที่ในการไต่สวน และพิพากษาคัดสินคดีของบุคคล

หรือองค์กรที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

๕.๔.๒ หลักการสำคัญของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

๕.๔.๒.๑ การยึดหลักกฎหมาย การมีเหตุผล และสันติวิธี

๕.๔.๒.๒ การปฏิบัติตามเสียงข้างมาก รับฟังเสียงข้างน้อย

๕.๔.๒.๓ ความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม

๕.๔.๒.๔ การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเมือง

๕.๔.๓ ทำไมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยจึงมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เนื่องจาก

๕.๔.๓.๑ ประเทศไทยมีการปกครองโดยพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาก่อนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติต่อเนื่องยาวนานมาเกือบ ๘๐๐ ปี

๕.๔.๓.๒ สถาบันพระมหากษัตริย์กับสังคมไทยมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดแน่นแฟ้นมายาวนาน ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และประเพณี

๕.๔.๓.๓ วัฒนธรรมและความเชื่อว่า พระมหากษัตริย์ใช้อำนาจในการปกครองเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตามหลักทศพิธราชธรรม จึงเป็นที่เคารพเทิดทูนเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ

๕.๔.๓.๔ ทรงเป็นกลางทางการเมือง และเป็นที่เคารพสักการะของทุกฝ่ายแม้เกิดเหตุการณ์วิกฤติคับขันอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการเมืองด้วยพระบารมีทำให้วิกฤติคลี่คลาย

๕.๔.๓.๕ ความเสียสละของพระมหากษัตริย์ ที่ทรงปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นพระบารมีที่ทรงสร้าง ทรงสะสม มิใช่เป็นเพียงการสืบทอด

๕.๔.๔ การเลือกตั้ง คือ การคัดเลือกผู้แทนไปใช้อำนาจแทนประชาชน ซึ่งมีความสำคัญมากในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มี ๒ ระดับ คือ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

๕.๔.๕ การเมืองการปกครองของไทยกับประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่านจะก้าวผ่านได้อย่างไร แม้ประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ เป็นเวลาเกือบ ๘๐ ปีแล้ว ปัจจุบันสังคมประชาธิปไตยในช่วงกำลังพัฒนาปรับตัวเปลี่ยนผ่านเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ซึ่งมีทาง ๒ แพร่งให้ก้าวเดินคือ

๕.๔.๕.๑ การเดินไปสู่ความแตกแยกและล่มสลายของประเทศเช่น กรณีการล่มสลาย

การแบ่งแยกตัวของกลุ่มประเทศสหภาพโซเวียต

๕.๔.๕.๒ การก้าวข้ามความแตกแยกไปสู่การเป็นประเทศประชาธิปไตยที่พัฒนาก้าวหน้า

สมบูรณ์เพราะมีสถาบันหลักของชาติเป็นที่ยึดมั่นร่วมกัน ทำให้ดำรงความ

ผูกพันไว้ ไม่แบ่งแยก แม้มีความแตกต่าง ชัดแย้ง สามารถแสวงหาสิ่งที่ดี และ

การสร้างสรรคจากความแตกต่าง ชัดแย้งได้ด้วยการแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง

๕.๔.๖ สถาบันหลักของชาติ และบทบาทของลูกเสือชาวบ้านในการดำรงรักษาสถาบันหลัก
ของชาติ

๕.๔.๖.๑ สถาบันหลักของชาติ ประกอบด้วย สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๕.๔.๖.๒ สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่สำคัญ ทรงนำชาติไทยผ่านพ้นวิกฤติ

สำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพ่อ

หลวงของปวงชนที่ทรงตราครุฑ เพื่อประโยชน์สุขของชาวไทยการเทิดทูนดำรง

รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อเป็นศูนย์รวมความผูกพัน ยึดโยงสถาบัน

ต่างๆ ในชาติ ให้ดำรงความเป็นราชอาณาจักรอันไม่แบ่งแยก ดังคำกล่าวที่ว่า

“รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ได้เท่ากับรักษาชาติไว้ได้”

ฉะนั้นการดำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ การรักษาประเทศ จึงเป็นภาระหน้าที่ของคนไทย ทุกคน
ทุกกลุ่ม ทุกสี ต้องร่วมกันสร้างความสามัคคีของคนในชาติ คือ

(๑) การตระหนักและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์

(๒) การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้อยู่เหนือความขัดแย้งทางการเมือง

(๓) การเฝ้าระวังมิให้มีการจลาจล ล้วงละเมิด หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ การมั่วร้าย

กระทำต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๖. การมอบหมายภารกิจของลูกเสือชาวบ้าน

๖.๑ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

ชาติไทยอยู่รอดและเป็นเอกราชมาจนถึงปัจจุบันนี้ก็เพราะมี ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ
ความสามัคคีปรองดองของคนในชาติเป็นที่ยึดเหนี่ยวไว้ จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปไม่ได้ เปรียบเสมือนเชือก

๓ เกลียว ถ้ามีเกลียวหนึ่งเกลียวใดขาดไปในไม่ช้าอีก ๒ เกลียวก็น่าจะขาดตามไปด้วย ความสามัคคีจะยึดมิให้สถาบันใดสถาบันหนึ่งแยกจากกัน

๖.๑.๑ ชาตินี้มีความสำคัญอย่างไร ทำไมต้องรักดีต่อชาติ

๖.๑.๑.๑ ชาติไทยเป็นสมบัติของคนไทยทุกคน ไม่ใช่เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด

๖.๑.๑.๒ เมื่อชาติไทยเป็นสมบัติของคนไทยทุกคนแล้วทุกคนมีหน้าที่ “ต้อง” รักษาสมบัติอันนี้เอาไว้เพื่อเป็นมรดกตกทอดให้กับลูกหลานเหมือนกับบรรพบุรุษรักษาไว้ให้เรา

๖.๑.๑.๓ ชาติไทยเราเป็นชาติที่อุดมสมบูรณ์เป็นอยู่ชั่ววุ่นต่างชาติดังต้องการอย่างยิ่ง เราฐานะเจ้าของก็ต้องป้องกันอย่างถึงที่สุด

๖.๑.๑.๔ การป้องกันรักษาชาติในปัจจุบันไม่ต้องออกทัพจับศึกเหมือนอย่างในสมัยโบราณ แต่เราทำได้ง่าย ๆ คือ “ให้มีความสามัคคีปรองดอง” กันเท่านั้น อย่าเชือดค่ายแห่งของศัตรูก็เท่ากับเราช่วยกันป้องกันชาติแล้ว

๖.๑.๑.๕ ฝ่ายที่ต้องการชาติไทยมีวิธีการลึกลับซึ่งโดยการยุแหย่ของศัตรูให้คนไทยต่อคนไทยตั้งตนเป็นศัตรูกันแล้วจับอาวุธขึ้นมารบราฆ่าฟันกัน

๖.๑.๑.๖ มีคนไทยที่หลงกลศัตรูจึงเกิดการฆ่ากันตายทุกวันซึ่งถ้าคิดให้ดีแล้วคนที่ตายไปทุกวันไม่ว่าฝ่ายใดก็เป็นคนไทยด้วยกันทั้งนั้น

๖.๑.๑.๗ เป็นเรื่องที่น่าเศร้าใจหรือไม่ คนไทยต้องฆ่ากันเองทั้งที่มีเชื้อชาติ ศาสนาเดียวกัน มีบรรพบุรุษคนเดียวกัน แต่คนไทยต้องมาตายเพราะมือของคนไทยด้วยกัน ทำไมเราไม่ใช้มือของเราไว้ฆ่าศัตรูต่างชาติทำไมเราต้องฆ่ากันเอง

๖.๑.๑.๘ เหตุที่เราต้องฆ่ากันเอง เพราะหลงกลของศัตรูจึงขอฝากกับลูกเสือช่วยชี้แจงผู้ที่หลงผิดเข้าใจว่าคนไทยด้วยกันอย่าฆ่ากันเลย อย่าตั้งตนเป็นศัตรูกันเลย จงมาช่วยกันทำมาหากินดีกว่า รักกันดีกว่า

๖.๑.๒ ศาสนามีความสำคัญอย่างไร

๖.๑.๒.๑ ศาสนาทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี พระศาสดาทุกพระองค์มิได้เกิดในเมืองไทย ท่านบำเพ็ญความดีมาจนเราต้องนับถือ

๖.๑.๒.๒ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ และยึดมั่น แต่ต้องไม่ขัดแย้งกับศาสนาอื่นๆ

๖.๑.๒.๓ การยึดมั่นในศาสนาคือการปฏิบัติตามคำสั่งสอนและช่วยกันจรรโลงศาสนา
ไว้ให้ยั่งยืนตลอดไป เช่น การพัฒนาวัด การใส่บาตร การทำบุญ

๖.๑.๓ พระมหากษัตริย์

๖.๑.๓.๑ พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แต่เดิมเป็นแม่ทัพนำทหารออกต่อสู้ปกป้องคุ้มครอง
แผ่นดินให้เรา มีพระคุณต่อชาติไทยอย่างล้นเหลือ และกษัตริย์ทุกพระองค์ยอม
เสียสละทุกอย่างแม้ชีวิต เพื่อรักษาชาติไทยยกตัวอย่าง พระนเรศวรมหาราช

๖.๑.๓.๒ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานอันควรเคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

๖.๑.๓.๓ พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

๖.๑.๓.๔ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก

๖.๑.๓.๕ โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ไม่เคยทอดทิ้งประชาชน
พระองค์ห่วงใยประชาชน คนไทยทุกคนไม่ว่าที่ใดเดือดร้อนพระองค์ต้อง
ช่วยเหลือทุกครั้ง ทรงพระราชทานโครงการพระราชดำริมากกว่า ๔,๐๐๐
โครงการและพระราชทานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอันเป็นต้นแบบในการ
ปฏิบัติจึงนับว่าพระองค์เป็นผู้ที่เราจะต้องจงรักภักดีจนถึงที่สุด โดยเฉพาะ
พระองค์ทรงเป็นประมุขของลูกเสือชาวบ้าน เราจึงต้องจงรักภักดีและปกป้อง
คุ้มครองพระองค์ตลอดไป

๖.๒ การปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือโดยเคร่งครัด

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

๖.๒.๑ โดยสัญญาตญาณของมนุษย์แล้วต้องการให้ผู้อื่นยกย่องว่าเป็นคนดีด้วยกันทุกคน แต่บาง
คนกลายเป็นคนไม่ดีเพราะไม่มีหลักในการปฏิบัติว่าจะต้องทำอะไรจึงจะเป็นคนดี
สมควรได้รับการยกย่อง

๖.๒.๒ กฎของลูกเสือทั้ง ๑๐ ข้อ คือหลักในการปฏิบัติทั้งจะทำให้คนกลายเป็นคนดีเพราะกฎทั้ง
๑๐ ข้อนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามทั้งสิ้น ไม่มีข้อใดที่ประพจน์แล้วจะเสื่อมเสียรับรองว่าหาก
สามารถปฏิบัติตามกฎของลูกเสือโดยเคร่งครัดแล้วจะกลายเป็นคนดีเป็นคนที่มีเกียรติ
เชื่อถือได้ เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของคนทั่วไป

๖.๒.๓ สำหรับผู้ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นลูกเสือแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามกฎของลูกเสือทั้ง
๑๐ ข้อ เพราะข้าราชการก็มีระเบียบวินัยที่จะต้องปฏิบัติ พระกษัตริย์ก็ต้องมีศีลที่ต้องปฏิบัติ
ลูกเสือก็มีกฎต้องปฏิบัติ

๖.๓ การป้องกัน การประทุมิชอบของเจ้าหน้าที่

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

- ๖.๓.๑ เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยต้องมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของโลกเพราะเจ้าหน้าที่มีจำนวนมากก็ต้องมีคนไม่ดีปะปนมาบ้าง แต่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่เป็นคนดีทั้งสิ้นแม้แต่ในหมู่บ้านหนึ่งๆ มีคนไม่กี่ร้อยคนก็ยังมีคนไม่ดีอยู่บ้าง แล้วข้าราชการเป็นแสนๆ คนทำไมจะไม่มีคนไม่ดี
- ๖.๓.๒ หากมีเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งมาทำไม่ดีขึ้นในหมู่บ้านของท่าน ท่านจะเหมาว่าเจ้าหน้าที่หน่วยนั้นไม่ดีทั้งหมด จะทำให้เจ้าหน้าที่ดี ๆ เสียกำลังใจในการประกอบความดี
- ๖.๓.๓ หากมีเจ้าหน้าที่ทำไม่ดีขึ้นท่านต้องช่วยป้องกันด้วยวิธีการที่ฉลาดและรอบคอบ ตรงกันข้ามกับเจ้าหน้าที่ทำดีท่านต้องส่งเสริมและให้กำลังใจ
- ๖.๓.๔ การป้องกันเจ้าหน้าที่ทำไม่ดีทำได้ไม่ยากทำโดยวิธีการละมุนละม่อม ตามหลักของลูกเสือ เพราะลูกเสือไม่ใช้วิธีการที่รุนแรง
- ๖.๓.๕ หลักในการป้องกันเจ้าหน้าที่ทำไม่ดีตามวิธีการของลูกเสือ คือ
 - ๖.๓.๕.๑ ไม่ให้ความร่วมมือใดๆทั้งสิ้น
 - ๖.๓.๕.๒ ให้คนที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน ว่ากล่าวตักเตือน
 - ๖.๓.๕.๓ รายงานผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นทราบเพื่อดำเนินการไปตามระเบียบ ซึ่งวิธีการนี้จะได้ผลเต็มที่ เพราะไม่มีผู้บังคับบัญชาคนใดต้องการให้ลูกน้องของตนทำไม่ดี แต่ที่มีเจ้าหน้าที่ทำไม่ดีเพราะผู้บังคับบัญชาไม่มีโอกาสรู้ว่าลูกน้องของตนดีหรือไม่ดี เนื่องจากชาวบ้านไม่รายงานให้ทราบ
- ๖.๓.๖ หากเราใช้วิธีการดังกล่าวมาแล้ว สามารถแก้ไขเจ้าหน้าที่ชั่วให้หมดไปจากหมู่บ้านและเป็นวิธีการที่ถูกต้อง หากเราไม่มีวิธีการที่ถูกต้อง เช่น ดักทำร้ายเจ้าหน้าที่ตาย เจ้าหน้าที่ไม่ดีอาจจะหมดไปจริงแต่เราต้องติดคุกไม่เกิดประโยชน์อะไร และเป็นการขัดต่อหลักศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมของไทยด้วย

๖.๔ การป้องกันมิให้คนไม่ดีมีอำนาจและให้การยกย่องคนดี

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

- ๖.๔.๑ ในสังคมใดก็ตามหากมีคนไม่ดีอยู่เพียงคนเดียว จะทำความเดือดร้อนให้กับสังคมนั้นมากน้อยตามความไม่ดีที่เขาสร้างขึ้น
- ๖.๔.๒ หากเราต้องการให้หมู่บ้านของเรามีแต่ความสงบสุขร่มเย็น เราต้องช่วยกันป้องกันมิให้มีคนไม่ดี

๖.๔.๓ การป้องกันคนไม่ดีก็ทำตามวิธีการของลูกเสือ เช่นเดียวกับการป้องกันเจ้าหน้าที่ที่ไม่ดี

๖.๔.๔ หลักในการป้องกันคนไม่ดี

๖.๔.๔.๑ ไม่ให้ความร่วมมือ คอยดูการเคลื่อนไหว แก่ไขเป็นชั้นๆ

๖.๔.๔.๒ ว่ากล่าวตักเตือนให้เลิกประพฤติไม่ดี ดึงให้ไปรวมกลุ่มกับคนดี

๖.๔.๔.๓ รายงานให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการไปตามกฎหมาย

๖.๕ หมั่นซุ่มนุมน และพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

๖.๕.๑ ไม่ว่าชาติใด หมู่บ้านใด จะเจริญรุ่งเรืองได้ก็ขึ้นอยู่กับความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ
ในหมู่บ้านนั้น

๖.๕.๒ การฝึกลูกเสือชาวบ้านก็มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ท่านมีความสามัคคีปรองดองกัน

๖.๕.๓ ความสามัคคีปรองดองเมื่อเกิดขึ้นแล้วยังยั่งยืนอยู่ได้ก็ต่อเมื่อได้มีการพบปะกันอยู่เป็นประจำ หากไม่มีโอกาสพบปะกัน นาน ๆ ไปความสามัคคีปรองดองก็หมดไปด้วย

๖.๕.๔ ดังนั้นลูกเสือชาวบ้านทุกคนต้องมีการพบปะกันโดยสม่ำเสมอ เพื่อรักษาความสามัคคี
ปรองดองให้แน่นแฟ้น

๖.๕.๕ การพบปะของลูกเสือนั้นควรจะทำอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อทบทวนพระบรมราโชบาย
อุดมการณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี คำปฏิญาณและกฎ

๖.๕.๖ ในการพบปะกันแต่ละครั้งจะต้องมีการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ใช่พบปะ
กันเพื่อกระทำในสิ่งที่ไม่สมควร

๖.๕.๗ นอกจากพบปะกันระหว่างลูกเสือรุ่นเดียวกันแล้วยังต้องหาโอกาสพบปะลูกเสือรุ่นอื่นด้วย
ตามโอกาสอันควร

๖.๕.๘ ข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือกัน เช่น การไปช่วยงานอย่าไปสร้างความหนักใจให้กับเจ้าของ
งาน จะต้องช่วยเหลือตนเอง เช่น หาอาหารไปกินเอง และถ้าหาสิ่งของไปช่วยเจ้าของงาน
ด้วยจะเป็นการ ดียิ่ง

๖.๕.๙ เสนอแนะในการจัดกลุ่มช่วยกันทำงาน ที่เรียกว่าการลงแขก การเอาแรงแลกเปลี่ยนกันทำไร่
ทำนา และทำสวน

๖.๖ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

๖.๖.๑ ชาติไทยไม่เจริญเท่าที่ควร เพราะคนไทยบางส่วนมีนิสัยเฉื่อยชาไม่กระตือรือร้นในการ
ทำงาน ไม่คำนึงถึงความสำคัญของเวลา ทำงานตามความพอใจของตัวเองไม่มีความ
รับผิดชอบ ไม่สำนึกในหน้าที่ ไม่ขยัน

- ๖.๖.๒ เวลาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ไม่สามารถจะเรียกกลับคืนมาได้ แม้จะมีเงินเท่าใดก็ซื้อเวลาไม่ได้
- ๖.๖.๓ เมื่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดแล้วเราจะต้องใช้เวลาทุกวินาทีให้เกิดประโยชน์ หากเราปล่อยเวลาล่วงเลยไปโดยไม่ทำอะไรเท่ากับเรานั้นใกล้วันตายเข้าไปอีก โดยที่เราไม่ได้ทำอะไร
- ๖.๖.๔ ดังนั้นจึงขอให้ทุกคนใช้เวลาทุกวินาทีให้เกิดประโยชน์ เช่น มีเวลาว่างให้ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ หากทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างอย่าปล่อยให้เวลาว่างล่วงเลยไปโดยไม่ทำอะไรแล้ว ในไม่ช้าฐานะครอบครัวก็จะมั่นคงขึ้น
- ๖.๖.๕ อย่าใช้เวลาไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์ เช่น ไปเล่นการพนัน ตีไก่ ฯลฯ ให้ใช้เวลาเหล่านั้นมาทำมาหากินเพื่อสร้างอนาคตของตนจะดีกว่า การใช้เวลาวางแผนไว้ล่วงหน้า ก่อนนอนหรือตื่นนอนจะว่าในวันนั้นๆ ควรทำอะไร เมื่อใด จะเสร็จเมื่อใด
- ๖.๖.๖ ยกตัวอย่างชาติที่เจริญ เช่น ญี่ปุ่น เยอรมัน อิสราเอล คนในชาติจะใช้เวลาทำงานตลอดเวลา

๖.๗ การหาสมาชิกเพิ่ม

คำแนะนำในการอธิบายภารกิจ ข้อนี้

- ๖.๗.๑ หมู่บ้านจะสงบสุขร่มเย็นได้ต่อเมื่อคนในหมู่บ้านเป็นคนดี มีความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียวกัน
- ๖.๗.๒ กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการหนึ่งที่ทำให้ทุกคนเป็นคนดี และทำให้มีความรักกันฉันท์พี่น้อง ไม่เบียดเบียนกันทั้งทาง กาย วาจา ใจ
- ๖.๗.๓ ฉะนั้นเราจึงต้องช่วยกันทำให้คนในหมู่บ้าน ในตำบลของเรากลายเป็นคนที่ทั้งหมด โดยการชักชวนมาฝึกลูกเสือชาวบ้าน หรือถ้ามาฝึกเป็นลูกเสือชาวบ้านไม่ได้ก็ขอให้เขามาร่วมอุดมการณ์เดียวกัน
- ๖.๗.๔ หากทุกคนเป็นลูกเสือชาวบ้านแล้วหมู่บ้านก็จะมีแต่คนดี จะมีแต่ความสามัคคี มีแต่ความสงบสุข
- ๖.๗.๕ ฉะนั้นหากเราช่วยกันชักชวนผู้อื่นมาเป็นลูกเสือชาวบ้านได้มากเท่าใดประโยชน์ก็จะขึ้นกับตัวเราเองและหมู่บ้านของเรามากขึ้นเท่านั้น
- ๖.๗.๖ นอกจากประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ประโยชน์อีกประการหนึ่งก็คือทำให้เรามีเพื่อนมากขึ้น เพราะในกิจการลูกเสือชาวบ้านรุ่นใดหากเราจะไปที่ใดจะพบแต่คนที่เป็นพวกเดียวกัน มีเรื่องเดือดร้อนก็ขอความช่วยเหลือกันได้
- ๖.๗.๗ นอกจากจะชักชวนผู้อื่นมาเป็นลูกเสือชาวบ้านแล้ว เรายังต้องนำวิชาความรู้ที่เราได้รับในการฝึกอบรมไปถ่ายทอดให้กับผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการฝึกด้วย และสิ่งใดที่เป็นสิ่งดีให้พยายามแนะนำสั่งสอนให้เขาประพฤติปฏิบัติตามเพื่อทำให้คนกลายเป็นคนดี ทั้งหมดและสมกับคำปฏิญาณข้อ ๒ ว่า “ลูกเสือช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

- ๖.๗.๘ การเป็นลูกเสือที่ดีต้องเป็นทั้งกายและใจ กล่าวคือสิ่งที่เราได้รับผ้าผูกคอพระราชทานก็ได้อธิษฐานว่าเป็นลูกเสือทางกาย หากเราไม่ปฏิบัติตามกฎของลูกเสือเรียกว่าใจเรายังไม่เป็นลูกเสือ เราจะต้องเป็นทั้งกายและใจคือต้องปฏิบัติตามกฎของลูกเสือด้วย
- ๖.๗.๙ เมื่อเราเป็นลูกเสือแล้ว เราไม่ปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ เราจะถูกตำหนิจากคนทั่วไป ทั้งนี้เพราะคนทั่วไปมองลูกเสือชาวบ้านว่าเป็นผู้มีเกียรติ หากเราไม่ทำตัวให้สมกับที่ชาวบ้านยกย่องเราจะถูกตำหนิเปรียบเสมือนพระไม่ถือศีล หรือข้าราชการไม่มีระเบียบวินัย
- ๖.๗.๑๐ การปฏิบัติตามกฎของลูกเสือต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอให้เกิดความเคยชิน

๗. ลูกเสือชาวบ้านกับสังคม

สังคม คือ คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน อาจแยกความมั่นคงด้านสังคมออกเป็น ๒ ส่วนด้วยกัน คือ

๗.๑ สังคมโดยทั่วไป สภาพปัญหาที่มีอยู่ทั่วไปในสังคมส่วนใหญ่ของประเทศไทย คือ ความยากจน ปัญหาสุขภาพ และความเจ็บป่วย ความด้อยโอกาสทางการศึกษา ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ จะได้รับการแก้ไขเยียวยา โดยหน่วยงานของรัฐ องค์กรหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับศาสนา การศึกษา การสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อย การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ

๗.๒ สังคมจิตวิทยา เป็นเรื่องของจิตใจที่หลอมรวมเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้นของคนส่วนใหญ่ในสังคม ในเรื่องสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ เช่น อุดมการณ์ชาติ ความรักชาติรักแผ่นดิน ความสามัคคีปรองดอง ความหยิ่งในเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของชาติ ยามใดที่ชาติเผชิญกับภัยอันตราย ทุกคนจะร่วมมือร่วมใจกันปกป้องรักษาอย่างไม่เกรงกลัว เสียสละได้แม้กระทั่งชีวิต

ลูกเสือชาวบ้านมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคมในระดับต่างๆ โดยเริ่มจากตัวเองและครอบครัวจนถึงระดับชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด รวมทั้งระดับชาติ โดยสรุปดังต่อไปนี้

๗.๒.๑ ระดับบุคคล และครอบครัว

๗.๒.๑.๑ ปัจจัย ๔ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย การบริการ

สาธารณูปโภคสิ่งอำนวยความสะดวก

๗.๒.๑.๒ ความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน

๗.๒.๑.๓ สุขภาพอนามัย ร่างกาย จิตใจ

๗.๒.๑.๔ ความเกษมสุขในการอยู่และมีสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน
(สุขภาพ สุขใจ มีความมั่นคง และมีความมั่งคั่ง)

๗.๒.๒ ระดับชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

๗.๒.๒.๑ การศึกษา

๗.๒.๒.๒ ศาสนา วัฒนธรรม

๗.๒.๒.๓ การพัฒนาสาธารณประโยชน์

๗.๒.๒.๔ สหการ และสหกรณ์

๗.๒.๒.๕ การส่งเสริมอาชีพความเป็นอยู่

๗.๒.๒.๖ การรักษาความปลอดภัย

๗.๒.๒.๗ การบรรเทาภัย

๗.๒.๒.๘ วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติ

๗.๒.๒.๙ การสุขภาพีบาลและอนามัย

๗.๒.๓ ระดับชาติ

๗.๒.๓.๑ การเมือง ยึดมั่นและปฏิบัติตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นวิถีทางชีวิต ร่วมมือกับทาง

ราชการในฐานะพลเมืองดีที่มีคุณภาพ

๗.๒.๓.๒ เศรษฐกิจ พึ่งตนเอง ช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พัฒนา

คุณภาพชีวิต การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อาศัยกระบวนการ

หมู่พวก หรือระบบหมู่ในการประกอบอาชีพและการแก้ปัญหา

๗.๒.๓.๓ สังคมจิตวิทยา ยึดมั่นและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และ

ราชบัลลังก์ มีความรักสามัคคี ประองดองในการอยู่ร่วมกันเป็นการ

รวมขวัญ กำลังใจของคนในชาติ

๗.๒.๓.๔ การทหาร เป็นพลเมืองดี ที่พร้อมสนับสนุนราชการทหาร ตำรวจ

ในการป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๗.๒.๓.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แสดงออกด้านความเป็นพลเมืองดี

ปฏิบัติตาม คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ยุติการณ์ พระบรม-

ราชาธิบาย เป็นมิตรกับคนทุกคน เป็นผู้มีความรับผิดชอบได้ ประพฤติชอบ

ด้วย กาย วาจา ใจ

การมองปัญหาความมั่นคงของลูกเสือชาวบ้าน

- มุ่งเน้นความเป็นพี่น้องกันด้วยการสร้างสัมพันธ์ภาพส่วนบุคคล

- ความเป็นลูกเสือด้วยกัน การแก้ปัญหาจึงต้องใช้ระบบหมู่

- ความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยึดถือเป็นชีวิตจิตใจ

ที่ดำรงความมุ่งหมายรักษาไว้ให้ได้ตลอดไป จึงมองทุกด้านของความมั่นคง เสมือน

ลูกวงกลมที่ผ่าแล้ว ๓ ครั้ง จะได้ ๔ เสี้ยว

จึงต้องคิดถึงคุณสมบัติของความมั่นคงในทุกๆ ด้าน ในด้านการทำกิจกรรม จะต้องคำนึงถึง

ยุติการณ์ พระบรมราชาธิบาย เจตนารมณ์ ภารกิจ คำปฏิญาณ กฎของลูกเสือ และธรรมเนียมประเพณีของ

ลูกเสือชาวบ้าน ให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก

ผนวก ก

การเตรียมการฝึกอบรม

๑. การจัดสมาชิกเข้ารับการอบรม

ควรให้ราษฎรทุกหลังคาเรือนเป็นตัวแทนเข้ารับการฝึก ส่วนมากผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมนั้นจะเป็นราษฎรชาวบ้านใกล้เคียงเข้าร่วมทุกครั้ง รวมทั้งบุคคลสำคัญในท้องถิ่นด้วย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร แพทย์ประจำตำบล ครู ตำรวจ ทหาร ข้าราชการพลเรือน พนักงานห้างร้าน รัฐวิสาหกิจ นักการเมือง และบุคคลสำคัญของท้องถิ่นเข้าร่วมทุกครั้ง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรนำอุปกรณ์ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องมือ เครื่องใช้ อาหารและค่าใช้จ่ายบางส่วนสำหรับตนเองตลอดการฝึก ๔ วัน หรือตามฐานะ ความเป็นอยู่ของแต่ละคน จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นควรอยู่ในเกณฑ์ร้อยละดังต่อไปนี้

- ๑.๑ รุ่นละ ๑๒๐-๒๐๐ คน เป็นอย่างน้อย ถ้าเกิน ๑๖๐ คนควรจัดเป็น ๒ กอง ก และ ข
- ๑.๒ ผู้หญิงแต่ละรุ่น ประมาณร้อยละ ๓๐ คน
- ๑.๓ อายุ ๑๕-๑๙ ปี ประมาณร้อยละ ๓๕
- ๑.๔ อายุ ๒๐-๓๕ ปี ประมาณร้อยละ ๓๐
- ๑.๕ อายุ ๓๖-๔๕ ปี ประมาณร้อยละ ๒๐
- ๑.๖ นอกนั้นประมาณร้อยละ ๑๕

๒. การจัดหมู่

เมื่อคณะผู้ให้การฝึกอบรมไปถึงต้องปฐมนิเทศตามหลักของลูกเสือ และการแบ่งหมู่จะมีชาวบ้านแต่ละบ้าน ตลอดจนผู้มีอาชีพต่างกันอยู่คละกันเป็นหมู่ๆ ตามส่วน แต่ละหมู่ต้องมีวิทยากรประจำหมู่ด้วย

การแบ่งหมู่บางครั้งมีเกิน ๘ หมู่ เพราะคนจำนวนมากก็แบ่งออกเป็น ๒-๓ กองแล้วแต่จำนวนสมาชิก (ควรจัด ๘ หมู่เป็น ๑ กอง) เพื่อสะดวกในการควบคุมและแบ่งเป็นหมู่สีต่างๆ ตามแบบของลูกเสือแต่ละหมู่มีสมาชิก ๑๒ ถึง ๑๔ คน ต้องไม่เกิน ๒๐ คน

๓. การจัดที่พัก(เชลเตอร์)

- ๓.๑ จัดบ้านราษฎรที่สามารถบรรจราษฎรได้ตามจำนวนของแต่ละหมู่ที่จัดไว้ ห่างกันพอสมควร มีทำเลที่ดีอยู่ในย่านชุมชน (หากสภปรกรกรงรังย้งดี)

- ๓.๒ บ้านที่จัดควรให้กระจายทั่วหมู่บ้าน เพื่อเป็นตัวอย่างในการพัฒนา

- ๓.๒ ลูกเสือที่เข้าพักจะต้องปรับปรุง พัฒนาตามวิธีการของลูกเสือ

กรณีไม่สามารถหาที่พักตามข้อ ๓.๑ ได้ ให้จัดสถานที่เป็นอาคารรวมหรืออาคารเรียนหรือศาลาวัด

๔. สถานที่ฝึกอบรม

- ๔.๑ โรงเรียน สนามโรงเรียน
- ๔.๒ ศาลา วัด บริเวณวัด
- ๔.๓ บริเวณลานกลางหมู่บ้าน ได้ร่มไม้ จัดเป็นที่เรียน ที่เล่นตามธรรมชาติ
- ๔.๔ ที่เหมาะสมอื่นๆ ที่เป็นจุดรวมของราษฎรในหมู่บ้านนั้นๆ

๕. วัสดุอุปกรณ์การฝึก

ใช้อุปกรณ์การฝึกตามระบบของการฝึกลูกเสือ อุปกรณ์อาจหาได้ในพื้นที่และให้เป็นไปตามธรรมชาติ

๖. การสนับสนุน

การสนับสนุนอาหารในระหว่างการฝึกอบรมนั้น ถือหลักการโดยให้ราษฎรที่เข้ารับการอบรมได้รู้จักเสียสละและช่วยตัวเองให้มากที่สุด กองอำนวยการฝึกอบรมควรสนับสนุนสิ่งที่จำเป็น และขาดแคลนจริงๆ เท่านั้น

๗. การแต่งกายของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การแต่งกายถือตามสภาพความเป็นอยู่เท่าที่มี ทางกองอำนวยการต้องสนับสนุนผ้าผืนคอสี่ และห่วงสวมผ้าผูกคอระหว่างการฝึกอบรม

๘. การจัดกำลังเจ้าหน้าที่และวิทยากร

- ๘.๑ การแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ของแต่ละรุ่น

๘.๑.๑ ในกรุงเทพมหานคร

- ๘.๑.๑.๑ โดยความเห็นชอบของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ ร่วมกับคณะกรรมการบริหารชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านกลุ่มเขต
เสนอรายชื่อผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

- ๘.๑.๑.๒ ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึก เสนอบัญชีรายชื่อผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรให้ผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านเขตลงนามแต่งตั้ง

๘.๑.๒ ส่วนภูมิภาค

- ๘.๑.๒.๑ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน
จังหวัด เสนอรายชื่อผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

- ๘.๑.๒.๒ ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึก เสนอบัญชีรายชื่อผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรให้ผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านอำเภอหรือจังหวัดลงนามแต่งตั้ง

- ๘.๒ การแต่งตั้งวิทยากรและเจ้าหน้าที่จากศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านภาค/หมายเลข และศูนย์ประสานงานกองร้อย ตชด. ตามพื้นที่ซึ่งมีการฝึกอบรมต้องสำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรลูกเสือชาวบ้านและสำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นวุฒดเบดจ้มาแล้ว

- ๘.๓ วิทยากรอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๔ คน และวิทยากรหญิงไม่ต่ำกว่า ๓ คน ต่อการฝึกอบรม ๑ กอง

- ๘.๔ กองอำนวยการฝึกอบรมต้องประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รับรายงานตัว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่

ประวัติ เจ้าหน้าที่ผู้สมัคร เจ้าหน้าที่จ่ายอุปกรณ์และอาหาร เจ้าหน้าที่สื่อสาร เจ้าหน้าที่พยาบาล และสวัสดิการและอื่นๆ ไม่น้อยกว่าฝ่ายละ ๒ คน

๙. การประสานงาน

แจ้งโครงการให้ทุกส่วนราชการทราบ เพื่อให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกและช่วยเหลือ ตลอดจนการรักษาความปลอดภัย ได้แก่

๙.๑ จังหวัด

๙.๒ อำเภอ โดยหน่วยงานเหล่านี้ต้องแบ่งภาระรับผิดชอบเป็นฝ่ายๆ

๑๐. วิธีให้การฝึกอบรม

๑๐.๑ การฝึกอบรมให้ใช้การปฏิบัติเป็นหลักโดยยึดกระบวนการ ๕ ร่วม คือ ร่วมอยู่ ร่วมกิน ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม

๑๐.๒ การบรรยายควรใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ นาที

๑๐.๓ ควรใช้ภาษาท้องถิ่นในการบรรยาย

๑๐.๔ ก่อนบรรยายทุกครั้ง จะมีการร้องเพลงและเล่นเกมสนุกสนานตามแบบของลูกเสือ และใช้เพลงให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน

๑๐.๕ การจัดบันทึกคำสอนให้เป็นไปโดยความสมัครใจ และความสามารถของผู้ที่รับการฝึกอบรม

๑๐.๖ ยกตัวอย่างประกอบและชี้แจงให้เข้าใจจากพื้นฐานชีวิตประจำวันของราษฎรและสิ่งแวดล้อม

๑๐.๗ คณะผู้ให้การฝึกอบรมไม่ควรกล่าวถึงลัทธิทางการเมือง การทหาร การข่าวใดๆ ให้ย่ำเรื่องชาติ

ศาสนา พระมหากษัตริย์ อุดมคติของลูกเสือ ความสามัคคี ชีวิตประจำวันอันเป็นประโยชน์

ของชาวบ้านเอง เช่น อาชีพ ความขยัน ความประพฤติ สังคม ฯลฯ

๑๑. สิ่งให้ผู้รับการฝึกอบรมต้องเตรียมให้พร้อม

๑๑.๑ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มตลอดการฝึกอบรมและต้องมีชุดสุภาพอย่างน้อย ๑ ชุด

๑๑.๒ เครื่องนอน

๑๑.๓ ของใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม รองเท้า แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ชันน้ำ สบู่ แป้ง หวี เป็นต้น

๑๑.๔ เชือก สำหรับผูกเงื่อนขนาดเท่าดินสอด้ายาว ๒.๕๐ เมตร

๑๑.๕ ยารักษาโรค (สำหรับผู้มีโรคประจำตัว)

๑๑.๖ เครื่องดนตรีที่ตนถนัด (ถ้ามี)

๑๑.๗ เครื่องมือในการพัฒนา คนละ ๑ อย่าง (ถ้ามี) เช่น เลื่อย ฆ้อง มีด จอบ เสียม เป็นต้น

๑๑.๘ เงิน (เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง ๔ วัน ๓ คืน)

๑๑.๙ รายงานตัวที่.....ในวันที่.....เดือน.....

พ.ศ..... ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....

๑๒. ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแล้วจะได้อะไร

- ๑๒.๑ มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ และได้รับสิ่งของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - ๑๒.๑.๑ ผ้าผูกคอ ห่วงสวมผ้าผูกคอ และเข็มตราคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - ๑๒.๑.๒ วุฒิบัตรและบัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน
- ๑๒.๒ ได้เข้าใจวิธีการพัฒนาตนเอง/ครอบครัว พัฒนาอาชีพ พัฒนาถิ่นที่อยู่ ชุมชน สังคมส่วนรวมและชาติบ้านเมือง
- ๑๒.๓ ได้รับการยอมรับว่าเป็นคนดี มีเกียรติเชื่อถือได้ สามารถบังคับใจตนเอง พึ่งตนเองและเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส
- ๑๒.๔ ได้ตอบแทนคุณแผ่นดินและแก้ไขปัญหาลำคัญๆ ของชาติ
- ๑๒.๕ ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรและรับ-ส่งเสด็จฯ อย่างใกล้ชิด
- ๑๒.๖ ได้เพื่อนใหม่ทั่วประเทศ ที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มุ่งมั่นเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ และสร้างความผูกพันฉันท์พี่น้อง
- ๑๒.๗ ได้เรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ๑๒.๘ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของลูกเสือชาวบ้าน

ผนวก ข

แบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม

ในระหว่างกรฝึกอบรมให้กองอำนวยการฝึกอบรมจัดทำแบบฟอร์มต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ดังต่อไปนี้

แบบที่ ๑ ใบสมัคร

แบบที่ ๒ ข้อมูลบุคคล

แบบที่ ๓ ตารางการตรวจสอบเวลาการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

แบบที่ ๔ บัญชีรายชื่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือชาวบ้านรุ่น

แบบที่ ๕ บัญชีรายชื่อสมาชิกลูกเสือชาวบ้าน

แบบที่ ๖ คำขอรับผ้าผูกคอพระราชทาน เพื่อมอบให้วิทยากรที่มีสิทธิได้รับตามหลักเกณฑ์

แบบที่ ๗ รายงานผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแต่ละรุ่นให้เก็บรักษาแบบฟอร์มต่าง ๆ ดังนี้

(๑) หน่วยงานเจ้าของโครงการ

เก็บรักษา แบบที่ ๑ , แบบที่ ๒ , แบบที่ ๔ , แบบที่ ๕ และแบบที่ ๗ รวม ๕ แบบ

(๒) ศปภ.ลส.ชบ.หมายเลข

เก็บรักษา แบบที่ ๔ , แบบที่ ๕ , แบบที่ ๖ และแบบที่ ๗ รวม ๔ แบบ

(๓) ผู้อำนวยการฝึกอบรม

เก็บรักษา แบบที่ ๓

สำหรับใน กทม. การดำเนินการตามข้อ (๒) คำว่า ศปภ.ลส.ชบ.หมายเลข หมายถึง ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์

ใบสมัครเข้ารับการฝึกอบรม ลส.ชบ.

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เลขประจำตัวประชาชน.....อาชีพ.....

วุฒิการศึกษา.....

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

Email :โทรศัพท์ (มือถือ).....โทรสาร.....

๑. มีความสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม ลส.ชบ.

๑.๑ ระหว่างวันที่.....

๑.๒ ฝึกอบรมที่.....

๒. ระหว่างการฝึกอบรม ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบ และกฎของค่ายฝึกอบรมอย่างเคร่งครัด

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับสมัคร

(.....)

หมายเหตุ ทำ ๒ ใบ ส่งเจ้าของโครงการ ๑ ใบ เก็บไว้ที่ผู้สมัคร ๑ ใบ

แบบที่ ๒

เลขที่ผู้สมัคร.....

เลขประจำตัวประชาชน.....

ข้อมูลบุคคล

รูปถ่าย

ฝึกอบรม ลส.ชบ. รุ่นที่.....ของประเทศ รุ่นที่.....ของจังหวัด

รุ่นที่.....ของอำเภอ/เขต สถานที่ฝึก.....

๑. ชื่อ.....นามสกุล.....

๒. เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สถานที่เกิด(จังหวัด).....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย/ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

๔. ลักษณะรูปร่างสูง.....ช.ม. น้ำหนัก.....กก. สีตา.....สีผิว.....ตำหนิ.....

๕. ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....

ที่อยู่.....

๖.ญาติพี่น้องร่วมสายโลหิตเดียวกัน จำนวน.....คน (ถ้ามีมากกว่า ๒ คนให้เขียนไว้ด้านหลัง)

๖.๑ที่อยู่.....

๖.๒ที่อยู่.....

๗. ชื่อสามี/ภรรยา.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....

๘. บุตร จำนวน.....คน (ถ้ามีมากกว่า ๒ คนให้เขียนไว้ด้านหลัง)

๘.๑ที่อยู่.....

๘.๒ที่อยู่.....

๙. การศึกษาสูงสุด.....

๑๐. อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

๑๑. อื่น ๆ ๑๑.๑ เพื่อนสนิทชื่อ.....โทรศัพท์.....

๑๑.๒ งานอดิเรก.....

๑๑.๓ ความสามารถพิเศษ.....

(ลงชื่อ).....เจ้าของข้อมูล

(.)

(ลงชื่อ).....ผู้เขียน

(.)

...../...../.....

ตารางตรวจสอบเวลาการฝึกอบรม ลส.ชบ.

วันที่..... ของอำเภอ/เขต..... วันที่..... ของจังหวัด/กทม.

วันที่..... ของประเทศ

ค่าย..... หมู่สี่.....

ลำดับ	ยศ ชื่อ นามสกุล	๑			๒			๓			๔		
		ช	บ	ค	ช	บ	ค	ช	บ	ค	ช	บ	ค
๑.													
๒.													
๓.													
๔.													
๕.													
๖.													
๗.													
๘.													
๙.													
๑๐.													
๑๑.													
๑๒.													
๑๓.													
๑๔.													
๑๕.													

ลงชื่อ.....วิทยากรประจำหมู่สี่
(.....)ลงชื่อ.....วิทยากรประจำหมู่สี่
(.....)ลงชื่อ.....วิทยากรประจำหมู่สี่
(.....)

บัญชีรายชื่อคณะกรรมการบริหาร ลส.ชบ. รุ่นที่.....ของประเทศ

รุ่นที่.....ของอำเภอ/เขต รุ่นที่.....ของจังหวัด/กทม.

สถานที่ฝึกอบรม.....

ตำแหน่ง	ชื่อ - นามสกุล	หมู่สี	โทรศัพท์
ประธานรุ่น			
รองประธานรุ่น (ซ)			
รองประธานรุ่น (ญ)			
รองประธานรุ่น (รปภ.)			
เลขานุการ(ประชาสัมพันธ์)			
ผู้ช่วยเลขานุการ(พลธิการ)			
ผู้ช่วยเลขานุการ(กิจกรรม)			

กรรมการฝ่ายต่าง ๆ

1. กรรมการฝ่ายทะเบียน
2. กรรมการฝ่ายเหรียญกฐิก
3. กรรมการฝ่ายกิจกรรม

ฯลฯ

ที่ปรึกษา

๑.....

๒.....

๓.....

บัญชีรายชื่อสมาชิกลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่.....ของประเทศไทย จังหวัด.....อำเภอ.....
 หมู่ถาวรที่..... สี.....

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	เลขที่ผู้สมัครและบัตรประจำตัว	อาชีพ	เลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด โทรศัพท์	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๑		ให้พิมพ์ชื่อและนามสกุล				สมาชิกหมู่สี่
๒		ของจังหวัด				คนใดได้รับ
๓		ด้วยรุ่นจังหวัด				เลือกเป็นนาย
๔		ขีดทับแล้วตาม				หมู่ถาวรและ
๕		ด้วยเลขประจำ				รองนายหมู่
๖		ตัว ๓ หลัก				ให้ลงไว้ในช่อง
๗		ตัวอย่าง				หมายเหตุ
๘		กทม.๔๙๙/๐๐๑				
๙		คนแรกของสี่แดง				
๑๐		ถึงคนสุดท้าย				
๑๑		สีน้ำเงิน				
๑๒		กทม.๔๙๙/๒๐๐				
๑๓		(มีผู้เข้าอบรม				
๑๔		ทั้งหมด๒๐๐ คน)				
๑๕						
๑๖						

(ลงชื่อ)ผู้อำนวยการฝึกอบรม

(.....)

...../...../.....

แบบคำขอรับผ้าผูกคอพระราชทานเพื่อมอบให้วิทยากรที่มีสิทธิได้รับตามหลักเกณฑ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

ที่อยู่/สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ลำดับ	สถานที่ฝึกอบรม ลส.ชบ. ที่ผู้ขอเป็นวิทยากร	จำนวน รุ่น	ลายมือชื่อผู้อำนวยการฝึก เห็นรับรอง
๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			

(ลงชื่อ).....

(.....)

วิทยากรผู้ขอรับผ้าผูกคอพระราชทาน

ผลงานของวิทยากร.....
.....กำหนดวันขอรับพระราชทานผ้าผูกคอ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ณ ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอรับรองว่า.....ได้ปฏิบัติหน้าที่วิทยากรตามหนังสือนี้จริง

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้อำนวยการฝึกอบรม ลส.ชบ.

(ลงชื่อ)..... ผู้อนุมัติ

(.....)

ผอ.ศปก.ลส.ชบ.(หมายเลข)

แบบรายงานการฝึกอบรม ลส.ชบ.

รายงานการฝึกอบรม ลส.ชบ. รุ่นที่ของประเทศ

วันเดือนปี การฝึกอบรม.....

สถานที่ฝึกอบรมบ้าน.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ผู้สำเร็จการฝึกอบรม ชาย.....คน , หญิงคน รวม.....คน

๑. ชื่อประธานในพิธีและผู้อำนวยการฝึกอบรม

๑.๑ พิธีเปิดการฝึกอบรม.....ตำแหน่ง.....

๑.๒ พิธีปิดการฝึกอบรม.....ตำแหน่ง.....

๑.๓ ผู้อำนวยการฝึกอบรม.....

๒. รายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม (รายละเอียดตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ลส.ชบ.ที่แนบ)

๓. คณะกรรมการบริหารรุ่น (รายละเอียดตามบัญชีรายชื่อคณะกรรมการบริหารรุ่นที่แนบ)

๔. คณะวิทยากร (รายละเอียดตามบัญชีรายชื่อคณะวิทยากรที่แนบ)

๕. ผู้ผูกคอประชาทานได้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ มอบลูกเสือชาวบ้านที่สำเร็จการฝึกอบรม รวมทั้งสิ้น.....ชุด

๕.๒ มอบวิทยากรผู้มีสิทธิ์ชุด

-รายชื่อวิทยากรที่ได้รับผู้ผูกคอประชาทานในรุ่นนี้

(๑)ชื่อ.....นามสกุล.....

(๒)ชื่อ.....นามสกุล.....

ฯลฯ

๖. การมอบวุฒิบัตรและบัตรประจำตัว

๖.๑ วุฒิบัตรแผ่น

๖.๒ บัตรประจำตัวแผ่น

๗. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

๗.๑ แหล่งที่มาของรายได้

๗.๑.๑.

๗.๑.๒

๗.๑.๓

ฯลฯ

รวมรายได้.....บาท

๗.๒ ค่าใช้จ่าย

๗.๒.๑.

๗.๒.๒

๗.๒.๓

ฯลฯ

รวมค่าใช้จ่าย.....บาท

๘. ปัญหาและข้อเสนอนะ

๘.๑

๘.๒

ฯลฯ

(ลงชื่อ)ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการฝึกอบรม

...../...../.....

หมายเหตุ

๑. จังหวัด ให้ วปง.ลส.ชบ.จังหวัด เป็นผู้รายงาน

๒. กทม. ให้ ผอ.ฝึกอบรม เป็นผู้รายงาน ไปที่ ศปก.ลส.ชบ.

ผนวก ค

เนื้อหาของวิชาเลือก

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

๑. แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

ผืนแผ่นดินเป็นฐานรองรับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตและสรรพสิ่งทั้งปวง จึงต้องทำแผ่นดินให้เกิดเป็นแผ่นดินธรรม คือทำให้เป็นแผ่นดินมีคุณธรรมสนองตอบการดำรงชีวิตของคนในแผ่นดิน และทำแผ่นดินเกิดให้เป็นแผ่นดินทอง คือทำให้แผ่นดินอุดมด้วยทรัพย์สินเงินทอง หรือผลิตผลด้านเกษตรกรรมให้มากจำหน่ายไปทั่วโลก ทำเงินตราเข้าประเทศ

๑.๑ ความหมาย

๑.๑.๑ พุทธเกษตรกรรม คือการเรียนรู้เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตและสังคม ในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมของชาวพุทธ

๑.๑.๒ พุทธ คือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นผู้รอบรู้วิชาการและการปฏิบัติ เน้นผู้ตื่นตัวกระตือรือร้นในการประกอบกิจ เป็นผู้ก้าวหน้าด้วยธรรม มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีศีลธรรม

๑.๒ แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง เป็นการนำเอาสังฆธรรมคำสอนของหลวงพ่อกุญชรทาสภิกขุและของหลวงพ่อบุญญา นันทะ มาประยุกต์ดำเนินการฝึกอบรมบ่มนิสัยประชาชนให้ดำรงตนบริบูรณ์ด้วยความรู้ ด้วยคุณธรรม ผสมผสานวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา เสริมสร้างดำเนินการให้ได้รับความสำเร็จสมบูรณ์ ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุค สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ให้มีการประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายโดยชอบธรรมไปสู่เป้าหมาย รู้จักพึ่งตนเองมีตั้งใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทรหดอดทน มีเมตตาธรรม มีการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยจิตใจเสียสละไม่เห็นแก่ตัว

๑.๓ แนวการสร้างแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ประกอบด้วย

๑.๓.๑ ด้านสังคม

๑.๓.๑.๑ พุทธประวัติจากพระโอษฐ์

๑.๓.๑.๒ หัวใจพระพุทธศาสนา

๑.๓.๑.๓ ความรู้เรื่องศาสนา

๑.๓.๑.๔ ศาสนพิธี-ศาสนธรรม

๑.๓.๑.๕ ธงชาติ-ธงสวนพระองค์

๑.๓.๑.๖ ประวัติศาสตร์ชาติไทย

๑.๓.๑.๗ วัฒนธรรม จารีตประเพณี เอกลักษณ์ไทย

๑.๓.๑.๘ พุทธวิสัยชาวพุทธ ๑๐ ประการ

๑.๓.๑.๙ พัฒนาคุณภาพชีวิต ชัดเกลากุบกิเลส ๑๐ อริยมรรค มีองค์ ๘ อิทธิบาท ๔

สังคหวัตถุ ๔ สัมปติธรรม ๗ พรหมวิหาร ๔

๑.๓.๒ เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต

๑.๓.๒.๑ ปัจจัยที่ ๑ อาหารและศิลปการดำรงชีวิต การแสวงหา การกิน การดื่ม
การนอน การแปรสภาพผลผลิต การอนุรักษ์ การสหกรณ์

๑.๓.๒.๒ ปัจจัยที่ ๒ เครื่องนุ่งห่ม-เครื่องอำนวยความสะดวก การเรียนรู้คุณสมบัติ
และคุณค่าของสิ่งของ เรียบง่าย ประหยัด การรู้จักดี การดูแลรักษา

๑.๓.๒.๓ ปัจจัยที่ ๓ บ้านเรือนที่อยู่อาศัย จัดบ้านให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย พัฒนา
สิ่งแวดล้อม พัฒนาสุขภาพกายพื้นฐาน พัฒนาหมู่บ้านให้เป็นแผ่นดินธรรม
แผ่นดินทอง

๑.๓.๒.๔ ปัจจัยที่ ๔ สุขอนามัย การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การใช้สมุนไพรและ
การใช้ยารักษาโรค การออกกำลังกาย การบริโภคและอุปโภค การขับถ่าย
การทำความสะอาด

๑.๓.๒.๕ ปัจจัยที่ ๕ ธรรมเนียมปฏิบัติ สมถะศีล ๕ รักษาศีลอุโบสถและถือศีล ๕ วัน
สำคัญทางศาสนา การชักธงชาติเข้า-เย็น การกล่าวคำปฏิญาณ การเสริมสร้าง
ปัญญา การพัฒนาทักษะ การศึกษาเรียนรู้เป็นนิจ ประพฤติตนเป็นคนดีมี
ระเบียบวินัย

๑.๓.๓ **สรุป** การดำเนินการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองใช้กระบวนการปัญญาศึกษา ประกอบด้วย

๑.๓.๓.๑ พุทธศึกษา

๑.๓.๓.๒ จริยศึกษา

๑.๓.๓.๓ หัตถศึกษา

๑.๓.๓.๔ พลศึกษา

๑.๓.๓.๕ ธรรมศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต (ด้วยการประพฤติปฏิบัติธรรม)

“การปฏิบัติหน้าที่คือการปฏิบัติธรรม”

๒. การพัฒนาอาชีพ

วิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน มี ๔ สาขาอาชีพแต่ละสาขาอาชีพมีหลายรายวิชา ดังนั้น หากต้องการนำวิชาอาชีพมาสอนลูกเสือชาวบ้าน ในระหว่างการอบรมนี้ให้พิจารณาจากรายชื่อรายวิชาของวิชาอาชีพแต่ละสาขาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมาดำเนินการ ในเวลา ๓๐ นาที ตามเวลาที่กำหนดไว้ในตารางฝึกอบรม

๓. การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตไทย

๓.๑ ชีวิต คือ ความเป็นอยู่ แสวงหาในสิ่งต่อไปนี้

๓.๑.๑ แสวงหาความมีพลังต่อสู้ให้ดำรงชีพอยู่นาน

๓.๑.๒ แสวงหาความสุข ความเกษมสำราญและความเอิบมีย

๓.๑.๓ แสวงหาอาชีพและการมีงานทำเพิ่มพูนรายได้

๓.๒ การดำเนินชีวิตตามวิถีไทย หมายถึง การดำรงชีพหรือมีครองชีวิตแบบคนไทย และสังคมไทย คือ

๓.๒.๑ แสดงตนให้ประจักษ์ว่าเป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ โดยยึดมั่นและปฏิบัติตน ตามคำปฏิญาณ กฎ ภารกิจของลูกเสือชาวบ้านและแนวนโยบายในอุดมการณ์

๓.๒.๒ ตกแต่งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย (ครอบครัว) ให้สะอาดสะอ้านสง่าผ่าเผยถูกหลักสุขอนามัย

๓.๒.๒.๑ บ้านมีรั้วรอบขอบชิดของแต่ละบ้านหรือกลุ่มบ้าน

๓.๒.๒.๒ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล พืชผักสวนครัว บริเวณบ้านร่มรื่น ประเทืองตา ประเทืองใจ

๓.๒.๒.๓ ในบ้านจัดให้มีหิ้งบูชา มีพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประดิษฐานเป็นศรีสง่า กราบไหว้บูชา เป็นนิจศีล

๓.๒.๒.๔ จัดกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับเพื่อนบ้านและชาวคุ้มชุมชนให้เป็นหมู่บ้านพัฒนาสมบูรณ์แบบ

๓.๒.๓ ปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมและเข้ากับผู้อื่นได้ดี คือทำตนเป็นผู้ใหญ่

๓.๒.๓.๑ ให้ความรักที่ยั่งยืนต่อเพื่อนบ้าน

๓.๒.๓.๒ แบ่งปันสิ่งที่มีแก่ผู้ไม่มี “สิ่งที่รู้แก่ผู้ใหญ่”

๓.๒.๓.๓ ให้อภัยและสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส

๓.๒.๔ อุทิศตนช่วยงานส่วนรวม และรักษาประโยชน์ของหมู่คณะ

๓.๒.๕ พึงตระหนักเสมอว่าสังคมลูกเสือชาวบ้านนั้นเป็นสังคมที่รักสงบไม่สันติและรู้จักสามัคคี

๓.๒.๖ ทำตนเป็นผู้มีจิตวิญญาณอันแข็งแกร่งและมั่นคง

๓.๒.๖.๑ ไม่ไร้ความเผื่อแผ่ เอาเปรียบคนอื่น

๓.๒.๖.๒ ไม่หวังสินจ้างอามิช หรือผลประโยชน์แห่งตนใด ไม่ทำความดีเพื่อหวังผลตอบแทน
ทำความดีเพื่อความดี

๓.๒.๖.๓ ไม่ขายสิทธิ์ ขายเสียงในการเลือกตั้ง

๓.๒.๖.๔ ไม่ก่อวิวาทสร้างความรำคาญให้แก่หมู่คณะ

(๑) ไม่สำคัญตนว่าดีกว่าผู้อื่น

(๒) ไม่มองคนอื่นว่าด้อยกว่า

(๓) ไม่ริษยาอาฆาต

(๔) ไม่ตีมูลค่าอันเป็นฐานแห่งความประมาท

๓.๒.๖.๕ ไม่ฝ่าฝืน กฎ กติกา ข้อตกลงแห่งการอยู่ร่วมกันของสังคม

๓.๒.๖.๖ เป็นผู้ที่มีสัจจะ “ทำอะไรเหมือนปากพูด”

๓.๒.๖.๗ เป็นนักรบผู้รักและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี
และวัฒนธรรมอันดีงาม พัทธการศึกษาค้นคว้าบ้านเกิด เชื้อชาติ และเผ่าพันธุ์

๓.๒.๗ ดำรงชีวิตอยู่เพื่อสร้างสรรค์สังคมคือ

๓.๒.๗.๑ ช่วยสังคม

๓.๒.๗.๒ ร่วมสังคม

๓.๒.๗.๓ เป็นสติและแบบอย่างให้กับสังคม

ชีวิตที่น้อมนำ สังคมสงบสุข ก่อให้เกิดความมั่งคั่ง และมั่นคงของชาติต่อไป

๔. การเสริมความเข้มแข็งชุมชน

๔.๑ จุดหมายของการพัฒนาชุมชน

๔.๑.๑ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน ทัศนคติต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

๔.๑.๒ เพื่อให้ประชาชนรู้จักช่วยตนเอง ครอบครัว ชุมชน และชาติ โดยริเริ่มที่ตนเองก่อนรัฐสนับสนุน
ที่เกินความสามารถ

๔.๑.๓ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อชุมชน การดำเนินงานพัฒนาชุมชน เช่น ทำถนน
บ่อน้ำประชาชนต้องรับผิดชอบสร้างเอง รักษาเอง

๔.๑.๔ เพื่อให้ประชาชนมีความสำนึกในการเป็นเจ้าของ

๔.๒ หลักการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ใช้หลัก ๔ ป.

- ๔.๒.๑ ประชาชน มุ่งทำงานกับตัวประชาชนมากกว่าการสร้างวัตถุ “สร้างคนเพื่อให้คนสร้างวัตถุ”
- ๔.๒.๒ ประชาธิปไตย ทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตยจึงทำงานในรูปกลุ่ม กทม. และ กสศ. ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน
- ๔.๒.๓ ประสานงาน ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ตลอดจนองค์การของเอกชนและรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- ๔.๒.๔ ประหยัด การทำงานต้องมีการสำรวจและวางแผนงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ประหยัดแรงงาน วัสดุ เงิน และเวลา

๔.๓ ทำไมต้องมีการพัฒนาชุมชน เพราะมูลเหตุ ๓ ประการ

- ๔.๓.๑ ปัญหาทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ประชาชนปรับตัวไม่ทัน
- ๔.๓.๒ ปัญหาทางระบบราชการ กระทรวง, ทบวง, กรม, จังหวัด, อำเภอ, ตำบล, หมู่บ้าน ส่วนกลางสั่งงานมายังส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด จังหวัดส่งอำเภอ อำเภอไปตำบล จากตำบลไปหมู่บ้าน ยังขาดข้าราชการเชื่อมโยงในหมู่บ้านที่มี เช่น ครู พนักงานอนามัยแต่การทำหน้าที่ด้านการศึกษาและอนามัยเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั่วถึง จึงต้องมีการพัฒนาชุมชนโดยมีพัฒนากรเป็นตัวเชื่อมโยง
- ๔.๓.๓ ปัญหาด้านประชาชน
 - ๔.๓.๓.๑ ความยากจน
 - ๔.๓.๓.๒ สุขภาพอนามัยไม่ดี
 - ๔.๓.๓.๓ ความไม่รู้

๔.๔ บทบาทของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จะยึดบทบาท ๓ ประการ คือ

- ๔.๔.๑ เป็นตัวเชื่อมโยง
 - ๔.๔.๑.๑ หน้าที่ในการนำ นำบริการของรัฐมาสู่ประชาชนและประชาชนไปพบกับบริการของรัฐ
 - ๔.๔.๑.๒ หน้าที่ในการประสานงาน การดำเนินงานไม่ใช่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนฝ่ายเดียวรับผิดชอบ จะต้องประสานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานบริการประชาชน
 - ๔.๔.๑.๓ หน้าที่ในการติดตามงาน การนำและประสานงานจะบังเกิดผลสำเร็จหรือขัดข้องอย่างไรต้องติดตามผลเสมอ
- ๔.๔.๒ เป็นตัวร่วมปฏิบัติการ
 - ๔.๔.๒.๑ เป็นผู้วางแผน
 - ๔.๔.๒.๒ เป็นตัวจัดตั้งกลุ่ม

๔.๔.๒.๓ เป็นผู้ร่วมปฏิบัติ

๔.๔.๓ เป็นผู้ส่งเสริม

๔.๔.๓.๑ การฝึกอบรม

๔.๔.๓.๒ การสาธิต

๔.๔.๓.๓ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๔.๕ กลไกการดำเนินงานพัฒนาชุมชน

งานพัฒนาชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนริเริ่มงานเอง ช่วยตนเองโดยการพัฒนากำลังความคิด
ความสามารถของบุคคลในรูปกลุ่ม

ในการวางโครงการต่างๆ ซึ่งรัฐสนับสนุนเงินสมทบจะผ่านคณะกรรมการระดับต่างๆ จาก
คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล กรรมการบริหารและประสานงานพัฒนาอำเภอ และจังหวัด

๔.๖ เปรียบเทียบหลักการของลูกเสือชาวบ้านกับการพัฒนาชุมชนจากพระบรมราโชบายกิจการ ลูกเสือชาวบ้าน

๔.๖.๑ ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ส่วนงานพัฒนาชุมชนยึด
หลักประชาชนและประชาธิปไตย

๔.๖.๒ ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการพัฒนาตัวเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาท้องถิ่นส่วนงาน
พัฒนาการ งานปลูกฝังพัฒนาการช่วยตนเอง ช่วยชุมชน และช่วยชาติ

๔.๖.๓ ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการฟื้นฟูรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีของ
ท้องถิ่น งานพัฒนาชุมชนมีแผนงานโครงการส่งเสริมการฟื้นฟูวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีของ
ท้องถิ่น

๔.๗ สรุป กิจการลูกเสือชาวบ้านและงานพัฒนาชุมชนมีหลักการคล้ายคลึงกัน คือการพัฒนาตัวคน ได้แก่ การ
พัฒนาจิตใจ ทศนคติ และพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น นั่นก็คือ การช่วยเหลือผู้อื่นและการสร้างสาธารณะ
ประโยชน์ทั่วไป ซึ่งถือว่างานอาสาสมัครเป็นเอกลักษณ์ของการพัฒนาชุมชนเช่นเดียวกัน ในกรมการพัฒนา
ชุมชนมีส่วนราชการกองหนึ่งคือกองอาสาพัฒนา มีงานฝ่ายอาสาสมัครชาวบ้านซึ่งสนับสนุนกิจการลูกเสือ
ชาวบ้านอยู่ด้วย ลูกเสือชาวบ้านเป็นนักพัฒนาได้และนักพัฒนานักเป็นลูกเสือชาวบ้านได้ เพราะไม่มีอะไรขัดกัน
ทั้งด้านอุดมการณ์และหลักการ

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

๑. สารเสพติดให้โทษ

๑.๑ ยาเสพติดให้โทษ (พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒) หมายถึง

๑.๑.๑ สารเคมี หรือวัตถุนิติใด ๆ ซึ่งเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน, ดม, สูบ, ฉีด, หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

๑.๑.๒ พืชหรือส่วนของพืช หรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ

๑.๑.๓ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ

๑.๒ ชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษ ๕ ประเภท

๑.๒.๑ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง ไม่เป็นผลประโยชน์ทางการแพทย์ เช่น เฮโรอีน อาเซทอร์ฟิน คาโพรามิโดน

๑.๒.๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น ฝิ่น มอร์ฟิน โคคาอิน หรือ โคเคน โคเคอิน เป็นต้น

๑.๒.๓ ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๒

ผสมอยู่ด้วย เช่น COSOME, ILVICOSYRUP, CODYL, COUGHLINCTUS (ยาแก้ไอไอดีน)

๑.๒.๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ได้แก่ อาเซติดแอนไฮโดรด์, อาเซติดคลอไรด์, เอทิลดีน, ไดอาเซเตด

๑.๒.๕ ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้ามาอยู่ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๔ ได้แก่ กัญชา พืชกระท่อม พันธ์ฝิ่น เมล็ดฝิ่น กล้าฝิ่น ฟาวฝิ่น และพืชเห็ดขี้ควาย

๑.๓ ประเภทของยาเสพติดและการออกฤทธิ์ของยาเสพติด แบ่งตามประเภท ดังนี้

๑.๓.๑ ประเภทกดประสาท ได้แก่ เฮโรอีน ฝิ่นสุก สารระเหย ยานอนหลับและยาระงับประสาท

๑.๓.๒ ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี กระท่อม โคเคน

๑.๓.๓ ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ชนิดแสดมบี้ เห็ดขี้ควาย

๑.๓.๔ ประเภทผสมผสาน กระตุ้นประสาท กดประสาท หลอนประสาท ได้แก่ กัญชา

๑.๔ ความหมาย

๑.๔.๑ กดประสาท หมายถึง เสพแล้วทำให้ระบบประสาทไม่สามารถทำงานตามปกติได้ หรือทำให้ระบบประสาทสั่งงานผิดปกติ เช่น หัวใจเต้นเร็ว หรือหายใจถี่ หรือสับสน หลุดเพี้ยนกว่าปกติ หรือทำให้ขาดสติยับยั้งเพื่อฝัน ทำร้ายตนเอง หรือทำร้ายผู้อื่น

๑.๔.๒ กระตุ้นประสาท หมายถึง ทำให้ประสาทไม่อยู่นิ่ง เช่น กระสับกระส่าย ม่านตาขยายโตขึ้น ตาพร่าไม่สู้แดด เกียจคร้าน สนุกกว่าเรงกว่าปกติ

๑.๔.๓ หลอนประสาท หมายถึง เห็นของไม่จริง เช่น เห็นคนจะมาฆ่า เห็นเป็นของปลอมหลอนหลอน
หวาดกลัว กล้าผิดปกติ บ้าๆ บอๆ เพื่อเจ้า

๑.๔.๔ ผสมผสาน หมายถึง เสพยาเสพติดแล้วผสมผสานกัน กัญ กัญหาลอกหลอน

๑.๕ วิธีสังเกตอาการผู้ใช้ยาเสพติด

๑.๕.๑ จิตใจ นิสัย ความประพฤติ บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงจากปกติ เช่น เจ้าอารมณ์ เสพแล้วเป็นคน
เจ้าอารมณ์ ก้าวร้าว ดื้อรั้น ชอบเข้าห้องนํ้านานๆ สติปัญญาเสื่อม สกปรก ชอบเที่ยว
ทรัพย์สินในบ้านสูญหาย พบหลอกล่อฉ้อโกง เข้มฉืดยา กระดาศ ของตะกั่ว ก้านไม้ขีด

๑.๕.๒ ร่างกายเปลี่ยนแปลง ชูบผอม ซีดเหลือง อ่อนเพลียหมดเรี่ยวแรง ริมฝีปากเขียวคล้ำและแห้ง แตก ตาแดงกำม่านตาขยาย น้ำมูกไหล เหงื่อออกมาก กลืนตัวแรง แขนข้อพับ หัวไหล่มีรอย แผลซ้ำ รอยจ้ำจากการฉีดยาเสพติดจากการใช้ของมีคมกรีด ผิวหนังหยาบกร้าน เป็นแผลพุพอง ชอบใส่เสื้อแขนยาว ชอบใส่แว่นตาดำ

๑.๕.๓ ลักษณะอาการขาดยา หาวนอน จาม น้ำมูกน้ำตาไหล กระสับกระส่าย หายใจถี่ คลื่นไส้ ปวดเมื่อย ทรมานทรมาย ครั่นหรือเป็นตะคริว ชัก เกร็ง นอนไม่หลับ เพื่อคลุ้มคลั่งอาระวาด ควบคุมตนเองไม่ได้

๑.๕.๔ การตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกาย ชีดยาทำลายฤทธิ์ของยาเสพติด จะเกิดอาการขาดยาตามข้อ ๑.๕.๓ เก็บปัสสาวะตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย

๑.๖ สาเหตุการติดยาเสพติดให้โทษ

๑.๖.๑ อย่าใกล้ชิดยาเสพติด อย่าใกล้ชิดผู้ติดยา เกรงใจเพื่อนกลัวเพื่อนเกลียด จิตใจอ่อนแอ

๑.๖.๒ ใช้ยาเพื่อลดปัญหารุนแรง ระงับความเจ็บปวด

๑.๖.๓ ถูกหลอกถูกชักชวนว่าดีและไม่รู้ว่าเป็นยาเสพติด

๑.๖.๔ อยากรู้ อยากลอง เพราะคึกคะนอง

๑.๖.๕ เพื่อกะตุ้นประสาท ฯลฯ

๑.๗ โทษพิษภัยของยาเสพติด

๑.๗.๑ โทษพิษภัยต่อผู้เสพ ร่างกายทรุดโทรมมาก สมองเสื่อม ภูมิต้านทานโรคต่ำ ติดเชื้อง่าย
จะเป็นสารพัดโรค กลายเป็นคนไร้คุณภาพชีวิต

๑.๗.๒ โทษพิษต่อครอบครัว ไม่รับผิดชอบครอบครัว สูญเสียเงินและรายได้ที่นำมาซื้อยาเสพติด เสียเงินค่ารักษาโรคภัย นำไปสู่การทำลายครอบครัวและสังคม

๑.๗.๓ โทษพิษภัยต่อสังคมและเศรษฐกิจ ก่ออาชญากรรม ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ โรคเอดส์ ทำลาย

ทรัพยากรบุคคล ทำลายสังคมและเศรษฐกิจของต้นของรัฐที่ต้องบำบัดรักษา

๑.๗.๔ โทษพิษภัยต่อประเทศชาติ เป็นการบ่อนทำลายความสงบสุขของประเทศชาติ สูญเสีย

กำลังคน เงินงบประมาณมหาศาลเพื่อป้องกันปราบปราม และบำบัดผู้ติดยาเสพติด

๑.๘ การป้องกันยาเสพติด

๑.๘.๑ เด็กและเยาวชนกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ด้วยการหาความรู้เกี่ยวกับพิษภัยอันตราย

ของยาเสพติด ดูตัวอย่างผู้ติดยาเสพติดไม่มีอะไรดีเลย อย่าเกรงใจเพื่อนที่ชักชวนเสพยาเสพติดอย่างฉลาด

๑.๘.๒ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ช่วยป้องกันยาเสพติดจริงจัง ด้วยหาความรู้เรื่องยาเสพติดถึง

พิษภัย แล้วตักเตือนลูก พาลูกไปดูผู้ติดยาเสพติด ให้ผู้เสพติดเล่าให้ฟังมันทรมานอย่างไรลูกจะได้หลีกเลี่ยง เอาใจใส่ดูแลลูกอย่าให้ติดสิ่งเสพติด พาเล่นกีฬา พาไปในทางที่ดีอย่าทอดทิ้งลูก อย่าดุด่า ต้องมีความเฉลียวฉลาดพูดกับลูก

๑.๘.๓ ทราบข้อมูลข่าวสารมีการขายสิ่งเสพติด ผู้ติดยาเสพติดให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทางลับ โดยจดหมายไม่ลงชื่อจริง หรือโดยโทรศัพท์

๑.๙ สรุป ยาเสพติดให้โทษเป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตให้มึนเมาคุณภาพชีวิต เกิดมาชาติหนึ่งต้องแน่วแน่ไม่

เบียดเบียนทำลายตัวเองด้วยสิ่งเสพติดทุกชนิด โดยเฉพาะยาเสพติดให้โทษเป็นอันตราย จะทำให้เกิดมาเสียชาติเกิด

๒. การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

เป็นความผูกพันระหว่างประชาชนกับผู้บริหารของรัฐในด้านการปกครอง ซึ่งลูกเสือชาวบ้านได้มีจุดยืนที่ชัดเจนไว้คือ ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย ประชาธิปไตยแบบอื่นๆ ลูกเสือชาวบ้านจะไม่ยอมรับ เพราะได้ศึกษานโยบายการบริหาร การปกครองของชาติไทยมาโดยตลอดก็พบว่าเป็นระบบการปกครองที่ดีที่สุด ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรอีก เพียงแต่ต้องให้การศึกษาพัฒนาประชากรทุกระดับ ให้ยึดมั่น ถือนั่นต่อระบบบริหารการปกครองดังกล่าวให้ทุกคนเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมแล้วก็จะประสบความสำเร็จได้รับความเกษมสุขร่วมกัน

ประชาธิปไตยเป็นศัพท์ที่เพิ่งเกิดขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ผู้บัญญัติได้แก่ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ สมัยดำรงพระยศเป็นพระองค์เจ้าวรรณไวทยากร

๒.๑ ความหมายของประชาธิปไตย ประชาธิปไตย คือ ประชาชน + อธิปไตย มีความหมายว่า อำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน

ผู้รู้ได้กำหนดความหมายของประชาธิปไตยไว้หลายความหมาย ตัวอย่าง เช่น

๒.๑.๑ ประชาธิปไตย ได้แก่ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ซึ่งเป็น คำกล่าวของประธานาธิบดี อับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกา

การปกครองของประชาชน หมายถึง ประชาชนเป็นเจ้าของรัฐบาล คือ มีอำนาจที่จะปรับปรุงแก้ไข ตามที่เห็นสมควรกระทำโดยวิธีการต่างๆ แห่งรัฐสภา ต้องอาศัยเสียงส่วนใหญ่และความผูกพันของราษฎรที่พึง มีต่อระบอบการปกครองรวมทั้งเอาใจใส่ในกิจการบ้านเมือง และการออกเสียงลงคะแนนด้วย

รัฐบาลโดยประชาชน เน้นเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางของระบอบการปกครอง

๒.๑.๒ ประชาธิปไตย ได้แก่ การปกครองที่หลัก ปชาสุข มหตุตม

ปชาสุข คือ ความผาสุกของประชาชน

มหตุตม คือ มหา+อตุตม หมายถึง การเป็นเลิศที่สุด

สรุปแล้วคือหลักที่ว่าจะต้องเป็นการปกครองโดยคำนึงถึงความผาสุก

ของประชาชนเป็นใหญ่

๒.๒ ประชาธิปไตยมี ๒ ประเภทคือ

๒.๒.๑ ประชาธิปไตยแบบโดยตรง ดำเนินการโดยประชาชนมาชุมนุมพร้อมกัน เพื่อออกเสียงลงมติ ประชาธิปไตยแบบโดยตรงนี้ ไม่ได้รับความนิยมแพร่หลาย เพราะไม่เหมาะกับประเทศที่มีประชากรมากและประเทศที่มีปัญหามีความสลับซับซ้อนมาก ต้องมีความเอาใจใส่กิจการบ้านเมืองเป็นประจำ เป็นเรื่องยากที่จะปฏิบัติ

๒.๒.๒ ประชาธิปไตยแบบอ้อม หรือแบบมีผู้แทน เป็นระบบการเมืองที่ราษฎรเลือกผู้แทนของตนเข้าไปบริหารและตัดสินใจแทนตน ประชาธิปไตยแบบอ้อมมีความจำเป็นเพราะปัจจุบันบ้านเมืองมีขนาดใหญ่โตขึ้น และประชากรมากขึ้น

๒.๓ หลักการของประชาธิปไตย

๒.๓.๑ หลักที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศ

๒.๓.๒ หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ให้มีอำนาจมากและไม่ให้มีอำนาจนานจนเกินไป

๒.๓.๓ หลักการปกครองเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๒.๓.๔ การใช้หลักเหตุผล คำสั่ง จารีต ธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ภายในชาติเป็นสำคัญ

๒.๓.๕ หลักความนิยม

๒.๓.๖ หลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก โดยไม่รับฟังเสียงและสิทธิของฝ่ายข้างน้อย

๒.๓.๗ หลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

๒.๓.๘ หลักการรับฟังหรือเอาเจตนาของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ

๒.๓.๙ หลักการปกครองที่รัฐบาลมีอำนาจจำกัด

๒.๓.๑๐ หลักความเสมอภาค

๒.๓.๑๑ หลักศีลธรรม

๒.๓.๑๒ หลักการพัฒนาและปกครองตนเอง

๒.๓.๑๓ หลักเสรีภาพ

๒.๓.๑๔ หลักเกี่ยวกับศักดิ์ศรีมนุษย์

๒.๓.๑๕ หลักการปรานี ประณอม

๒.๓.๑๖ หลักการยอมรับข้อสงสัย

๒.๓.๑๗ ความสมดุลระหว่างความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นรัฐสภา สถาบัน

พระมหากษัตริย์ในฐานะองค์ประมุข วิถีชีวิตของคนไทยจะต้องเกื้อกูลและมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี ประชาชนจึงจะมีความสุข มั่นคงและมั่งคั่งตลอดไป

๓. การจราจร

ปัจจุบันประชาชนใช้ยานพาหนะมีปริมาณมากเพื่อป้องกันเกิดอุบัติเหตุ มิให้สูญเสียร่างกายชีวิต และทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องเรียนรู้การจราจรแล้วปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด

๓.๑ ความหมาย

๓.๑.๑ อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นโดยมิคาดคิดหรือโดยบังเอิญ หรือเรื่องที่เกิดขึ้นเพราะความประมาทไม่ระมัดระวังไม่ละเลยครอบครองขาดความรู้ความชำนาญ รีบร้อน คึกคะนองมีอารมณ์ผิดปกติ ดื่มสุราจนเมเิบมา กินยาระงับประสาท กินยาแก้ปวดนอน กินยาบ้า ยวดยานไม่สมบูรณ์ ถนนชำรุด ลมฟ้าอากาศแปรปรวน ฝนตกถนนลื่น หมอกควัน ฯลฯ

๓.๑.๒ จราจร หมายถึง การเคลื่อนไป-มาของคน ของสัตว์ ของคนขับขี่ยานพาหนะทุกชนิดที่ไป-มาด้วยเครื่องจักรกลที่ใช้บนถนน

๓.๑.๓ อุบัติเหตุจากการจราจร หมายถึง เหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดขึ้นบนท้องถนนจากการใช้

ยวดยานพาหนะ การเดินเท้า โดยไม่คาดคิดมาก่อน

๓.๒ ผู้ขับขี่รถทุกชนิดต้องปฏิบัติดังนี้

- ๓.๒.๑ นำใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับและถูกต้องตามชนิด ประเภทของรถ พร้อมสำเนาคู่มือทะเบียนรถติดตัวไปทุกครั้งที่ยังขับรถ
- ๓.๒.๒ ขับรถในช่องทางเดินรถด้านซ้ายในช่องทางของตนไม่ล้ำกึ่งกลางเส้นทางเดินรถเว้นแต่
 - ๓.๒.๒.๑ ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
 - ๓.๒.๒.๒ ด้านซ้ายรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
 - ๓.๒.๒.๓ ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึง ๖ เมตร
- ๓.๒.๓ ถ้าจะเลี้ยวซ้ายให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านซ้ายหรือขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้ายก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร
- ๓.๒.๔ ถ้าจะเลี้ยวขวาให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถหรือขับรถในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร
- ๓.๒.๕ ถ้าขับซีกถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกันและไม่มีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ในทางร่วมทางแยกนั้นมีทางเดินรถทางเอกต้องผ่านเดินรถทางใด ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเอกมีสิทธิขับรถผ่านไปก่อน
- ๓.๒.๖ ก่อนจะเลี้ยวรถ ก่อนเปลี่ยนช่องทางเดินรถ เบารถ หยุตรถ จอดรถ ต้องให้สัญญาณมือหรือให้ไฟสัญญาณก่อนไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร สัญญาณที่ใช้ต้องให้ผู้ขับขี่รถอื่นเห็นในระยะไม่น้อยกว่า ๖๐ เมตร
- ๓.๒.๗ จอดรถในเวลากลางคืน หรือมีแสงสว่างไม่เพียงพอเห็นได้ในระยะ ๑๕๐ เมตร ต้องเปิดไฟหรือจุดคอมไฟไว้ที่รถนั้น
- ๓.๒.๘ ขับซีกห่างจากรถด้านหน้าประมาณ ๗ เมตร
- ๓.๒.๙ มีสติมีการระมัดระวังดูกระจกมองหลัง ดูด้านหน้าตลอดเวลาและใช้ถนนให้ถูกช่องทาง
- ๓.๒.๑๐ ไม่ฝ่าฝืนกฎจราจร ไม่ขับซีกด้วยความคึกคะนอง ไม่กิน ไม่ดื่ม น้ำ ไม่พูดคุยกับผู้อื่นขณะขับรถ

๓.๓ ผู้ขับขี่รถห้ามปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ๓.๓.๑ ขับซีกในขณะที่หย่อนความสามารถในการที่จะขับรถ เช่น เจ็บป่วย พิการ
- ๓.๓.๒ ขับซีกขณะเมาสุราหรือเมายาอื่น เช่น ยาระงับประสาท ยาแก้ปวดนอน

- ๓.๓.๓ ขับขี่รถในลักษณะกีดขวางการจราจร
- ๓.๓.๔ ขับขี่รถโดยประมาทหรือเป็นที่หวาดเสียวที่อาจเกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นและทรัพย์สิน
- ๓.๓.๕ ขับขี่รถในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดาหรือไม่อาจแลเห็นทาง
ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง พอแก่ความปลอดภัย
- ๓.๓.๖ ขับขี่รถคร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถ
หรือกลับรถ
- ๓.๓.๗ ขับขี่บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรเว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วย
คนพิการ
- ๓.๓.๘ ขับขี่รถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น
- ๓.๓.๙ ขับขี่รถที่ส่วนประกอบรถไม่สมบูรณ์เรียบร้อย
- ๓.๓.๑๐ ขับขี่รถฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรบังคับและเครื่องหมายเตือนและขับขี่รถในความเร็ว
ที่กำหนดใน-นอกเขตเทศบาล

๓.๔ การใช้ทางโดยปลอดภัยสำหรับผู้เดินเท้า

๓.๔.๑ การเดินเท้า

- ๓.๔.๑.๑ ให้เดินบนทางเท้าที่จัดไว้เฉพาะอย่าเดินใกล้ทางเดินรถ โดยหันหลังให้รถที่กำลังแล่นมา ก่อนจะก้าวเท้าลงในทางเดินรถ ต้องมอง ขวา-ซ้าย ทั้งสอง
ด้านก่อนเสมอ
- ๓.๔.๑.๒ ทางเดินรถที่ไม่มีทางเดินเท้าให้เดินชิดริมทางขวาของทาง อย่าเดินคู่กันเป็น
แถวหน้ากระดาน ให้เดินเรียงเดี่ยวตามกันไป
- ๓.๔.๑.๓ ถ้าจูงเด็กให้เด็กเดินด้านใน จับมือเด็กไว้ให้แน่นเพื่อป้องกันเด็กวิ่งออกไปใน
ทางเดินรถ
- ๓.๔.๑.๔ เดินทางเวลากลางคืนหรือแสงสว่างไม่พอ ให้สวมเสื้อสีขาวหรือคลุมผ้าสี
ขาวบนไหล่ ๒ ข้าง หรือติดกระดาษสีสะท้อนแสงหรือใช้ไฟฉาย
- ๓.๔.๑.๕ แถวหรือขบวนลูกเสือ ทหาร ตำรวจ นักเรียน ต้องมีผู้บังคับบัญชาควบคุม
เดินเป็นระเบียบชิดริมทางเดินรถด้านขวา-ซ้ายตามความจำเป็น

๓.๔.๒ การข้ามทาง

- ๓.๔.๒.๑ ก่อนข้ามถนนทุกครั้งต้องหยุดรอบนทางเท้าบนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือ
ในเขตปลอดภัย มองขวา-ซ้ายเดินข้ามไปให้แน่ใจว่าปลอดภัย ต้องเดินข้าม
โดยมีชักช้าและมองขวาอีกครั้ง

๓.๔.๒.๒ ในระยะ ๑๐๐ เมตร จากทางข้ามหรือทางม้าลายหรือสะพานและต้อง
เดินข้ามทางในทางข้ามที่กำหนดให้

๓.๔.๒.๓ อย่าข้ามทางอย่างพรวดพราดโดยออกจากที่กำบังตัว เช่น ออกจากซอก
รถที่จอดอยู่หรือออกทางท้ายรถประจำทาง-รถบรรทุกใหญ่

๓.๔.๒.๔ การข้ามทางที่รถเดินทางเดียว ต้องหยุดดูให้แน่ใจก่อนว่าไม่มีรถแล่น
มาหรือมีรถแล่นมาจากทางไหน

๓.๔.๒.๕ ข้ามทางเดินรถที่เกาะกลางต้องข้ามทีละครึ่ง ข้ามครึ่งแรกแล้วพักที่
เกาะกลางก่อนดูขวา-ซ้ายเห็นว่าปลอดภัยจึงเดินข้ามในครึ่งหลัง

๓.๔.๒.๖ จะข้ามทางกลางคืนต้องไปเดินข้ามตรงมีแสงสว่างที่ผู้ขับจะมองเห็นง่าย

๓.๔.๒.๗ คนเดินข้ามทางต้องระวัง ต้องให้ออกัสแก่คนขับรถพอที่จะชะลอความเร็ว
และหยุดรถได้ทัน แม้คนขับรถหยุดรถให้เดินข้ามก็ต้องข้ามด้วยความ
ระมัดระวัง เพราะอาจมีคนขับบ่าบีนขับแซงรถที่หยุดขึ้นมาชนได้ และต้อง
เดินข้ามทางโดยรวดเร็ว วิ่งข้ามยิ่งดี

๓.๔.๓ ทางข้ามที่ควบคุมด้วยสัญญาณไฟจราจร

๓.๔.๓.๑ คนข้ามทางเดินที่มีไฟสัญญาณจราจร ปฏิบัติตามสัญญาณจราจร ดังนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีแดง ให้คนเดินเท้าหยุดรอบนทางเท้า หรือบนเกาะ
ทางเดิน

(๒) สัญญาณจราจรไฟสีเขียว ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถข้ามได้

(๓) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวกระพริบ ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางหยุด
รอบนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือเขตปลอดภัย ถ้ากำลังเดิน
ข้ามให้รีบเดินข้ามโดยเร็ว

๓.๔.๓.๒ คนเดินเท้าที่จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามทางร่วม ทางแยกที่มีสัญญาณ
จราจรควบคุมการใช้ทาง ต้องหยุดรอบนทางเท้าจนกว่าสัญญาณจราจรไฟ
แดงให้หยุดรถทางด้านใดของทาง คนเดินเท้าจะข้ามทางเดินรถตามที่รถ
หยุดนั้น ต้องข้ามทางเดินรถภายในทางข้าม

๓.๕ กฎจราจร คือ กฎแห่งความปลอดภัย

๓.๕.๑ ปฏิบัติตามกำหนด ใช้ความเร็วรถในเขตเทศบาลไม่เกินชั่วโมงละ ๖๐ กิโลเมตร

นอกเขตเทศบาลไม่เกินชั่วโมงละ ๘๐-๙๐ กิโลเมตร

๓.๕.๒ ปฏิบัติตามแบบเครื่องหมายจราจรประเภทบังคับ ทาสีแดง ลูกศรสีดำหรือมี
เครื่องหมายบอกยวดยานสีดำ

๓.๕.๓ ปฏิบัติตามแบบเครื่องหมายจราจรประเภทเตือนทาสีเหลือง ลูกศรสีดำ หรือรูป

สัญลักษณ์ยานพาหนะตลอดจนสะพาน ทางร่วมทางแยก สีดำ

๓.๕.๖ สรุป แต่ละปีจะมีผู้ประสบอุบัติเหตุจากการฝ่าฝืนกฎจราจรทำให้สูญเสียชีวิตทรัพย์สิน

มาก จึงต้องเคร่งครัดปฏิบัติตามกฎจราจร

๔. การบรรเทาสาธารณภัย

สาธารณภัยที่เป็นภัยเกิดจากธรรมชาติ และที่เป็นภัยเกิดจากมนุษย์ ซึ่งเป็นอันตรายต่อคนจำนวนมาก ทางชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ หรือเสียหายทางการเมืองการปกครอง เสียหายทาง เศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม สาธารณสุข คมนาคม การขนส่ง ฯลฯ

บรรเทาสาธารณภัย เน้นช่วยเหลือลดความเดือดร้อนสูญเสีย พ้นทุกข์ช่วยเหลือสนองความต้องการ พื้นฐานให้อยู่รอด ให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างริบถ้วน แก่ประชาชนผู้ประสบภัย แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ

- **บรรเทาสาธารณภัยจากภัยธรรมชาติ** ที่เกิดจากภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ ฤดูกาลแปรปรวน รุนแรง เกิดวาตภัย เกิดอุทกภัย

- **บรรเทาสาธารณภัยจากการกระทำของมนุษย์** เพราะอิทธิพลประกอบด้านพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ อัคคีภัย อุบัติภัย โจรภัย โรคภัย สารพิษ สิ่งเสพติด

๔.๑ ความหมายของการบรรเทาสาธารณภัย

๔.๑.๑ การบรรเทาภัยที่เกิดแก่คนจำนวนมาก

๔.๑.๒ เป็นภัยที่เกิดได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่กะทันหัน หรือค่อยๆ เกิดขึ้น

๔.๑.๓ เป็นภัยที่เป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกายของประชาชนจำนวนมาก

๔.๑.๔ เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ

๔.๑.๕ เกิดความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของผู้ประสบภัย

๔.๒ ภัยธรรมชาติ

๔.๒.๑ วาตภัย เกิดพายุดีเปรสชั่น พายุโซนร้อน พายุไต้ฝุ่น พายุฤดูร้อน

๔.๒.๑ อุทกภัย เกิดน้ำท่วม

๔.๓ การบรรเทาสาธารณภัยจากภัยธรรมชาติ

๔.๓.๑ ระยะเตือนภัย

๔.๓.๑.๑ กรมอุตุนิยมวิทยาจะประกาศทางสื่อสารมวลชนให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

๔.๓.๑.๒ ประชาชนต้องเตรียมป้องกันภัยโดยสร้างหลุมหลบภัย เก็บสิ่งของ ช่อมแซม

อาคารสถานที่ให้มั่นคง นำเด็กและคนชราออกนอกพื้นที่ที่กรมอุตุนิยม-

วิทยาแจ้งว่าจะเกิดเหตุที่บริเวณนั้น

๔.๓.๑.๓ เตรียมอาหาร น้ำดื่ม

๔.๓.๑.๔ เตรียมชายฉกรรจ์และชักซ้อมการช่วยเหลือประชาชน เช่น การค้นหา

การช่วยเหลือคนเจ็บป่วย การเก็บศพ

๔.๓.๑.๕ เตรียมการปฐมพยาบาล ยานพาหนะ

๔.๓.๑.๖ เตรียมการรับภัยโดยประชุมวางแผนบรรเทาภัยด้านต่างๆ

๔.๓.๒ ระวังภัย

๔.๓.๒.๑ ประชาชนทุกคนเข้าที่กำบัง หรือเข้าที่หลบภัยตามที่เตรียมไว้ให้ปลอดภัย

๔.๓.๒.๒ ความรุนแรงเกิดขึ้นที่ใดให้หลีกเลี่ยงและออกจากบริเวณนั้นเท่าที่จะทำได้

๔.๓.๒.๓ แจ้งภัยไปยังหน่วยบรรเทาภัยที่เตรียมไว้เพื่อให้ความช่วยเหลือ

๔.๓.๒.๔ วาดภัยต้องอาศัยอยู่ในบ้านที่มั่นคงแข็งแรง

๔.๓.๒.๕ อุทกภัยต้องอาศัยอยู่ที่สูงน้ำไม่ท่วมถึง

๔.๓.๓ ระวังภัย

๔.๓.๓.๑ หน่วยกู้ภัยเข้าไปช่วยเหลือประชาชน ค้นหาผู้เจ็บป่วย ผู้เสียชีวิตและค้นหาทรัพย์สินตลอดจนสัตว์เลี้ยง

๔.๓.๓.๒ นำคนเจ็บอย่างถูกวิธีมาปฐมพยาบาลหรือนำส่งโรงพยาบาลให้การรักษา

๔.๓.๓.๓ นำศพผู้เสียชีวิตมารวมกัน ตรวจสอบชื่อที่อยู่ รอกการพิสูจน์ของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการตามประเพณี

๔.๓.๓.๔ เสียชีวิต ดำเนินการร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบถือว่าเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น

๔.๓.๓.๕ ให้บริการบรรเทาภัยเบื้องต้น ให้น้ำดื่ม ล้างสิ่งสกปรก ให้อาหาร ให้ที่พักหลบนอน ให้เครื่องนุ่งห่ม ให้ยารักษาป้องกันโรค

๔.๓.๔ ระวังบรรเทาภัย

๔.๓.๔.๑ ให้การปฐมพยาบาลและการรักษาในโรงพยาบาล

๔.๓.๔.๒ มอบศพผู้เสียชีวิตให้ญาติหรือมูลนิธิเก็บศพไว้ญาติไปดำเนินการตามประเพณี

๔.๓.๔.๓ ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยด้านปัจจัย ๔ โดยเร็ว

๔.๓.๔.๔ ก่อสร้างที่อยู่ชั่วคราวให้อยู่อาศัย

๔.๓.๔.๕ ช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพให้มีรายได้

๔.๔ ภัยจากมนุษย์

๔.๔.๑ ใจผู้ร้าย

๔.๔.๑.๑ ละเจียดรอบคอบในการป้องกัน เก็บรักษาทรัพย์สินให้มิดชิดในที่แข็งแรงมั่นคง

๔.๔.๑.๒ มีคนเฝ้าและเสียงสุนัขทำให้สัญญาณและต่อต้านขัดขวางคนแปลกหน้า

๔.๔.๑.๓ อย่าใช้อาวุธ ใส่เครื่องประดับ

๔.๔.๑.๔ บ้านมีรั้วรอบขอบชิด ให้แสงสว่างเวลากลางคืน

๔.๔.๑.๕ แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกครั้งที่มีโจรภัย บอกวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ และลักษณะคนร้ายให้ละเอียด

๔.๔.๑.๖ ต่อสู้ป้องกันตัวและทรัพย์สิน ส่งเสียงร้องให้คนช่วย ถ้าสู้ไม่ได้อย่าขัดขืนจะถูกทำร้ายถึงชีวิต ต้องอาศัยความเมตตาปราณีและมีศิลปะการหลบหลีกหลบหนีตลอดจนมีศิลปะในการพูด

๔.๔.๒ อุบัติภัย

๔.๔.๒.๑ ขับขี่ยานพาหนะด้วยการเคารพกฎจราจรอย่างเคร่งครัด เช่น ไม่ขับเร็วเกินกำหนด

๔.๔.๒.๒ ไม่ขับซัดด้วยความคึกคะนอง

๔.๔.๒.๓ ไม่ขับรถขณะมีเมาสุรา อ่อนนอน กินยาระงับประสาท กินยาแก้ปวดนอนที่จะควบคุมบังคับรถไม่ได้

๔.๔.๒.๔ ไม่ประมาทเดินเลี้ยวในการขับรถ ในการตรวจสุขภาพรถ ในการใช้ถนนร่วมรถอื่นและคนเดินเท้า

๔.๔.๒.๕ เกิดอุบัติเหตุบางรายไม่รุนแรง บางรายรุนแรงเสียชีวิต เสียทรัพย์สิน จะถูกนำส่งโรงพยาบาลบำบัดรักษา จะถูกพิสูจน์ศพ จะถูกดำเนินคดี จะเกิดการขัดแย้งกับคู่กรณีต้องประกันภัยหรือประกันชีวิต

๔.๔.๒.๖ ประสบเหตุต้องช่วยบรรเทาภัย โดยการแจ้งเจ้าหน้าที่โดยการช่วยเหลือเบื้องต้นนำออกจากยานพาหนะ นำส่งโรงพยาบาล

๔.๔.๒.๗ ประสบเหตุต้องช่วยจัดการจราจรให้รถอื่นผ่านไปมาได้

๔.๔.๓ อัคคีภัย

๔.๔.๓.๑ ไม่ประมาทในการใช้ไฟฟ้า ในการใช้แก๊สหุงต้ม ในการใช้ไฟจากถ่านจากฟืน ในการสูบบุหรี่ก่อนใช้ ขณะใช้ และหลังใช้

(๑) ก่อนใช้ไฟทุกชนิดต้องตรวจวัสดุอุปกรณ์เรียบร้อยหรือชำรุด หรือมีสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงอยู่ใกล้หรือไม่ ถ้าไม่เรียบร้อยอย่าพึ่งใช้ไฟ

(๒) ขณะใช้ไฟต้องอยู่ควบคุมดูแลจนกว่าจะเสร็จสิ้นการใช้ไฟ

(๓) หลังใช้ไฟให้ปิดไฟ ให้ดับไฟ ให้จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

๔.๔.๓.๒ เกิดอัคคีภัย

(๑) แจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและตำรวจโดยเร็ว

(๒) ให้สมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะเด็กและคนชราออกจากที่เกิดเหตุโดยเร็ว

(๓) ขนย้ายสิ่งของมีค่าออกจากที่เกิดเหตุ

(๔) ช่วยเหลือคนเจ็บออกจากที่เกิดเหตุ ช่วยปฐมพยาบาล ช่วยนำส่งโรงพยาบาล

- (๕) ช่วยดับไฟ ช่วยจัดการจราจร ช่วยดูแลทรัพย์สินของผู้ประสบภัย
- (๖) ช่วยสนับสนุนน้ำดื่มและอาหารให้ผู้ประสบภัย
- (๗) ช่วยสนับสนุนเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย

๔.๕ สรุป บรรเทาสาธารณภัยหลังเกิดภัยเป็นการจำเป็นต้องดำเนินการโดยรีบด่วน ผู้อยู่ใกล้ชิดต้องเข้าไปช่วยเหลือ ต้องเข้าไปร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องดำเนินการบรรเทาสาธารณภัย ไม่ควรนิ่งดูตาย

๕. ทิศและการหาทิศ

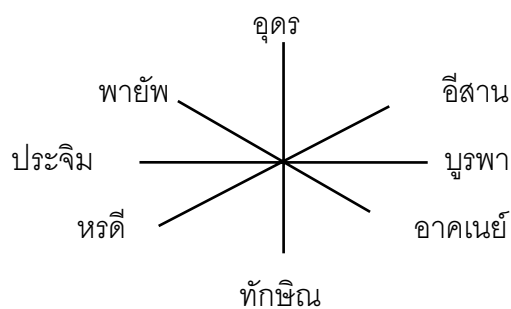
อุปกรณ์การสอน	เข็มทิศแผ่นชาร์ตเรื่องของทิศทั้ง ๘
สถานที่บรรยาย	ห้องเรียน สนาม
ระยะเวลาที่บรรยาย	๓๐ นาที
เพลงที่ต้องใช้ประกอบ	“เพลงทิศ”
การทดสอบประเมินผล	“เล่นเกมการต่อทิศ”

๕.๑ ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

- ๕.๑.๑ เพื่อเป็นการเรียนรู้ธรรมชาติศึกษา
- ๕.๑.๒ เพื่อเป็นผู้มีความสังเกต พิจารณา รอบคอบ
- ๕.๑.๓ เพื่อให้ช่วยตัวเอง
- ๕.๑.๔ เพื่อการตัดสินใจ
- ๕.๑.๕ เพื่อกันการหลงทางเมื่อเข้าไปในป่า

๕.๒ การหาทิศ หาได้จาก

๕.๒.๑ ดวงอาทิตย์	๕.๒.๒ ดวงจันทร์
๕.๒.๓ ดวงดาว	๕.๒.๔ จากลมในฤดูกาล
๕.๒.๕ เข็มทิศ	๕.๒.๖ เครื่องไม้ต้นไม้ ดอกไม้บางชนิด
๕.๒.๗ โปสท์	๕.๒.๘ การปลูกบ้านในสมัยโบราณ
๕.๒.๙ หลุมฝังศพ	๕.๒.๑๐ สัตว์เลี้ยงบางชนิด

หมายเหตุ เมื่อหาทิศหนึ่งได้แล้วก็จะได้ทิศทั้งแปด

๖. โครงการพระราชดำริ

ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช จะเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๙ นั้น ประเทศไทยอยู่ในช่วงที่เพิ่งฟื้นตัวจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อันเนื่องมาจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งในสงครามครั้งนั้น แผ่นดินไทยได้กลายเป็นสมรภูมิรบแห่งหนึ่งด้วย ชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่จึงอยู่ในสภาพที่เดือดร้อน ทั้งที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแม้ รัฐบาลในขณะนั้นจะพยายามแก้ไขด้วยวิธีการใด ๆ ก็หาได้ช่วยให้สถานการณ์ต่าง ๆ ดีขึ้น เท่าที่ควรไม่ โดยเฉพาะการสูญเสียด้านขวัญและกำลังใจ คนไทยในเวลานั้นตกอยู่ในสภาพหวาดผว หวั่นวิตก ประการสำคัญคือ มีความรู้สึกลัวว่าชาติที่เพิ่ง ยิงเมื่อต้องมาสูญเสียพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล จากการถูกลอบปลงพระชนม์

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรี ณ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ นั้น พระองค์ทรงตระหนักดีว่าความเดือดร้อนที่เหล่าอาณาประชาราษฎร์กำลังประสบอยู่ในเวลานั้น คือพระราชภารกิจอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ สมดังพระราชปณิธานที่ทรงแสดงไว้ในพระปฐมบรมราชโองการว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”**

ทั้งนี้พระองค์ทรงทุ่มเทเวลาที่ทรงมีเกือบทั้งหมดให้กับการปฏิบัติพระราชภารกิจเพื่อราษฎร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการพัฒนาขั้นพื้นฐานด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชน เพื่อค้ำจุนให้ราษฎรสามารถพึ่งตนเองได้ ในเบื้องต้นและให้ดำรงชีพอยู่ต่อไปได้ด้วยความมั่นคง อาทิ สร้างถนน และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งจะช่วยปูทาง ในการประกอบอาชีพของราษฎรให้มีความผาสุก มั่งคั่งสมบูรณ์ขึ้น สมดังพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรของพระองค์มีความพออยู่พอกิน สามารถช่วยตนเองได้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมไทย และช่วยให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางการเมืองของประเทศชาติ

๖.๑ โครงการพระราชดำริ คือ งานโครงการ/กิจกรรม ที่ทรงมีพระราชดำริขึ้นพิเศษตามพระราช

ปณิธานที่ทรงพระราชดำริไว้ **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** เป็นพระราชกรณียกิจที่มุ่งพัฒนา ทำนุบำรุงบ้านเมืองและสงเคราะห์ประชาราษฎร์ให้สุขสภาพและเจริญรุ่งเรือง ได้แก่

๖.๑.๑ โครงการตามพระราชประสงค์

๖.๑.๒ โครงการหลวง

๖.๑.๓ โครงการตามพระราชดำริ

๖.๑.๔ โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์

อาจจำแนกลักษณะเป็น

(ก) งาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ทรงด้วยพระองค์เอง

(ข) งาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ทรงพระราชทานกระแสรับสั่งหรือมีพระราชดำริให้ ส่วนราชการ

กระทรวง ทบวง กรม กองทัพ รัฐวิสาหกิจ องค์การเอกชนนำไปดำเนินการสนองพระราชดำริ

๖.๒ โครงการพระราชดำริ จำแนกได้เป็นประเภทดังนี้

๖.๒.๑ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ และการชลประทาน

๖.๒.๒ ด้านการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ

๖.๒.๓ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๖.๒.๔ ด้านการจัดและพัฒนาที่ดิน

๖.๒.๕ ด้านการพัฒนาคมนาคม

๖.๒.๖ ด้านการพัฒนาสาธารณสุข

๖.๒.๗ ด้านการศึกษา

๖.๒.๘ ด้านการวิจัยและค้นคว้า

๖.๒.๙ ด้านการสงเคราะห์ต่างๆ

๖.๒.๑๐ ด้านอื่นๆ

๖.๓ เป้าหมาย

๖.๓.๑ พื้นที่ชนบทยากจน

๖.๓.๒ พื้นที่มีปัญหาวิกฤติ

๖.๓.๓ พื้นที่หรือเหตุการณ์ในภาวะคับขันของประเทศชาติ

๖.๔ เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในแนวทางพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะพอสมดีมีเหตุมีผลและความไม่ประมาท ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึงปฏิบัติด้วยพระองค์เอง ทำอย่างต่อเนื่องยาวนาน ดำรงชีวิตเป็นแบบอย่างได้อย่างสมบูรณ์อีกทั้งได้พระราชทานพระราชดำริให้แก่คนไทยนำไปปฏิบัติตั้งแต่ปี ๒๕๑๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทรงเห็นความสำคัญของความ “พออยู่พอกิน” ซึ่งมีผลต่อราษฎรและประเทศชาติ ที่สำคัญ คือ เป็นแบบอย่างที่ดีให้คนไทยดำเนินชีวิตบนทางสาย

กลาง มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบสัมมาชีพ รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักประมาณตนดำรงชีวิตอย่างรู้จัก “คิด อยู่ ใ้ กิน อย่างพอเพียง”

๖.๔.๑ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของ

ประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

๖.๔.๒ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง (Self Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะพุ่มพวงสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

๖.๔.๓ หลักการพึ่งตนเอง หันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำเนินชีวิต ให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ๕ ประการ คือ

๖.๔.๓.๑ ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

๖.๔.๓.๒ ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ

๖.๔.๓.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด

๖.๔.๓.๔ ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง รวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่ที่ทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและ

เลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ
สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

๖.๔.๓.๕ ด้านเศรษฐกิจ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน
พอใช้และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น

๖.๔.๔ การปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

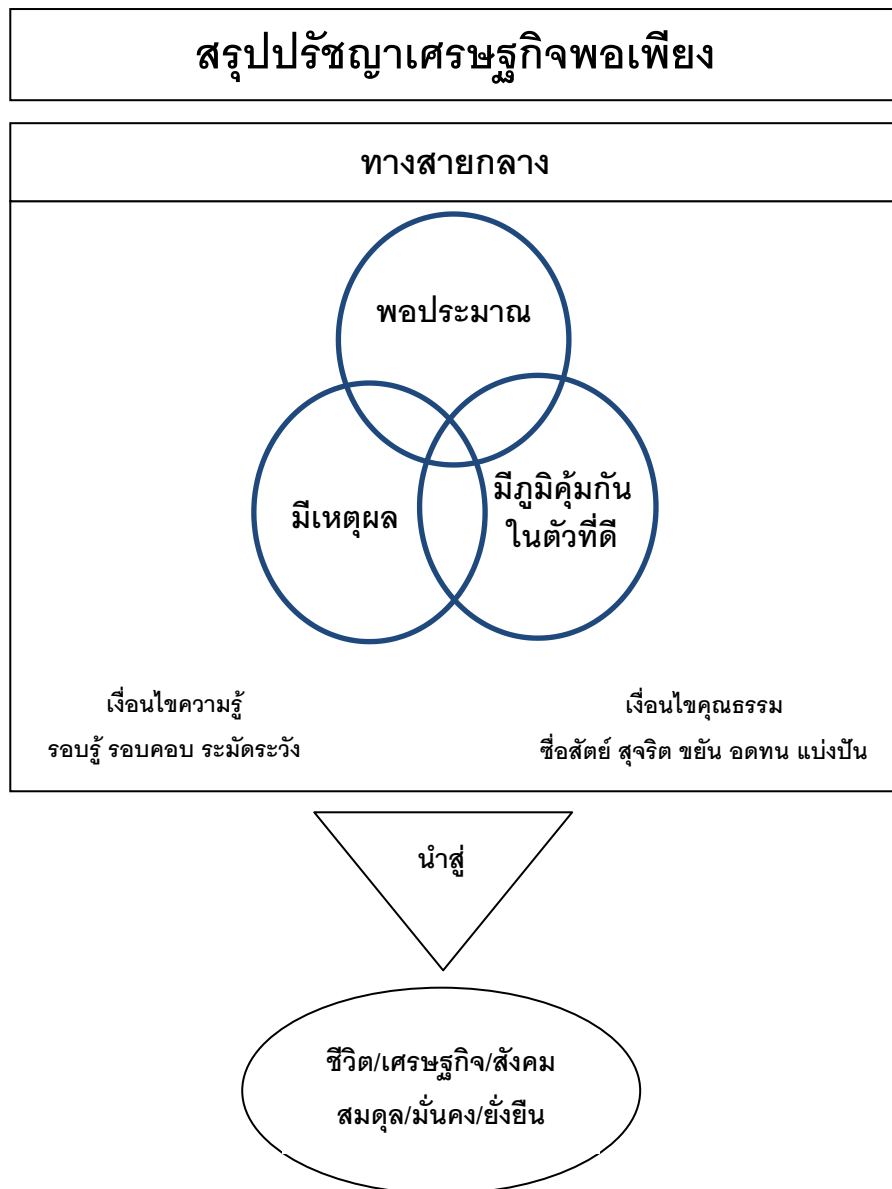
๖.๔.๔.๑ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการ
ดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังกระแสพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า “...ความ
เป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง...”

๖.๔.๔.๒ ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริตแม้จะตกอยู่ในภาวะขาด
แคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังกระแสพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า “...ความ
เจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบ
เป็นหลักสำคัญ...”

๖.๔.๔.๓ ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางค้าขาย ประกอบอาชีพ
แบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงเช่นในอดีต ดังกระแสพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า
“...ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคล
แสวงหาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วย
ความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น...”

๖.๔.๔.๔ ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางใช้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก โดยต้องขวนขวาย
ใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ
ดังกระแสพระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ทำให้ความหมายชัดเจนว่า ...การที่ต้องการให้
ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้ เพื่อตนเอง
เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่ง
และขั้นต่อไปก็คือ ให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตัวเอง...”

๖.๔.๔.๕ ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล้ม
สลายลงเพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความ
ละอายดังกระแสพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า “...พยายามไม่ก่อความชั่ว
ให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลด พยายามละความชั่วที่ตัวเอง
มีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่
มีอยู่นั้นให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น...”

๖.๕ การสนองพระราชดำริ

- ๖.๕.๑ รู้และเข้าใจตระหนักในคุณค่า สามารถนำไปชี้แจงขยายผลต่อประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้
- ๖.๕.๒ บอกประโยชน์และช่องทางที่จะมีส่วนร่วมได้
- ๖.๕.๓ ปลุกจิตสำนึกให้ตระหนักพระมหากรุณาธิคุณ
- ๖.๕.๔ โดยเสด็จพระราชประสงค์

๖.๖ บทบาทของลูกเสือชาวบ้านในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- ๖.๖.๑ รู้และเข้าใจและตระหนักในคุณค่าในงาน/โครงการ/กิจกรรมในส่วนที่ใกล้ชิดกับตัว และท้องถิ่นของลูกเสือชาวบ้าน
- ๖.๖.๒ อาสาตัวเข้าร่วม สนับสนุน ส่งเสริมตามโอกาสกำลังความสามารถของตน

๖.๖.๓ ร่วมมือร่วมใจกันเป็นหมู่คณะ/รุ่น/องค์กร ชมรมลูกเสือชาวบ้าน ร่วมอุทิศแรงงาน
กำลังกาย กำลังใจและความสามัคคีเข้าสนับสนุนในรูปพัฒนาร่วมกันและบำเพ็ญ
ประโยชน์

๖.๖.๔ นำส่วนที่ตนมีกำลังพอจะประกอบกิจได้ ไปสู่การปฏิบัติในวิถีชีวิต อาชีพ การงาน

๖.๖.๕ ร่วมกันเผยแพร่ ยึดมั่น เป็นแบบอย่างในสังคม

๗. การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี มรดกไทย

สังคมไทยมีลักษณะพิเศษบางอย่างที่ไม่เหมือนใคร อย่างคำพังเพยที่ว่า อยู่แบบไทยๆ เพราะมีบางสิ่ง
บางอย่างที่ทำให้วัฒนธรรมและสถาบันของไทยมีลักษณะแตกต่างจากสังคมอื่นๆ สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย แต่
สิ่งที่จัดว่าสำคัญมี ๓ ประการ คือ

- ขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนปรัชญาของไทยโบราณ
- คำสั่งสอนและวิธีปฏิบัติในทางพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์
- อารยธรรมตลอดจนเทคโนโลยีฝ่ายตะวันตกที่เข้ามาผสมผสานกันซึ่งเป็
นสิ่งที่ยอมรับได้ในระดับหนึ่ง

๗.๑ ธรรมเนียมประเพณีไทยโบราณ

ไทยเราเป็นชาติเก่าแก่มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เช่น ประเพณี การ
เกิด ทำขวัญเรือน การเคารพผู้ใหญ่ด้วยการรดน้ำขอพร ถ้าเป็นการสมรสชายต้องไปทาบทามหญิงแล้วถึงจะ
สู่ขอ ถ้าหากเป็นที่ตกลงจึงจะหมั้นและสมรสได้ หรือการทำบุญวันเกิดครบ ๕ รอบ หรือประเพณีเกี่ยวกับการ
ตาย ลอยกระทง แรกนาขวัญ สงกรานต์ การแสดงการคารวะต่อผู้ใหญ่ การพุดจา การรับรองแขกที่มาเยี่ยม
เยียน เป็นต้น

ยิ่งกว่านั้นวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ยังดำเนินไปตามหลักการปรัชญาไทยโบราณ โดยมากผู้ใหญ่จะ
เตือนใจเด็กโดยการยกสุภาษิตโบราณสั่งสอนว่า คนโบราณเขาทำกันอย่างไร เช่น คนโง่ยอมเป็นเยื่อของคน
ฉลาด, อย่าไว้ใจทางอย่าวางใจคนจะจนใจเอง, ซ้ำๆ ได้พร้าเล่มงาม, อย่าจับปลาสองมือ, น้ำขึ้นให้รีบตัก, พุดดี
เป็นศรีแก่ตัว เป็นต้น

สังคมไทยมีวัฒนธรรมประจำชาติ ที่ทำให้แตกต่างจากชาติอื่น เรามีความสุภาพอ่อนโยน มีภาษาที่
เก่าแก่ภาษาหนึ่ง มีศิลปวัตถุหรือสถาปัตยกรรม (วัดวาอาราม บ้านเมือง) เป็นแบบไทยๆ มีวัฒนธรรมที่
แสดงออกถึงความนึกคิดของไทย ในแต่ละยุคแต่ละสมัย มีนาฏศิลป์ที่อ่อนช้อยและนุ่มนวลซึ่งชาวต่างประเทศ
นิยมกันมาก สังเกตได้เวลามีแขกต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐจะมีการรับรองด้วยการให้ชมนาฏศิลป์
เสมอ นอกจากนี้รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมให้ไปเผยแพร่ยังต่างประเทศด้วย

การที่ชาวต่างประเทศเข้ามาในไทยมีแนวโน้มจะนิยมศึกษาความเป็นอยู่แบบไทยๆ ของเรา เช่น การทำนา การจัดสวน ตลาดลอยน้ำ สถาปัตยกรรมแบบไทย นาฏศิลป์ ฯลฯ

วัฒนธรรมจึงเป็นการแสดงถึงความเจริญงอกงาม ความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันความ มีศีลธรรมอันดีงาม ระเบียบ วินัย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ทำให้ชาติไทยดำรงอยู่ได้

๗.๒ คำสอนและแนวปฏิบัติของศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์

คนไทยส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ พุทธศาสนามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของคนไทยในด้านการปกครองและในด้านกิริยามารยาทและความเป็นใหญ่จนสิ่งเหล่านี้กลายเป็นธรรมเนียมไทยไป แม้แต่คนไทยที่นับถือศาสนาอื่นก็ยอมรับเอาขนบธรรมเนียมประเพณีเหล่านี้ เช่น การรับประทานอาหาร เมื่อก่อนรับประทานอาหารด้วยมือ ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นช้อนช้อม ซึ่งถ้าดูไปแล้วจะมีมาจากศาสนาพุทธในหมวดเสขวิวัตรหรือการมีสัมมาคารวะ ความสุภาพเรียบร้อย ความโอบอ้อมอารี มีใจเมตตา การไม่โลภโมโหโทสันก็เป็นสิ่งที่คนไทยนับถือศาสนาพุทธนิยมปฏิบัติและศาสนาพุทธให้คนมีเมตตาต่อกันไม่ทำชั่วทำแต่ความดีเพราะกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา ใครทำดีได้ดี ใครทำชั่วได้ชั่ว คือสิ่งที่ตนกระทำไปจะต้องได้รับการตอบสนองภายหลัง ด้วยเหตุนี้ชาวต่างประเทศมักจะชมเชยคนไทยว่า เป็นผู้รักสันติ โอบอ้อมอารีไม่เห็นแก่ตัว สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น

ศาสนาพราหมณ์ ก็เช่นกันมีอิทธิพลต่อคนไทยไม่น้อย เช่น พิธีต่างๆ หลายอย่างมีพราหมณ์เข้าร่วมด้วยเสมอไม่ว่าจะเป็นราชพิธีหรือพิธีของคนสามัญก็ตามจนยากที่จะแยกออกจากกันได้ เช่น การสถาปนามกุฎราชกุมาร การปลุกปั้น แรกนาขวัญ ฯลฯ โดยพิธีกรรมของพราหมณ์ออกเป็นรูปการบนบานศาลกล่าว การบวงสรวงสังเวย การอ้อนวอนและการร่ายเวทย์มนต์คาถา เป็นต้น

๗.๓ อารยธรรมและเทคโนโลยีของต่างชาติ

สังคมไทยมีการติดต่อกับประเทศต่างๆ ที่เจริญกว่า โดยเฉพาะประเทศทางตะวันตกและยิ่งเราติดต่อกันมากขึ้นเท่าไรก็ยิ่งได้รับอิทธิพลจากเขามากขึ้นเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านความเชื่อลัทธิ อุดมการณ์ การปกครอง การศึกษา สังคม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้วิถีชีวิตที่เคยเป็นอยู่มาจึงเปลี่ยนไปจากเดิมมาก ไม่ว่าจะเป็นความเป็นอยู่ การเป็นสามีภรรยา ความเท่าเทียมระหว่างชายหญิง การนั่งโต๊ะ การจัดบริการในสำนักงาน การแต่งกาย เทคโนโลยีหรือแม้แต่ครอบครัว ความสัมพันธ์เปลี่ยนไปจากเดิม

ผนวก ง

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๑. คุณสมบัติ ผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๑.๑ ได้รับเครื่องหมายวุฒิบาศ ๒ ท่อน ขึ้นไป และ

๑.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือ

๑.๓ เคยปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านมาก่อนปี พ.ศ.๒๕๓๐

๒. ด้านธุรการ (เป็นหน้าที่ประสานงาน)

๒.๑ ทราบสภาพและจำนวนสมาชิก

๒.๒ จัดทำโครงการฝึกอบรม

๒.๓ กำหนดวัน เวลาที่แน่นอน

๒.๔ ติดต่อประสานงานหน่วยเกี่ยวข้อง

๒.๕ พิจารณาสถานที่ฝึกอบรม

๒.๖ อาจเชิญประธานเปิด-ปิดการฝึกอบรม

๒.๗ กำกับดูแลงานด้านธุรการ

๒.๘ ทำโครงการฝึกอบรมล่วงหน้าก่อน ๑๕ วัน

๒.๙ ทราบทุนดำเนินการและที่มาของทุน

๒.๑๐ การประสานกับเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆ

๒.๑๑ ขอความคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่

๒.๑๒ รายงานผลการฝึกทันทีเมื่อปิดการฝึกอบรม

๓. การฝึกอบรม (เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบ)

๓.๑ จัดทำแผนการฝึก

๓.๒ การตรวจสอบสถานที่ที่จะทำการฝึกอบรม

๓.๓ พิจารณาตารางฝึกอบรม

๓.๔ เตรียมวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม

๔. ระหว่างการฝึกอบรม

- ๔.๑ ประชุมวิทยากรและเจ้าหน้าที่ประจำวัน
- ๔.๒ ควบคุมติดตามผลและแก้ไขปัญหา
- ๔.๓ การประชุมนายหมู่

๕. หลังการฝึกอบรม

- ๕.๑ ประชุมประเมินผล
 - ๕.๒ รายงานผลการฝึกและเสนอแนะ
 - ๕.๓ ติดตามผล
-

ผนวก จ

หน้าที่และความรับผิดชอบของวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

๑. คุณสมบัติ ผู้ทำหน้าที่วิทยากรประจำหมู่สี่และวิทยากรประจำค่ายฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๑.๑ ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ๒ ท่อน ขึ้นไป และ

๑.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์

๒. วิทยากรอำนวยการ

มีหน้าที่วางแผนและอำนวยการ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ศึกษาสภาพภูมิประเทศมวลชน ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและจิตวิทยาเพื่อให้มีความรู้รอบด้าน

๓. วิทยากรพิธีการ

๓.๑ รู้จักพิธีการต่างๆ เช่น พิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม ทั้งทางราชการและทางลูกเสือชาวบ้าน การประชุมรอบเสาธง กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟและรับผ้าผูกคอพระราชทาน

๓.๒ รู้จักวิทยากรทุกคนเป็นอย่างดี

๓.๓ ควบคุมเวลาให้เป็นไปตามตารางการฝึกอบรม

๓.๔ ต้องเป็นคนตลกขบขัน รู้จักกาลเทศะ สร้างบรรยากาศให้สนุกอยู่ตลอดเวลา

๓.๕ รู้จักมุขตลกไม่หยาบคาย

๓.๖ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ และรู้กรำให้ทุกคนเกิดความสนใจ

๓.๗ เป็นผู้ประสานงานทั้งหมด

๔. วิทยากรเพลง

๔.๑ สามารถร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบได้

๔.๒ เสียงดีไม่ตกและใช้เพลงลูกเสือเหมาะสมกับโอกาส

๔.๓ สามารถสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน

๕. วิทยากรประจำหมู่สี่

๕.๑ ต้องทำใบปะหน้าและประวัติของลูกเสือชาวบ้าน หมู่สี่ของตน

๕.๒ ต้องควบคุมสถานการณ์ของหมู่ตั้งแต่วันแรกช่วยเหลือแนะนำเรื่องการกิน การนอน การเรียน การเล่นและการทำงาน

๕.๓ ต้องช่วยเหลือแนะนำการแต่งกาย การรักษาความสะอาดของร่างกาย

๕.๔ ต้องช่วยเหลือแนะนำในเรื่องระบบหมู่ ร่วมงาน ร่วมคิดกับลูกเสือชาวบ้าน สร้างความประทับใจ

แนะนำ แต่ไม่บอกเรื่องงาน หรือตอบโจทย์ให้คิดลงมือทำเอง

- ๕.๕ ต้องช่วยเหลือแนะนำในเรื่องการปรับปรุงที่พัก ให้คำแนะนำการวางแผนงานการปฏิบัติกิจกรรมตามสมควร
- ๕.๖ ต้องช่วยเหลือแนะนำในการเล่นเกมส์
- ๕.๗ ต้องช่วยเหลือแนะนำในการแสดงเจียบ การชุมนุมรอบกองไฟ ฯลฯ
- ๕.๘ สร้างแบบอย่างที่ดี ดูแลทุกข์สุข กำกับดูแลงานไม่ให้ลูกเสือชาวบ้านห่างสายตา
- ๕.๙ การกินอยู่หลับนอนร่วมกับหมู่สีที่ตนรับผิดชอบ (ให้พิจารณาตามความเหมาะสม)

๖. วิทยาการวิชาการ

- ๖.๑ ต้องเตรียมการบรรยาย การแสดงไว้อ่านหน้า
- ๖.๒ จัดหาอุปกรณ์การบรรยาย การแสดงให้ครบ
- ๖.๓ ต้องซักซ้อมให้แม่นยำมาก่อนที่จะบรรยาย หรือแสดง
- ๖.๔ มีความรอบรู้ในสิ่งที่ถ่ายทอดความรู้ รู้จักเปลี่ยนความยากเป็นง่าย ถ่ายทอดให้ดี
- ๖.๕ ต้องเป็นไปตามกำหนดเวลา หรือตามความเหมาะสม

๗. วิทยาการบริการ

๗.๑ ต้องศึกษาดูสถานที่ที่ทำการฝึกอบรมว่ามีอะไรจะต้องทำ เพราะเป็นสถานที่ใช้ร่วมกัน และแบ่งงานให้ลูกเสือชาวบ้านทำให้เหมาะสม

- ๗.๒ บริการทุกสาขา เพื่อส่งเสริมในการฝึกให้เกิดประสิทธิภาพ
 - ๗.๓ ปฏิบัติงานตามกำหนดเวลาที่นัดหมาย
 - ๗.๔ ตรวจตราดูแลให้เรียบร้อยอยู่เสมอ
 - ๗.๕ อดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์
 - ๗.๖ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์อย่างดีเยี่ยม
-

ผนวก จ

พันธกิจของผู้อำนวยการฝึกอบรมและวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

ที่ พิเศษ/2543

ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

ในพระบรมราชานุเคราะห์

1279 ถนนพหลโยธิน พญาไท

กรุงเทพมหานคร 10400

20 พฤศจิกายน ๒๕๔๓

เรื่อง พันธกิจของผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

เรียน ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทุกท่าน

การก่อกำเนิด การดำเนินงาน การดำรงอยู่ของกิจการลูกเสือชาวบ้าน มีปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องตลอดมาและคงยังดำรงอยู่เป็นหน้าที่ของผู้นำ ผู้บริหาร ผู้อำนวยการฝึก คณะวิทยากร ผู้เกี่ยวข้อง เป็นผู้รับผิดชอบแก้ไขตลอดไป ผู้อำนวยการฝึกเป็นผู้รับผิดชอบในด้านการถ่ายทอดพระบรมราโชบาย อุดมการณ์ และเจตนารมณ์ ไปสู่มวลชนสมาชิกและประชาชน นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม ก็จะทำให้ สันติสุขเกิดขึ้นในแผ่นดิน

1. ด้วยพระบารมีปกเกล้า พระบรมเดชานุภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เมื่อ 19 มีนาคม 2515 ทรงพระราชทานผ้าผูกคอ หน้าเสือ ห่วงรัด บัตร วุฒิบัตร และธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านทรงเป็นองค์ พระราชทานพระราชานุเคราะห์ทุกประการตลอดมา ซึ่งเป็นพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

2. ผู้อำนวยการฝึกทุกคนคือผู้ถวายงานเป็นผู้แทนขององค์กรลูกเสือชาวบ้าน แก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคมในระดับตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ผ่านกระบวนการของลูกเสือชาวบ้านเพื่อให้

สมาชิกและประชาชนที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกิดความมั่นคงพื้นฐานเป็นผลทวีคูณถึงส่วนรวมของประเทศไทย

3. รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะตำรวจตระเวนชายแดน ผู้อำนวยการฝึก คณะวิทยากร ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนผลักดันให้กิจการลูกเสือชาวบ้านมีความเจริญและดำรงอยู่ทุกวันนี้ จึงเป็นผู้มีพระคุณต่อกิจการลูกเสือชาวบ้าน ผู้อำนวยการฝึกควรจะกล่าวถึงทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

4. กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นของประชาชน ดำเนินการโดยประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชน ปวงชนชาวไทยทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการนี้ จึงต้องคำนึงถึงภาพพจน์การสร้างกิจกรรม การบำเพ็ญความดี การสร้างแบบอย่างที่ดีให้ประชาชนมีความศรัทธา เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง

5. ผู้อำนวยการฝึกต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของสังคม มีครอบครัวที่ดี มีอาชีพสุจริต มีคุณธรรมและเมตตาธรรม พัฒนาตนเองไปสู่ความเจริญ โดยทุกฝ่ายยอมรับเป็นนักแก้ปัญหาเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย มีความรอบรู้ด้านวิชาการลูกเสือชาวบ้านทุกสาขา และความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวางรวมทั้งการสร้างคามสมดุลง่วงล้อม ธรรมชาติกับชีวิต มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้นำที่มีคุณภาพมีเกียรติเชื่อถือได้

6. ผู้อำนวยการฝึกมีความศรัทธาซาบซึ้ง ในพระบรมราโชบาย อุทิศการณ เจตนารมณ์ คำปฏิญาณ กฎ ธรรมเนียมประเพณี ภารกิจของลูกเสือชาวบ้านและนโยบายของรัฐบาล ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง คณะลูกเสือชาวบ้าน และของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านอย่างชัดเจน สามารถถ่ายทอดต่อไปถึงผู้เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจตรงกัน นำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้จริง ท่านเป็นผู้พิทักษ์และแก้ปัญหาเพื่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พระราชบัลลังก์ จารีตธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของชาติ และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขเป็นวิถีทางชีวิตด้วยความจริงใจ สุจริตใจอย่างแท้จริง

7. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการฝึก ต้องยึดหลักของพุทธปรัชญาเดินสายกลางโดยชดเชยสิ่งที่ขาด สิ่งที่เกิดขึ้นให้อยู่ด้วยความพอดีเพียงพอ ตามแนวปรัชญาพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นศูนย์รวมดวงใจของเรา ผู้อำนวยการฝึกในพื้นที่เป็นสื่อกลางในการบริหาร ๕ ประสานเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่รับมอบ ด้วยการประสานใจ ประสานความคิด ประสานงาน ประสานการปฏิบัติ และประสานประโยชน์ ให้คำปรึกษาเสนอแนะกำกับดูแล ในการดำเนินงานของลูกเสือชาวบ้านทุกระดับ ให้เกิดความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นตลอดเวลา

8. ผู้อำนวยการฝึกในแต่ละจังหวัดรวมตัวกันเลือกหัวหน้า จัดระบบบริหารกันเองเพื่อรักษาเจตนารมณ์ นโยบาย และหลักการของลูกเสือชาวบ้านให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงต่อไป และเข้าร่วมอยู่ในชมรม

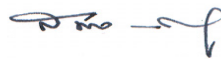
วิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด หรืออำเภอแล้วแต่กรณี
ผู้อำนวยการฝึกลูกเสือต้องมีเอกภาพในการบริหารการฝึก ดำรงความมุ่งหมายให้การฝึกของแต่ละรุ่น เกิดความสำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทุกรุ่นเพื่อให้สมาชิกทุกคน เป็นลูกเสือชาวบ้านที่มีคุณภาพ และเป็นพลเมืองดีที่มี
คุณภาพสมบูรณ์

9. ด้านหน้าของเครื่องหมายผู้อำนวยการฝึก เป็นตราพระราชทานให้ใช้สำหรับกิจการลูกเสือ
ชาวบ้าน หมายถึง สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมดวงใจของคนในชาติด้วยการหล่อหลอมกันให้เกิด
ความรักสามัคคี ประองดอง ภายใต้พระเศวตฉัตร พระบรมเดชาานุภาพ พระบารมีปกเกล้าของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชบัลลังก์ พระราชวงศ์จักรี ซึ่งมีธงชาติ หน้า
เสือ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกฎ คำปฏิญาณของลูกเสือโดยสมบูรณ์

ด้านหลังเป็นเครื่องหมายของความเชื่อยุคโบราณ เกี่ยวกับศาสตร์ราชของพระนารายณ์
ที่อวตาลลงมาปราบยุคเข็ญของแผ่นดิน ได้แก่ ตรี คธา จักร สังข์ ขอให้ผู้อำนวยการฝึกลูกเสือถึงภารกิจของเรา
ร่วมมือกันป้องกันมิให้เกิดยุคเข็ญขึ้นในแผ่นดินด้วยความดีงามโดยมีสัจธรรมของลูกเสือชาวบ้าน คือ ศรัทธา
ปัญญา ความดี สามัคคี มีวินัย เป็นเกราะคุ้มครองจิตใจของผู้อำนวยการฝึกทุกคน ให้มีสติบำเพ็ญตนให้เกิด
เป็นสิริมงคลกับตัวเองอยู่ตลอดเวลา

เครื่องหมายสีทองสำหรับผู้อำนวยการฝึก เรียกว่า “รัตนราช” เครื่องหมายสีเงินสำหรับ
วิทยาการ เรียกว่า “สนองราช” ซึ่งมีความหมายเป็นผู้รับใช้ถวายงานพระเจ้าแผ่นดิน และประดับเครื่องหมาย
ดังกล่าวที่หน้าอกด้านขวาอนุโลม พันธกิจทั้ง ๙ ข้อนี้ ให้ใช้กับวิทยาการลูกเสือชาวบ้านทุกคนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท

(สมควร หิริกุล)

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

ผนวก ช

ระเบียบและแนวปฏิบัติของลูกเสือชาวบ้าน

๑. ระเบียบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยลูกเสือชาวบ้าน พ.ศ.๒๕๕๓

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๓

๑.๑ เรื่องลูกเสือชาวบ้านคือ (คัดจากระเบียบฯ หมวดที่ ๑ จากข้อ ๕-ข้อ ๖)

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ลูกเสือชาวบ้านได้แก่ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรและวิธีการของลูกเสือชาวบ้านกับได้ปฏิบัติตนว่าจะปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

การจัดฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านให้จัดเป็นรุ่นและให้มีธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน โดยได้รับพระราชทานจากองค์พระมหากษัตริย์

ข้อ ๖ เครื่องหมายลูกเสือชาวบ้าน ได้แก่ ผ้าผูกคอ ห่วงสวมผ้าผูกคอ และเข็มตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองติดอกเสื้อเบื้องซ้ายซึ่งเป็นสิ่งของพระราชทาน

๑.๒ เรื่องการบริหารงานลูกเสือชาวบ้าน (คัดจากระเบียบฯ หมวดที่ ๓ จากข้อ ๑๔ - ข้อ ๒๓)

หมวดที่ ๓

การบริหารงานลูกเสือชาวบ้าน

ข้อ ๑๔ ลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการในพระบรมราชานุเคราะห์

ข้อ ๑๕ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นองค์การบริหารกิจการลูกเสือชาวบ้าน โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บริหารองค์กร มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแล อำนาจการ กำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติงาน เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติงานรวมถึงออกระเบียบ คำสั่ง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์ เพื่อให้กิจการลูกเสือชาวบ้านทั่วราชอาณาจักร ดำเนินการไปตามกรอบของพระบรมราชโบาย เจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ หลักการ ภารกิจ และอุดมการณ์ลูกเสือชาวบ้าน รวมทั้งให้มีอำนาจแต่งตั้ง

ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหาร ผู้ตรวจการลูกเสือชาวบ้าน เจ้าหน้าที่รับผิดชอบและจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการบริหารงานลูกเสือชาวบ้านในระดับต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม

และให้ผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

ข้อ ๑๖ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านภาค ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านหมายเลข ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านกองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ โดยมีผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค เป็นผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านภาค ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ผู้กำกับการ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนหมายเลข เป็นผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านหมายเลข ขึ้นตรงกับผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านภาค

ผู้บังคับกองร้อยปฏิบัติการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหัวหน้าศูนย์ประสานงานลูกเสือชาวบ้าน ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านหมายเลข ผู้บังคับการ กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านกองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี พื้นที่อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ให้อำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล ประสานการดำเนินงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน ในพื้นที่รับผิดชอบ กับให้อำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามสมควร

ข้อ ๑๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด เป็นผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านจังหวัด รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ปลัดจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของกิจการลูกเสือชาวบ้านในจังหวัด กับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามสมควร

ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของกิจการลูกเสือชาวบ้านในอำเภอ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามสมควร

ข้อ ๑๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร รองผู้อำนวยการลูกเสือกรุงเทพมหานคร เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของกิจการลูกเสือ

ชาวบ้านในกรุงเทพมหานคร กับให้ผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร มีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามสมควร

ให้ผู้อำนวยการเขตในตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือเขต เป็นผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านเขต รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านเขต มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของกิจการลูกเสือชาวบ้านเขต ให้ผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านเขต มีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามสมควร

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานลูกเสือจังหวัด และสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.๒๕๕๑ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ลูกเสือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านธุรการของกิจการลูกเสือชาวบ้านจังหวัด และอำเภอ

ให้สำนักงานลูกเสือกรุงเทพมหานครตามกฎหมายกระทรวง ว่าด้วยการปกครองลูกเสือในกรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกฎหมายจัดตั้งเป็นรูปแบบพิเศษ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ลูกเสือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านธุรการของกิจการลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานครและเขต

ข้อ ๒๐ ให้มีชมรมลูกเสือชาวบ้าน และชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ภายใต้การควบคุมดูแลของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์ โดยมีชมรมระดับต่างๆ ซึ่งมีข้อกำหนดการจัดองค์กรภายในชมรม และการบริหารชมรมตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์

ข้อ ๒๑ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์ พึงได้รับการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลอย่างพอเพียง เพื่อดำเนินงานกิจการลูกเสือชาวบ้านทั้งหลายทั้งปวง

ข้อ ๒๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนกิจการลูกเสือชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อ ๒๓ ให้สำนักงานลูกเสือจังหวัด และสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนกิจการลูกเสือชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

๑ ๓ เรื่องสิ่งของพระราชทาน

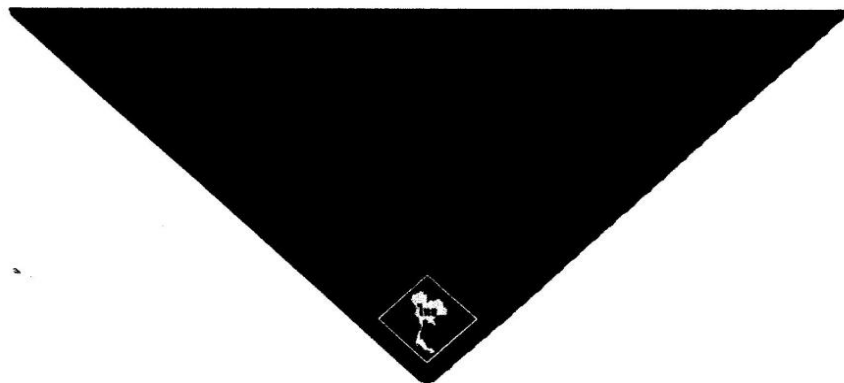
คัดจากระเบียบฯ ส่วนหมายเหตุแนบท้ายระเบียบฯ เกี่ยวกับ ผ้าผูกคอ วุฒิบัตร และธงประจำรุ่น

๘

หมายเหตุแนบท้ายระเบียบ

ผ้าผูกคอ

ผ้าพื้นสีเหลืองหมรูปตามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐานกว้าง ๑๐๐ เซนติเมตร ด้านตั้งกว้าง ๗๕ เซนติเมตร ที่ขอบด้านข้างทั้งสองด้านขลิบด้วยผ้าสีดำกว้าง ๐.๕ เซนติเมตร ที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามฐานติดเครื่องหมายเป็นผ้าสีเหลี่ยมจัตุรัสด้านละ ๕ เซนติเมตร ตรงกลางของผ้าปักรูปแผนที่ประเทศไทยด้วยด้ายหรือไหม มีคำว่าไทยอยู่ตรงกลาง

วุฒิบัตร

บัตรประจำตัว

หนังสือสำคัญให้ไว้เพื่อแสดงว่า

สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน ขั้นต้น

รุ่นที่

ให้ไว้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

ผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านจังหวัด

ผู้อำนวยการฝึกอบรม

โปรดเกล้าฯ พระราชทานลูกเสือชาวบ้าน

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

จงยึดมั่นในคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือโดยเคร่งครัด

ธงประจำรุ่น

ธงประจำรุ่น ประกอบด้วยผ้าพื้นสีเลือดหมูรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๗๕ เซนติเมตร ยาว ๑๑๔ เซนติเมตร ที่ขอบทั้งสามด้านประดับไหมสีคำเป็นเส้น ๆ ยาวเส้นละ ๕ เซนติเมตร พื้นประดับตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีอักษรสีขาวบอกหมายเลขประจำรุ่น และสถานที่ฝึกอบรมทั้งสองด้าน ประดับกับเสาธงความยาว ๒๐๐ เซนติเมตร ขอดค้นทำด้วยโลหะเป็นรูปวงรีเงิน มีผ้าชายธงสีเลือดหมูกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวชายละ ๑๕ เซนติเมตร ปลายผ้าทั้งสองชายประดับไหมสีคำเป็นเส้น ๆ ยาวเส้นละ ๕ เซนติเมตร

๒. คำอธิบายตราคณะลูกเสือแห่งชาติ (หน้าเสือ)

ตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย ดอกไม้ ๓ แฉก (เฟอว์ เดอลี) กับหน้าเสือที่มีปลาย ๒ แฉก มีดาวประจำข้างละดวงตอนล่างหน้าเสือเป็น ๓ แฉก และมีแถบงอนโค้งรองรับ บนส่วนงอนโค้งมี คติพจน์ลูกเสือจารึกไว้ว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ส่วนล่างสุดมีปมเชือกร้อยเป็นห่วงห้อยไว้ ความหมาย ของแต่ละส่วนที่ประกอบกันเป็นเครื่องหมายลูกเสือ มีความหมายดังนี้

๒.๑ ยอดบน ๓ แฉก เปรียบได้กับนิ้วทั้ง ๓ นิ้วในรหัสลูกเสือ หมายถึง คำปฏิญาณของลูกเสือทั้ง ๓ ข้อ

๒.๒ ดาว ๒ ดวง แทนอุดมคติของลูกเสือทั้ง ๒ ข้าง คือ ความสัตย์ กับ ความรู้

๒.๓ หน้าเสือ เป็นเครื่องหมายแห่งหมู่คณะ อันหมายถึง คณะลูกเสือที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความองอาจ กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว มีไหวพริบ เฉลียวฉลาดดุจดั่งเสือ

๒.๔ แถบงอนโค้งเปรียบประดุจมุมปากของเสือเมื่อเวลายิ้ม อันหมายถึง ลูกเสือจะต้องเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ แม้จะปฏิบัติภารกิจหนักเพียงใดก็ตาม

๒.๕ คติพจน์ของลูกเสือ คือ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” นั้นหมายความว่า ลูกเสือจะต้องเป็นผู้รักษาความสัตย์คำมั่นสัญญาหรือคำปฏิญาณของตนไว้แม้จะต้องเสียชีวิตก็ไม่ยอมฝืนคำปฏิญาณและเสียความสัตย์เป็นอันขาด

๒.๖ ห่วงปมล่างสุด เป็นเสมือนสิ่งเตือนใจให้ลูกเสือห่วงใยต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ให้คำมั่นสัญญานั้นเสมอทุกวัน

“พี่น้องลูกเสือที่รัก เมื่อใดที่ท่านประดับเครื่องหมายลูกเสือ ขอได้โปรดระลึกถึงความหมายที่ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องหมายลูกเสือจงหนัก และพึงเพียรพยายามปฏิบัติตนให้สมกับที่ท่านได้รับเกียรติ ได้รับพระราชทานผูกคอ และเครื่องหมายลูกเสือนี้ ท่านจะเป็นลูกเสือที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความภาคภูมิใจ ถ้าท่านได้ปฏิบัติตนสมกับความหมายของเครื่องหมายที่ท่านประดับ แต่ถ้าว่านละเว้นในการปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับเครื่องหมายที่ท่านประดับแล้วไซ้ ท่านก็คือบุคคลธรรมดา ๆ ที่น่าละอายแก่ใจที่บังอาจประดับเครื่องหมายอันทรงเกียรตินั้น”

เข็มตราคณะลูกเสือแห่งชาติ(หน้าเสือ) ทำด้วยโลหะสีทอง ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ห่วงสวมผ้าผูกคอ (วีกคเกิ้ล) ทำด้วยโลหะสีทอง ใช้สำหรับรัดผ้าผูกคอพระราชทาน

๓. ระเบียบการขอรับผ้าผูกคอพระราชทาน วุฒิบัตร บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้านทดแทน
กรณีชำรุดสูญหาย

ระเบียบศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์
ว่าด้วยการขอรับผ้าผูกคอพระราชทาน วุฒิบัตร บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน ทดแทนกรณีชำรุดสูญหาย
พ.ศ. ๒๕๕๕

ด้วยแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับสิ่งของพระราชทานอันได้แก่ผ้าผูกคอ
พระราชทาน วุฒิบัตร บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้านทดแทน กรณีสิ่งของพระราชทานดังกล่าวชำรุด
สูญหาย มีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ สมควรแก้ไขแนวทางการปฏิบัติดังกล่าวให้เกิดความ
เรียบร้อยถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อลูกเสือชาวบ้านโดยทั่วกัน

อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๖ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๕๗/๒๕๔๕ เรื่อง การ
ดำเนินกิจการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จึงให้ยกเลิก
ระเบียบศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสิ่งของพระราชทานชำรุดสูญหาย
และจ่ายทดแทน ฉบับลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๐ และให้ใช้ระเบียบนี้แทนดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์
ว่าด้วยการขอรับผ้าผูกคอพระราชทาน วุฒิบัตร บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน ทดแทนกรณีชำรุดสูญหาย
พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันลงนามในระเบียบ

ข้อ ๓. ในระเบียบนี้

“ผ้าผูกคอพระราชทาน” หมายความว่า ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเป็นสิ่งของ
พระราชทานที่ลูกเสือชาวบ้านได้รับ เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

“วุฒิบัตร์และบัตรประจำตัว” หมายความว่า เอกสารซึ่งเป็นสิ่งของพระราชทานที่ลูกเสือชาวบ้านได้รับเมื่อสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

ข้อ ๔. การขอรับสิ่งของพระราชทานดังกล่าวไว้ตามข้อ ๓ เพื่อทดแทนของเดิมจะกระทำได้ ๒ กรณี คือ

(๑) ของเดิมชำรุด

(๒) ของเดิมสูญหาย

ข้อ ๕. การขอรับสิ่งของพระราชทาน ทดแทนของเดิมตามข้อ ๔ ผู้ขอต้องยื่นคำขอตามแบบ ส.พ.๑ ทำระเบียบพร้อมหลักฐาน คือ

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๒) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๓) สิ่งของพระราชทานเดิมที่ชำรุด (กรณีขอทดแทนของเดิมชำรุด)

(๔) บันทึกล้อยคำของผู้ขอตามแบบ ส.พ.๒ ทำระเบียบ รับรองข้อเท็จจริงเกี่ยวกับของเดิมสูญหาย (กรณีขอทดแทนของเดิมสูญหาย)

(๕) คำรับรองของผู้รับรองตาม ข้อ ๖

ข้อ ๖. ให้ผู้มีตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นผู้รับรองบุคคลที่ขอรับสิ่งของพระราชทานทดแทน โดยรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน และมีสิทธิรับสิ่งของพระราชทานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

(๑) กรณีผู้ขอเป็นลูกเสือชาวบ้าน ให้ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านจังหวัด หรือ กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีเป็นผู้รับรอง

(๒) กรณีผู้ขอเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ให้ประธานชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีเป็นผู้รับรอง

ข้อ ๓. ให้ชมรมลูกเสือชาวบ้านจังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน จังหวัด/กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีรวบรวมคำขอรวมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ส่งไปยังศูนย์ปฏิบัติลูกเสือชาวบ้านหมายเลขที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตนเอง เพื่อเสนอไปยังศูนย์ปฏิบัติการ ลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ดำเนินการขออนุมัติต่อผู้อำนวยการ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือ บ้าน

ข้อ ๔. หลักเกณฑ์ ระเบียบและแนวปฏิบัติใดเกี่ยวกับการขอรับสิ่งของพระราชทานทดแทน ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕. ให้ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕

(ลงชื่อ) พลตำรวจโท สมศักดิ์ แขวงโสภา

(สมศักดิ์ แขวงโสภา)

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

แบบคำขอ

(ส.พ.๑)

(รับสิ่งของพระราชทานทดแทนกรณีของเดิมชำรุดสูญหาย)

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

มีความประสงค์ขอรับสิ่งของพระราชทานทดแทน ดังนี้

- ☐ ๑. ผ้าผูกคอพระราชทาน ด้วยเหตุของเดิมชำรุด หรือ สูญหาย (ให้ระบุ).....
- ☐ ๒. วุฒิบัตรลูกเสือชาวบ้าน ด้วยเหตุของเดิมชำรุด หรือ สูญหาย (ให้ระบุ).....
- ☐ ๓. บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน ด้วยเหตุของเดิมชำรุด หรือ สูญหาย (ให้ระบุ).....

และข้าพเจ้าได้ส่งมาพร้อมนี้ คือ

- ☐ ๑. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- ☐ ๒. สำเนาทะเบียนบ้าน
- ☐ ๓. ของเดิมที่ชำรุด (กรณีของเดิมชำรุด)
- ☐ ๔. บันทึกถ้อยคำรับรองข้อเท็จจริง (กรณีของเดิมสูญหาย)

ลงชื่อ

ผู้ขอ

()

การรับรอง

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....ขอรับรองว่า นาย/นาง/นางสาว

.....เป็นลูกเสือชาวบ้านที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสมควร ได้รับสิ่งของพระราชทานตามที่ขอ

ลงชื่อ

ผู้รับรอง

()

แบบบันทึกถ้อยคำ

(ส.พ.๒)

(รับรองข้อเท็จจริงกรณีสิ่งของพระราชทานสูญหาย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)ผู้ยื่นคำขอรับสิ่งของ

พระราชทานทดแทนกรณีของเดิมสูญหายตามคำขอ ฉบับลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

นั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่าสิ่งของพระราชทานที่ข้าพเจ้าเคยได้รับมาแล้วได้สูญหายไป คือ (ระบุชนิดของสิ่งของ
พระราชทานที่สูญหาย).....

สิ่งของพระราชทานดังกล่าวข้างต้นได้สูญหายไป เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สถานที่เกิดการสูญหาย คือ สาเหตุที่สูญหาย คือ

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นความจริงทุกประการ จึงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

()

ผู้ยื่นคำขอรับสิ่งของพระราชทานทดแทน

๔. ระเบียบการแต่งเครื่องแบบและการแต่งกายของวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน

ระเบียบศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์
ว่าด้วยการแต่งเครื่องแบบและการแต่งกายของวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน พ.ศ.๒๕๕๖

ด้วยปรากฏว่าการแต่งเครื่องแบบและการแต่งกายของวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน ไม่เป็นไปตามกำหนด และแนวทางเดียวกันทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๗/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่องการดำเนินงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน ในพระบรมราชานุเคราะห์ จึงได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการแต่งเครื่องแบบและการแต่งกายของวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน พ.ศ.๒๕๕๖ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ ว่าด้วยการแต่งเครื่องแบบและการแต่งกายของวิทยาการลูกเสือชาวบ้าน พ.ศ.๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากลงนามในระเบียบ

ข้อ ๓ การแต่งเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามสิทธิผูกฝ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้านในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) พิธีเปิด-ปิดการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- (๒) ผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการฝึกอบรมฯ พิธีกร คณะวิทยากรและคณะกรรมการตรวจการอยู่ค่ายพักแรม ในพิธีเปิด-ปิดประชุมรอบเสาธงประจำวัน
- (๓) พิธีกรการประชุมรอบกองไฟ และพิธีกรประจำวัน
- (๔) ในพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน
- (๕) งานชุมนุมลูกเสือชาวบ้านทุกระดับ

ข้อ ๔ การแต่งกายสุภาพ ผูกฝ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้าน ใช้ห่วงสวมฝ้าผูกคอทองเหลือง และติดเข็มตราคณะลูกเสือแห่งชาติที่หน้าอกด้านซ้าย ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ในกิจการลูกเสือชาวบ้านนอกเหนือจากข้อ ๓
- (๒) โอกาสไปร่วมประชุม/สัมมนา ร่วมกิจกรรมและร่วมงานต่างๆ ของลูกเสือชาวบ้าน

/ข้อ ๕ หลักเกณฑ์ ระเบียบ...

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบและการแต่งกายของวิทยาการ
ลูกเสือชาวบ้านใด ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ยกเลิกเสียทั้งสิ้น และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๖ ให้ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(ลงชื่อ) พลตำรวจโท สมศักดิ์ แขวงโสภา

(สมศักดิ์ แขวงโสภา)

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

๕. การใช้ผ้าผูกคอพระราชทานกรณีแต่งเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามสิทธิ์

(สำเนา)

รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ครั้งที่ ๒ / ๒๕๑๕

วันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

ณ ห้องประชุมกรมพลศึกษา

ผู้มาประชุม

๑. นายอภัย จันทวิมล	กรรมการฯ เป็นประธานในที่ประชุม
๒. ศ.นพ. บุญสม มาร์ติน	กรรมการฯ และเลขาธิการฯ
๓. นายบุญเจือ สุวรรณพฤษ	รองเลขาธิการฯ
๔. นายธรรมบุญ อัครพานิช	กรรมการและเหรัญญิก
๕. นายเกรียง กิริติกร	กรรมการ
๖. นายพ่วง สุวรรณรัฐ	กรรมการ
๗. นายกอง วิสุทธารมณ	กรรมการ
๘. ศ. นพ. อวย เกตุสิงห์	กรรมการ
๙. ศ. เชื้อ สาริมาน	กรรมการ
๑๐. นายเกตุร ลิมทอง	กรรมการ
๑๑. พ.อ.พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอนุสรมงคลการ	กรรมการ
๑๒. นายประจวบ คำบุญจันทร์	กรรมการ
๑๓. นายจิตร ทั้งสุนทร	กรรมการ
๑๔. นายเพทาย อดาทกุล	กรรมการ

ผู้ไม่ได้มาประชุม

๑. นายประชุม รัตนเพียร	รณ.ประธานคณะกรรมการบริหารฯ(ติตราชการ)
๒. นายจรูญ วงศ์สายัณห์	รองประธานกรรมการบริหารฯ(ติตราชการ)
๓. พลเอก กฤษณ์ สีวะรา	กรรมการ(ติตราชการ)
๔. นายวัชร เยี่ยมโชติ	กรรมการ(ติตราชการ)
๕. นายวิญญู อังคนารักษ์	กรรมการ(ติตราชการ)

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายกำจร พรหมะวัน ผู้อำนวยการกอง กองลูกเสือแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ น.

เนื่องจากประธานคณะกรรมการบริหารฯ และรองประธานคณะกรรมการบริหารติตราชการที่ประชุมจึงได้มีมติให้นายอภัย จันทวิมล กรรมการบริหารฯ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ฯลฯ

ประธานได้ดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุม ตามลำดับดังนี้

วาระที่ ๑ เรื่องประธานฯ หรือเลขธิการฯ แจ้งที่ประชุมทราบ

ฯลฯ

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๑๕

ฯลฯ

วาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่แล้ว

ฯลฯ

วาระที่ ๔ เรื่องด่วนมากที่จะต้องรีบเสนอนอกระเบียบวาระ (ไม่มี)

ฯลฯ

วาระที่ ๕ เรื่องเสนอพิจารณา

๕.๑ การขอพระราชทานเหรียญลูกเสือสรรเสริญ

ฯลฯ

๕.๒ เรื่องแต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาเหรียญลูกเสือสดุดี ประจำปี ๒๕๑๕

ฯลฯ

วาระที่ ๖ เรื่องต่างประเทศ

ฯลฯ

วาระที่ ๗ เรื่องอื่นๆ

๗.๑ เรื่องจังหวัดสุโขทัย หรือเกี่ยวกับการใช้ผ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้าน เลขธิการฯ แจ้งว่า จังหวัดสุโขทัย ได้มีหนังสือหารือมา เกี่ยวกับเรื่องผ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้านว่าสมควรจะนำมาใช้กับเครื่องแบบลูกเสือหรือไม่ เพราะปรากฏว่าขณะนี้ได้มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือหลายท่านที่ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านฯ แต่งเครื่องแบบลูกเสือแต่แทนที่จะใช้ผ้าผูกคอตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกับนำผ้าผูกคอพระราชทานลูกเสือชาวบ้านมาใช้ ฉะนั้นจังหวัดใครขอทราบเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้ใช้ผ้าผูกคอพระราชทานของลูกเสือชาวบ้านกับเครื่องแบบลูกเสือได้ทุกโอกาสตามที่เห็นสมควร

ที่ประชุมเห็นชอบดังเสนอ

๗.๒ เรื่อง นายวัช จิตติวร เทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี บริจาคที่ดิน

ฯลฯ

ที่ประชุมรับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๑๐ น.

(ลงชื่อ) อินทร์ ชยาริวิช ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(นายอินทร์ ชยาริวิช)

(ลงชื่อ) กำธร พรหมะวัน

(นายกำธร พรหมะวัน)

ผู้อำนวยการกอง กองลูกเสือแห่งชาติ

๖. การมอบผ้าผูกคอพระราชทานเป็นกรณีพิเศษ

ที่ ตช ๐๐๕๒/๕๔๐

ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

ในพระบรมราชานุเคราะห์

๑๒๗๙ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของพระราชทานสำหรับลูกเสือชาวบ้าน

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านภาค ๑ - ๔ , ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน-

กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ,

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านที่ ๑๑-๑๔ , ๒๑-๒๔ , ๓๑-๓๔ , ๔๑-๔๔ ,

ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านภาคทุกภาค , ประธานชมรม-สภาลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร ,

ประธานชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านภาคทุกภาค , ประธานชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร ,

ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านจังหวัดทุกจังหวัด และประธานชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านฯ ที่ ๐๖๔๙.๐๑/๗๗๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๒๐๔/ว.๓๓๕๕ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ด้วยปรากฏว่าการดำเนินการเกี่ยวกับผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเป็นสิ่งของพระราชทาน ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของพระราชทานสำหรับลูกเสือชาวบ้าน อันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อกิจการลูกเสือชาวบ้านโดยรวม ดังนั้นศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ จึงขอชักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติต่อผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของพระราชทานรายละเอียดตามหนังสือที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลตำรวจโท สมศักดิ์ แขวงโสภา

(สมศักดิ์ แขวงโสภา)

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

ฝ่ายอำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านฯ

โทรศัพท์ ๐๒-๒๗๙๙๕๒๐-๓๔ ต่อ ๑๕๙ , ๓๘๗ โทรสาร ๐๒-๖๑๙๕๐๒๐ , ๐๒-๒๗๘๕๒๕๒

ส่วนราชการ ศปก.ลส.ชบ.

ที่ ๐๖๔๙.๐๑/๗๗๖

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของพระราชทาน สำหรับ ลส.ชบ.

ผอ.ศปก.ลส.ชบ.ภาค ๑-๔, ศปก.ลส.ชบ.๑๑-๑๔, ๒๑-๒๔, ๓๑-๓๔, ๔๑-๔๔, กก.๑-๙ บก.กฝ.

ด้วย ศปก.ลส.ชบ. ได้รับ น. จากกระทรวงมหาดไทย ให้แจ้งกำชับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
สิ่งของพระราชทาน สำหรับ ลส.ชบ. รวมทั้งการเสนอชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับพระราชทานผ้าผูกคอ ลส.ชบ.
ดังรายละเอียดสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๒๐๔/ว.๓๓๕๕ ลง ๙ พ.ย. ๒๕๓๗ ที่ส่งมาพร้อมนี้
จึงแจ้งมาเพื่อเป็นการประสาน และประกอบการพิจารณา ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

พล.ต.ต. ศิริวัฒน์ ถมพิทักษ์
(ศิริวัฒน์ ถมพิทักษ์)

รอง ผบช.ตชด.

ผู้ช่วย ผอ.ศปก.ลส.ชบ.

ที่ มท. ๐๒๐๔/ว.๓๓๕๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท.๑๐๒๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของพระราชทานสำหรับลูกเสือชาวบ้าน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน แจ้งว่าได้มีการใส่ชื่อบุคคลผู้ไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับสิทธิเข้ารับพระราชทานสิ่งของพระราชทาน สำหรับลูกเสือชาวบ้าน ให้มีสิทธิเข้ารับพระราชทานสิ่งของดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง และเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผ่าผูกคอพระราชทาน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญ และมีความเป็นศิริมงคลยิ่ง สำหรับสมาชิกลูกเสือชาวบ้าน ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ได้พิจารณากำหนดคุณสมบัติ และหลักเกณฑ์ของ ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานผ่าผูกคอพระราชทาน โดยยึดถือแนวทางตามพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงพระราชทานไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สรุปได้ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ผ่าผูกคอพระราชทาน ไม่มีสิทธิมอบให้เป็นกิตติมศักดิ์แก่ผู้ใด

๒. ผ่าผูกคอพระราชทาน จะให้กับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรเท่านั้น

๓. ผ่าผูกคอพระราชทาน ให้กับวิทยากรลูกเสือที่ผ่านการฝึกอบรมเป็น

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับสูงประเภทใดประเภทหนึ่ง เป็นวิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ รุ่น อยู่ประจำค่ายฝึกตลอด ๕ วัน ๔ คืน ทุกวัน

๔. ผ่าผูกคอพระราชทาน ให้กับผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านจังหวัด และอำเภอ, ศึกษาธิการ การประถมศึกษาจังหวัด และอำเภอที่ผ่านการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นสูงประเภทใดประเภทหนึ่ง และได้ปฏิบัติงานเพื่อกิจการลูกเสือชาวบ้านมาโดยต่อเนื่อง

ในการนี้ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ได้ขอให้กระทรวงมหาดไทย แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ในฐานะผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านจังหวัด และอำเภอ กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้การปฏิบัติต่อสิ่งของ

พระราชทานสำหรับลูกเสือชาวบ้านทุกๆ ชั้นตอน อันได้แก่ การกระทำพิธีมอบผ้าผูกคอพระราชทาน การเก็บรักษา การขนย้าย การมอบหมายผู้รับผิดชอบ ก็ขอให้ดำเนินการอย่างสมเกียรติ เพราะสิ่งของพระราชทานดังกล่าว ทรงประกอบพิธีในพระราชวัง และเป็นสิ่งที่มีค่าสูงสุดที่ก่อให้เกิดความศรัทธา และเชื่อมั่นกับผู้ที่ได้รับ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป]

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ดำริ วัฒนสิงห์

(นายดำริ วัฒนสิงห์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการข่าว

โทร. ๒๒๓๒๒๑๕

โทรสาร ๒๒๒๖๘๓๘

ผนวก ข

ก้ำพันทกิจของลูกเสือชาวบ้านต่อองค์กรลูกเสือชาวบ้าน

(การอบรมสัมมนาพัฒนาการบริหารองค์กรลูกเสือชาวบ้าน

วันที่ ๑๔ ธ.ค. ๒๕๔๔ ณ ค่ายพระรามหก จังหวัดเพชรบุรี)

1. ลูกเสือชาวบ้านตระหนักถึงความสำคัญและยึดมั่นในองค์กรเอกชน
2. ลูกเสือชาวบ้านมีความจริงใจ บริสุทธิ์ใจต่อสมาชิกทุกคนในองค์กรของตนด้วยการประสานใจ ประสานความคิด ประสานงาน ประสานการปฏิบัติ ประสานประโยชน์
3. ลูกเสือชาวบ้านจักร่วมกันเสริมสร้างความเข้มแข็งในองค์กรมีความมั่นคง บริหารงานมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
4. ลูกเสือชาวบ้านทุกคนจะยอมรับและปฏิบัติหน้าที่เมื่อได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ เพื่อองค์กรของตนเองด้วยความเต็มใจ
5. ลูกเสือชาวบ้านมีความริเริ่ม โดยยึดหลักวิชาการ มีแผนงานและโครงการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีระบบ
6. ลูกเสือชาวบ้านพยายามแสวงหาพลังสนับสนุนองค์กรในด้านต่างๆ ด้วยความเสียสละ ตามกำลังความสามารถของตนอย่างสม่ำเสมอ
7. ลูกเสือชาวบ้านปฏิบัติต่อกันด้วยความสำนึกถึงความเป็นพี่น้องบนพื้นฐานของการสร้างสรรค์ ยึดถือความถูกต้อง ความยุติธรรม เป็นหลัก
8. ลูกเสือชาวบ้านพร้อมจะช่วยเหลือเกื้อกูล สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ที่ด้อยโอกาส และผู้ประสบความยากลำบาก ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
9. ลูกเสือชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมตามนัดหมายที่ตกลงไว้ด้วยความเสียสละโดยอาศัยหลักการ ประสานการปฏิบัติ และการประสานประโยชน์เป็นหลัก

ผนวก ฅ

คติธรรมประจำใจ

หัวใจ ๘

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เอกลักษณ์ไทย
พลเมืองดี สามัคคี พัฒนา ประชาธิปไตย

สัจธรรม ๕

ศรัทธา ปัญญา ความดี สามัคคี มีวินัย

หัวใจ ๘ และสัจธรรม ๕ คือ คติธรรมประจำใจของลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งมาจากอุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน ๕ ข้อ และวัตถุประสงค์ ๕ ข้อ ดังนั้น ในระหว่างการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแต่ละรุ่น ให้ดำเนินการจัดทำป้ายข้อความหัวใจ ๘ และสัจธรรม ๕ ติดไว้ในห้องฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นตลอดเวลาและสามารถจดจำได้จนขึ้นใจ

ทั้งนี้ ผู้อำนวยการฝึกอบรมและวิทยากร ต้องให้ผู้เข้าอบรมกล่าวคำหัวใจ ๘ ขณะทำความเคารพ วิทยากรที่เข้าไปบรรยายแต่ละครั้ง และกล่าวคำสัจธรรม ๕ ขณะทำความรพเมื่อวิทยากรจบคำบรรยาย

ผนวก ญ

ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสภาพปัจจุบันของชาติไทย (เพิ่มเติม)

การศึกษาประวัติศาสตร์ชาติไทย นอกจากจะทำให้เราได้ว่า บรรพบุรุษของเราซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำได้ สร้างชาติและรักษาแผ่นดิน มาจนถึงรุ่นเราได้อย่างไรแล้วเรายังได้บทเรียนจากประวัติศาสตร์มาศึกษา เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เราต้องชอกช้ำระกำใจกันอีก การเสียกรุงถึง ๒ ครั้งในสมัยกรุงศรีอยุธยา เกือบทำให้เราต้องสิ้นชาติ เป็นบทเรียนอันสำคัญยิ่งที่คนไทยรุ่นหลังจำเป็นต้องศึกษา เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ “ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย” ในแผ่นดินอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งของเราอีกต่อไป

สมัยสุโขทัย

(พ.ศ. ๑๗๘๑-๑๙๒๑)

สมัยกรุงสุโขทัย มีกษัตริย์ปกครอง ๖ พระองค์ เรียกว่า ราชวงศ์พระร่วง คือ

๑. พ่อขุนบางกลางหาว หรือ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
๒. พ่อขุนบาลเมือง
๓. พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๔. พญาเลอไท
๕. พญาลิไท
๖. พญาไสลือไท

ในสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์และพ่อขุนบาลเมือง กรุงสุโขทัยเป็นอาณาจักรเล็กๆ กล่าวคือ ทิศเหนือจด จังหวัดลำปาง ทิศตะวันออกจดจังหวัดเพชรบูรณ์ ทิศตะวันตกจดจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดตาก ทิศใต้จด จังหวัดนครสวรรค์ (เมืองพระบาง) ต่อมาในสมัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (พ.ศ. ๑๘๒) ได้ขยายพระราชอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง โดยทิศตะวันตก ได้กระทำยุทธหัตถีชนะขุนสามชน ยึดเมืองฉอด(แม่สอด) และหัวเมืองในเขตปกครองของขุนสามชน ตลอดจนเมืองมอญ (เกาะตะมะ ทวาย ตะนาวศรี) ซึ่งอยู่ใต้การปกครองของพม่าไว้ได้ ด้านทิศตะวันออกยึดได้หัวเมืองขอมจนจดแม่น้ำโขง ได้แคว้นหลวงพระบาง และเวียงจันทน์ไว้ในอำนาจ ด้านทิศใต้ยึดแหลมมลายูไว้ได้ทั้งหมด รวมทั้งเกาะชวา สุมาตราด้วย จะเห็นได้ว่าพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้สร้างชาติสร้างแผ่นดินไว้อย่างกว้างขวางยิ่งกว่าสมัยใดๆ ในอดีต นอกจากจะเป็นนักรบที่เก่งกล้าสามารถแล้ว ในด้านการปกครอง ทรงใช้การปกครองแบบพ่อปกครองลูก หรือที่เรียกกันว่าระบบ “เทพบิดร” ในด้านการต่างประเทศ ทรงผูกสัมพันธ์ไมตรีกับพระเจ้าหงวนสีโจวฮ่องเต้ (กุบไลข่าน) กษัตริย์มองโกลซึ่งครอบครองจักรวรรดิจีน ผูกมิตรกับพ่อขุนเม็งรายเจ้าเมืองเชียงราย และพญาเจ้าเมืองเจ้าเมืองพระยา ทำให้สุโขทัยสามารถขยายอาณาเขตได้อย่างเต็มที่โดยมิต้องพัวพันกับการแทรกแซงจากพวกมองโกลและล้านนาไทย ด้านเศรษฐกิจ ให้ราษฎรทำมาหากินอย่างเสรี ยกเลิกการเก็บภาษีผ่านทาง และให้

การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน ด้านอุตสาหกรรม ส่งเสริมการทำเครื่องถ้วยชามที่เรียกกันว่า “เครื่องสังคโลก” เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ นำเงินตราเข้าท้องพระคลังมากมาย ด้านศาสนา ทรงสถาปนาพระพุทธศาสนาลังกา วงศ์ เป็นศาสนาประจำชาติ ด้านอักษรศาสตร์ ทรงประดิษฐ์อักษรไทยหรือลายสือไทย เมื่อปี พ.ศ.๑๘๒๖

สมัยอยุธยา

(พ.ศ.๑๘๙๓-๒๓๑๐)

สมัยกรุงศรีอยุธยา มีพระมหากษัตริย์ปกครอง ๕ ราชวงศ์ รวม ๓๓ พระองค์ คือ ราชวงศ์อู่ทอง มีกษัตริย์ ๓ พระองค์ พระเจ้าอู่ทอง หรือสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ เป็นปฐมกษัตริย์ ราชวงศ์สุพรรณภูมิ มีกษัตริย์ ๑๓ พระองค์ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ (ขุนหลวงพะงั่ว) เป็นปฐมกษัตริย์ ราชวงศ์สุโขทัย มีกษัตริย์ ๗ พระองค์ สมเด็จพระมหาธรรมราชา เป็นปฐมกษัตริย์ (สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ผู้ทรงกอบกู้แผ่นดินไทยอยู่ในราชวงศ์นี้) ราชวงศ์ปราสาททอง มีกษัตริย์ ๔ พระองค์ พระเจ้าปราสาททอง เป็นปฐมกษัตริย์ (สมเด็จพระนารายณ์มหาราช อยู่ในราชวงศ์นี้) และ ราชวงศ์บ้านพลูหลวง มีกษัตริย์ ๖ พระองค์ สมเด็จพระเพทราชาเป็นปฐมกษัตริย์

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ไทยได้เสียเอกราชให้แก่พม่าถึง ๒ ครั้ง ครั้งแรกเสียเอกราชในปี พ.ศ.๒๑๑๒ ในสมัยพระมหินทราธิราช กษัตริย์องค์ที่ ๑๓ ในราชวงศ์สุพรรณภูมิ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงกอบกู้อิสรภาพได้เมื่อ พ.ศ.๒๑๒๗ รวมเวลาที่ไทยตกเป็นเมืองขึ้นแก่พม่าเป็นเวลา ๑๕ ปี เสียเอกราชให้แก่พม่าครั้งที่ ๒ ในเดือนเมษายน ปี พ.ศ.๒๓๑๐ ในสมัยพระเจ้าเอกทัศ กษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงกอบกู้อิสรภาพได้ในปีเดียวกัน คือวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๓๑๐

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช หรือสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๒ เป็นราชโอรสของสมเด็จพระมหาธรรมราชา ประสูติเมื่อ พ.ศ.๒๐๙๘ เสวยราชสมบัติ พ.ศ.๒๑๓๓ สวรรคต พ.ศ.๒๑๔๘ ครองราชย์นาน ๑๕ ปี เมื่อปี พ.ศ. ๒๑๐๗ (ก่อนเสียกรุง) ขณะมีพระชนมายุ ๙ พรรษา บุเรณ้องกษัตริย์แห่งพม่า ได้ขอตัวไปเป็นประกันอ้างว่าขอไปเป็นบุตรบุญธรรม ได้กลับมากรุงศรีอยุธยาเมื่อพระชนมายุ ๑๕ พรรษา โดยส่งพระสุพรรณกัลยาพระพี่นางไปเป็นตัวประกันแทน พระนเรศวรทรงประกาศอิสรภาพที่เมืองแครง เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑ ค่ำ เดือน ๖ ปีวอก พ.ศ.๒๑๒๗ พระองค์ทรงเป็นทั้งพระเจ้าแผ่นดิน เป็นทั้งนักรบที่เก่งกล้า นับเป็นมหาราชพระองค์หนึ่งซึ่งปรากฏขึ้นมาในโลกนี้ พระองค์ทรงต่อสู้อยู่ตลอดเวลา ไม่มีเวลาคิดถึงเรื่องครอบครัวจึงไม่มีเมียหรือเจ้าจอมหม่อมห้ามใดๆ ทั้งสิ้น ทรงกล้าหาญและเก่งกล้าสามารถเป็นอย่างยิ่ง สามารถใช้ “พระแสงปืนต้นข้ามแม่น้ำสะโตง” ยิงสุรกรรมา แม่ทัพพม่าซึ่งยกทัพติดตามมาตายชบอยู่กับคอช้าง เป็นเหตุให้พระองค์นำทัพกลับกรุงศรีอยุธยาได้โดยปลอดภัย คราวหนึ่งพระองค์ทรงลงเรือไล่ถึง พระยาจันทน์ ทรงประทับยืนที่หัวเรือยิงสู้อย่างไม่เกรงอันตราย และในปี พ.ศ.๒๑๒๙ พม่ายกทัพมาตั้งค่ายรอบอยู่ที่บางปะหัน พระองค์ทรงม้าออกตีกองหน้าเข้าตีจน

ถอยร่นไปถึงค่ายรบ ทรงคาบ “พระแสงดาบคาบค่าย” ปีนค่ายเข้าศึกจนถูกแทงตกมาหลายครั้ง โดยไม่เกรงกลัวอันตรายใดๆ ทั้งสิ้น พระองค์ทรงรวบรวมดินแดนสยามประเทศที่ได้เสียไปและได้เพิ่มมาใหม่อีกมากมาย คือ เมืองทะวาย เมืองตะนาวศรี เมืองกำพูชา เมืองมอญ ที่อยู่ในอำนาจของหงสาวดี ทางเหนือได้แคว้นลานนาไทย ทั้งหมด ตลอดจนแคว้นไทยใหญ่ขึ้นไปจนถึงดินแดนจีน ราชอาณาจักรสยามในสมัยนี้ แผ่ขยายกว้างไกลไพศาลยิ่งกว่าทุกสมัย

สมัยธนบุรี

(พ.ศ.๒๓๑๐-๒๓๒๕)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ประสูติเมื่อ พ.ศ.๒๒๗๗ สวรรคต พ.ศ.๒๓๒๕ สิริพระชนมายุ ๔๘ พรรษา ครองราชย์ พ.ศ.๒๓๑๐-๒๓๒๕ รวม ๑๕ ปี พระองค์ทรงพระราชสมภพในฐานะสามัญชน เป็นลูกชาวจีน ชื่อ นายไหฮอง มารดาชื่อ นางนกเอี้ยง ต่อมานายไหฮองได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมเจ้าพระยาจักรีเมื่อเยาว์วัยได้รับการศึกษาจาก พระอาจารย์ทองดี แห่งวัดโกษาหวด พออายุ ๑๕ ปี ได้เข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เป็นผู้มีความรู้เก่งกล้าสามารถจนได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าเมืองตราด ต่อมาเจ้าเมืองตากถึงแก่กรรมก็ได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าเมืองตาก และ พระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร ตามลำดับ ขณะเดินทางมารับตราตั้งเป็นพระยาวชิรปราการที่กรุงศรีอยุธยา พม่าได้ยกกองทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยา จึงอยู่ช่วยและเป็นการสำคัญให้แก่กรุงศรีอยุธยา ได้ร่วมต่อสู้ป้องกันเมืองอย่างเต็มที่ จนได้รับการยอมรับว่าเป็นนายทัพที่เข้มแข็ง ทำการต่อสู้กับข้าศึกจนเป็นที่เลื่องลือ ไพร่พลที่นำมาจากเมืองตากก็เข้มแข็งและคุมกันดี แต่เนื่องจากกรุงศรีอยุธยาในชัวงราชวงศ์สุดท้าย (ราชวงศ์บ้านพลูหลวง) มีการแย่งชิงราชสมบัติกันแทบทุกรัชกาล โดยเฉพาะพระเจ้าเอกทัศ (กษัตริย์องค์สุดท้ายของราชวงศ์บ้านพลูหลวง) ก็แย่งราชสมบัติมาจากพระเจ้าอู่ทอง ทำให้ต้องมีการเข่นฆ่ากันของอีกฝ่าย คนดีมีความสามารถถูกฆ่าตายเกือบหมด เหลือแต่พวกประจบสอพลอที่ไร้ความสามารถ ข้าราชการ ขุนนาง อำมาตย์และข้าราชการบริพาร ก็แบ่งกันเป็นฝักเป็นฝ่ายแย่งชิงกันเป็นใหญ่ แดกความสามัคคีกัน ฝ่ายทหารก็ท้อใจและหมดกำลังใจในการต่อสู้ และระหว่างที่พม่าล้อมกรุงอยู่นั้น พระเจ้าตากซึ่งรักษาการทางด้านตะวันออกอยู่ที่วัดเกาะแก้ว เห็นพม่ายกกำลังเข้ามา ก็เอาปืนใหญ่ยิงเข้าศึกโดยไม่ได้ขออนุญาตจากศาลาลูกขุน เกือบจะถูกลงโทษ นอกจากนั้นหากจะนำกำลังเข้าตีค่ายพม่าที่มัลลอมอยู่ก็ต้องขออนุญาตก่อน ทำให้พระเจ้าตากเกิดท้อใจ และแน่ใจว่ากรุงศรีอยุธยาจะต้องถูกตีแตกในไม่ช้า ดังนั้นในวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ.๒๓๑๐ จึงพร้อมด้วยกำลัง ๕๐๐ คน ตีฝ่าวงล้อมพม่าไปทางตะวันออกผ่านทุ่งศรีมหาโพธิ์ ไปตั้งหลักที่จันทบุรี ถูกพม่านำกำลังติดตามตีถึง ๓ ครั้งแต่ก็พ่ายแพ้อีกกลับไปทุกครั้ง จากนั้นก็ทำการรวบรวมผู้คนซึ่งส่วนใหญ่สมัครใจที่จะมาขอกู้ชาติด้วยได้ทั้งไทยและจีนประมาณ ๕,๐๐๐ คน ทำการฝึกอาวุธเป็นทหาร และต่อเรือรบเพิ่มเติม พอถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๓๑๐ ลี้ญ่ตุมรสุม ก็ยกกองทัพเรือ ๑๐๐ ลำ

ออกจากจันทบุรี เข้ามาทางปากแม่น้ำเจ้าพระยาได้เมืองธนบุรีซึ่งพม่ายึดครองอยู่และจับตัวนายทองอิน คนไทยแปรพักตร์ที่พม่าแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองประหารชีวิต จากนั้นก็นำกองทัพเรือไปกรุงศรีอยุธยาตามลำน้ำเจ้าพระยา เข้าตีและยึดค่ายโพธิ์สามต้นซึ่งอยู่ริมแม่น้ำปากสัก สุกี้พระนายกอง แม่ทัพพม่าตายในที่รบพร้อมทหารพม่าอีกเป็นจำนวนมาก ที่รอดตายก็ถูกจับเป็นเชลย ซึ่งก็เท่ากับได้ขับไล่กองทัพพม่าออกไป และยึดอิสรภาพแห่งกรุงศรีอยุธยาลับคืนมา เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๓๑๐ เนื่องจากกรุงศรีอยุธยาเสียหายมากและพื้นที่พญาก็จึงรวบรวมไพร่พลลงมาสถาปนาเมืองธนบุรี ให้เป็นกรุงธนบุรีศรีสมุทรเขต เมืองหลวงของประเทศแทนกรุงศรีอยุธยา ทรงประกอบพระราชพิธีปราบดาภิเษก เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชธานีใหม่ เฉลิมพระนามว่าสมเด็จพระบรมราชาที่ ๙ แต่คนทั่วไปนิยมเรียกกันว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในรัชสมัยของพระองค์ ทรงปราบก๊กหรือชุมนุมต่างๆ หลังจากกรุงศรีอยุธยาแตกให้มารวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยใช้เวลาถึง ๓ ปี ทรงขยายพระราชอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวางโดยได้มอบหมายให้ เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลก) เป็นแม่ทัพไปยึดดินแดนได้ทั้งเขมรและลาวทั้งประเทศ ยึดเมืองเชียงใหม่และลานนาไทยคืนจากพม่า รวมดินแดนของไทยในรัชสมัยของพระองค์ท่านมากกว่า ๑ ล้าน ๒ แสนตารางกิโลเมตร (ปัจจุบันคงเหลือ ๕๑๓,๑๑๖ ตารางกิโลเมตร)

สมัยรัตนโกสินทร์

(พ.ศ. ๒๓๒๕-ปัจจุบัน)

สงครามเก้าทัพในสมัยรัชกาลที่ ๑

เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๘ พระเจ้าปดุง กษัตริย์พม่า ใครจะแสดงแสนยานุภาพเสริมบุญญาธิการ เช่นเดียวกับบุเรงนอง ซึ่งตีกรุงศรีอยุธยาได้เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๒ และพระเจ้ามังระ ตีกรุงศรีอยุธยาแตกเป็นครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ได้ยกกำลังพลถึง ๙ กองทัพ รวมทั้งสิ้น ๑๔๔,๐๐๐ คน เข้าตีประเทศไทยพร้อมกันตั้งแต่เหนือจดใต้ โดยสองกองทัพเข้าทางด้านจังหวัดเชียงรายและด่านแม่ละเมาจังหวัดตาก เข้าตีหัวเมืองฝ่ายเหนือ อีกสองกองทัพเข้าทางมะริดและด่านบ้องตี้จังหวัดราชบุรี เข้าตีหัวเมืองปักษ์ใต้ ส่วนพระเจ้าปดุงควบคุมทัพหลวงรวม ๕ กองทัพเข้ามาทางด้านเจดีย์สามองค์จังหวัดกาญจนบุรี สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ พระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ ทรงทำการต่อสู้ทั้งที่มีกำลังน้อยกว่ามากประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน ประกอบกำลังได้ ๔ กองทัพ หนึ่งกองทัพตั้งรับที่นครสวรรค์ป้องกันพม่ารุกรมาจากทางด้านเหนือ อีกหนึ่งกองทัพตั้งรับที่ราชบุรีป้องกันพม่ารุกรทางด้านใต้อีกหนึ่งกองทัพไปตั้งรับกองทัพหลวงของพม่า ที่ทุ่งลาดหญ้าจังหวัดกาญจนบุรี กองทัพนี้มีกำลังพล ๓๐,๐๐๐ คน มีกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท (นายบุญมา) เป็นแม่ทัพ ส่วนอีกหนึ่งกองทัพมีกำลังพล ๒๐,๐๐๐ คน เป็นกองหนุนอยู่ที่กรุงเทพฯ เนื่องจากมีกำลังพลน้อยกว่าพม่ามาก พระองค์จึงใช้ยุทธวิธีรับแบบกองโจร ทรงวางแผนการศึก “น้อยเอาชนะมาก” อย่างแยบยล จนได้รับชัยชนะสามารถโจมตีพม่าแตกพ่ายไป นับเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์อีกครั้งหนึ่งของชาวไทย ท่านผู้อ่านลองคิดดู หากเราต้องพ่ายแพ้

พม่าในครั้งนั้น เราจะมีประเทศไทยเช่นวันนี้หรือไม่ และต่อจากนั้นอีกไม่นานพม่าก็ตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ซึ่งประเทศไทยก็ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษไปด้วย

การเสียดินแดนเพื่อแลกกับเอกราชในสมัยรัชกาลที่ ๕

หลังปี พ.ศ. ๒๔๐๐ อังกฤษและฝรั่งเศสต่างแสดงแสนยานุภาพด้วยกำลังทหารและอาวุธ เข้ายึดดินแดนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงเป็นเมืองขึ้น บรรดาประเทศใกล้เคียงรอบบ้านเราล้วนตกเป็นเมืองขึ้นแก่ชาติอังกฤษและฝรั่งเศสทั้งสิ้น โดยลาว เขมร เวียดนามตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส มาเลเซีย พม่า อินเดีย ตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ สำหรับประเทศไทยอังกฤษและฝรั่งเศสได้ตกลงกันจะแบ่งประเทศไทยออกเป็น ๒ ส่วน เอาแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขตแดน ทางด้านตะวันออกเฉียงของฝรั่งเศส ทางด้านตะวันตกและปักข์ใต้เป็นของอังกฤษ แต่ด้วยพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ หรือพระปิยะมหาราช ทรงแก้ไขวิกฤตอันร้ายแรงนี้โดยพระองค์ใช้วิเทโศบาย “ยอมเสียอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต” นั่นก็คือ ยอมเสียดินแดนบางส่วนเพื่อแลกกับเอกราชและอธิปไตยของชาติเอาไว้ จนกระทั่งรอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้นและมีเอกราชมาได้ ซึ่งนับเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของชาติไทยมาจนถึงวันนี้ (ประเทศในทวีปเอเชีย มีไทยและญี่ปุ่นเพียง ๒ ชาติ ที่ไม่ได้ตกเป็นเมืองขึ้นแก่ชาติใดในยุโรป)

การเสียดินแดนเพื่อรักษาเอกราชและอธิปไตยในสมัยรัชกาลที่ ๕ รวม ๘ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เสียเขมรส่วนนอก (โพธิสัตว์ บำพนม บันทายเพชร ฯลฯ) และเกาะอีก ๖ เกาะ ให้กับฝรั่งเศส เพราะถูกบังคับ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๑๐ รวมพื้นที่ ๑๒๓,๐๕๐ ตารางกิโลเมตร

ครั้งที่ ๒ เสียสิบสองจุไทย (เดียนเบียนฟู) และหัวพันทั้งห้าทั้งหก (ตอนเหนือของเวียดนามบริเวณอ่าวตังเกี๋ย-ไทยดำ) เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๔๓๑ รวมพื้นที่ ๘๗,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ฝรั่งเศสยึดไปอ้างว่าทั้ง ๒ แคว้นเป็นดินแดนของเวียดนาม เมื่อฝรั่งเศสยึดเวียดนามได้ก็ถือว่าได้ทั้ง ๒ แคว้นไปด้วยโดยปริยาย

ครั้งที่ ๓ เสียแสนทวิ-เชียงตุง ให้กับอังกฤษ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๕ พื้นที่ ๘๘,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร

ครั้งที่ ๔ เสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำสาละวิน ให้กับอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ โดยอังกฤษได้กำหนดเส้นกันเขตแดนใหม่จากแม่น้ำสาละวินมาเป็นแม่น้ำเมย

ครั้งที่ ๕ เสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (ลาว) รวมทั้งเกาะในแม่น้ำโขง เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๖ (ร.ศ. ๑๑๒) รวมพื้นที่ ๑๔๓,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ฝรั่งเศสบังคับเอาไปและยังได้ยึดจันทบุรีไปด้วย

ครั้งที่ ๖ เสียดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง (แขวงไซยบุรี-ปากลาย) เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๗ พื้นที่ ๑๒,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ให้กับฝรั่งเศสเพื่อแลกกับจังหวัดจันทบุรี

ครั้งที่ ๗ เสียมณฑลบูรพา (เสียมราชู พะตะบอง ศรีโสภณ) เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๔๙ พื้นที่ ๕๑,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ให้กับฝรั่งเศสเพื่อแลกกับจังหวัดตราด

ครั้งที่ ๘ เสียกลันตัน ตรัง กานู ไทรบุรี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๑ รวมพื้นที่ ๔๒,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ให้กับอังกฤษ เพื่อแลกกับลัทธิสภาพนอกอาณาเขต (อำนาจศาลไทย)

การที่ประเทศไทยต้องสูญเสียเอกราชและอิสรภาพให้แก่พม่าถึง ๒ ครั้งในปี พ.ศ. ๒๑๑๒ และพ.ศ. ๒๓๑๐ ซึ่งเกือบทำให้เราต้องสิ้นชาติ สาเหตุสำคัญเกิดจากคนไทยแตกความสามัคคีไม่ปรองดองกัน แย่งชิงกันเป็นใหญ่ ยอมเป็นใต้ค้ำเพราะเห็นแก่อำนาจและผลประโยชน์ส่วนตน การเสียบ้านเสียเมืองทุกครั้งทำให้คนไทยล้มตายไปมาก คนดีๆ ไม่มีกำลังใจต่อสู้ปกป้องบ้านเมือง เมื่อเราแตกแยกกัน ความอ่อนแอก็เกิดขึ้นทำให้เราต้องสูญเสียอิสรภาพถึง ๒ ครั้ง นับว่าเป็นบทเรียนอันสำคัญยิ่งที่คนรุ่นหลัง จำเป็นต้องศึกษา เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ “ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย” แก่แผ่นดินอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งของเราอีกต่อไป

สภาพปัจจุบันของชาติไทย

ประเทศไทยแม้จะเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยมา ๘๐ ปีเศษแล้วแต่ประชาธิปไตยของไทยตั้งแต่บัดนั้นจนถึงปัจจุบัน ยังอยู่ในช่วง พัฒนา-ปรับตัว-และเปลี่ยนผ่าน ไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ทั้งระบบ

ประเทศประชาธิปไตยทุกประเทศจะต้องเผชิญมัจฉาหลักสี่ประการคือ

ความแตกต่าง —————> ความขัดแย้ง —————> ความแตกแยก
(ความคิดเห็น/ผลประโยชน์) (แข่งขัน/แย่งชิง) (ความรุนแรง/การต่อสู้)

ประชาธิปไตยช่วงระยะเปลี่ยนผ่านมีทาง ๒ แห่งให้ก้าวเดิน คือ

๑. เดินไปสู่ความแตกแยก และการล่มสลายของประเทศ ดังเช่น ยูโกสลาเวียล่มสลายเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ และสาธารณรัฐรัสเซีย ล่มสลายเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

๒. ก้าวข้ามความแตกแยก ไปสู่การเป็นประชาธิปไตยที่พัฒนาก้าวหน้าสมบูรณ์ คนไทยในปัจจุบันแบ่งกันเป็นพวกเป็นฝ่าย เป็นกลุ่มสีต่างๆ ขาดความสามัคคีปรองดองกัน เริ่มจากมีความคิดเห็นแตกต่างกัน และขยายผลออกไปเป็นความขัดแย้ง เกิดการแข่งขันแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์นับวันจะรุนแรงมากขึ้นอันอาจนำไปสู่การแตกแยก เกิดการต่อสู้กันเองเป็นสงครามกลางเมือง และประเทศก็จะล่มสลายในที่สุดดังเช่น ยูโกสลาเวีย และรัสเซีย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องก้าวข้ามให้พ้นความแตกแยกไปได้ ประเทศจะก้าวผ่านไปได้คนไทยจะต้องใช้ ๓ ร่วม คือ “เรียนรู้ร่วมกัน เลือกทางเดินร่วมกัน และก้าวเดินไปด้วยกัน”

บทเรียนจากประเทศประชาธิปไตยที่ก้าวผ่านได้ เพราะมีสถาบันหลักของชาติ โดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยว (ยึดมั่น) ร่วมกัน ทำให้ดำรงความผูกพันกันไว้โดยไม่แบ่งแยก แม้จะมีความแตกต่างและความขัดแย้งทางความคิดและผลประโยชน์ ทั้งยูโกสลาเวียและรัสเซีย ขาดสิ่งที่ยึดเหนี่ยวร่วมกัน ไม่มีความรักความผูกพันต่อกัน จึงนำไปสู่ความแตกแยกและการล่มสลายของประเทศ โดยยูโกสลาเวียแตกออกเป็น ๖ ประเทศ รัสเซียแตกออกเป็น ๑๕ ประเทศ

ประเทศไทยโชคดีที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ และยึดโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันต่างๆ ในชาติได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้เกิดความผูกพันรวมเป็นพลังที่เข้มแข็ง ช่วยให้ประเทศผ่านพ้นวิกฤตการณ์ต่างๆ มาได้หลายครั้ง จากประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ผ่านมา

มานับเป็นพันปี ผู้ที่สร้างชาติและรักษาแผ่นดินมาจนถึงรุ่นเราได้อยู่อาศัยกันอย่างมีความสุข ล้วนแต่เป็นพระมหากษัตริย์ทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำชาติอย่างแท้จริง ทำหน้าที่เป็นแม่ทัพปกป้องและรักษาชาติบ้านเมืองตลอดมา เป็นผู้สร้างชาติ สร้างความเจริญในทุกด้าน และยังทรงเป็นนักการทูต ทำทุกอย่างเพื่อคนไทยให้มีอิสรภาพและอยู่เย็นเป็นสุขจนทุกวันนี้ หากเราต้องการให้แผ่นดินไทยมีความมั่นคงไม่แตกแยกและเป็นปึกแผ่น เราต้องปกป้องรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ให้อยู่คู่กับประเทศไทยตลอดไป “ประเทศไทย จะต้องปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” เท่านั้นและหากเรา “รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ได้ = รักษาชาติไว้ได้”

ผนวก ฎ

เอกสารประกอบหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

เรื่อง

โครงการลูกเสือสมานฉันท์ (ลูกเสือสันติสุข)

(Messenger of Peace)

ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์

เลขที่ ๑๒๗๙ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐๒-๒๗๙๙๕๒๐-๓๔ ต่อ ๑๕๙, ๓๘๗

โทรสาร ๐๒-๖๑๙๕๐๒๐

Email : people_scout@hotmail.com

คำนำ

ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ เห็นเป็นการสมควรที่โครงการลูกเสือ
สมานฉันท์หรือลูกเสือสันติสุข (Messenger of Peace) จะช่วยส่งเสริมให้ลูกเสือชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานโครงการและปฏิบัติกิจกรรมตามหลักการและแนวทางของลูกเสือสมานฉันท์ หรือลูกเสือสันติสุข
เพื่อมุ่งแก้ปัญหาสำคัญของชาติในสถานการณ์ปัจจุบัน คือปัญหาของความขัดแย้งและปัญหาความแตกแยก
ของคนในชาติ โดยให้ลูกเสือชาวบ้านได้มีบทบาทในการปฏิบัติที่มุ่งเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี ความ
มีสันติสุข และความสมานฉันท์ของคนในชาติ หากเกิดความขัดแย้งรุนแรงและมีการเผชิญหน้ากันทั้งสองฝ่าย
ก็จะไม่ใช่ความรุนแรง แต่จะใช้สันติวิธีเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการไว้ในเอกสารประกอบ
หลักสูตรลูกเสือชาวบ้านเล่มนี้ ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาทำความเข้าใจและใช้
ประโยชน์จากเอกสารนี้ให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของพี่น้องไทยและความมั่นคงของประเทศ

พลตำรวจโท

(สมศักดิ์ แขวงโสภา)

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

กรกฎาคม ๒๕๕๖

เอกสารประกอบหลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน
เรื่อง “โครงการลูกเสือสมานฉันท์” หรือ “โครงการลูกเสือสันติสุข” (Messenger of Peace)
ของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์

ความเป็นมา

๑. สำนักงานลูกเสือโลกได้ประกาศเชิญชวนให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่มีสมาชิกลูกเสือ ร่วมกันจัดทำโครงการลูกเสือสันติภาพหรือลูกเสือสมานฉันท์ ในช่วง ๑๐ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๔ เพื่อรณรงค์ให้ลูกเสือมีส่วนร่วมในการลดความขัดแย้ง ลดการทะเลาะวิวาท ลดการทำร้ายกันด้วยวาจาและอาวุธ ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความไม่สงบและอาจจะลุกลามไปถึงสงครามและการทำลายล้างกัน โดยให้ใช้วิธีสร้างมิตรภาพสร้างความสามัคคี ประองตอง ให้อภัยกัน ไกลเกลียดความขัดแย้ง อันจะนำสู่ความสันติสุข

๒. คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ ดำเนินการโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยผ่านกิจการลูกเสือชาวบ้านในงบประมาณ ๒๕๕๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของภาคประชาสังคม ลดปัญหาความแตกแยก ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกให้เกิดความร่วมมือของประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันพัฒนาและแก้ปัญหาในชุมชนและสังคม

ดังนั้นจึงสมควรที่กิจการลูกเสือชาวบ้านควรจะได้รับเอาหลักการและแนวทางของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาลูกเสือชาวบ้านให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้อำนวยการฝึกลูกเสือชาวบ้านเข้าใจแนวคิด หลักการและวิธีการของโครงการลูกเสือสันติภาพ หรือลูกเสือสมานฉันท์ในระดับสากล

๒. เพื่อให้ผู้อำนวยการฝึกลูกเสือชาวบ้านสามารถนำเอาหลักการและวิธีการของโครงการลูกเสือสันติภาพ หรือลูกเสือสมานฉันท์ประยุกต์ใช้กับหลักสูตรลูกเสือชาวบ้าน ๓ หลักสูตร คือ

๒.๑ หลักสูตรการฝึกอบรมผู้อำนวยการฝึกลูกเสือชาวบ้าน

๒.๒ หลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

๒.๓ หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๓. เพื่อให้ลูกเสือชาวบ้านได้ตระหนักและเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจของลูกเสือชาวบ้านให้สอดคล้องกับหลักการของความสามัคคีและหลักของ สันติภาพหรือภาวะแห่งความสันติสุขของสังคม

เป้าหมาย

๑. บรรลุเนื้อหาของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพ ไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๗ วัน ๖ คืน) เป็นส่วนหนึ่งของวิชา “หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน”

๒. บรรลุเนื้อหาของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพ ไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน)

3. กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมและตัวอย่างการจัดกิจกรรม โครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพ ไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน)

วิธีดำเนินการ

๑. ประธานชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านภาคทุกภาค ประธานชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านจังหวัด ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ได้เข้าสัมมนาที่ห้องประชุมคณะกรรมการ อาคารรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ ได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพแล้ว จึงนำไปขยายผลต่อไปยังบรรดาผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านและวิทยากรทุกคน ในจังหวัดของตนเอง

๒. การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๗ วัน ๖ คืน) ให้ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ กำหนดให้นำเนื้อหาสาระของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพดังรายละเอียดในเอกสารประกอบหลักสูตรฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ เนื้อหาวิชาหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

๓. การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน) แต่ละรุ่น ให้ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านภาค หรือ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านหมายเลข กำหนดให้นำเนื้อหาสาระของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพ เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาวิชาหลักสูตรการฝึกอบรมของลูกเสือชาวบ้านเช่นกัน

๔. การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน) แต่ละรุ่น ให้ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรุ่นนั้น ๆ กำหนดเนื้อหาสาระ หรือแนวทางการจัดกิจกรรมของกระบวนการฝึกอบรมตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบหลักสูตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

เนื้อหาสาระประกอบหลักสูตร

๑. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระราชทานแก่ประชาชนในโอกาสขึ้นปีใหม่ ๒๕๓๔ ความตอนหนึ่งว่า “ประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นปรากฏตลอดมาว่า ชาติใดเสื่อมสูญย่อยยับยับปางไป ก็เพราะประชาชาติขาดสามัคคีธรรม แตกแยกเป็นหมู่คณะ เป็นพรรคเป็นพวก คอยเอารัดเอาเปรียบ ประหัตประหารซึ่งกันและกัน บางพรรคบางพวก ถึงกับเป็นไส้ศึกให้ศัตรูมาจู่โจม ทำลายชาติของตนดังนี้ ข้าพเจ้าจึงขอชักชวนพี่น้องชาวไทยทั้งหลาย ให้ระลึกถึงพระคุณของบรรพบุรุษ ซึ่งได้กอบกู้รักษาบ้านเกิดเมืองนอนของเรามาขึ้นให้จงหนัก แล้วถือเอาความสามัคคีความยินยอมเสียสละส่วนตัวเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่ของประเทศชาติ เป็นคุณธรรมประจำใจอยู่เนืองนิตย์ จึงขอให้พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย จงบำเพ็ญกรณียกิจของตนแต่ละคนด้วยซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทนและกล้าหาญ แล้วอุทิศความเสียสละส่วนตัว ความเหน็ดเหนื่อยลำบากยากแค้น เป็นพลีบูชาบรรพบุรุษ ผู้ซึ่งได้ก่อสร้างชาติเป็นมรดกตกทอดมาถึงพวกเราชาวไทยจนบัดนี้”

๒. สรุปสาระสำคัญของโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ โครงการลูกเสือสันติภาพ

๒.๑. ความเป็นมา สำนักงานลูกเสือโลกได้ประกาศเชิญชวนให้ลูกเสือ ๑๖๑ ประเทศทั่วโลกที่มีสมาชิกลูกเสือรวมกันกว่า ๔๐ ล้านคน จัดทำโครงการลูกเสือสมานฉันท์ หรือ ทูตสันติ (Messenger of Peace) ในช่วง ๑๐ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๔ เพื่อรณรงค์ให้ลูกเสือมีส่วนร่วมในการสร้างสันติสุขระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ หรือมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ลดการขัดแย้ง ลดการทะเลาะวิวาท ลดการทำร้ายกันด้วยวาจาและอาวุธ ซึ่งนำไปสู่ความไม่สงบ ที่จะมีคนบาดเจ็บเสียชีวิต และอาจลุกลามไปถึงสงครามและการทำลายล้างโลกเช่นอาวุธนิวเคลียร์ โดยอาจใช้วิธีสร้างมิตรภาพ ไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง สร้างความปรองดอง ให้อภัยกัน อันจะนำมาสู่ความสุขอย่างสันติ

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิลูกเสือโลก ซึ่งมีผู้สนับสนุนรายใหญ่คือกษัตริย์แห่งประเทศซาอุดีอาระเบีย และพระเจ้ากรุงสวีเดน ที่ได้เตรียมเงินไว้ช่วยเหลือและต่อเติมกิจกรรมลูกเสือสมานฉันท์ที่ตรงกับเป้าหมายของโครงการ ให้เกิดผล นำสันติสุขมาสู่โลก ด้วยความร่วมมือของลูกเสือในทุกประเทศทั่วโลกผ่านสื่อสังคมสมัยใหม่ เช่น ยูทูบ เฟสบุค

๒.๒ หลักการ ของโครงการลูกเสือสมานฉันท์

๒.๒.๑ จัดการกับความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง แก้ปัญหาความไม่สงบ ทะเลาะวิวาท เกรงใจต่อรอง ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และหาวิธีจัดการกับคนโกรธ (Managing conflict without violence : conflict resolution, problem solving, negotiation, mediation and anger management.)

๒.๒.๒ จัดการกับความเสียเปรียบที่ทำลายความสามารถและทัศนคติเหมารวม เช่น เชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ความคิดที่แตกต่างทางศาสนา การกดขี่ข่มเหง และกดขี่ทางเพศ (challenging prejudices and stereotypes such as racism, religious intolerance, bullying and gender discrimination.)

๒.๒.๓ กระตุ้นการรวมตัวแก้ปัญหา ผู้ลี้ภัยระหว่างประเทศ คนพลัดถิ่นในประเทศ ผู้แสวงหาที่พักพิง เด็กข้างถนน และชนพื้นเมืองกลุ่มน้อย (Encouraging greater solidarity: with refugees, internally displaced people, asylum seekers, street children and ethnic minority groups.)

๒.๒.๔ ทำงานระดับชาติและท้องถิ่น เกี่ยวกับ ทหารเด็ก แรงงานเด็ก ความรุนแรงแก๊งก่อวินาศกรรม การศึกษาด้านสุขภาพและสิทธิมนุษยชน (Working at national and local levels on issues including child soldiers, child labour, street violence and gangs, health education and human rights.)

๒.๓ คำว่า “ความสมานฉันท์ หรือ สันติ (Peace)” ในโครงการนี้หมายถึงอะไร

แนวคิดของเรื่อง “Peace” ซึ่งอาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า สมานฉันท์ สันติภาพ สันติสุข หรือ สันติ ตามที่กำหนดโดยสำนักงานลูกเสือโลกในโครงการลูกเสือสมานฉันท์ ประกอบด้วยสามด้านคือ

๒.๓.๑ ด้านบุคคล : Peace คือ ความสามัคคี ความยุติธรรม และความเท่าเทียมกัน (The personal dimension : Harmony, justice and equality.)

๒.๓.๒ ด้านชุมชน : Peace เป็นสิ่งตรงข้ามกับ ความเป็นฝ่ายตรงข้าม ศัตรู ปรปักษ์ หรือ ชัดแย้งรุนแรง (The community dimension : peace as opposed to hostility or violent conflict.)

๒.๓.๓ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม : Peace คือ การรักษาความปลอดภัย สวัสดิการสังคม เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์และสภาพที่ดีของสิ่งแวดล้อม (Relationships between humankind and its environment : security, social and economic welfare and relationship with the environment.)

ลูกเสือผู้ใดที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอันมีผลกระทบต่อชุมชนในแนวคิดอย่างหนึ่งอันใดในสามหัวข้อดังกล่าว จะมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็น “ทูตสมานฉันท์ หรือ สื่อสมานฉันท์ Messenger of Peace” ได้

ตัวอย่างกิจกรรมบุคคล (ช่วยเหลือผู้อื่น)

- จัดงานเลี้ยงในวันสำคัญให้เด็กที่ถูกลืม
- รวบรวมหนังสือ และวารสารให้โรงเรียนชนบท
- จัดการแสดง-ดนตรี ที่บ้านพักผู้ป่วยพักฟื้น หรือ บ้านพักคนชรา
- จัดให้มีการบริจาคของขวัญให้เด็กยากจน
- ช่วยหน่วยงานที่อาสาสมัครซ่อมแซมบ้านให้คนยากไร้
- ช่วยทำความสะอาดบ้านพักฉุกเฉินก่อนที่จะมีคนมาพัก

ตัวอย่างกิจกรรมด้านชุมชน (บำเพ็ญประโยชน์)

- จัดสร้าง ซ่อมแซม ดูแล สวนสาธารณะประจำหมู่บ้าน
- ลบรอยขีดเขียนบนฝาผนังด้วยรูปที่สวยงาม
- สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมแก้ไขข้อขัดแย้งในโรงเรียน
- จัดการแข่งขันกีฬาเพื่อให้เด็ก ๆ จากทุกภาคส่วนในชุมชนได้มาสนุกสนานกัน
- สมัครเป็นผู้ประสพภัยจำลองในการช่วยเหลือผู้ประสพภัย
- ช่วยบรรจุสิ่งของลงถุงยังชีพสำหรับผู้ประสพภัย

ตัวอย่างกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม (ดูแลสิ่งแวดล้อม)

- ช่วยกันทำความสะอาดสวนสาธารณะ เก็บขยะข้างถนน เก็บสิ่งสกปรกหาบทราย
- เก็บขยะบริเวณน้ำตกและที่พักผ่อน

- เก็บกำจัดสารเคมีที่ไม่ใช้ และวัตถุอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์เก่า
- กำจัดขยะ ด้วยการหาฝาปิดโถ่ง คว่ำกะลา กำจัดน้ำที่ขังตามแอ่งและยางรถยนต์เก่าที่ทิ้งไว้
- กำจัดแมลงวัน โดยไม่ให้มีเศษอาหารในที่เปิด
- ปลุกต้นไม้ประจำถิ่น ในสวนสาธารณะ
- อาสาสมัครช่วยงานชุมชน
- กำจัดหญ้าต้นไม้แห้ง ในที่ซึ่งอาจเกิดไฟไหม้ได้

๒.๓.๔ กิจกรรมแบบไหนจึงจะเข้าข่ายเป็นกิจกรรมลูกเสือสमानฉันท์ ต้องเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดผลกระทบอย่างสำคัญต่อชุมชน ในด้านความสงบสุข ลดข้อขัดแย้ง ลดการต่อสู้ทั้งทางวาจาและกำลัง

๒.๔ เป้าหมาย ๕ ประการ ของกิจกรรมโครงการ กิจกรรมที่จะปฏิบัติในโครงการลูกเสือสमानฉันท์ จะต้องสอดคล้องกับ หนึ่งในห้าของเป้าหมายต่อไปนี้ เท่านั้น

๒.๔.๑ การฝึกอบรมลูกเสือ เกี่ยวกับวิธีลดและไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง

(Training in dialogue)

มนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมนั้น มีปัญหามากมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบสุขและความมั่นคงในชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ลูกเสือที่มีความประสงค์จะไกล่เกลี่ย ปัญหาในชุมชนของตนและกระจายความคิดในเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสमानฉันท์ จำเป็นต้องรับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถของตนในการฟังและประเมินความต้องการของคู่กรณี พร้อมทั้งเสนอแนะทางออก วิธีแก้ปัญหา

๒.๔.๒ สนับสนุนโครงการเพื่อสमानฉันท์ เฉพาะเรื่อง (Support for specific peace projects) คือ การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือสमानฉันท์ให้เกิดขึ้นใหม่ หรือ ขยายขอบเขตกิจกรรมที่ทำอยู่แล้วให้กว้างขวางขึ้น

๒.๔.๓ สนับสนุนกิจกรรมของคนหนุ่มสาวที่อยู่ในพื้นที่สถานการณ์ความขัดแย้งกัน (Support to young people living in “hot” conflict situations) คือ การช่วยเหลือกิจกรรมของเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง “ร้อนแรง” เพื่อฝึกอบรมความสามารถ อาชีพ หรือความริเริ่มอื่น ที่สามารถนำไปช่วยเหลือชุมชนของตนได้

๒.๔.๔ เสริมสร้างความสามารถด้านการจัดการของโครงการเพื่อสมานฉันท์ (Capacity strengthening) คือ การพัฒนาความสามารถในด้านบริหารจัดการของกลุ่มลูกเสือทั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพแข็งแกร่งขึ้น

๒.๔.๕ ขยายเครือข่าย ลูกเสือสมานฉันท์ให้โยงใยกันไปทั่วโลก (Globalizing the Messengers of Peace Global Network) เนื่องจากโครงการลูกเสือสมานฉันท์นี้ จัดทำขึ้นสำหรับลูกเสือทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้นจึงอาจหาทางเชื่อมโยงข่าวสารข้อมูล และกิจกรรมให้ลูกเสือที่อยู่ต่างชุมชน หรือต่างประเทศได้ปฏิบัติร่วมกัน โดยอาจใช้สื่อสังคมสมัยใหม่ เช่น เกมสคอมพิวเตอร์ แอปไอโฟน เฟสบุค ไลน์ ทวิตเตอร์ ฯลฯ

๓. แนวทางสมานฉันท์ ๙ ประการ เพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงระยะยาว และสร้างสันติสุขและความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในประเทศไทย (ตามรายงานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) มีดังต่อไปนี้

๓.๑ การเปิดเผยความจริง ความจริงเป็นทั้งเครื่องมือและเป้าหมายของการสร้างสังคมสมานฉันท์ การค้นหา การเปิดเผย และการยอมรับความเป็นจริงเป็นหนทางคลี่คลายปัญหา ความเคลือบแคลงหวาดระแวงไม่เชื่อใจ ทั้งของชาวบ้านต่อเจ้าหน้าที่รัฐ และของรัฐต่อชาวบ้าน ผู้นำศาสนา รวมถึงของชาวบ้านต่อชาวบ้านที่ต่างศาสนา การเปิดเผยความจริงนี้ยังพื้นฐานการอ้างความยุติธรรม ความรับผิดชอบ การให้อภัย และอื่น ๆ

๓.๒ ความยุติธรรม ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมในทุกระดับชั้น คือ ช้นบุคคล โครงสร้าง และวัฒนธรรม โดยมุ่งแยก “ความผิด” ออกจาก “คนผิด” ซึ่งล้วนตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทั้งสิ้น ตลอดจนใช้กระบวนการยุติธรรมที่มีความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติในการแก้ปัญหาความรุนแรง

๓.๓ ความพร้อมรับผิด ส่งเสริมระบบและวัฒนธรรมความพร้อมรับผิดชอบในสังคมไทย โดยยึดหลักเมตตาธรรม ความถูกต้องชอบธรรมและความโปร่งใส

๓.๔ การให้อภัย ให้อภัยต่อกันโดยทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงคุณค่าชีวิตทั้งในฐานะผู้ให้อภัย และผู้ได้รับการให้อภัย อีกทั้งตระหนักถึงความทุกข์ยากของเหยื่อความรุนแรงในทุกชั้น ทุกมิติ

๓.๕ การสานเสวนาระหว่างกัน โดยการพร้อมรับฟังเปิดใจกว้าง แลกเปลี่ยนความเห็นบนฐานของการมีขันติธรรมและยึดมั่นในความเป็นพี่น้องกัน การเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเชื่อ

๓.๖ สันติวิธี ถือว่าสันติวิธีเป็นการเลือกหลักเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง ยึดมั่นในแนวทางศาสนา และวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงปฏิเสธการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

๓.๗ ความทรงจำ เปิดพื้นที่ให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มเติม จากพื้นที่ประวัติศาสตร์ส่วนกลาง เสริมสร้างการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างของกันและกันมากขึ้น

๓.๘ การใช้จินตนาการในการแก้ปัญหา ไม่ยึดติดกับวิธีการเดิมๆ ในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งจะใช้จินตนาการบนพื้นฐานศาสนธรรม เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน คือ รากฐานของการสร้างความสมานฉันท์และสันติสุข

๓.๙ การยอมรับความเสี่ยงใดๆ ที่อาจเกิดร่วมกัน การแสวงหาทางออกจากปัญหาที่ยั่งยืน อาจมีความเสี่ยง หรือ ผลที่คาดไม่ถึงหลายประการ การยอมรับความเสี่ยงหมายถึงความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นที่ประชาชนในพื้นที่มีต่อกันรวมถึงความกล้าในการยอมรับความเสี่ยงนั้น

๔. แนวทางการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน) จะต้องปฏิบัติตามตารางการฝึกอบรมที่ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านฯ ได้กำหนดไว้เป็นมาตรฐานกลางทุกประการ แต่เพื่อให้ลูกเสือชาวบ้านได้เข้าถึง และได้รับประโยชน์จากโครงการลูกเสือสมานฉันท์หรือลูกเสือสันติภาพ จึงให้ผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ดำเนินการดังต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมกับสภาพการและลักษณะของชุมชนแต่ละพื้นที่ดังนี้

๔.๑ กระบวนการฝึกอบรมตลอดระยะเวลา ๕ วัน ๔ คืน ใช้กระบวนการ ๕ ร่วม คือ ร่วมอยู่ ร่วมกิน ร่วมศึกษา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม อย่างแท้จริง โดยคำนึงหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ด้วยบรรยากาศความรัก ความสามัคคี เป็นที่ตั้งปราศจากข้อขัดแย้ง หรือทะเลาะเบาะแว้งกัน และกิจกรรม ๕ กิจกรรมของกระบวนการ ๕ ร่วม เป็นกลไกหรือหนทางที่จะไปสู่ความสมานฉันท์อย่างสมบูรณ์แบบ

๔.๒ หัวใจของลูกเสือชาวบ้าน ๘ ประการ คือ ชชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เอกลักษณ์ไทย พลเมืองดี สามัคคี พัฒนา ประชาธิปไตย คือ อุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้านที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกให้เกิดขึ้น และติดแน่นในความคิดของลูกเสือชาวบ้านตลอดไป ดังนั้นการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน คือ กระบวนการ ปลูกฝังอุดมการณ์ให้เกิดความรักสถาบันหลักของชาติ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๔.๓ ให้ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านปรับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน) ในวิชาและกิจกรรมดังต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับหลักการและวิธีการของโครงการลูกเสือ สันติภาพ หรือลูกเสือสมานฉันท์ คือ

๔.๓.๑ วิชา “ความสัมพันธ์ของลูกเสือชาวบ้านกับสังคม” ในตารางการฝึกอบรม วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม ช่วงเวลา ๑๐.๐๐-๑๔.๓๐ น.

๔.๓.๒ วิชา “ชุมชนเข้มแข็ง” ในตารางการฝึกอบรม วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม ช่วงเวลา ๐๙.๐๐-๐๙.๓๐ น.

๔.๓.๓ วิชา “การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ในตารางการฝึกอบรม วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม ช่วงเวลา ๑๑.๓๐-๑๒.๐๐ น.

๔.๓.๔ “กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์” ในตารางการฝึกอบรม วันที่ ๕ ของการฝึกอบรม ช่วงเวลา ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.

๔.๓.๕ “กิจกรรมทางศาสนา” ในตารางการฝึกอบรม วันที่ ๕ ของการฝึกอบรม ช่วงเวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.

สำหรับกิจกรรมทางศาสนาให้แยกปฏิบัติกิจกรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ โดยนำคำสอนที่สำคัญของศาสนานั้น ๆ เกี่ยวกับความสมานฉันท์หรือสันติภาพ เช่น ศาสนาพุทธ ให้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยการ นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงพระธรรมเทศนาซึ่งควรจะเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า “สังคหวัตถุ ๔” หมายถึง ธรรมะ ที่คนในสังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา

๔.๔ ลูกเสือชาวบ้านเมื่อสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน (๕ วัน ๔ คืน) แล้วจะเข้าเป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้านในสังกัดชมรมลูกเสือชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น ตามภูมิลำเนาของตนเอง เพื่อร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมลูกเสือชาวบ้านนั้น ๆ

กิจกรรมของชมรมลูกเสือชาวบ้าน ยึดหลักการบำเพ็ญประโยชน์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยส่วนรวมจะอยู่ภายใต้กรอบของยุทธศาสตร์ลูกเสือชาวบ้าน ๕ ด้านโดยสรุปดังนี้

๑. การเทิดทูนและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. การเสริมสร้างอุดมการณ์ คุณธรรม จริยธรรม ความรักความสามัคคีของคนในสังคม
๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. การเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพสมาชิกลูกเสือชาวบ้านและเครือข่าย
๕. การพัฒนาการบริหารจัดการ

เพื่อให้ลูกเสือชาวบ้านได้นำเอาตัวอย่างของกิจการลูกเสือสมานฉันท์ที่ทำในต่างประเทศ ต่างๆ มาปรับใช้ในการปฏิบัติกิจการของชมรมลูกเสือชาวบ้านระดับต่างๆ ได้พิจารณาตัวอย่างกิจกรรมดังต่อไปนี้

(๑) ตัวอย่างกิจกรรมลูกเสือสมานฉันท์ที่ทำในประเทศต่างๆ

- เอล ซาลวาดอร์ “ขอคืนความเป็นเด็กให้ฉัน”
(El Salvador ; ‘Give me back my childhood’)
- ฮองกง “หาความหวังและแรงบันดาลใจในคุก”
(Hong Kong : “Finding hope and inspiration in prison.”)
- สวีเดน “เป็นสิ่งที่น่ากลัวในตอนแรก” (Sweden : “It was scary at first”)
- สหราชอาณาจักร “ข้ามสิ่งกีดขวาง”
(UK, Northern Ireland : “Overcoming the barriers.”)
- สหรัฐอเมริกา “สร้างชุมชนใหม่ สร้างความเชื่อใหม่”
(USA: “Rebuilding communities, rebuilding trust.”)
- แองโกล่า “สู้กับการระบาดของอหิวาตกโรค”
(Angola : “Combating the cholera epidemic”)
- ออสเตรีย “ผู้อพยพข้ามชาติที่ประสานได้ดีกว่าเดิม”
” Austria. (“Better integration of migrants”)

- เบลเยียม “ความสุขและของเล่นวันคริสต์มาส”
(Belgium : Happiness and toys for Christmas)
 - บราซิล “ขอให้เราปลดอาวุธ เด็กของเรา” (Brazil : Let’ s disarm our children!)
 - กาน่า “สนับสนุนเด็กข้างถนน” Ghana : Supporting street children
 - อินโดนีเซีย “ช่วยกันบูรณะอาเจะห์” (Indonesia : “Let’ s rebuild Aceh!”)
 - เลบานอน “ฟีนิกซ์มาเกิดใหม่” (Lebanon : “Rebirth of the Phoenix”)
 - โมซัมบิก “ทำงานกำจัดโรคเรื้อน” (Mozambique : “Working to eradicate leprosy”)
 - เซียร์ราลีโอน “ส่งทหารเด็กกลับเข้าสู่สังคม”
Sierra Leone : “Rehabilitation of child soldiers into society”
 - สวาซิแลนด์ “ความกระหายเพื่อชีวิต” (Swaziland : “Thirst for Life.”)
 - สวิตเซอร์แลนด์ ลูกเสือเนตรนารีเป็นผู้สร้างสันติ
Switzerland : “Scouts and Guides as peacemakers”
 - สหราชอาณาจักร “ต่อต้านการข่มขู่ในการค้นหาชุมชนคนพื้นเมืองกลุ่มน้อย”
(United Kingdom : “Anti-bullying, Recruiting ethnic minority communities.”)
 - สหรัฐอเมริกา “ทำดีเพื่อสหรัฐอเมริกา(รวมทั้งกิจกรรมภายหลังเฮอริเคนคาทรีน่า)”
(United States : Good turn for America ; including post Hurricane Katrina.)
 - ไอร์แลนด์ : นำลูกสเคคาทอลิกและโปรเตสแตนต์มาอยู่ด้วยกัน (Bringing young Catholic and Protestants together)
 - เฮติ : ช่วยกู้ภัย และฟื้นฟู หลังแผ่นดินไหวใหญ่ เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓
- (๒) ตัวอย่างโครงการอาสาสมัคร จัดอาสา บำเพ็ญประโยชน์
- ๒.๑ รวบรวมหนังสือและวารสารเอาไปบริจาคให้ที่อ่านหนังสือหรือห้องสมุด
(Book and Magazine drive)
 - ๒.๒ ช่วยทำงานช่วยเหลือสังคม เช่น เป็นอาสาสมัครที่โรงพยาบาล สำนักงานลูกเสือ
(Assist with Council, District and Unit Activities)

- ๒.๓ ช่วยผู้สูงอายุในชุมชน (Assist Elderly)
- ๒.๔ ช่วยเหลือผู้อื่นในวันหยุด เช่น ไปช่วยบริการเสิร์ฟอาหารที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา
(Remember others during holidays.)
- ๒.๕ ทำความสะอาดและซ่อมสิ่งชำรุดตามที่สาธารณะ เช่น เช็ดราวสะพาน ทำความสะอาดที่จอดรถประจำทาง เก็บเศษกระดาษ พลาสติกข้างถนน
- ๒.๖ ช่วยด้านสุขภาพ เช่น องค์กรบริจาคเลือดและอวัยวะ ไปเยี่ยมคนป่วยเรื้อรังที่ไม่ค่อยมีคนไปเยี่ยม ขอบริจาคของเล่นสำหรับผู้ป่วยเด็กที่โรงพยาบาล
- ๒.๗ ความมั่นคง เช่น องค์กรเขียนจดหมายและส่งเบอร์โทรศัพท์ ส่งชมเติมเงิน ซีดีเพลง และภาพยนตร์ไปให้ทหารที่อยู่ชายแดนใต้
- ๒.๘ สัตว์เลี้ยง หาเจ้าหน้าที่มาฉีดยาป้องกันสุนัขบ้าให้สุนัขในชุมชน
- ๒.๙ ความปลอดภัย สร้างรั้วรอบและซ่อมแซมสนามเด็กเล่นเพื่อความปลอดภัยของเด็ก
หาซูชิฟไปติดไว้บริเวณที่อาจมีคนตกน้ำ พัฒนาทางเดิน และทางจักรยานที่ปลอดภัย
สำหรับเด็กที่ไปโรงเรียน

หมายเหตุ

ศึกษาวิธีทำโครงการต่างๆ ได้ที่

Website : www.scouting.org.scoutsource/Awards/journeyToExcellence/unit_tips.aspx

แนวทางการรักษาความมั่นคงและความอยู่รอดของชาติ

๑. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

◆ “ถ้าคิดจะเอาชนะกันก็มีแพ้มีชนะ แต่ถ้าคิดปรองดองกันก็มีแต่ชนะอย่างเดียว”

◆ “ชาติบ้านเมืองผ่านวิกฤติมาได้ เพราะคนไทยยังให้กันอยู่”

(เป็นพระราชดำรัสหลังจากการก่อความไม่สงบของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยุติลง)

ตีความจากพระราชดำรัสได้ว่า

การให้ คือ ทาน มี ๔ อย่าง คือ วัตถุทาน วิทยาทาน อภัยทาน และธรรมทาน

◆ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

◆ “รู้ รัก สามัคคี”

◆ “มีสติรู้ตัว มีปัญญาารู้คิด”

๒. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

เพื่อความอยู่รอดของชาติ ทรงชี้แนะชาวไทยดำเนินรอยตาม ๗ ประการ คือ

๒.๑ รับกระแสอารยะธรรมจากต่างชาติอย่างรู้เท่าทัน สิ่งใดดีจึงเลือกสรรมาประยุกต์ใช้ ให้เข้ากับ

ความเป็นไทย และเหมาะสมกับสภาวะแห่งตน

๒.๒ ศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา และตลอดชีวิต

๒.๓ ศรัทธาและมีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย รับฟังเสียงส่วนใหญ่ ไม่ละเลยเสียงส่วนน้อย

๒.๔ เคารพสิทธิและเสรีภาพของกันและกัน อุดหนุนและมีจิตใจกว้างขวาง พอที่จะรับฟัง

คำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนำมาปรับปรุงตน

๒.๕ มีศิลปะ รู้จักใช้ความงดงามของศิลปะแขนงต่างๆ น้อมนำจิตใจให้ละเอียดอ่อน

๒.๖ มีวิสัยทัศน์ กาลลงทุนวันนี้ เพื่อผลกำไรในวันหน้า แต่ต้องทำลงไปอย่างสุขุม ศึกษา

ไตร่ตรองข้อมูลให้รอบคอบและรอบด้านก่อนตัดสินใจ

๒.๗ ดำเนินชีวิตบนทางสายกลางอยู่อย่างพอเพียง ไม่ทรมานตนเอง จนแร้นแค้น และไม่ฟุ้งเฟ้อ

ฟุ้งเพื่อจนเกินไป อันเป็นเหตุสุดโต่ง ๒ ขั้ว ที่จะก่อให้เกิดทุกข์

๓. การปกป้องสถาบันหลักของชาติ

- ◆ สถาบันหลักของชาติ มี ๔ สถาบัน คือ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประชาธิปไตย (ที่ดั่งาม) ปัจจุบันชาติบ้านเมืองมีความขัดแย้งและปัญหารอบด้าน ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติถ้าทุกภาคประชาสังคมสามารถปกป้องรักษาสถาบันหลักของชาติให้มั่นคงเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้นอย่างแท้จริงแล้วชาติของเราจะไม่มีวันล่มสลาย
- ◆ สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจไทยทั้งชาติ และยึดโยงให้ทุกสถาบันมีความมั่นคง

พระราชนิพนธ์ ร.๖

- ◆ “อันชาติใดไร้รักสมัครสมาน จะทำงานสิ่งใดก็ไร้ผล
 แม้นชาติย่อยยับอัปจน บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร”
- ◆ “ทางไปสู่เกียรติศักดิ์ จักประดับดอกไม้หอมหวาน ยวนจิตไซ้ไร้ไปมี”
